Luna Zadar © 2016 by Editura Polirom

Pe copertă: L aurenţiu Dimişcă, Inside love (acril pe pânză), 2015 Foto autor: Carolina Gheorghiu www.cartearomaneasca.ro Editura Cartea Rămânească Bucureşti, Calea Victoriei nr. 133, sect. 1 Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

A LUI GHEOR GHE, ADRI AN Luna Zadar / Adrian A lui Gheorghe.

— Bucureşti: Cartea Românească, 2016 IS BN print: 978 – 973 – 23 – 3151 – 4 IS BN ePub: 978 – 973 – 46

IS BN PDF: 978 – 973 – 46

821.135.1 – 31 Printed in ROM ANI A Cartea Românească 2016

roman Printre crengile de laur am văzut doi porumbei dezbrăcaţi.

Unul era celălalt şi-amândoi erau niciunul.

Federico García Lorca Viaţa noastră nu avea lăuntru. Eram afară şi eram alţii.

Fernando Pessoa Partea întâi 9 1.

Poate că nu ar fi trebuit să vin aici, azi.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată aici.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată nicăieri.

Pentru că pe mine nu mă aşteaptă nimeni niciodată nicăieri.

Holul lung, lung, ca un tunel oranj. La capăt, mama.

Să mă duc? Să nu mă duc?

Am dureri mari de cap, mă prind cu mâinile de spătarul scaunului din faţa mea şi din zgâlţâiturile acestuia îmi dau seama că tremur. Îmi tremură mâinile. Mă uit la ele, sunt albe, albe, degetele lungi par nişte picioroange de păianjen care se agaţă hidos de lemnul scorojit al spătarului scaunului. Sunt urâte mâinile mele, de asta le ascund în buzunare.

Nu are niciun sens.

Ba, are…!

Poate că nu ar fi trebuit să vin aici, azi.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată aici.

La capăt holul e întunecat, de acolo va apărea mama. Femeia care a plecat să o aducă era îmbrăcată cu un halat albastru şi nu avea

nimic altceva pe dedesubt, decât chiloţii şi sutienul. Se vedea asta din dungile care se ghiceau prin bumbacul halatului. Prindeau contur pulpele albe, puţin cam musculoase, şoldurile late. Păşea de parcă mă chema.

Când va reveni cu mama, am să o pot privi pe femeia asta şi din faţă, jocul sânilor, profilul pântecelui. Îmi imaginam că…

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 10 11 O uşă s-a deschis cu un scârţâit prelung. O uşă metalică, mascată de o altă uşă de lemn.

M-am ridicat brusc în picioare. Cine să mai vină acum, aici, la întâlnirea cu mama?

E un bătrân. Scheletic. Îi aud oasele zornăind în mersul lui dezordonat. Îşi împinge pieptul în faţă, apoi îşi trage şi restul trupului. Mâinile şi le aruncă în aer ca şi cum s-ar feri de nişte gâze sâcâitoare.

Se îndreaptă spre mine.

Fac un pas înapoi.

— O caut pe doamna Titieni, îmi spune.

Nu înţeleg.

— Doamna Titieni, de la oficiu, de la dosare…!?

Tot nu înţeleg.

— Sunteţi de aici…?

— Da.

— Doamna Titieni…?

— Doamna Titieni s-a sinucis. Ieri.

— A-ha!

S-a oprit cu ochii pe gura mea, aşteptând o reconfirmare a celor spuse.

— Dumnezeu să o ierte!, spun.

Se repoziţionează şi o ia gesticulând înapoi spre uşă. Alungă gâzele invizibile cu braţele aruncate, dezordonat, în aer. Uşa scârţâie îndelung.

Mă trântesc pe scaun. Capul îmi amorţeşte. Îmi scot mâinile din buzunare şi îmi masez capul. Mai ales creştetul, acolo e durerea, acolo e focul.

Azi-noapte, da, azi-noapte am avut fulgere în pântece… Am

vomitat în braţele Aianei. Am vomitat peste ea. I-am vorbit despre mama. Am plâns.

În gură am gustul amar al bilei care s-a topit în alcool.

Şi ce-a mai fost?

Am mers pe un culoar lung, lung, lung…

Dacă aş muri acum? Niii-nooo, niii-nooo…! Ambulanţa!

Moartea ca un teatru ieftin. Niii-nooo!

Moartea ca o târfă pe care o întinzi într-un pat scârbos.

Niii-nooo!

Moartea ca un refugiu pentru vieţile inutile. Niii-noo!

Niii-nooo!…

Moartea? Filosofie ieftină. Numai proştii vorbesc despre moarte.

Şi mediocrii care vor să-şi bandajeze mediocritatea. Şi beţivii care vor să-şi justifice laşităţile.

Dacă aş pleca acum? Mama nici nu ar şti că am căutat-o, femeia cu pulpe albe şi cu halat albastru i-ar spune… ce? Că a fost o greşeală. Şi să se obişnuiască să n-o mai caute nimeni niciodată. E o fatalitate să rămâi la un moment dat complet singur. Abia atunci ajungi la tine însuţi. Ce prostie! Aş vrea să nu mai am gânduri. Gândurile sunt nişte paraziţi ai minţii, nişte otrăvuri… Altă prostie.

S-a auzit o uşă?

E în capătul holului.

Poate că ar fi trebuit să o iau pe Aiana cu mine, mi-ar fi fost mai puţin frică. Şi mai puţin rău.

E mama?

Mamă, te rog să mă ierţi, a trecut ceva vreme, dar am fost atât de imaterial, că nu m-am putut aduna într-un trup, să ajung până la tine…

Sau nu: Mamă, am fost plecat în Africa de Sud, la o mină de diamant. Ţi-am adus şi ţie două buzunare cu diamante…

Puah!

Mamă, iată fiul tău, zdreanţa sfâşiată din măruntaiele tale, cel care ar fi putut să te ucidă la naştere, să iasă în lume cu toate Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 12 13 intestinele tale, să le deşire mergând în patru labe pe un culoar ca acesta până ai fi dispărut de tot, de tot, de

tot…

Gura mi s-a umplut de salivă amară. Bila, ah…!

Ce ar fi dacă aş fugi acum? Mai am timp. Aş deschide uşa de metal, care ar scârţâi prelung, apoi uşa de lemn, apoi e un hol şi încă un hol şi încă un hol şi încă un hol…

Aianaaa! Aianaaa!…

Femeia se apropia. Era singură? Tăia aerul cu pieptul în faţă, ca şi cum ar fi căutat o linie de sosire pe care trebuia să o atingă într-o competiţie cu sine însăşi… Sânii păreau să nu comunice unul cu celălalt, se mişcau separat.

Hai, unu, doi, unu, doi, unu, doi, mai repede, mai repede…!

Mama?

Halatul albastru se desfăcea peste genunchi, ritmic, pulpele i se vedeau şi mai bine. Pântecele îi era plat, muntele lui Venus se profila seducător. Niii-nooo!

Paşii îi erau ritmici, bubuiau, timpanele se chinuiau să respingă zgomotul acela infernal. Vibrau. Niii-nooo!

Am dus mâinile la urechi.

Sânii mişcau spasmodic sub halat, erau vii.

Am dus mâinile la ochi. Niii-nooo!

— Poftim, v-am adus aici primele două dosare. Le puteţi studia în linişte. Dacă vreţi cópii ale unor pagini, vi le putem pune la dispoziţie. Contra cost. Pentru asta trebuie să faceţi o cerere.

A trântit dosarele pe pupitru.

— Şi mama?

— Poftim?

— M ama?

Mâinile cu degete ca nişte viermi grăsulii scoaseră câteva agrafe dintre coperţi, neteziră o pagină, plesniră lemnul pupitrului.

Sugera că treaba ei se încheiase pe moment.

Bărbia îmi scapă din strânsoarea muşchilor.

Citesc: „Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume Radiţki Albertina…”

Mulţumesc.

Femeia se îndreptă spre uşa oficiului, după uşă puteai presupune că mai erau nişte birouri.

Pulpele se încordau să păşească, muşchii din interior se prelingeau până sub rotulă, zvâcneau. Ca nişte şerpi fragezi.

— Sunteţi doamna Titieni?

S-a întors, privindu-mă mirată:

— Da.

2.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume Radiţki Albertina…"

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume…"

„Dosar de urmărire informativă…"

„Dosar de urmărire…"

Cine pe cine urmăreşte?

Aiana (ieri): E o prostie ce faci? Ce să vezi? Oamenii aceia au trăit în rahat şi au întins rahatul pe pereţi, în pat, au mâncat rahat, s-au iubit în rahat… Cum sunt luptele acelea în noroi sau în ciocolată, lupte greţoase între femei sau între bărbaţi. Numai că luptele acelea ţin un minut, două, zece… La ei lupta în rahat a ţinut o viaţă, două, trei. Şi s-au simţit bine mâncând rahat, înotând în rahat, au făcut-o cu voluptate. Că dacă nu s-ar fi simţit bine nu te-ai fi născut nici tu, nici eu, rahatul era mediul lor, îl respirau; iar noi suntem justificarea vieţii lor, noi suntem tuberculul de aur în care şi-au pus toate speranţele.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 14 15 Eu: Dar un tubercul de aur care a crescut din rahat…?

Aiana: Nu a fost vina noastră, ar trebui să le fie ruşine.

Eu: Nu a fost vina lor, viaţa nu pune întrebări încărcate de metafizică, viaţa e un dat natural care uneori capătă şi înţelesuri morale.

Aiana: Şi porcii îşi pot justifica în felul ăsta existenţa. Orizontul lor e troaca.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume…"

„Dosar de urmărire informativă…"

„Dosar de urmărire…"

Radiţki Albertina a fost mama mea.

Aiana (nu ieri, altă dată): Ultima oară când am văzut-o pe maică-mea a fost în anul 1996, aveam vreo şaptesprezece ani.

Se întorsese din Italia, de la muncă. M-a privit cu ochi de expert şi mi-a spus admirativ: Eşti mare!

Da, i-am spus. Şi ce trebuie să se întâmple de acum, dacă sunt mare?

Păi, să iei viaţa în piept.

Cum? Să ies la produs…?

Mi-a dat o palmă peste gură.

I-am întors palma.

Mi-a smuls o ureche.

I-am scos doi dinţi.

Am fugit de acasă, iar noaptea m-am culcat prima oară cu un bărbat: portarul de la şcoală. Un zdrahon roşcovan, de vreo patruzeci de ani, divorţat. M-a primit la el acasă, fără să pună întrebări. Numai că era atât de beat că a adormit peste mine fără să apuce să mă dezvirgineze. Eram atât de proastă, că m-a apucat plânsul şi am crezut că eu sunt de vină, că nu atrag niciun bărbat, că sunt urâtă, că nu ştiu cum să mă port în pat.

Nici a doua noapte nu m-am dus acasă, am rămas la un coleg care era singur, părinţii erau plecaţi la muncă în Anglia. Băiatul era atât de speriat că e în pat cu o femeie, încât nu a fost capabil să mă penetreze. M-a stropit cu un lichid cleios pe pulpe. Am luat lichidul acela cu palma şi i l-am întins în păr.

Am plâns din nou: eram tot eu de vină. Aşa credeam.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume…”

„Dosar de urmărire informativă…”

„Dosar de urmărire…”

Aiana (ieri): Eşti fraier că te bagi în zoaia lor. Ce crezi că ai putea să afli mai mult decât ştii? Eu, dacă aş putea, aş şterge din orice act, din orice document, din orice hârtie numele maică-mii!

Definitiv. Cu tot cu ea. Cu tot cu tâmpitul de taică-miu! Şi din viaţa mea i-aş scoate, ca pe măsele, cu tot cu rădăcini, cu tot.

La ce mai sunt buni după ce te-au aruncat în lume? Să te frece la cap, atât.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume Radiţki Albertina…”

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume…”

Mă doare capul. Creştetul îmi este înfierbântat. Dacă aş avea un cub de gheaţă să mi-l pun pe creştet…! Ce ar fi să-i cer femeii care îmi adusese dosarele? Doamna Titieni, vă rog, un cub de gheaţă?

Dar unde te crezi, la bar? Plimbă ursul, omule…!

Nu-i cer. Nici nu o văd, de altfel. Presupun că e după un paravan şi că mă urmăreşte printr-un ecran, în faţă e o cameră de supraveghere. Mă uit drept în obiectivul camerei şi zâmbesc, îmi lungesc zâmbetul până la rânjet.

Cred că ar trebui să răsfoiesc dosarele din faţa mea, de vreme ce le-am cerut, să le citesc, să le studiez. O fac mecanic, ochii îmi sunt împăienjeniţi. Mi-e rău. Am gura amară.

Să recapitulez: cu un milion de ani în urmă, după moartea Albertinei Radiţki, mama mea, am făcut o cerere de acces la dosarul ei de la Securitate… Securitate? Da, era forma aceea de Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 16 17 control a individului din perioada comunistă. Când a fost perioada comunistă în istoria omenirii? Pe undeva între mezozoic şi cretacic. Oricum, departe, departe. De ce am făcut cererea?

Nu mi-e foarte clar… Pentru că eram singurul moştenitor al celor văzute şi al celor nevăzute ale numitei… Ba nu! Nu a fost numai asta.

Uşa de metal a scârţâit îndelung. Cel care a deschis-o a făcut-o cu multă precauţie. Era un bătrân uscăţiv, cu un barbişon alb, bine îngrijit. Era adus puţin de spate, mergea şovăitor. Probabil că nici lumina obscură din interior nu-i era la îndemână. M-a reperat.

— Bună ziua, tinere…!

Acum îmi dau seama că îl ştiu de la televizor. Cum îi spune?

Bălăceanu? Sau cam aşa ceva. E istoric. Era şi un scandal legat de el, dar nu mai ştiu…

Mă ridic în picioare. Ca la şcoală. Sau ca la arest.

Îşi dă seama că l-am recunoscut şi asta pare să îl încânte.

— T inere, doamna Titieni e aici cumva? Ai văzut-o cumva?

— Doamna Titieni?… Doamna Titieni? A, nu, doamna Titieni nu mai lucrează aici. S-a pensionat.

— S – a pensionat? Imposibil…

— Ba da, de boală. Un cancer…

Bătrânul ezită între a avansa şi a se întoarce. E neîncrezător.

Cancerul impresionează totuşi pe toată lumea, trezeşte în oricine compasiune.

— Şi cine îi ţine locul?

Am curajul nebunului:

— Eu.

Mă măsoară din cap până în picioare.

— Eşti nou aici?

— Da, azi e prima zi.

— A-ha.

Pleacă. Nu-i insuflasem încredere.

Tot răul din cap venea de la aşa-zisul cocktail Aiana, o tâmpenie pe bază de rom, lichioruri de coacăze şi ouă, vodcă, sirop de scorţişoară şi suc de grape-fruit. Se îndoaie totul cu vin roşu.

Cred că Aiana a pus şi bitter. Am băut vreo patru, cinci pahare.

După primele două pahare, râzi ca nebunul. După următoarele două, plângi în hohote. Am adormit plângând. Aiana umbla în patru labe prin apartament, căuta o cale de ieşire din toate situaţiile posibile.

Ura hainele, de asta, cum intra în casă, îşi arunca toate ţoalele împrăştiindu-le peste tot. I-am găsit într-o zi sutienul în acvariu, se ascundeau peştişorii în cupele lui, iar altă dată am găsit bluza şi chiloţii în sacul aspiratorului.

Că trebuie să fie o cale de ieşire din toate situaţiile posibile de pe lumea asta, repeta întruna, ridicându-se în genunchi şi privind fix, prin tavan, cerul. Sfârcul sânului drept i se ridică şi el, interogativ, spre cer.

Dar cerul nu avea grija noastră.

O iau de la capăt: „Dosar de urmărire informativă număr 24157

nume Radiţki Albertina…”

Radiţki Albertina e mama mea. Cui spun asta? Mie îmi spun.

Subsemnatul Radiţki Albert născut la din tata necunoscut mama Albertina domiciliat în oraşul stradă bloc scară apartament posesor al actului de identitate serie număr eliberat de vă rog să îmi puneţi la dispoziţie, în conformitate cu legislaţia în vigoare, dosarul de urmărire informativă al Radiţki Albertina decedată la data de ziua luna anul, conform certificatului de deces anexat în copie. Data, semnătura.

Până aici e clar.

Mama a murit cu şapte ani în urmă, într-un accident de autocar în Austria. Era ghid turistic. Nu ştiu amănunte.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 18 19 Nu am reuşit să o cunosc prea bine, toată viaţa a fost plecată, ajungea acasă între două curse, îmi înfunda dulapurile cu haine, cu dulciuri, cu jucării. Toate înlocuiau afecţiunea. Şi nici nu-mi prea păsa de afecţiune.

Aiana (mai demult): Afecţiune? Puah! O frecţie cu rahat.

Rahat cald. Afecţiunea este recunoaşterea vinovăţiei că ai mai dat naştere unui nenorocit, unui tâmpit pentru lumea asta, ca să se chinuie să ajungă pe lumea cealaltă. Şi se chinuie, nene, se chinuie nu glumă. Băi, la o adică, de ce a trebuit să fie două lumi în universul ăsta? Adică lumea asta şi lumea cealaltă? Ce tâmpit a făcut încurcătura asta? Nu era de ajuns o singură lume?

Una şi gata. Una şi bună. Adică te apuci de trăit pe lumea asta, îţi faci o situaţie, aduni lucruri, îţi faci o mulţime de amintiri, te duci la şcoală, te zbaţi să ajungi ceva şi… şi la un moment dat gata, hai, fă-ţi bagajele şi hai pe lumea cealaltă. Caramba!

Băi, ce tâmpit a putut gândi aşa ceva? Şi de ce nimeni nu repară situaţia? Că dacă Dumnezeu aşa şi pe dincolo şi el poate la o adică să zică, bă, gata, am văzut unde am făcut eroarea, o reparăm, îi lăsăm pe nenorociţii ăştia să trăiască pe lumea lor, nu-i mai trimit la dracu’ ştie unde. Corect?

Corect, o aprob eu.

Aiana: Băi, şi ştiile ce mă mai gândesc eu? Că aşa cum te duci de pe lumea asta pe lumea cealaltă, că te pregăteşti, că nu, că îţi faci

norma, acolo, de trăit, de toate, tot aşa există şi pentru lumea cealaltă o lume cealaltă în care te obligă, la un moment dat, să te duci. Şi aşa mai departe. Te-ai prins la ce zic eu? Eu aşa cred, că nu se poate altfel. Oricum, chiar dacă e aşa, tot e tâmpită concepţia şi numai o minte bolnavă a putut să pună la cale totul, această încurcătură de lumi… Te tâmpeşti dacă apuci să te gândeşti. Corect?

Corect. Dar aşa s-ar explica eternitatea, o completez eu.

Mama nu a apucat să-mi spună niciodată cine îmi e tatăl.

Nu a simţit niciodată nevoia să o facă, eu nu m-am gândit niciodată că femeia aceea aproape străină ar putea să ştie cine a fost tatăl meu. Era absent până şi din documentele mele personale.

Oricum, mama nu mă putea naşte singură. Că nu era vreo sfântă…!

Când a murit aveam nouăsprezece ani.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume Radiţki Albertina…"

Cu mai mulţi ani în urmă, în arest, după povestea aceea tâmpită din Vama Veche, când l-am scuipat pe poliţistul care m-a înjurat de mamă…! Discuţie cu Şobi, amicul meu plecat acum într-o croazieră în jurul lumii, pe un vas olandez. E un norocos. Freacă veceurile.

Şobi (atunci): Taică-meu a descoperit, cu un telescop montat în balconul apartamentului nostru, că sistemul nostru solar ar putea să aibă o mulţime de planete asemănătoare pământului, dar care nu sunt cercetate încă. Taică-meu mi-a spus că ele sunt exact pe partea cealaltă a soarelui şi cum universul se învârte compact, nu poţi să le vezi decât dacă ajungi lângă ele… Te-ai prins cum e cu asta? Că e nevoie şi de intuiţie aici, de intuiţie matematică. Sau geometrică? Şi taică-meu e tare la matematică, el îmi făcea toate temele la matematică, la geometrie, e tare…

Eu: Da, da…

Şobi: Taică-meu a spus unui poliţist, care ne-a oprit în trafic şi ne-a dat amendă, pentru viteză: Bă, dacă aş avea pistol acum, chiar că aş trage în mutra ta de tâmpit…! Şi ăla: Cetăţene, îţi dublez amenda, pentru ofensă. Şi taică-meu: De banii ăştia să iei lumânări pentru

mă-ta! Că are grele păcate, primul dintre ele, că te-a făcut pe tine…! Sau parcă te-a fătat pe tine a zis…!

Eu: Dacă eram poliţist, îi stâlceam mutra.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 20 21 Şobi: Dar taică-meu nu e prost, îi spunea asta zâmbind poliţistului, ca şi cum i-ar mulţumi frumos pentru amendă, să nu se prindă nimeni, ca să zică ălci că are martori.

Eu: Tot l-aş fi pocnit. Aşa, fără martori.

Şobi: Taică-meu a făcut o eoliană în balcon… Ştii ce e aia?

Şi cu ea taică-meu făcea energie că punea în mişcare un ventilator în apartament, ca să ne răcorim vara. Tata era foarte ingenios…

Folosise şi un dinam de la o bicicletă.

Eu: Nu era mai simplu să deschideţi ferestrele, să se facă curent?

Şobi: Da, dar nu mai era acelaşi lucru. Că unde mai era treaba lui taică-meu? Taică-meu face o sută de flotări într-un singur braţ…

Eu: Face numai nouăzeci şi cinci, trişează la numărătoare.

Şobi: Taică-meu…

Mă uit urât la Şobi. Îmi în fund urechile.

Şobi: Mă scuzi, mă scuzi… Trebuie să vorbim despre ceva, că altfel ne tâmpim aici. Dar taică-tău ce este?

Eu: Mama mea a fost atât de ocupată, încât m-a făcut singură.

Asta e situaţia. Nu am.

Şobi: Şi nu l-ai căutat vreodată? Nu ai fost curios…?

Eu: Nu. Lumea mea începe cu mine, e mai mişto aşa…

Şobi: Lasă vrăjeala. Chiar dacă nu îţi cunoşti tatăl, chiar dacă nu te-a căutat niciodată, el există undeva. Trebuie să îl cauţi.

Natura umană nu se dezminte, adevărul iese şi de sub stâncă, precum un fir de iarbă, cu piatra în gură. Tot tata îmi spunea lucrul ăsta. Scuză-mă.

Aiana (ieri, dar şi altă dată): Şi dacă aş crede şi aş şti că există o natură umană…! De unde să ştiu eu că există o natură umană şi că nu există pe lumea asta decât natură vegetală, natură animală şi natură minerală? Dacă pot demonstra că există şi natură umană, apoi atunci

eu pot demonstra existenţa lui Dumnezeu cu date concrete. Dar aşa, când să spun că omul e altceva decât animalul, brusc el mă contrazice şi devine cel mai feroce animal.

Când să demonstrez că omul e altceva decât o plantă, că e frumos ca trandafirul, că e inimos ca un crin, brusc îi simt duhoarea de hoit. Când să demonstrez că omul e altceva decât piatra şi decât lutul, imediat îl vezi că se face hoit, şi se face pulbere, şi se face cenuşă, că nu valorează nici cât o balegă uscată. De asta, ce natură umană? Ce divinitate? Omul e criminalul aruncat în lume. Omul e peştele piranha aruncat într-un acvariu. Asta e, ascultă-mă pe mine.

Şobi (cu vreo două luni în urmă, când am ajuns la subiect din întâmplare): Uite, un văr mai îndepărtat de-al meu, din Brăila, tot aşa, fără tată, fără tată – mama nimic nu spunea, că a fost o combinaţie de care nu vrea să îşi mai aducă aminte – şi deodată apare un tip, de undeva de prin Cipru, armator şi îi zice: Fiule, trebuie să îţi spun adevărul, tu eşti copilul meu. Hai, am o avere să îţi las, că am avut trei neveste cu acte, dar niciuna nu mi-a făcut copii. Noroc cu maică-ta, că am agăţat-o în port, lucra la administraţie acolo, nu făcea trotuarul, să ne înţelegem, şi aşa te am pe tine.

Aiana (mai demult, dar şi ieri, după ce i-am zis ceea ce mi-a spus Şobi): Aaa! Stai să-ţi spun una care te aranjează, pe care am auzit-o pe undeva…! Sau am citit-o la un poet american, dacă nu mă înşel. Era odată un marinar sărac şi cinstit, scandalagiu mamă-mamă, un beţiv, şi băutura l-a băgat în spital, şi l-au operat că avea nu'ş ce în burtă. Şi mai era acolo, în spital, o curvă amărâtă în salonul femeilor şi tocmai născuse când îl reparau pe marinar. Şi asta, amărâta, după ce îi scoate plodul, se duce cică la baie şi tuleo!, o taie, lasă plodul plocon spitalului. Şi atunci ce fac cei de la spital? I-au adus marinarului plodul când şi-a revenit, şi i-au zis: Uite ce-am scos din tine! El s-a uitat la arătare şi s-a făcut mai bine, iar când a ieşit din spital s-a lăsat de băut, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 22 23 s-a înzdrăvenit de tot şi a plecat iar pe mare, a pus deoparte tot ce câştiga, şi a cumpărat acţiuni la un vapor, apoi şi-a făcut o întreagă flotilă. L-a dat pe ţânc la şcoală, şi când era la liceu, moşului i s-a făcut rău şi doctorii au zis că e pe moarte, iar

băiatul a venit la patul lui, şi bătrânul i-a zis: Băiete, regret că trebuie s-o tai când eşti aşa tânăr. Îţi las multe responsabilităţi.

Tare voiam să te văd crescând… Dar, tată, lasă-mă pe mine, eu sunt bine, problema-i cu tine, tată! Vezi, băiete, ai zis-o. Tu crezi că io-s tatăl tău, da' nu-s. Nu-s tac-tu, dragule, nu. Io-s mă-ta, nu tac-tu! Tac-tu era un neguţător înstărit din Stambul. (Şi ieri şi atunci, mai demult, Aiana se tăvăli pe jos de râs. Cu picioarele desfăcute desenă în aer semnul victoriei. I-am răspuns şi eu cu două degete în aer!).

Şobi (tot atunci, cu vreo două luni în urmă): Şi ştii unde e vărul ăsta al meu acum? La Londra, că acolo are domiciliul tată-său. Ăla i-a dat numele, i-a dat averea, cele trei femei cu acte s-au dat de ceasul morţii, că nu, că ele au drepturile, numai că grecul cipriot nimic, el este feciorul meu, el moşteneşte tot.

De unde ştii că nu ai şi tu un asemenea tată?

Eu: Eşti tâmpit.

Şobi: Tu eşti tâmpit. Ce te costă să cauţi? Oricum câştigi ceva, măcar faci detectivistică. Şi să ştii că el există, nu se poate ca undeva să nu fie consemnată prezenţa lui. Băăăi, ştii unde poţi să cauţi…? Şi aici Şobi se lovi cu palma peste frunte, ca şi cum ar fi descoperit ultima operaţie, cea mai simplă, dar şi cea esenţială, la teorema lui Fermat. La arhiva fostei Securităţi, băăăi…!

Maică-ta, zici că a lucrat ca ghid turistic? Ăştia erau în vizorul Securităţii, eu ştiu, că am studiat un an istoria la facultate, am făcut un curs special despre asta. Băi, şi Securitatea nu lăsa ea să treacă neobservat asemenea lucru. Da, acolo…!

Discuţia s-a oprit aici. Cu vreo două, trei săptămâni în urmă l-am sunat pe Şobi:

— Bă, Şobi, m-am gândit la ce mi-ai spus tu, despre posibilitatea să-l găsesc pe tata. Sau un tată? Cui să mă adresez?

Aşa am ajuns să fac cererea aceasta şi astăzi să fiu cu două dosare în faţă, încercând să intru în… În ce?

Tot mă doare capul. Dacă aş avea un cub de gheaţă, ah, de-aş avea un cub de gheaţă…!

Uşa dinspre oficiu se deschide.

Am început să răsfoiesc precipitat unul din dosare, de parcă ar fi intrat profesorul şi m-ar fi prins chiulind.

Era femeia care se numea doamna Titieni.

Ea: L-aţi recunoscut? Acela era domnul academician Bălăceanu-stolnici.

Îi spun că da, l-am recunoscut.

Ea: Mă căuta ca să îl ajut să găsească nişte dosare, elaborează o lucrare amplă. Dar de fapt caută documente să vadă dacă nu găseşte vreun fir, fiindcă există o poveste că ar fi plodul din flori al Regelui Carol al II-lea. Poate că tot el a pus în circulaţie povestea, ca să îşi ascundă alte păcate.

Mă uit în ochii ei să văd dacă ştie ce am vorbit cu academicianul.

Ştie.

— M a iertaţi, îi spun.

— N a-i nimic. Să ştiţi că nu e aşa cum pare la televizor, un individ şarmant…! E, de fapt, un plicticos. Şi e şi pramatie.

I-am văzut dosarul, a turnat în draci. A turnat-o inclusiv pe Monica Lovinescu…! A mâncat pâine de la Securitate, pâine albă.

De fapt, ce pâine să fie aia? Lături.

Eu nu ştiu cine este Monica Lovinescu, dar aprob.

O privesc recunoscător. Pare să mă fi iertat.

— Şi cancerul?

— Nu am niciun cancer. Doamne, fereşte!

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 24 25 3.

Doamna Titieni mi-a adus un cub de gheaţă. I-am povestit că mă doare capul, că am probabil o tumoare la creier, că uneori îmi îngheaţă, că alteori mă arde.

Am impresionat-o până la lacrimi. Lacrimile îi stau în gât, gata să urce în sacii glandelor lacrimale.

De când am simptomele astea?

De mult, cred că de vreo cincizeci, şaizeci de ani…!

Îşi retrage lacrimile, mă priveşte peste nişte ochelari pe care nu-i are, de fapt, pe nas.

— Ei, da, atunci sunt cronicizate cu adevărat, nu mai prezintă

pericol. O mai duci cu ele încă pe atâția…!

O observ când pleacă. Șolduri bine creionate, ferme, pulpe albe, gambe subțiri. La început mi se păruse masivă, dar nu e.

De fapt e subțire, mijlocul i se unduiește în halat. Are în toată ființa ei o agitație proprie femeilor voluntare, care își caută cauze cărora să li se dedice.

Doamna Titieni mi-a făcut un ceai din două pliculețe de mușețel. În acest timp eu îmi frecționez creștetul cu gheață, gheața se topește. Șiroaie de apă îmi curg pe față, mi se strecoară pe sub cămașă, îmi ajung la brâu, mi se strecoară pe șolduri. Apa e rece.

O observ din față. De ce am crezut că e bătrână? Nu e. Are în jur de treizeci, poate mai puțin. Aerul oficial o îmbătrânește.

Și locul. Nas mic, buze senzuale, o frunte în mijlocul căreia e așa-zisul rid al întrebării, cel care împinge o sprânceană în sus, interogativ. E frumoasă. Să-i spun? Nu. Că nu de asta sunt eu aici. Și aș putea să stric totul.

— Mulțumesc pentru ceai. E exact de ce aveam nevoie.

Doamna Titieni a strâns cele două dosare, pe care nu le-a mai dus la arhivă, le-a lăsat tot pentru mine, pentru zilele următoare, pe un raft, la oficiu: văzuse, probabil, că nu citisem niciun rând.

Mă ținuse sub observație cele două ore cât stătusem la pupitru cu dosarele în față. De fapt, urmărea pe un ecran tot ce mișca în sala de studiu, așa era regula, ca să nu se apuce cineva să distrugă documente.

Se mai întâmplase.

Am auzit eu de senatorul Pușcălău?

Nu auzisem, dar am zis că da. Că parcă auzisem.

— Ei, ăla, Pușcălău, a venit și a cerut dosarul lui de la Securitate.

Avea, că muncise pe la mină, la Petroșani, fusese acolo pe când cu greva din ’77. Și el era ceva pe la sindicat, fusese trecut pe lista de supraveghere. Buun. Vine, cere dosarul și după ce i-l dau, rămâne singur aici, în sală și se apucă să rupă pagini și să le strecoare în sân. Văd. Vin în sală, mă așez în preajmă. Zic:

Nu faceți bine că le rupeți, vă fac niște cópii și gata. Nu costă mare lucru. Nu, zice, aici e vorba de niște aventuri din tinerețe și dacă

află nevastă-mea, că eram însurat în acea perioadă, mă belește. Mă otrăvește. De asta le rup. Zic: Dar ea de unde să le afle? Că nu are acces la dosar? N-o cunoaşteţi, îmi spune. Dacă vrea, află. Numai să-i vină în minte. Şi mai e o problemă, dacă mor, ea are dreptul legal să-mi studieze dosarul, fără acceptul meu. Şi tot află. E periculoasă şi atunci, n-o cunoaşteţi. E în stare să mă scoată cu unghiile din pământ şi să mă crucifice.

Nu-i aşa că e o situaţie nostimă?

— Da, e, spun eu. Deşi îmi e indiferent.

Sună telefonul care e dat pe mute. E Aiana. Mă uit, resping apelul.

— Nu răspunzi?

— Nu răspund la telefon când muncesc. E unul din principiile mele. Mai am şi altele, dar nu prea multe.

— A-ha.

O ajut să strângă scaunele, să închidă uşile.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 26 27 – Te miri că nu e aglomeraţie azi?

Nu mă mir. De ce ar trebui să fie aglomeraţie?

— Păi, aici e aglomeraţie tot timpul. Că nu ai nici loc la pupitru. Dar nu ai citit anunţul de la intrare?

Nu, nu citisem. Mă durea capul rău de tot când am venit.

Acum e mai bine.

Azi era ziua din lună, ultima, când se lucra numai în arhive, se reordonau arhivele. Din greşeală fusesem programat azi. Şi greşeala era a ei. De asta m-a şi primit azi şi m-a servit. A crezut că martie are treizeci de zile şi nu treizeci şi una. De aici greşeala.

— Mulţumesc.

Încuie uşa de la oficiu. Trage gratiile. Încuie din nou.

Verifică geamurile. Sunt în ordine.

Ieşim. Încuie uşa. Trage gratiile şi aici. Încuie din nou.

— De ce atâtea uşi? De ce atâtea gratii?

— Câţi nu ar da foc acestui loc…!

— De ce ar face-o?

— Păi aici le e conştiinţa, partea care îi sâcâie. Aici e groapa de gunoi a istoriei recente. Aici e…

— A-ha!

4.

Sunt în maşina doamnei Titieni.

— Unde te duc?

Mă uit la genunchii ei care se mişcă spasmodic, în timp ce apasă pedalele acceleraţiei, frânei.

Acceleraţie, ambreiaj, frână, acceleraţie, frână…!

Fusta i s-a ridicat peste genunchi. Lasă schimbătorul de viteze liber şi îşi trage fusta. Degeaba, nu reuşeşte să-şi acopere genunchii.

— Unde te duc?

— N icăieri, îi spun eu. Sau oriunde.

Ea: Merg spre centru, dar de la Romană o iau spre Dacia, apoi pe Griviţei… Te las acolo?

Ambreiaj, acceleraţie, frână, acceleraţie, ambreiaj, frână… La un moment dat genunchii rămân într-un fel de aşteptare fremătătoare, după care se reped asupra pedalelor. Ambreiaj, acceleraţie, acceleraţie, frână…

Ea: Nu te mai holba la genunchii mei, că mă intimidez şi intrăm cu maşina într-un stâlp.

Îşi trage din nou fusta, dar nu reuşeşte să acopere genunchii nici măcar cu un centimetru mai mult.

Eu: Îmi place cum conduci. Cu nerv. Şi eu conduc, dar sunt un şofer prost. Problema mea mare e că încurc dreapta cu stânga, îmi dau comanda în cap, bă, o iei la stânga şi nu'ş cum fac şi o iau la dreapta. Aici am o problemă.

Acceleraţie, frână, acceleraţie, ambreiaj, frână, acceleraţie, acceleraţie…

Şi brusc, frână. Ajung cu capul în parbrizul din faţă.

Arcada îmi plesneşte. Ochiul stâng mi se acoperă cu o peliculă de sânge. Stropesc cu sânge bordul.

— Îmi pare rău. Te doare?

— Nu, nu mă doare.

— Te uitai la genunchii mei şi nu am mai rezistat… M-ai zăpăcit.

— Da, mă uitam şi aveam impresia că lucrează independent de tine, că sunt ca două vietăţi care făceau o treabă acolo, jos, croşetând cu pedalele de la ambreiaj, de la acceleraţie şi de la frână. De asta mă uitam. Şi îmi imaginam… Ce îmi imaginam?

— Ţi-ai pătat cămaşa cu sânge. Rana e superficială, dar curge mult sânge, că e o zonă puternic vascularizată. Uite, pune pe ochi eşarfa asta.

Era o eşarfă albă, prea vaporoasă ca să reuşesc să opresc sângele care îmi şiroia pe gât.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 28 29 A pornit maşina. Mergea mai încet, mă privea cu îngrijorare.

Şi cu oarecare amuzament, parcă.

Acceleraţie, frână, ambreiaj, acceleraţie, frână. Genunchii se rotunjeau la mişcare, pielea lucioasă era săgetată de muşchii şi nervii care îşi duceau mişcarea de du-te-vino până spre pulpe.

Era fascinant. Pe pulpa stângă zăream nişte mici vinişoare albastre.

— Tot te uiţi?

— Tot.

— Ar trebui să te las la marginea drumului, aşa plin de sânge.

— Ar trebui…

Acceleraţie, frână, ambreiaj, acceleraţie…

Nu a mai ajuns în Piaţa Romană, a luat-o pe nişte străduţe mici cu case înghesuite una în alta. Parcă mergea în zigzag, să i se piardă urmele, aşa de încurcat era drumul. Ambreiaj, acceleraţie, frână, ambreiaj…

Frână.

— Gata, am ajuns.

Locuia într-un apartament cu două camere, la parter, într-o vilă cu patru apartamente. Casa părea pustie.

— Şi soţul?

— Nu am niciun soţ.

— Atunci de ce îţi spun toţi doamnă?

— Pentru că sunt născută doamnă.

— A-ha!

Înăuntru era ordinea care te face să te aşezi pe un colţ de scaun, intimidat.

— Un ceai?

— Da, un ceai.

Scoase dintr-un dulap din bucătărie o sticluţă cu spirt şi un tampon de vată. Şterse rana de sângele închegat. Sângele cald reporni să curgă, un firişor, pe pleoapă.

— E o rană superficială. Nu fi îngrijorat.

— Nici nu sunt.

Mâinile îi miroseau a vanilie. Probabil că folosea o cremă cu vanilie.

Începu să-mi descheie nasturii la cămaşă, cu precauţie, cu vata îmbibată în spirt ştergea sângele uscat de pe gât, de pe piept.

— S îngele se spală cu apă rece, nu rămâne nicio pată, nu îţi face griji.

— Eu nu îmi fac griji pentru nimic de pe lumea asta.

— O faci pe-a durul. Dar mutra te dă de gol că eşti timid şi angoasat.

La un nasture descheiat de la cămaşă, îi răspundeam cu un nasture descheiat la bluză.

Se opri. Privi spre tavan ca şi cum s-ar fi gândit la ceva de departe, ca şi cum ar fi trebuit să ia o hotărâre rapidă după o furtună în creier.

Ea: Ai mai mulţi nasturi de descheiat, aşa că nu te grăbi.

Am încetinit ritmul. La doi nasturi descheiaţi de ea, eu descheiam doar unul. Am terminat amândoi odată.

Aiana (cândva): Băi, îţi tai maţul dacă…!

Zizi (nu o ştiţi, o fostă; altă dată): Băiete, ţi-o mănânc cu praz, dacă…!

Doamna Titieni (mai târziu, la câteva ceasuri): Ce frică mi-a fost, când am văzut cum îţi curge sângele! Vedeam deja ambulanţa, maşina poliţiei, eram anchetată. Tu în pat, cu perfuzii, dacă nu cumva mort,

golit de sânge. De asta s-a întâmplat tot ce s-a întâmplat după, eram lipsită de energie şi de voinţă.

Dintotdeauna vederea sângelui mă secătuieşte. Am fost abuzată pe un fond emoţional, să ştii. Ar trebui să cer despăgubiri, cred.

Eu: Am mizat pe asta. Aşa mi-a spus şi Monica Bellucci, într-o situaţie asemănătoare. O să-ţi detaliez, ca să ştii că eşti într-o galerie onorantă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 30 31 5.

Aiana: Băăă, te-am sunat de un milion opt sute de mii de ori. De ce nu ai deschis telefonul?

— Am descoperit că telefonul este o invenţie demonică, care îţi sufocă personalitatea.

— Ce-i cu tine? L-ai găsit pe tac-tu…!

— Pe dracu'!

— Ţi-am spus. Îi semeni?

— Din profil numai. În rest sunt cu totul şi cu totul bunicul.

— Uei! Dar ce ai la cap? Te-ai bătut cu cineva? Te-a bătut tac-tu? Că ţi-a zis: Băi, netrebnicule, unde ai umblat până acum?

Că s-au mucezit banii în conturile mele din Elveţia în aşteptarea ta, că proprietăţile din Madagascar au fost prăduite de băştinaşi, că…

Începu să pipăie rana care se închisese. A întins pielea şi un firişor de sânge se prelinse pe obraz, se strecură pe gât, în sân.

— M iroşi a vanilie.

— Da, e mirosul specific în Madagascar. Tocmai am preluat proprietatea, m-am bătut cu băştinaşii care ocupaseră abuziv terenurile şi palatele.

Aiana era îmbrăcată cu un tricou care îi trecea peste şolduri.

Nu avea nimic pe dedesubt, ca de obicei. Genunchii erau puţin întorşi spre interior, se atingeau. Era nostimă şi neajutorată. Am tras-o peste mine. Ceva din doamna Titieni a trecut în trupul schilod al Aianei. Era mai fierbinte decât doamna Titieni. Nu i-am spus-o.

Apoi, stând pe spate, privind amândoi tavanul:

— M a asculţi?

— Sunt totul numai o ureche.

— Unul, cică, s-a dus în lume şi s-a întors sfânt. Da, sfânt, sfânt…! A intrat pe uşă, a izbit-o de perete şi s-a înfăţişat înaintea lui tac'su care era în pat, beat. Tac'su deschide ochii, îl priveşte pe fiu-su, se vedea că fusese deranjat de zgomotul uşii trântite şi îi zice:

— Ce-ai, mă? Te-ai tâmpit?

— Nu, tată. M-am întors acasă. Şi acum sunt sfânt. M-am făcut sfânt.

Tac'su s-a ridicat în capul oaselor, îşi mijeşte ochii ca şi cum ar fi văzut o arătare, ceva venit din iad… sau din rai, poftim…!

şi îl întreabă:

— Ai făcut şcoală pentru asta? Ai calificare? Există şcoală pentru sfinţi?

— Nu, tată, eu am avut o revelaţie…!

— Ce e aia o revelaţie?

— Adică îţi creşte ceva în minte, în creier, în suflet…

— E un fel de erecţie?

— Da, se poate spune şi aşa, dar la revelaţie se trezeşte numai sufletul, trupul nu mai contează, devine o povară…! La erecţie e invers.

— Mă, ştii ce? Dacă tot eşti sfânt, ia du-te tu şi adă-mi juma

de vodcă, să văd dacă poţi face minuni. Că nu-ţi dau bani, că dacă are bani, orice prost poate să cumpere. Dar fără bani să faci rost, aici e tot şpilul. Că un sfânt nu are nevoie de bani ca să facă rost de orice, ai auzit?

Aici Aiana s-a oprit aşteptând reacţia mea. Faţa îi râdea, era gata să hohotească.

— Bun şi s-a dus…?

— Habar nu am.

— Dar i-a mai adus vodcă?

— Asta contează mai puţin. Chiar nu ai prins faza? Te-ai tâmpit? Ce e cu tine?

— M a gândeam.

— Şi, când gândeşti, eşti prost? Bag seama că da.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 32 33 *

Tavanul se făcuse cer, iar stelele clipoceau printre petele vagi de

ţânţari terciuiţi cândva. Priveam departe, departe şi mă vedeam plonjând în infinitul al cărui capăt se regăsea, paradoxal, în mine.

Eram relaxat ca o moluscă purtată de val.

Vedeam limpede cerul. Descopeream numere enigmatice în petele de pe tavanul devenit cer. Oare nu erau numerele câştigătoare la loterie…? Ce ar fi să le notez? Norocul e o fiară care stă la pândă şi în cel mai obscur colţişor. Dar numerele se amestecă, disting apoi nişte siluete de îngeri care se holbează spre pământ, se foiesc unul după altul, se împing în glumă. Ca şi cum ar fi pe marginea unei prăpăstii? Omul se retrage din cer pe pământ, ca să moară. Pământul e un cimitir, fără îndoială. Un cimitir imens în care ciolanele oamenilor zac laolaltă cu cele ale mamuţilor, închipuieşte-ţi…! Am vrut să deschid gura să spun acest lucru care mi se aprinsese în creier, dar am considerat că omenirea nu trebuie să afle încă, nu-i pregătită. Şi nici să o întristez pe Aiana cu aşa viziuni sumbre care îţi taie elanul chiar atunci când ar trebui să ieşi în stradă ca să vezi dacă lumea mai există. Că în viziunea noilor experţi în zen social trebuie să te comporţi normaaal, ca şi cum chiar ai avea o treabă fooarte importantă pe lumea asta. Că apare poliţistu' universului de după colţ şi te ia la întrebări: Domnu', vezi că tocmai îţi trăieşti destinu, nu te abate de la soartă, atenţie unde calci, să nu încalci regulile…! Dacă te abaţi de la drum, îţi ratezi destinul şi gata, amendă. Scoate dumneata actu' de identitate şi dă o declaraţie aici…! Subsemnatul, de profesie om, domiciliat, unde?, în cimitirul global, cu antecedente de insubordonare de când cu atentatul la mărul din rai, declar că m-am abătut de la drumul sorţii bla, bla, bla… Semnează aici şi tai-o, pedeapsă, o mie de ani în groapă.

Alături, Aiana privea şi ea cerul de pe tavan. Fiecare cu cerul lui, în definitiv.

Eu: Sunt pe moarte, să ştii. Simt că nu mai am mult. Mă simt ca animalele alea din junglă care îşi simt sfârşitul şi îşi caută locul în care să îşi depună sufletul înainte de a da în primire. M-am golit de viaţă. Înăuntru meu s-a topit totul şi suflet şi organe.

Intestinele sunt o gelatină. Inima e un terci. Ficatul s-a făcut pateu. Într-o vreme auzeam muzici în interiorul meu, acum aud numai

zgomote. Sunt terminat.

Aiana se ridică pe un cot şi se uită la mine cu o îngrijorare veselă:

— Vezi că majoritatea oamenilor mor de groaza că ar trebui să moară. Toţi oamenii mor în glumă, după care iau lucrul ăsta în foarte serios. Bobocule, te-au torturat azi, la Securitate?

— Aiana, nu râde, sufletul meu e întristat de moarte… Nu ştiu unde am auzit asta, dar e adevărat. Mă gândeam acum cam cum ar trebui să sune testamentul meu. Ultimele dorinţe am să le scriu cu sânge pe perete. Să nu te sperii, Aiana, când ai să intri în camera mea şi ai să mă găseşti fără suflare. Şi să nu-ţi fie nici frică, nici greaţă. Am să zic aşa în testament: Las copiilor mei nenăscuţi lumea care nu s-a născut încă. S-o aibă moştenire de la tatăl lor, să se bucure de ea.

Ţie, Aiana, îţi las colecţia de diamante a familiei Rockefeller…!

Nu, nu protesta, nici nu îmi mulţumi! Şi aici trebuie să îţi spun adevărul adevărat, ceva ce ascund de foarte multă vreme în adâncul minţii şi al sufletului: eu sunt copilul din flori al ultimului Rockefeller care a existat pe lumea asta! Da, nu te mira.

Bunicul meu se numea John Davison Rockefeller junior, junior, junior, junior! De patru ori junior, că era la a patra generaţie de la primul recunoscut din dinastia lor…! Şi ei deveneau automat juniorul celui din faţă. Înţelegi cum a fost chestia…?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 34 35 Povestea a fost aşa: primul John Davison Rockefeller care a trăit în America a avut pe lângă copiii oficiali şi unul neoficial făcut cu o cameristă de la un hotel din… nu mai contează de unde. Din Oregon, să zicem. Fusese acolo cu nişte treburi, ceva terenuri cu petrol…! Buuun! El a recunoscut copilul, dar nu şi în acte. Mă-sa lu' copilu' ăsta i-a spus băiatului: Măi, fecior, tu eşti bastardul familiei Rockefeller, dar numai noi ştim asta, că dacă spunem ceva, ne execută moştenitorii legali, că le înjumătăţim averea. Şi mă-sa lu' ăla şi ăla au tăcut ca porcu' în popuşoi.

Bun, ăsta face şi el un copil cu una. Şi la fel, îi spune: gura mică, mucles, că unde e vorba de bani, de petrol şi de mafie, e şi moartea cât casa. Ăsta a tăcut şi el şi mă-sa lui, dar ţineau secretul de familie legat

cu patru aţe, să nu scape…! Când erau singuri în casă, trăgeau perdelele pe geam şi o făceau pe Rockefellerii, ca să fie pregătiţi când vor prelua numele şi averile. Ăsta, Jr. Jr.

Jr. de acum, are şi el un fiu cu una, care şi el primeşte secretul familiei. Ăsta tot John Davison Rockefeller, dar asta numai în secret, că în acte se numea altfel, John Pisicăneagră să zicem.

— Bun. Şi cum ai ajuns tu la Rockefellerii ăştia? Te-au tras la sorţi?

— Da, bună întrebarea…! O aşteptam. Păi ăsta, John Pisicăneagră, se face aviator şi în timpul războiului mondial, al doilea după cum scrie în carte, vine în România, cu treburi, să bombardeze ceva pe aici. Avionul îi este doborât la Ploieşti, el scapă cu viaţă că a căzut pe o căpiţă cu fân şi este luat de o femeie acasă la ea, este ascuns în beci, pansat la cap, că avea o rană cât o fofo de văduvă care aşteaptă vapoarele în port. Se termină războiul, vin comuniştii la putere, ce să facă femeia cu aviatorul? Bă, te faci surdo-mut şi gata. Şi s-a făcut americanu' surdo-mut şi gata, nimeni nu a mai pus întrebări, şi s-a însurat cu femeia aia, romăncuţă din Ploieşti. Când erau numai ei doi, erau Rockefelleri, când erau cu lumea din jur, erau un biet surdo-mut şi o femeie miloasă care l-a adunat de pe drumuri. Femeia miloasă a fost bunica mea, iar americanul aşa-zis surdo-mut a fost bunicul meu. Şi el era un Rockefeller veritabil, aşa să ştii. Am probe…

Aiana mă urmărise cu interes:

— Asta ai descoperit în arhivă?

— Asta.

— Şi la cap când te-ai lovit, când ai leşinat şi ai căzut cu capul de ciment?

— Atunci.

Aiana începu să se smiorcăie:

— Acum că ai aflat că eşti un Rockefeller, ai să mă părăseşti şi ai să te retragi pe o insulă cu cadâne, vă ştiu eu pe voi, ăştia cu bani. Toţi sunteţi la fel.

— Drama mare, Aiana, e că nu am moştenitori şi că eu însumi sunt pe moarte. De asta, trebuie să îţi trec ţie toate averile cunoscute

sau necunoscute, eşti singurul meu moştenitor, eu te-am ales, aşa a vrut soarta. Trebuie să vorbim urgent cu un avocat, să vedem care e procedura. Dacă e de ajuns testamentul, atunci facem un testament. Oricum, trebuie să sunăm şi un avocat din America, grosul averii ne este acolo.

Aiana îşi puse mâinile sub cap şi fixă tavanul:

— Trebuie să îţi dau şi eu o veste care ar putea să te facă să mai lupţi o vreme pentru viaţă… Te rog să nu mă judeci, nu e nimic premeditat şi nici nu e un atentat la averile şi rangurile tale. Şi te rog să nu te pierzi cu firea, mai ales că viaţa ta atârnă acum de un fir de aţă de papiotă: Acum juma' de oră când am făcut amor, am rămas însărcinată. E băiat, să ştii. Îţi seamănă, bucată ruptă…! Deja mişcă. El e, de fapt, în acest nou context, ultimul Rockefeller!

I-am ridicat tricoul şi am pus urechea pe burtă. Era limpede că era aşa, l-am auzit pe micul Rockefeller gângurind.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 36 37 Ca un muribund m-am târât din nou peste trupul cald al Aianei. Ea a suspinat înţelegând starea mea.

— Ah, dacă toţi muribunzii ar fi aşa…!, spuse Aiana cu ochii semideschişi spre tavan.

— Au fost ultimele zvâcniri, cică aşa se întâmplă cu toţi muribunzii.

6.

Aiana (după o vreme, meditând cu privirea în tavan): Băi, lucrurile şi fiinţele noi zicem că sunt, dar ele în realitate nu sunt…

E dovedit ştiinţific de nişte ixuleşti geniali că lucrurile sunt de fapt goale, că ele sunt doar nişte aparenţe, nişte produse ale imaginaţiei noastre. Dar stai, nu numai lucrurile, ci şi fiinţele…!

Materia e compusă din atomi, nişte particule care nu au masă, nu au dimensiuni, care sunt un fel de nimic care stă la baza a tot ceea ce credem noi că posedăm. Aceste nimicuri sudate, adunate dau aparenţa realităţii, că dacă descompui realitatea în atomii care îi stau la bază, care sunt unitatea de măsură a nimicului, iaca rămâi în infinitatea goală, ca să nu zic ceva mai vulgar… Ai înţeles? Da, văd că nu

ai înţeles. Băi, tu ai auzit de Einstein, da?

Buuun. Ăsta a demonstrat un lucru care îţi dă fiori pe şira spinării.

Să luăm un lucru care se întâmplă pe pământ la un moment dat, o crimă să zicem. Bun, asta are loc în cartierul tău, pe strada ta, în curtea vecinului tău. Buuun. Dacă cineva de pe planeta Marte priveşte pământul şi se benoclează spre cartierul tău, spre strada ta şi spre curtea vecinului tău, va vedea cum se produce crima peste câteva luni bune, pentru că imaginile ca să ajungă la marţian au nevoie să străbată o bună bucată de spaţiu. Ăla e mort, îngropat şi putred deja, când imaginea ajunge pe Marte şi ăla de pe Marte care se benoclează zice aoleu!, o crimă şi pune mâna pe telefon şi sună la 112, ca să anunţe organele de poliţie.

Dar poliţia zice, no, hait!, dar crima aia nu a fost acum câteva luni? Ba a fost. Şi îl declară nebun pe marţian, îl mai şi amendează pentru apel fals, pentru derutarea autorităţilor. Aşa că ăla e mort, dar nu e mort, e îngropat, dar nu e îngropat, e putred, dar nu e putred pentru unul de pe altă planetă.

Unde vreau să ajung? Ei, unde vreau să ajung…! La creierul tău, care e şi el un fel de nimic compus din nimicurile alea de care îţi vorbeam.

Eu: Aiana, dar mă faci să plâng. Stima de sine s-a făcut praf, personalitatea asta care sunt am construit-o în ani de trudă, am muncit, băi, fato, la construcţia personalităţii mele. Am muncit din greu, am lustruit atomii bucată cu bucată, i-am pus unul lângă altul şi i-am prins cu prenadez, ca să nu se desfacă şi tu, poftim, ce ai făcut acum? Mi-ai pus o bombă sub pernă şi ai detonat-o. În povestea ta eu sunt victima şi nu ucigaşul despre care vorbeai, marţianul va veni pe pământ şi mă va descoperi îngropat, putrezit, uitat. Aiana, m-ai aruncat în univers fără cască de protecţie şi toţi meteoriţii se înfig în creierul meu care e acum un terci indistinct. Aiana, de ce mă prigoneşti?

Aiana: Şi unde mai vreau să ajung cu demonstraţia? La maică-ta, bă. Da, la maică-ta! Dacă e adevărată teoria, atunci hai să analizăm situaţia cu simţul răspunderii. Dacă e adevărat că şi maică-ta era

formată din atomi, care de fapt sunt un fel de nimica, că nu putea să fie făcută din altceva, nu-i aşa?, atunci îţi dau o veste bună: maică-ta trăieşte! Cu cât e mai nimica, cu atât are şanse să trăiască mai mult. Nu, nu-mi mulţumi pentru veste, aşteaptă. Bun, să zicem că a avut accident şi că a murit:

da, dar pentru un marţian ea este încă în viaţă, pentru un tip de pe Pluto sau dintr-o altă galaxie, care îşi omoară timpul interesându-se de soarta gângăniilor de pe pământ, poate că Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 38 39 maică-ta nici nu s-a născut. Şi nici tu nu te-ai născut, îţi dai seama? Eu vorbesc cu tine acum, însă tu nu exişti, tu eşti doar în imaginaţia mea. Dacă eu vreau să te naşti, îmi imaginez lucrul ăsta, o imaginez pe maică-ta, apoi o bag în tot felul de complicaţii amoroase, îi umflu burta, te scot pe tine ca pe un porumbel din pălărie, te scutur de toate rahaturile alea în care ai stat înfăşurat în burta ei, te arunc în lume, te cresc cu puterea imaginaţiei, te momesc într-un pat şi gata, zicem că aşa a vrut soarta. Îţi dai seama cât de inconsistent e totul? Bă, aici e cool Dumnezeu, că el şi-a imaginat primul toate astea, noi am venit cu copy paste-ul, l-am furat de am stins. Dar tipul nu protestează, noi ne însuşim drepturile de autor pentru o zi sau nouă, el şi le recuperează rapid, după ce dăm colţul. Pricepi?

Luna era subţire ca o seceră tocită de atâta folosinţă. Şi se agăţase în perdea.

Aiana: Stai, opreşte-te, acum vrei să spui că nici eu nu exist?

Am simţit întrebarea, dar nu te obosi să mi-o pui, de vreme ce tu nu exişti, efortul ar fi prea mare. Da, vrei să spui că nici eu nu aş exista, dacă e să o luăm după o asemenea logică. Nu, pisi, nu e adevărat. Aici apare elementul-surpriză: puterea imaginaţiei.

Eu mi-am imaginat prima, în cazul ăsta numai realitatea mea există. A ta este în măsura în care eu îi permit să existe.

Pricepi, pisi? Dumnezeu şi-a imaginat primul lumea asta, în forma în care e? El e stăpânul absolut. Noi ne imaginăm doar porţiuni, pe ici, colo? Ei, acolo suntem noi stăpâni. Asta e, pisi.

M-am ridicat în capul oaselor, cu ochii semideschişi, ca şi cum aş fi luat în posesie o lume care se forma atunci, sub privirile noastre.

Ne-o imaginam.

Aiana era goală, ca de obicei.

Sânii mici se turtiseră obosiţi de peroraţia filozofardă.

I-am muşcat.

I-am muşcat pântecele.

I-am făcut praf muntele lui Venus. Nu a rămas piatră peste piatră.

Am alunecat în ea ca şi cum aş fi vrut să ajung, pe un tobogan, până la capăt. Un vârtej ne-a absorbit de parcă cineva ar fi vrut să ne arunce în univers. Sau să ne arunce afară din univers?

Greu de precizat.

Aiana a scos un ţipăt.

Apoi, după câteva minute bune în care mi-a ţinut un deget pe buze, să nu spun nimic, după ce s-a scărpinat cu cealaltă mână sub sânul stâng privind fix tavanul:

— Da, pisi, am înţeles ce ai vrut să demonstrezi, când m-ai pătruns. Şi nici nu a fost prea rău pentru cineva care vine din imaginaţia mea, o spun asta ca să te încurajez. Dar şi aici am un răspuns, furnizat de acelaşi filosof, pe care nu l-am numit mai înainte. Ne futem, şi nu ne futem, că dacă ar fi o chestie concretă, am ţine minte, dar uităm în clipa următoare, ca şi cum nu ar fi nimica, ca şi cum am bea pur şi simplu apă. Apă chioară.

Şi ce e fututul în acest caz? Un scurtcircuit. Da, un scurtcircuit între doi poli cu ceva electricitate, care te zgâlţâie după câtă intensitate au şi cam atât. Era un joc pe consolă, când eram mai mică, cu o vânătoare de monştri şi îi urmăream cu cursorul, să îi distrug, numai că în momentul în care îi ajungeam, dacă erau încărcaţi cu energie, se producea o scânteie, o zgâlţâire care mă excita tot timpul. Cum se numea jocul? Super Mario? Parcă da…

Bă, de pe atunci cred că am avut prima excitaţie, mult înainte de a întâlni vreo fiinţă dintre cele imaginate de mine şi pe care omenirea a convenit să le numească bărbaţi. Ei, senzaţia aia o caut şi acum, că parcă nimic nu o egalează. Nici tu, pisi, nu eşti Super Mario. Hai, nu fi bosumflat, eşti super, dar nu eşti Mario, înţelegi?

Da, pisi, cam asta e şi fututul, un scurtcircuit. Nu aşa l-ai simţit?

— Eşti prea filosoafă pentru starea mea de acum. Femeia filosoafă e ca o broască plină cu păr, îi spun eu. Dar dacă tot Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 40 41 eşti la faza cu imaginaţia, te rog să mă imaginezi că număr bani, că arunc cu ei în fraierii care trec pe sub balcon şi că aplaud la faza în care ei se aruncă pe pradă, că îşi smulg urechile, că se căsăpesc unul pe altul pentru mărunţiş. E un vis secret al meu.

— Hai, că te dematerializez de nu te vezi, dacă nu răspunzi la stimulii mei…! Da, băi, m-am tot gândit cum simte un bărbat starea când ajunge la punctul de fierbere. Hai, spune-mi, e mişto? Chiar am o curiozitate. E ceea ce simte Dunărea când scapă de toance la Cazane? Că aşa am găsit într-o revistă Playboy, o spunea un libidinos bătrân, care visa să mai dezvirgineze o muieruşcă înainte de a da colţul.

Eu: Aiana, am consultat specialişti ruşi, chinezi, maeştri egipteni şi chiar burkinofasonezi în chestiunea asta, dar nu am ajuns la nicio concluzie. Nu am ştiut niciodată dacă fofo e cal, măgar sau şerpişor care suge laptele ca un viţeluş hămesit. Dacă e ciupercuţă sau bocceluţă cu ghiocei plăpânzi. Caut răspunsul din negura vremurilor, şi nimic. Ca mine mai sunt, de la începutul lumii, încă vreo câteva sute de miliarde de derutaţi. Noi, bărbaţii, ştim acum că pentru a afla acest lucru au pornit cruciaţii să elibereze pământurile sfinte. Pentru asta au pornit conchistadorii să descopere Americile, pentru asta au căsăpit milioane de băştinaşi, că sălbaticii ăia nu voiau să spună ce ştiau în chestiune: dacă fofo e un animal parazit pe trupul femeii sau dacă femeia este în slujba lui fofo. Sau dacă tot ce mişcă pe lumea asta e în slujba lui fofo sau nu…! Că aici e chestiunea. Când dispare luna de pe cer, unde dispare? Nişte cetăţeni din triburi sahariene spun că luna dispare într-o fofo, că discul lunii a făcut crăpătura, tăietura, de asta curge sânge, se înroşeşte, luna se ascunde în pântecele femeii. Pe acolo intră luna pe cerul celeilalte lumi, acolo unde stau în întuneric popoare întregi care nu şi-au banalizat încă destinul în lumea noastră. Pe acolo ies în lumea noastră luna şi zădărnicia. Unii au spus că fofo e un animal de pradă, alţii au spus că e un animal de casă, blând ca o veveriţă cu

pene, alţii susţin că e un animal care nu va fi vreodată îmblânzit.

S-au dus unii în cosmos ca să afle acest lucru, au coborât pe Lună, au scurmat în praful de pe Marte şi tot nu au aflat. Au muşcat-o, au pupat-o, au venerat-o, au tras-o în ţeapă, au urât-o, au iubit-o, au analizat-o, au lins-o, au înţepat-o, au crestat-o, au spurcat-o, au ameninţat-o, au ostracizat-o. Dar s-au găsit şi indivizi, în ultimele şapte sute de secole, care să susţină că fofo e singura părticică din compoziţia lumii acesteia care e fărâmă din raiul lu' adamşieva care a fost cârpită în locul cu pricina chiar de Dumnezeu căruia i se lipise pământuful de degete şi le-a şters de buricul Evei. Sau poate a făcut-o intenţionat, ca să aibă şi femeia o armă cu care să se apere în faţa forţei bărbatului?

Nici specialiştii australieni, care au dat ca posibilă varianta, nu au ajuns la vreo concluzie. Şi poate că e mai bine aşa, milioanele de bărbaţi care se nasc au şi ei, astfel, un orizont larg de cercetare.

Ce e interesant e că fiecare o ia de la zero, fiecare are impresia că ăilalţi, de dinainte, au pornit pe o pistă greşită, au cercetat degeaba.

Hai să îţi spun, Aiana, cum mi-am început eu cercetările în domeniu. Că fiecare bărbat are în spate un trecut de specialist, rezultatele fiecăruia sunt unice şi spectaculoase.

Prima fofoloancă pe care am văzut-o în viaţa asta a fost a doamnei Friţ. În altă viaţă, nu ştiu…! Aveam vreo patru, cinci ani. Doamna Friţ se întinsese într-un fotoliu cu un ziar în faţă.

Citind, a adormit. Piciorul drept i-a alunecat pe marginea fotoliului, halatul de casă, de molton gros, i-a alunecat şi el. Eu stăteam întins pe covor şi desenam puncte colorate pe un caiet de dictando. După ce am terminat pagina am vrut să îi arăt doamnei Friţ cerul înstelat de pe pagina mea. Am ridicat privirea.

Şi atunci, între picioarele doamnei Friţ am văzut ceva. Ceva roşcat. Un şoarece? M-am apropiat să văd. Am început să analizez.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 42 43 De aproape. De foarte aproape. Am ajuns cu ochii până lângă botul acelui animal ciudat. Numai că animalul acela roşcat a început să mişte, să se încordeze. Probabil că voia să sară la mine, să mă muşte de faţă. Mi-am dus

mâinile la ochi şi am ţipat.

Doamna Friţ a ţipat şi ea. Atât a fost. Doamna Friţ şi-a tras halatul peste picioarele groase, albe, umflate la genunchi.

Un şoarece! Am văzut un şoarece acolo!, i-am spus eu îngrozit.

Gata, nu mai e, mi-a spus doamna Friţ. L-am prins în capcană.

Mă duc să îl duc afară!

Şi doamna Friţ s-a dus la baie.

Peste câteva minute am auzit cum a tras apa.

Şoarecele se dusese.

Cred că îi povestise şi mamei despre asta, pentru că atunci când era vorba de vreun şoarece în conversaţie, chiar dacă era vorba de Tom şi Jerry, atât doamna Friţ cât şi mama surâdeau.

Am mai văzut fofoloance în copilărie, nu a fost doar cea a doamnei Friţ. Prin clasa a doua sau a treia, m-am înscris la prima mea poştă. Aşa se numea procedeul. Consemnul ca să participi era: mut ca un peşte. Cine nu ştia să fie mut ca un peşte, nu era primit la poştă. Se făceau verificări, erai pus la probe. Eu le trecusem. Cel care organiza poştele era un văr al unui coleg de clasă. Ne convoca sub un pod peste care trecea, de câteva ori pe zi, trenul. Tipul, poreclit Paraşută, numele nu i-l mai ştiu, ne lăsa să îl aşteptăm zece, douăzeci de minute. Îl aşteptam cu încordare, probabil că făcea intenţionat asta, să ne încălzească.

Ne sfiam unul de altul, mai hăhăiam noi, dar cu oarecare afectare.

Venea, în sfârşit, Paraşută. Ne întreba dacă am stabilit ordinea. Nu, nu o stabiliserăm. De fiecare dată era la fel. Ne organiza, ne punea câte unul în spatele celuilalt. Chipuri transfigurate.

Unii erau la prima poştă, alţii aveau ceva experienţă.

Apoi ne punea să scoatem banii în palmă. Îi arătam monedele încălzite în buzunare. Rareori hârtii. Dacă îndrăzneai să te prezinţi acolo fără bani, sau cu bani puţini, erai ejectat de grup ca o măsea stricată. Nu se negocia nimic, preţul era unul singur, prestabilit. Şi erai ameninţat cu bătaia de toţi ceilalţi dacă suflai vreo vorbă. Apoi Paraşută se aşeza pe o piatră, îşi aşeza geanta pe genunchi, de unde

scotea o revistă cu femei dezbrăcate, dispuse în toate poziţiile posibile. Te prezentai în faţa lui, tremurând, cu monedele de un leu în palmă, i le întindeai, le lua, le număra, trebuia să fie zece, după care Paraşută, preţ de un minut îţi răsfoia revista în faţă. Nu aveai voie să o atingi, îl costase o avere, o cumpărase de pe piaţa neagră. Un minut, atât.

O vreme număra cu voce tare. Destul de repede. Prea repede.

Apoi, după ce adunase destui bani îşi cumpărase un cronometru pe care îl activa din momentul în care te prezentai în faţa lui.

Cine mai avea bani, se aşeza din nou la coadă. Alţi bani, alt minut. La un moment dat Paraşută se uita la ceas, gata, spunea, ca şi cum femeile din revistă ar fi obosit, trebuia să se odihnească şi ele, strângea revista, o învelea cu grijă într-o coală albastră, o strecura în ghiozdan, între caiete. Plecam tăcuţi. Mai schimbam impresii. Unii preferau blondele, alţii îşi fixau în minte vreo brunetă. Pizdulicile lor în schimb erau de o uniformitate copleşitoare, concluzionam noi.

Aiana (acum, dar şi altă dată, când am mai reluat subiectul):

Tontule! Uite, ţi-o bag în ochi, ventuză pe ochi ţi-o pun. Am să-i fixez un aparat de taxat, zece lei minutul, mă umplu de bani.

Îţi dai seama, că i-ai dat din banii casei lu' Paraşută ăla? Că dacă puneai banii ăia deoparte, leu peste leu, azi îi încasam eu? Mă, dar pămpălăi mai sunt bărbaţii…! Da, da…! (Apoi, mimând visarea)

Ştii când am văzut eu prima puţă de mascul? Tot aşa, aveam vreo patru ani, patru ani şi ceva. Vine o pretină de-a mamei cu plodul la noi. Ăla, vreo trei ani, cred. Sau patru? Un bondoc, îngrăşat ca un purcel numai bun pentru masa de Crăciun. Nici mâinile nu i se lipeau de corp, de grăsime, în jurul gâtului avea Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 44 45 grăsimea ca un fular. Buun. Mămăile stau de vorbă, al meu face căcuţa aşa, al meu papă aşa, a mea e nemaipomenită, al meu este genial…! îl iau pe bondoc la mine în cameră, să ne jucăm.

Sărim coarda? sărim. Io, cinismu' în persoană. Ăla sare ca bidonu'

cu murături. Ţopăie, dar nu poate desprinde ambele picioare de pe parchet. Mai mult lipăie, îşi trage curul în sus, dar curul nu se lasă, e mare, e de plumb. Mămăile beau cafele, lichioruri, dau înainte cu gura:

al meu face aşa, a mea zice aşa, al meu papă tot, pe-a mea o fac balerină… Ăstuia i se rup pantalonaşii în fund de efort. I-i scot. Sunt mai mare, aşa că prostovanul mă ascultă fără să crâcnească. Atunci îi văd masculului organu'. I-l analizez. Îi stârnesc şi lui curiozitatea. Ne apucăm amândoi să îl analizăm, tragem de piele. Ăsta, parcă atunci îşi văzuse prima oară aparatul de pişat, stătea cocoşat peste puţă, gâfâia, era ca o bilă de carne. Atunci îmi vine ideea să-i netezesc locul, aşa că aduc foarfeca, să îi tai protuberanţa, ca să analizăm ciucurul de carne mai bine. I-am spus, uite, eu nu am aşa ceva şi tot fac pipi.

Îi arăt şi lui chestia mea. Se holbează, pune mâna, vrea să bage degetul… Poate că aşa ar fi trebuit să fie şi la el, numai că ai lui nu au observat până acum, nu şi-au dat seama. Ia să facem noi ordine, să îndreptăm natura…! Când tocmai îi poziţionam organu' în ghilotină, în ăsta se trezeşte instinctu' de conservare şi începe să urle.

Mămăile sar amândouă, rup uşa.

Palme, urechi dezbârnate.

Aia plângea, urla, blestema.

Mama plângea, urla, blestema.

ăla urla şi el.

Mă-sa îl pupa la organ, îi sufla între picioare. Puah!

Eu stăteam cu foarfeca în mână, gata să mă apăr. Chiar că nu pricepeam ce atâta tevatură pentru un sfârc de carne!

Nişte tâmpiţi!

*

Am adormit cu spatele la Aiana. Toată noaptea am visat-o pe doamna Titieni. Se ducea pe un culoar lung, lung şi eu o urmăream din spate, îi vedeam gleznele tăind spaţiul. Şi apoi venea de pe un culoar lung, lung, îi vedeam pulpele înghiţind spaţiul. Dimineaţa eram frânt de oboseală, de parcă împinsesem bolovani la construcţia piramidelor.

7.

A doua zi era vineri: am stat în casă şi am dormit. M-am sculat la unsprezece, am mâncat ceva şi m-am culcat din nou.

Aiana plecase, muncea pe undeva, ceva nenormat, la o firmă de design vestimentar. Avea idei, avea imaginaţie, le folosea. S-a întors

seara târziu, mi-a spus că a întârziat puţin, îi era frică să intre în casă, că o să mă găsească mort. Aşa cum îi spusesem.

Dar eu eram tot muribund şi am mai făcut câteva demonstraţii că muribunzii sunt extrem de potenţi. Viaţa se scurge din ei pe unde găseşte vreo breşă.

Sâmbătă şi duminică? Am băut shoturile marca Aiana. Un fel de adio mamă, dar mult mai grele. Numai stricnină nu era în combinaţii, ca să fim înţeleşi. Ne-am ajutat unul pe altul să supravieţuim. Nu a fost prea rău, pot să spun acum, dacă tot am scăpat cu viaţă.

Aiana: Ştii cum poţi lupta împotriva răului din viaţa asta?

Suferind.

Luni m-am dus din nou la arhivele fostei Securităţi, dar din faţa clădirii am făcut un ocol şi am ajuns la Mall, am văzut un film. Era ceva cu Leonardo di Caprio care se combinase cu nişte Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 46 47 tipi care agăţaseră nişte tipe fără inhibiţii şi împreună ajung la un castel care aparţinea nu ştiu-cui, un unchi bogat al unei tipese din grup. Serena se numea tipa asta cu castelul. Buun. Aici pun ei de o petrecere cu măşti, tipa asta, Serena, se combină cu Leonardo di Caprio. Serena asta se maschează în vampir şi vine să sugă şi ea ce poate de la jugularele celorlalţi. Haiul mare.

Buun. Beau rom dintr-un butoiaş de lemn. Şi apoi apar câteva vampiriţe, ăştia se amuză. Numai că de data asta nu mai erau Serena şi celelalte fete, ci vampiri adevăraţi. Care îi golesc de sânge pe unul câte unul. Ăştia mor ca proştii. Un fâs.

Marţi, la fel. De data asta am văzut un film cu nişte tâmpiţi care vor să părăsească pământul ca să plece pe altă planetă, după ce au făcut harcea-parcea biosfera de baştină. Nu am stat până la sfârşit să văd dacă nu le explodează naveta spaţială sub fund.

Miercuri am primit un telefon. De fapt, Aiana a răspuns. Era doamna Titieni care mă informa o-fi-ci-al că sunt aşteptat la sediu, au apărut probe noi.

— Probe noi? Staţi să vorbiţi cu Albert. Îmi trece telefonul.

— A, doamna Titieni? Ce surpriză!

— A, domnul Radiţki? Ce surpriză că aţi răspuns la telefon.

V-am mai sunat de câteva ori. Treceţi pe la sediul nostru, am găsit câteva lucruri care vă vor interesa. Mâine dacă se poate.

*

Da, doamna Titieni avusese dreptate. Era aglomerat. Cei mai mulţi erau bătrâni, îşi revedeau viaţa, de data asta prin prisma delaţiunilor de la Securitate.

Nicio masă nu era liberă, parcă eram într-o sală de tribunal, fiecare era preocupat de dosarul său, de problema sa.

Miros greu, de praf. Şi detergenţi. Sau poate că dosarele acestea erau tratate cu ceva, să nu le mănânce şoarecii? Sau moliile? Posibil. Sau poate că aşa miroase memoria, a praf de puşcă şi a clor, pentru albire.

Doamna Titieni discuta cu un domn care gesticula foarte mult. Un agitat. Ăsta turnase sau fusese turnat? Că nu ştii care se agită mai tare?

Era limpede că nu era atentă la peroraţia tipului, încerca să îmi vorbească din priviri pe după el. Nu reuşea, individul o asediase realmente.

Mă simt ca un idiot în acel zumzet, spart din când în când de câte o exclamaţie sau de câte o înjurătură moale.

E o intimitate de autogară de provincie în care sunt aşteptate nişte ipotetice autobuze. Şi în care lumea se simte bine aşteptând pur şi simplu. Ar putea rezista aşa o veşnicie. De unde mi-a venit ideea asta? Nu am habar acum.

Câteva tipe mânuiesc dosare, iar după cum se mişcă, căutând-o din când în când din priviri, sunt în subordinea doamnei Titieni.

Una dintre ele lasă un dosar în braţele unui tip care se ridicase să o întâmpine şi mă ia în primire pe mine:

— Aveţi număr de ordine pentru azi?

— Am, şi nu am. Cred că am.

— Nu sunteţi sigur?

— Nu, nu sunt sigur.

Chip de roboţel care nu se implică în ceea ce face. Frumoasă rău. Un oval al feţei pe care îl mai văzusem undeva. Într-un tablou?

O întreb: Aţi pozat vreodată pentru vreun pictor?

Nu înţelege.

Dacă a fost model pentru vreun pictor…? Sau măcar pentru un fotograf?

Râde. Nu, nu a fost. Îşi retrage zâmbetul. Devine circumspectă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 48 49 Aş fi vrut să îi spun că eu sunt fotograf la un studio care încă nu s-a deschis, dar care va fi celebru peste o vreme, mai ales dacă va avea modele ca ea. Dar nu mai apuc, un individ de la o masă de alături o ia de braţ şi îi explică că el în perioada dintre anii şi anii a avut domiciliu forţat nu ştiu-unde şi că îi lipsesc nişte dosare…

Sub halatul albastru intuiesc formele de cascadă ale trupului.

O urmăresc cum pleacă, şoldurile zvâcnesc sub halatul prea strâmt. Doamne!

Doamna Titieni încă se luptă cu individul care încerca să îi demonstreze ceva, gesticula de parcă ar fi dirijat un cor de maimuţe şi voia să le capteze atenţia cu agilitatea sa.

Vreau să plec.

— Domnule Radiţki! Domnule Radiţki!

E doamna Titieni, care s-a smuls de lângă individul enervant şi vine spre mine. Ăla o urmăreşte continuându-şi peroraţia.

— E aglomerat azi, vezi… Uite, ia cheia şi mergi la mine acasă. Pe masa din sufragerie găseşti un dosar. E ceea ce te interesează, cred. Eu vin mai târziu, avem mai multă treabă azi, mutăm şi nişte arhivă dintr-un depozit în altul.

Individul agil a ajuns lângă noi, continuă să dea din mâini, să explice ceva. E nervos şi cred că şi iritat pentru faptul că a fost lăsat să vorbească singur. Pe mine mă ignoră, o ia de braţ pe doamna Titieni. Faţă placidă, uscată, mandibula i se mişcă precum cea a unei păpuşi de lemn la teatrul de marionete. Dacă nu ar avea sonor, ai putea descifra ceva inteligibil în mişcarea mandibulei. Dar vocea dogită îl face şi de neînţeles şi antipatic.

— Cine-i…?, întreb.

— Academicianul Carp-Ionescu, chimist recunoscut…! Vrea să

îşi fabrice un trecut de urmărit de Securitate, dar nu l-a băgat nimeni în seamă atunci, că a fost un oportunist notoriu. Îi făcea lucrări de chimie tovarăşei… Vine zilnic şi cere dosare, doar, doar va găsi vreo referinţă şi despre el. Zice că nevastă-sa, care l-a părăsit la un moment dat, l-a turnat şi ea. Închipuiri. L-a părăsit de plicticos ce-i…! I se năzare uneori că a fost şi consemnat, arestat la domiciliu de Securitate, susţine că a fost anchetat, torturat şi acuză pe toată lumea că i s-au şters probele.

Şi vrea să ceară şi drepturi băneşti pentru asta…!

Individul se interpune între mine şi doamna Titieni, ca un iepuroi – de unde mi-a venit comparaţia asta? – care scurmă cu picioarele dindărăt o movilă de pământ, împroşcând totul în jur.

Individul: Doamnă este impardonabil ce se întâmplă…!

Impar-do-nabil! Şi eu, eu, după o viaţă dedicată ştiinţei şi umanismului, în cele mai grele condiţii de afirmare a ideilor şi când libertatea, da, libertatea de exprimare şi de creaţie ne-au fost refuzate sis-te-ma-tic, ce o să primesc, în sfârşit? Ce merit eu pentru toate acestea, te întreb mult prea stimată şi prea frumoasă doamnă? Ce merit eu pentru toate sacrificiile mele?

Mă grăbesc să îi răspund eu în locul doamnei Titieni. O fac clar, ca să nu existe niciun dubiu:

— Un căcat!

8.

Pe pat mă aştepta un dosar în care era ordonat un teanc de scrisori. Un scris relaxat, litere mari, cu mici înfloriturі la fiecare codiţă de la g sau de la f. Dar şi de la j. Am mirosit scrisorile:

era mirosul de mucegai şi praf, din arhivele din care fuseseră smulse recent, amestec letal pentru alergici. Şi am recunoscut la adresă scrisul mamei. Era acelaşi scris de pe biletul pe care l-am găsit acasă, după accident.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 50 51 „Dragul meu, nu sunt supărată că ai plecat de acasă, cândva oricum s-ar fi întâmplat; sunt supărată că nu ai făcut nici cel mai mic efort să înţelegi dragostea mea specială pentru tine. Ai plecat ca şi cum ai fi fugit de mine, urându-mă

poate. Deşi nu o merit, să ştii. Poate că o să avem timp în viaţa asta să îţi spun povestea mea, povestea ta, ele sunt parte inseparabilă, oricât ai crede că lumea începe cu tine, că poţi să te detaşezi de biata mea soartă. Doamna Friţ mi-a spus că nici pe ea nu ai salutat-o la plecare. Şi femeia asta a avut grijă de tine, ca o adevărată a doua mamă, o adevărată bunică. Dragă Albert, sper că ajungi acasă înaintea mea, că lumea ţi se va părea prea largă, ca să te regăseşti în ea. Şi nu uita, tu trebuie să îţi continui studiile, nu îmi pot imagina că fiul meu se poate mulţumi doar cu absolvirea unui biet liceu… „Şi aşa mai departe.

Eu am plecat de acasă pe 4 februarie. Mama a descoperit fuga mea la vreo două săptămâni, când se întorsese dintr-o excursie mai lungă, în ţările arabe. Am găsit, în cutia de scrisori, o vedere din Egipt trimisă mie şi care ajunsese mult după întoarcerea ei.

Apoi, în martie, mama a plecat din nou, în ultima excursie, înaintea accidentului, undeva în zona Beneluxului.

Aiana (când i-am spus, altă dată): Da, băiatu', am înţeles, locuiai singur şi ai fugit de acasă… Asta e culmea la care ajunge un tip rebel. Să fugi de tine însuţi, da!

Biletul era datat 17 aprilie şi era pus pe hol, pe o fotografie înrămată în care eram amândoi, fericiţi, undeva într-un parc zoologic, în faţa cuştii unui urs adormit. Cred că eram undeva în Moldova, la Piatra Neamţ dacă nu mă înşel, atunci când mama m-a dus într-o excursie educativă, să văd casa lui Ion Creangă.

Şi nişte mănăstiri, pe care acum nu le mai pot distinge dintre altele. Nu am amintiri prea multe din acea excursie. Da, în zona gării era o căprioară din metal din gura căreia curgea apă. Am vrut să beau, dar mi s-a făcut frică, am avut impresia că se mişcă, că ar putea să mă muşte de nas. Mi-au rămas în minte mai mult călătoria cu trenul şi faptul că am vomitat tot drumul, şi la dus, şi la întors. Stăteam pe holul vagonului murdar, cu geamuri crăpate şi mă chinuiam să scot din mine stomacul, ficatul, inima şi plămânii. Tot. Mama a plâns tot drumul de întoarcere, mă strângea la piept. Credea că o să mor. Când am ajuns acasă, o doctoriţă care m-a pus să scot limba şi m-a palpat pe burtă a dat un verdict sec, care, paradoxal, a liniştit pe toată lumea:

vărsat de vânt.

În fotografie am pantaloni scurţi, albaştri, tenişi albi, şosete albe şi un tricou pe care este imprimat un Tom care fuge după un Jerry care nu se vede, e, probabil, pe partea din spate. Pentru moment şoarecele pare să fi scăpat. Am o mutră de copil răzgâiat, mofturos, cred că dacă aş avea unul ca ăsta i-aş arde scatoalce ca să-l domesticesc. Copiii mei trebuie să fie un fel de mici Rambo care se luptă cu toată lumea, care dau cu flit tuturor plicticoşilor de pe lumea asta. Vreau să le dau drogul de mici, ca să aibă sângele fierbinte. Aiana a zis că sunt nebun. Totuşi, la o adică, şi ea i-ar vrea tot aşa. Deşi, completează Aiana, numai tâmpiţii îşi doresc copii. Nu se miră că şi eu mi-i doream.

Aveam, în fotografie, vreo opt ani.

Mama era îmbrăcată într-un sarafan negru, avea o bluză albă, cu un guler opulent, din macrameuri. Ochi trişti, de femeie neînţeleasă, dar care nu se înţelegea nici pe sine. Buzele senzuale le-am moştenit şi eu. Urechile mici, delicate, lipite de cap. Părul negru, ondulat natural, era legat într-un coc fals. Un semn, ca o petală de floare, pe tâmpla stângă. Nu i-o remarcasem până acum. Un trup conturat, suplu. Frumoasă. Dacă aş întâlni o tipă ca ea, m-aş îndrăgosti ca un nebun, mi-am spus. M-am pişcat, ca să mă trezesc.

Biletul l-am găsit după ce m-am întors de la sârbi, de la muncă. Sau după întoarcerea din morţi?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 52 53 Era în mai, pe 17. Anul? 1999.

Accidentul de autocar din Austria avusese loc în aprilie, pe 21.

Mama fusese înmormântată pe 30 aprilie în cimitirul din Berevoieşti. Fără să aibă pe cineva din familie aproape. Dar care familie? Doar doamna Friţ fusese de faţă.

Mi-am aprins o ţigară.

Am căutat în dulapul din bucătărie ceva de băut. Era. Am umplut un pahar mare cu vodcă.

Am băut jumătate, cu înghiţituri mici, să simt asprimea băuturii pe gât.

Am desfăcut primul plic. La destinatar, o adresă din Stockholm,

strada Prästgatan, nr. 39. Nu era nicio ştampilă, nimic. Scrisorile erau dactilografiate, literele erau inegale, maşina de scris se vede că era uzată. Numai că în fiecare plic era şi o variantă în engleză a scrisorii, cu scrisul mamei, litere mari, caligrafice.

Eram derutat.

Vikingul meu, sunt două zile de când ai plecat şi parcă ai luat toată lumea mea cu tine. Am încercat să ies din casă, dar parcă aş ieşi din sine, aşa de greu îmi e. Mi-am luat câteva zile de concediu, vreau să prelungesc starea, să nu ies din poveste atât de brusc. Ascult muzica pe care mi-ai lăsat-o, muzica noastră. Queen, bineînţeles. You're My Best Friend mi-a înfierbântat acul pick-up-ului. Şi Let It Be. Şi Mourir d'aimer cu Charles Aznavour. Şi All hung up in your green eyes, îţi aminteşti? Te-am urmărit cu gândul. Deşi în lumea ta gândul meu pare să fie ca o substanţă insolubilă, ca o bucată de plută care are şi nu are consistenţă. Şi mi-e frică. Mi-e frică. Mi-e frică. Te rog să asculţi şi tu muzica noastră. Dacă aş şti că o faci, m-aş simţi conectată la lumea ta, la tine, m-aş umple de tine, de iubire, ascultând You're My Best Friend. Vikingul meu drag, trimite-mi un gând, un rând. Să mă agăţ de el, să plutesc.

A ta, pentru totdeauna, Albertina Scrisoarea era datată 4 septembrie 1979.

Am băut restul de vodcă. Era amară. Mi-am mai aprins o ţigară. Dacă m-ar vedea doamna Titieni că fumez în dormitor, m-ar strânge de gât. Dar ce mai conta? Trebuia să sfârşesc şi eu în vreun fel.

Porcule, ieşi afară pe balcon!

Stimată doamnă, aşa vorbiţi cu un biet orfan, un copil al unei Europe pe ducă, fără soartă?

A doua scrisoare era mai scurtă şi era datată 2 octombrie 1979.

Era subliniată cu o culoare roşie, cineva făcuse câteva adnotări, greu de descifrat, pe o margine.

Vikingul meu, a trecut aproape o lună de când ai plecat. Sau de când m-ai părăsit? Cea mai grea lună din viaţa mea, te rog să mă crezi. Te rog să îmi dai un semn, că ai ajuns cu bine. Atât, doar: un semn.

Dacă îmi scrii doar un rând şi îmi spui că afară plouă, că afară

ninge, voi considera că citesc cele mai frumoase cuvinte de pe lumea asta. Dar să fie scrise de tine. Te rog. Sper că nu ai pierdut adresa mea: Strada Parcului, nr. 17. O scriu din nou, ca să fiu sigură că o ai.

A ta, Albertina Pe margine, cu culoarea roşie, am reuşit să descifrez un număr:

Indicativ 00417, apoi, mai lăbărţat, scria prelucrare date în sistem intern. Nu îmi spuneau mare lucru aceste cuvinte.

A treia scrisoare era datată 10 octombrie 1979 şi era subliniată în întregime cu aceeaşi culoare. O pată neagră, de cafea probabil, se lăţea pe jumătate din prima pagină. Pe margine era acelaşi scris lăbărţat: discuţie în reţea. obiectiv defect. de revizuit sistem. După cum arătau cuvintele, fuseseră scrise în trei reprize diferite. Mai erau câteva lucruri scrise, aproape şterse, greu de descifrat:

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 54 55 Dragul meu drag, simt că nu mai am suflet, că inima mi s-a sleit. Ascult muzica noastră şi urlu cu gura închisă. Sărut fotografia ta – cea făcută la Sinaia, anul trecut, când tu ai fost atât de bun şi mi-ai iertat rătăcirea! – şi parcă simt ceva din căldura trupului tău. Dacă voi înnebuni, să ştii că am înnebunit din dragoste pentru tine. Stau în genunchi şi cerşesc un semn! De la tine sau de la Dumnezeu.

Când iubeşti, e totuna. Nu am fost un om prea credincios, dar acum îl rog pe Dumnezeu să fie de partea noastră.

A ta, Albertina Scrisoarea a patra era mai lungă, de două pagini. La fel, era subliniată. Cu o agrafă de birou era ataşat un bileţel pe care erau câteva cifre şi două nume: 167/ Stângaciu şi cod 1335/ Turcu.

Pe margine, la fel, erau scrise câteva lucruri greu de înţeles. Era datată 28 octombrie 1979.

Vikingul meu, dragul meu Olaf, nu am primit niciun semn de la tine. Am deseori presimţiri negre, că ai păţit ceva şi acest lucru mă înnebuneşte. Umblu fără rost pe străzi, de parcă te caut aici, dragul meu. Am avut impresia de câteva ori că te văd pe stradă, chiar am urmărit un bărbat, care îţi semăna, până i-am atras atenţia şi am constatat că era doar o iluzie. Mi-am luat un concediu medical la serviciu, parcă nu mai sunt capabilă de nimic din cele pe care le făceam

înainte. Mă uit la oameni şi văd numai caricaturi de oameni. Feţe mâhnite, chipuri gri, ochi inexpresivi. Oare aşa erau dintotdeauna şi nu i-am văzut eu? Am apelat, în ultima instanţă, la ultimul lucru pe care voiam să îl fac. Am fost la Centrală şi am întrebat pe Nils, colegul tău, de tine. Mi-a spus că nu ştie nimic, că se va interesa. Ştiu că nu o va face, nu-mi pot ierta acum slăbiciunea de a-l căuta şi de a-l întreba. M-a invitat să luăm cina împreună şi l-am refuzat, evident.

Mi-a scris numărul de telefon pe un petec de hârtie şi mi l-a dat, invitându-mă să îl caut, când o să te uit pe tine. M-am simţit jignită, umilită, i-am aruncat hârtia mototolită în faţă, nu îl voi mai căuta vreodată. Chiar dacă e singurul care ar putea să îmi dea o veste despre tine. Te implor să îmi scrii un rând. Un singur rând.

Şi să-mi spui că trăieşti.

A ta, Albertina Telefonul meu suna din minut în minut, însă era pus pe vibraţie. M-am uitat, era Aiana. Ce să-i spun?

— Alo! Da. Sunt cu mama!

— Poftim? Nu, nu m-am dilit. Discutăm.

— Ce discutăm? îi povestesc mamei despre Stephen Hawking şi despre teoria sa privind călătoria în viitor, care nu are încă o rezolvare, e doar o însăilare de teorii vane. Şi mama este de acord cu asta, e în temă, mă surprinde chiar. Ştii, Aiana, am ajuns singur la concluzia că viitorul este un trecut neexplorat încă, aşa că vreau să îl întâlnesc pe Stephen Hawking, să îi vând pontul.

Că dacă îţi aminteşti ceva, de fapt, după logica asta, având în vedere şi circularitatea timpului, tu călătoreşti în viitor. Te-ai prins? Lui Stephen Hawking îi cer un milion de dolari pentru soluţia pe care i-o ofer. E prea mult? Mama zice că nu, că e o idee revoluţionară.

Nu, n-am tras nimic pe nas, n-am mâncat nici ciuperci colorate, nici nu m-am intersectat cu trenul la trecerea de nivel…

Mama zice că… Aiana, ai s-o cunoşti, răbdare. Nu-i politicos să vorbesc prea mult cu tine, acum când ne-am revăzut după atâta vreme. Te rog să faci rost tu de numărul de telefon al lui Hawking, eventual poţi să îl previi că îl voi căuta…

Următoarea scrisoare era din 11 noiembrie 1979. Scrisoarea în

original, în limba engleză, era scrisă pe o foaie ruptă dintr-o Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 56 57 agendă, cu litere tremurate. Varianta dactilografiată era pe o hârtie aproape gri, scorţoasă. Ambele variante erau subliniate, în întregime, cu culoarea roşie. Pe margini erau mai multe însemnări, greu de descifrat. Revenea un nume: Stângaciu.

Dragul meu Olaf, de o săptămână mă simt foarte rău, ameţeli, am căzut pur şi simplu pe stradă, mi-am pierdut puterile. M-am dus la medic azi şi nu ştiu dacă e bine sau e rău ce îţi spun: sunt însărcinată. Am depăşit două luni, mi-a spus medicul. Te rog să îmi dai un semn, cel mai mic semn. Numai un cuvânt de la tine m-ar scoate din situaţie, m-ar motiva să trăiesc mai departe, să lupt. Ai putea să îmi telefonezi la numărul pe care ţi l-am dat, e al unei bune prietene.

Şi să-i spui ei măcar că nu m-ai uitat. Dragul meu Olaf, întinde-mi o mână. Am nevoie. Am nevoie. Am nevoie.

Albertina Suna telefonul mai să sară de pe masă. O dată, de două ori, de trei ori. Prelung. Nu era Aiana, era doamna Titieni.

— Nu ai leşinat?

— Nu am leşinat.

— I ngratule, atât ai de spus după surpriza pe care ţi-am făcut-o?

— S e zice că destinul ţi-e scris, dar sunt oameni care îşi scriu ei înşişi destinul. Alţii se nasc pe lumea asta doar ca să scrie destinul altora sau alţii, cei mai mulţi, trăiesc un destin străin, pe care alţii îl scriu cu o indiferenţă criminală. Despre asta e vorba?

— Poate. Dar nu pot să te urmăresc. Eu trăiesc, totuşi, într-o lume concretă. Foarte concretă. Mai concretă chiar decât o discuţie cu domnul Carp-Ionescu, după cum ai văzut.

Şi tot ea: Vezi că i-am spus domnului Carp-Ionescu că eşti băiatul care aduce pizza, că erai întâmplător pe aici, că nu am habar cine eşti… A făcut o criză de isterie, a urlat. Nu se aştepta să afle aşa de repede răspunsul la aşteptările sale…! Acum e pregătit să dea în judecată guvernul, preşedinţia şi serviciile de Securitate, pentru afrontul primit. Oricum, a povestit pe aici, cui voia să îl asculte, că după ce vechea Securitate i-a distrus cariera, noua Securitate îl

monitorizează ca să îi distrugă nervii şi că Securitatea are oameni peste tot, chiar şi aici, care sunt puşi să îi facă zile fripte…! Unul tocmai l-a înfruntat mai înainte, dar el e hotărât să meargă mai departe, nu se lasă cu una, cu două…!

*

Scrisoarea următoare era din 24 noiembrie 1979. Plicul avea ştampila Poştei Române, ca şi precedentele, dar e limpede că nu plecase vreodată din ţară. Şi abia acum am descoperit că expeditorul, pe plic, nu era Radiţki Albertina, numele mamei, ci mereu altul, nume comune de genul Popescu Maria sau Ionescu Georgeta. Albertina se ascundea de serviciile de Securitate, e limpede, voia să le păcălească în vreun fel.

Dragul meu Olaf, lipsa ta de reacţie mă face să mă sufoc efectiv. Nu ştiu ce voi face cu sarcina, e o grea responsabilitate pentru mine, să decid singură. Te implor să îmi dai un semn. Te implor. Sunt la capătul puterilor. Sunt atât de singură, sunt atât de neputincioasă, încât am senzaţia că nu ne-am întâlnit vreodată, că am intrat eu în soarta altcuiva, că trăiesc ceva exterior, ca un vis urât din care aştept să fiu trezită. Te implor, dă-mi un semn.

Albertina Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 58 59 Exista şi un post scriptum:

Astăzi m-a căutat Nils. Mi-a spus că ai vorbit la telefon cu conducerea Centralei şi că te pregăteşti să pleci – dacă nu ai plecat cumva – în Canada, cu un nou proiect. Nu l-am crezut, sunt sigură că vrea să ne intoxice relaţia. Îl detest, să ştii. Albertina Scrisoarea de pe 2 decembrie 1979 era, de asemenea, subliniată şi adnotată. Nu înţelegeam mare lucru din cifrele şi cuvintele scrise apăsat. Pe plic era aceeaşi adresă la destinatar, la expeditor era un nume nou, de bărbat de data asta, Mihai Gaşpar. Iar ştampila poştei nu mai era din Bucureşti, ci din Brăila.

Dragul meu Olaf, gheţarul meu, nu am primit nicio veste de la tine. Cei din jurul meu îmi cer cu autoritate să scap de sarcină. Am refuzat. Nu ştiu ce se va întâmpla cu mine, cu copilul nostru, dar sunt decisă să merg până la capăt. El va trăi. Poate că şi eu. O vreme nu voi fi

la aceeaşi adresă, încerc să mă protejez. Dar tu scrie-mi, dacă vrei să îmi scrii, acolo, o eventuală scrisoare îmi va fi adusă. Nu mai cred decât în Dumnezeu. Şi în viaţa care se înfiripă în mine.

Albertina care cei din jur? Ce le păsa lor? Nu înţeleg.

Mi-am mai turnat un pahar cu vodcă.

Următoarea scrisoare era din 6 februarie 1980. Ştampila poştei, aplicată pe plic, era din Caraş-Severin, iar la expeditor era trecut un alt nume, Maria Moruzan.

Dragul meu Olaf, nu mai am nicio speranţă. Ţi-am trimis o scrisoare expediată din RSF Iugoslavia, din oraşul Kladovo, am trecut-o acolo prin cineva. M-am gândit că poate corespondenţa noastră este scurtcircuitată cumva, de asta am încercat o variantă. Suport greu sarcina, dar asta e o problemă care mă priveşte numai pe mine. Să ştii că deja comunicăm, îi simt pumnişorii, mă loveşte pe dinăuntru. E băiat, sunt sigură. Nu ştiu ce să mai spun. Simt că vorbesc în gol, sau ca şi cum aş vorbi sub apă, nu mă aude nimeni. Poate că îţi voi mai scrie, poate că nu. Simt în mine un om nou, care priveşte cu alţi ochi lumea din jur. Şi omul acesta e mai puternic decât cel de dinainte.

Albertina Doamna Titieni intrase în casă şi eu nu auzisem nimic. Nici cheia în uşă, nici uşa, nici când intrase în dormitor. Mă privea cu un zâmbet care îi acoperea întreagă faţa.

— Domnule, puteam să te împachetez şi pe tine, cu tot cu casă. Prin ce lumi bântui?

— T tocmai mă chinui să ies în lume, bat cu pumnii în porţile cele mari. Dacă nu mi se vor deschide, le voi dărâma.

Da, doamna Titieni citise scrisorile.

Defect profesional?

— Nu, dar trebuia să ştiu ce îţi furnizez. Şi să ştii că am făcut o il-e-ga-li-ta-te. Nu e voie să scoţi documente originale din instituţie. E o chestiune penală.

I-am sărutat mâna. I-am muşcat mâna. I-am muşcat umărul.

Am muşcat-o de obraz.

I-am scos rochia vaporoasă.

— Vreau să mă naşti tu. Te rog, vreau să mă naşti tu. Te implor

să mă naşti tu. Acum aleg eu să mă nasc. Şi cine să mă nască.

Atunci a fost o întâmplare. Atunci a fost o nenorocire. Da.

Am rămas îmbrăţişaţi.

Am şi aţipit, cred. Se înseră.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 60 61 *

— Nu-mi mai spune doamna Titieni. Spune-mi Paula, acesta e numele meu din buletin. Sau spune-mi Ortansa, numele pe care mi-l dăduse bunica, era numele ei. Îmi spunea Ortănţica.

Nu e nostim? Or-tăn-ţi-ca!

— Dacă ţi-aş spune Titi? De la Titieni… Ar fi numai al meu.

A rămas pe gânduri. Apoi se decise: Aşa să fie.

Titi a scos două pahare cu picior, înalte şi a desfăcut o şampanie.

— S a nu treacă anonim botezul.

— Al tău? Al meu?

— Mai contează?

Am mai desfăcut încă un plic. Era din 29 martie 1980 şi era o ilustrată cu Munţii Bucegi. Ştampila poştei era din Codlea. Şi e pentru prima oară când pe plic apare numele Radiţki Albertina.

Şi o adresă din Codlea, strada Fermelor, nr. 14. E adresa care apare şi pe actul meu de naştere.

Olaf, dragul meu viking, ţine-mi pumnii. În câteva zile va veni pe lume copilul nostru.

După semne este băiat. Aş vrea să îţi semene. Dacă mi se va întâmpla ceva, te rog să ai tu grijă de el. Pentru că el va trăi, indiferent de ce se va întâmpla în jur. Să ştii că te iubesc încă, aşa cum îl iubesc şi pe el.

Albertina.

Eu m-am născut pe 4 aprilie.

Hai să bem pentru asta.

Şampania era prea dulce pentru gustul meu, de asta mi-am mai turnat un pahar cu vodcă.

Telefonul meu vibra din minut în minut.

— Nu răspunzi?

— E destinul. Numai el insistă aşa. Şi lui nu poţi să i te sustragi.

Când reîncepe să vibreze telefonul, răspund:

— Da, da, Aiana. Am fost răpit. Nu ştiu câţi sunt, nu ştiu unde m-au dus. Dar sunt mulţi, te asigur şi sunt bine organizaţi.

Şi sunt duri, nu au sentimente. Folosesc şocuri electrice la unghii, la tălpi. Da, mi-au pus pe ochi o banderolă neagră, m-au legat fedeleş şi m-au purtat cu maşina câteva ceasuri.

Au acţionat la pont, ştiu totul despre moştenirile mele. Poate că eşti şi tu implicată? În prima fază, să ştii, m-am gândit şi la această posibilitate…

Nu, nu vreau să te jignesc, dar când eşti în situaţie disperată, nu mai poţi controla gândurile, cauţi să te aperi şi scormoni în profunzime, pui totul pe masă ca să ai ce elimina mai apoi.

Deci nu eşti implicată, bine, te tai de pe lista cu supoziţii…

Îţi dai cuvântul de onoare? Te cred, bine.

Da, cer despăgubiri uriaşe. Vor inclusiv milionul de dolari de la Hawking. Or, despre ăsta numai cu tine vorbisem şi cu mama.

Să am mai multă încredere în tine decât în mama? Iau în calcul şi asta, însă mai am nevoie de nişte argumente.

Da, am mâinile legate, picioarele îmi sunt prinse în butuci.

Da, un răpitor mai milos îmi ţine telefonul, să pot vorbi. Mulţumesc, domnule răpitor, sunteţi foarte amabil…! Sau poate că nu e milos? Vrea doar să vadă dacă nu mă dau de gol, să deconspir locul în care îmi ţin averile? Poate că te vor încolţi şi pe tine, te rog să fii tare. Uite, acum unul îmi desface fâşii de piele de pe spate şi îmi presară sare. E îngrozitor, Aiana, ce mi se întâmplă.

Nu, nu anunţa poliţia, e prea târziu, e prea delicată situaţia. S-ar putea să îi înfurie şi să mă omoare. Ai milă. Adio!

— E Aiana, i-am spus lui Titi. E sora mea geamănă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 62 63 – Chiar soră? Şi geamănă…?

— Da, chiar aşa, geamănă, numai că suntem din mame şi taţi diferiţi. E un caz special, medicina încă nu i-a dat de capăt, dar s-au făcut progrese.

*

— Mai ai câteva scrisori, nu le citeşti?, întreabă Titi.

— M i-e frică. Ar trebui să iau contact cu mine însumi şi mi-e frică. Dacă nu rezist? Dacă nu mă recunosc? Dacă nu semăn cu fotografia aceea în pielea goală, de la câteva zile, sau de la câteva săptămâni, în care plodul priveşte cu ochi bonţi spre obiectivul aparatului în timp ce puţa i se ţuguiază şi el râde tâmp?

— Ai o asemenea poză?

— Am, sigur că am. Că am trăit şi eu ceva din copilăria copilului universal, cum zicea profesorul meu de literatură.

Titi a dat cearşaful deoparte.

Vrei să te aşezi în poziţia aceea? Vreau să văd cum îţi stătea.

M-am aşezat cu burta în sus. Apoi am încercat să duc un deget de la piciorul stâng la gură. Am reuşit.

*

Plicurile erau prinse cu agrafe de birou de scrisori. Următorul plic era trimis, după ştampila poştei, din Ploieşti. Scrisoarea era datată 30 mai 1980.

Dragă Olaf, nu am putut să îţi scriu o vreme, mi-a fost greu de tot. După naştere am rămas în spital două săptămâni cu nişte complicaţii medicale. Dar băiatul nostru e sănătos, creşte, prinde în greutate zilnic. I-am pus numele de Albert. Dacă primeşti acest mesaj, numai de piatră să fii să nu dai un semn. Şi tu nu eşti de piatră.

Eşti oare un gheţar din nord? Ce ar putea să te topească, dacă nici gânguritul copilului tău? Aştept. Cred că aşteptarea a devenit pentru mine un viciu.

Albertina Mai erau câteva scrisori. Ultima era din 12 septembrie 1987.

Era singura care nu avea niciun fel de însemnări, nu era subliniată.

Erau, de fapt, câteva rânduri scrise din viciul aşteptării, sau din viciul de a scrie scrisori. Către niciunde, către nimeni.

Dragă Olaf, îţi mulţumesc că prin simpla ta prezenţă cândva în viaţa mea mi-ai dat sentimentul că sunt în contact cu lumea întreagă. Tu ai fost întreaga lume pentru mine. Dacă ai apărea acum în viaţa

mea, din nou, m-aş speria. Cred că de fapt tu nici nu exişti, eu te-am inventat cândva, când aveam nevoie de o iluzie de sprijin. Îţi mulţumesc că m-ai ajutat să visez. Nu-ţi mai spun nimic despre Albert.

Nimic nu vă leagă, de fapt. Nici măcar un gând, nici măcar un rând de scrisoare. Niciun cuvânt. Adio.

Albertina *

— Ce ai înţeles din toată povestea asta?, mă întrebă Titi.

Privea mişcarea peştilor din acvariu, erau câţiva peşti coloraţi care îşi smulgeau unul altuia coada. În joacă. Sau îşi disputau spaţiul vital?

— Că am fost născut din mamă fecioară, că tatăl meu a fost o iluzie şi că eu sunt… Ce sunt? Asta am descoperit, după toată aventura asta. Nimic.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 64 65 – Mai concret, îmi spuse Titi. Scrisorile nu au plecat niciodată din ţară. Au fost reţinute de Securitate. Tatăl tău, ipoteticul tău tată, nu a ştiut niciodată de tine, nici nu avea cum.

— Nici scrisoarea trimisă din Iugoslavia nu a ajuns? Măcar aia… spun eu cu speranţă.

— De vreme ce apare în pachetul ăsta, e limpede că nici aia nu a ieşit din ţară. Cel care trebuia să o ducă în afară o virase spre servicii. Mama ta ştia cam care erau limitele libertăţii, dar se iluzionase la un moment dat că poate păcăli serviciile… Bun, să zicem că scrisoarea ar fi trecut graniţa… Dar cine poate garanta că tatăl tău, mă rog, numitul Olaf, mai era la aceeaşi adresă? Că nu era plecat în Canada, cu o misiune, cum spusese nesuferitul de Nils. Cel care o curta insistent pe maică-ta.

— Asta înseamnă că tâmpitul de Şobi a avut dreptate. Am şi eu un tată. Am crezut că sunt altfel, că sunt deosebit, unicat, excepţie…

Ei, bine, nu sunt. Tată, vikingule, s-a făcut praf aisbergul pe care pluteam, s-a dus dracului misterul concepţiei imaculate!

Aiana (altă dată; luându-şi mutra unei prezentatoare teve care se ocupa cu tot felul de surprize stupide, vorbind pe două voci;

ţuguindu-şi buzele, nostim de tot): Doamnă, dumneavoastră aţi

abandonat o fiică, la colţ de stradă…? (răspunsul cu o voce mai groasă, de fumătoare): Da, am avut necazuri, n-am avut cu ce să o cresc…! Doamnă, dumneavoastră aţi abandonat un băiat, avea doar două luni, în uşa unei biserici…? Da, bărbatul cu care l-am făcut m-a abandonat, m-a păcălit…! Doamnă, acum ţineţi-vă bine…! Acum douăzeci şi… de ani aţi a-vortat un prunc, în trei luni de sarcină, şi l-aţi aruncat într-o toaletă turcească din halta Mă-gu-re-le…? Da, aş fi vrut să-l nasc, dar n-am avut condiţii, plus că sufeream de acumulare de gaze şi astea au antrenat fetusul…! Da, doamnă, copilul a scăpat… Trăieşte!

Copilul este aici…! Şi se numeşte…? Se numeşte…? Albeeert!

Puteţi să îl îmbrăţişaţi. Ta-na-na-naaa!

*

— T u nu ai citit nimic din dosarele pe care ţi l-am dat data trecută, nu e aşa?

— Nu, atunci abia am descifrat conturul trupului tău prin halatul albastru. M-a tulburat şi nu am mai văzut literele.

— Păcat. Pentru că nu ai aflat totul, îmi spuse Titi. M-am uitat mai atent în dosarul mamei tale. Şi am descoperit un lucru care o să te facă să uiţi tot ce ai aflat până acum. Mama ta a lucrat, de fapt, în structurile Securităţii. Cu contract. Cu bani încasaţi lunar, la un moment dat.

*

Telefonul zbârnâia şi se dădea de ceasul morţii ca un câine în lanţ. Aiana.

— Ai aflat unde eşti? Ţi-au eliberat măcar mâinile?

— Nu, Aiana. Sunt culcat la pământ, un individ îmi ţine piciorul încălţat cu bocanc pe capul meu. Îi văd talpa, poartă numărul 46 şi scrie Navy Greyhound, dacă nu mă înşel e vorba de bocanci de luptă americani.

— Rezistă. Suntem pe urmele tale. Televiziunile transmit din zece în zece minute situaţia acţiunilor întreprinse pentru căutarea ta.

Au fost aduşi câini specializaţi în căutări de acest tip tocmai din Budapesta, dronele circulă prin aer şi piaptănă pământul centimetru cu centimetru. Te vom găsi. Rezistă, eroul meu, rezistă.

— Aş putea să îţi spun că pe tâmplăria geamului scrie Veka KMG – Das Qualitätsprofil, dacă asta poate să vă ajute cu ceva.

— Da, orice amănunt e important. Consiliul Suprem de Apărare a Ţării s-a întrunit în sesiune de urgenţă şi discută situaţia. Întrebarea care îi frământă pe toţi acum e care servicii secrete se luptă în jurul dispariţiei tale, pe cine ai deranjat, cât de tare ai făcut-o. Deja ai ajuns un personaj ubicuu, au apărut Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 66 67 variante cu tine la o mănăstire din Vâlcea, apoi ai fost văzut la un cazinou din Constanţa, ca în acelaşi timp să fie semnalată prezenţa ta la un miting aviatic la Cluj. Pistele astea false ne fac cel mai rău. Important e că eşti în viaţă.

— Da, Aiana, nu vor scoate nimic de la mine, le-am şi spus deja că eu sunt un om sincer şi recunosc doar un singur lucru, că doi şi cu doi fac patru.

— Dar unul nesincer cât ar spune că face?

— Poate cinci, poate mai mult. E în funcţie de context. Şi după cât de tare îţi scormonesc ăştia cu cleştele înroşit în foc în carne.

9.

Titi îmi scoate din geanta ei de umăr un dosar. E plin de adnotări cu albastru, cu verde, cu roşu. Cifre şi coduri. Nume.

Numele de cod al Albertinei era Sabina. Aşa îmi spune Titi.

Iau o pagină la întâmplare, dintre cele puse în faţa mea de Titi.

Citesc şi încerc să mă scufund într-o realitate care mă aruncă afară însă, aşa cum apa aruncă un dop de plută.

Notă de analiză a informatorului SABIN A din 25.07.1978.

„Informatorul SABIN A în vârstă de 26 de ani, recrutat în anul 1977, a fost preluat în legătură în anul 1978. Din analiza muncii informatorului cu organele de securitate am desprins că este valoros prin informaţiile pe care le furnizează. În ceea ce priveşte ataşamentul faţă de noi, apreciez că îl face din interes practic, pentru a-şi consolida situaţia profesională în cadrul biroului de turism pentru extern, pentru facilitarea plecării în străinătate şi pentru îmbunătăţirea condiţiilor materiale. Pentru viitor este necesar să se acorde o mai mare atenţie verificării informatorului SABIN A, în funcţie de care se va aprecia şi

dirijarea lui pe lângă anturajul din ţară şi posibilitatea folosirii în afară”.

De unde ştie că Sabina asta e mama mea? Ştie. Sunt documente la pachet, în dosar. Să am răbdare.

Citesc mai departe: Raport cu propuneri de instruire contrainformativă şi cu sarcini a informatorului SABINA din 9.06.1977.

„Din verificări a reieşit că SABIN A are o atitudine loială faţă de ţară şi regimul socialist din ţara noastră, iar în relaţiile cu organele noastre a dovedit corectitudine, sinceritate şi receptivitate faţă de sarcinile care îi sunt încredinţate manifestând preocupare pentru rezolvarea acestora. Până în prezent în acţiunea operativă cu SABIN A nu au apărut aspecte contrainformative.

Informatorul nu a deconspirat legătura cu organele de securitate şi nici nu este bănuit în acest sens în cercul său de relaţii şi cunoştinţe. Date fiind calităţile sale umane, aspect plăcut, atractiv, plus cunoaşterea f. f. bine a limbii engleze, disponibilitatea la acţiuni cu un grad sporit de risc, dar şi pentru relaţii delicate, intime cu persoane străine, şi-a creat numeroase relaţii în medii care prezintă interes pe linia muncii noastre. Ca ghid turistic, pentru străini mai ales, informatorul SABIN A rezolvă în bune condiţii misiunea oferind informaţii corecte despre societatea noastră socialistă. La întrebări despre drepturile omului şi despre libertăţile din societatea noastră socialistă a găsit de fiecare dată răspunsuri adecvate care pun în lumină pozitivă condiţiile din România. În ceea ce priveşte relaţiile cu străinii angajaţi de statul român în acţiuni de cercetare în domenii economice, informatorul SABIN A a acţionat în direcţia obţinerii de date şi informaţii de interes operativ major”.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 68 69 *

Eu (cândva): Înţeleg lumea, dar nu-i înţeleg pe oameni Aiana (altă dată): Respectă amintirile, sunt mai bătrâne decât clipa de acum.

Eu: Dar dacă amintirile sunt mizerabile? Ce respect să le mai acorzi?

Aiana (tot atunci; dar şi altă dată): Aşteptăm să ne ajungă din urmă trecutul, ca să ne dea dreptate. Aparţii lucrurilor pe care le-ai

câştigat. Ele dispun de tine după placul lor. Pierde tot şi eşti liber. Uită.

Prostii. Mă doare capul.

*

Raport privind întâlnirea cu SABIN A din 20.05.1977:

„... întrebată ce probleme consideră că ar putea rezolva în contactele cu străinii menţionaţi, a arătat că ea în primul rând va urmări cunoaşterea activităţii şi atitudinii lor prezente faţă de ţară şi în funcţie de poziţia fiecăruia va acţiona în direcţia influenţării lor pozitive. A arătat, în acelaşi timp că în ce priveşte grupul străinilor de la Centrala de la Cernavodă, rezidenţi momentan la Măgurele, va acţiona în aşa fel încât să cunoască dacă au alte legături decât cele profesionale, să vadă dacă nu spionează pentru vreo putere străină. Având în vedere cele de mai sus şi mai ales constatând că SABIN A are o atitudine şi o convingere formate faţă de situaţia social-politică din ţara noastră, apreciem că i se pot încredinţa sarcini pe linie de supraveghere a străinilor şi că poate primi şi misiuni în străinătate. // Propun ca pentru mici cheltuieli în executarea misiunii să i se aprobe (lunar) suma de 2000 (două mii) lei, necesară pentru costurile acţiunilor curente. Suma din fondul CIS al U.M. 0920/F-100".

Pe aceeaşi pagină, mai jos, era o însemnare subliniată cu linie roşie: „Atenţie! Numita Radiţki Albertina este în relaţii intime cu lt. col. de securitate Pavlidis. Au fost consemnate întâlniri (două) la apart. serv. din k8 şi altele la domiciliul lt. col. Pav.

plus la Hotel Carpaţi din Buc. (cinci). Lt. col. Pav. este căsăt. cu Angela C. interpret muzică uşoară la ansamblul armatei şi este plecată mult în turnee. Din discuţii între cei doi: planuri de căsăt. după ce lt. col. Pav. divorţează din motiv de infidelitate soţie. De intensificat urmărirea".

*

Apoi, brusc:

„Referat cu propunere de încetare a legăturii cu informatorul SABIN A din 8.05.1980:

„Informatorul SABIN A intrat în structuri în anul 1977 a evoluat bine în primii ani, dovedind reale aptitudini pentru supravegherea

străinilor, a turiştilor şi apoi a străinilor care au avut contracte în ţara noastră în domeniu economic. Faptul că stăpâneşte bine limba engleză a constituit un atu. În anul 1978, din luna noiembrie şi în primele luni ale anului 1979 a fost nesinceră cu organele de securitate ascunzând o relaţie intimă, alta decât cea din informările periodice, cu persoane din grupul de specialişti de la firma canadiană… care se ocupă de centrala de la Cernavodă, rezidenţi la Măgurele. În cursul anilor 1978 şi 1979 informatorul SABIN A a avut mai multe relaţii cu persoane din grupul menţionat, care s-au consumat în unul din apartamentele conspirative de la Măgurele sau la Hotel Intercontinental din Bucureşti. Câteva întâlniri (şapte) care au avut şi caracter intim s-au desfăşurat şi la Sinaia (Hotel Perla şi la Hotel Sinaia), cu ocazia unor manifestări ştiinţifice sau cu alte ocazii (petreceri ocazionale, aniversări, revelion 1978), la care Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 70 71 au participat specialiştii de la firma AECL – Canada, proiectantul părţii nucleare a centralei şi ANSALDO – Italia (datele complete se află în „dosar special"). Din aprilie 1979 informatorul SABIN A a refuzat să se întâlnească cu două obiective aflate în cercetare, motivând că este bolnavă (o boală venerică; o recidivă din 1978!) şi că necesită tratament. În această perioadă SABIN A a continuat relaţia cu o persoană din grupul de canadieni, de fapt cu un norvegian, nume obiectiv VIKIN G 7, nume real Olaf Svensson. Întâlnirile lor aveau loc la alte destinaţii decât cele oferite de serviciile noastre, care au fost identificate şi care se regăsesc în NOT ELE ÎN FORM ATI VE întocmite de informatorul TRAIAN. Datele culese cu aceste prilejuri se regăsesc în notele informative prelucrate de către serviciile noastre operative (dosar special). În luna august, 22, 1979, obiectivul VIKIN G 7 părăseşte România, cu destinaţia Suedia, ieşind din sfera noastră de interes, fiind înlocuit cu altă persoană de către firma AECL – Canada. Începând cu data de 4 septembrie 1979, informatorul SABIN A trimite o serie de scrisori către obiectivul VIKIN G 7, ieşit din atenţia noastră, scrisori în limba engleză, care au fost interceptate în totalitate (traduse de către informatorul WALT EI, prof. engleză Univ. Bucureşti; dactilografiate, ataşate). În noiembrie 1979 informatorul SABIN A

informează pe VIKING 7 că este însărcinată şi că păstrează sarcina. Organele de securitate au contactat-o şi i-au propus să întrerupă sarcina şi să revină în rândul persoanelor de sprijin, având calităţi pentru munca de interceptare, fiindcă stăpâneşte f. bine limba engleză, se comportă cu bărbaţii mai ales fără să stârnească suspectarea sa de către unii cetăţeni străini cum că ar avea alte sarcini şi interese prin participări la manifestări de grup sau intime.

Informatorul SABIN A a refuzat întreruperea de sarcină şi naşte (un băiat) în 4 aprilie 1980. Având în vedere atitudinea ce o adoptă şi faptul că este nesincer cu organele de securitate, propunem încetarea legăturii cu informatorul SABIN A şi clasarea dosarului personal la C.I.D. şi verificarea acestuia în cadru organizat".

Titi: Ei? Ce zici?

Eu: Nu mai sunt copil să-mi închipui că tot ce zboară e o insulă.

Titi: E prea complicat ce îmi spui. Să fim serioşi, un om poate suferi pentru soarta omenirii, însă omenirea nu e capabilă să sufere pentru soarta unui om.

Mă doare capul. Mă arde în creştet.

*

Raport privind felul cum a decurs recrutarea ca agent, din 3.06.1977, aprobat la 7.06.1977:

„După obţinerea aprobării din partea conducerii direcţiei, în ziua de 2.06.1977, s-a luat legătura cu Radiţki Albertina (conform înţelegerii prealabile) şi a fost invitată la casa de recrutări „Dâmboviţa" unde s-a procedat la recrutarea sa ca agent al organelor noastre.

În cadrul recrutării s-a discutat iniţial despre situaţia serviciului său legat de susţinerea, în zilele care au trecut, a concursului pentru ocupare post ghid-translator Oficiu Naţional de Turism (ONT). În continuarea discuţiilor s-a arătat candidatului că organele noastre apreciază poziţia pozitivă pe care a adoptat-o, faptul că este pregătită în domeniul filologic stăpânind f. f. bine limba engleză (a fost recomandată de informatorul WALT EI, prof. univ. Bucureşti). De asemenea, a fost scoasă în evidenţă şi apreciată bunăvoinţa şi interesul său de a ne sprijini.

Radiţki Albertina s-a arătat dispusă să sprijine organele noastre prin posibilităţile pe care le are menţionând că va prezenta numai realitatea.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 72 73 A fost discutat faptul că nu are propriu-zis o familie, că nu păstrează relaţii cu familia sa din judeţul Bacău, de care s-a despărţit de mai mulţi ani, fără să-i mai viziteze (ultima vizită în 1974). Despărţirea a fost cauzată de motive religioase, părinţii adoptând cultul Martorii lui Iehova, lucru cu care nu a fost de acord.

I s-a indicat ca pentru întâlnirea viitoare să prezinte note despre Valeriu Simion, coleg în cadrul aceluiaşi birou, care se pare că o place şi o curtează din prima zi de serviciu.

A fost instruită asupra modului cum trebuie să se comporte faţă de colegii de serviciu şi cunoscuţii săi. Referitor la informaţii, s-a convenit ca acestea să fie redate sub formă de note pe care să le semneze cu numele de SABIN A sau chiar SABIN A RADU.

În încheierea discuţiilor s-a accentuat problema discreţiei de care trebuie să dea dovadă, asigurându-ne că îşi dă seama de importanţa colaborării şi că va păstra secretul sarcinilor încredinţate".

Titi (la o vreme): După '89 mama ta a fost, probabil, reactivată.

Dosarul ei nou nu mai e, însă, în arhivele noastre.

*

Titi: Te-am întristat?

Eu: Dragă Titi, cu cât devii mai târziu conştient de povestea şi de rostul tău în lume, preţul pe care îl plăteşti e mai mare.

Nu ştiu cine a spus asta, dar e un adevăr. Mi-l asum.

Fumasem ţigară de la ţigară.

Titi aprinsese şi ea o ţigară. Deşi nu ştia să fumeze, mai mult sufla în ţigară decât trăgea.

A deschis fereastra.

Nu aer intra, ci întuneric. Ne înecam cu întuneric.

Un soare negru lumina noaptea.

10.

Aiana (a doua zi): Lumea asta este opera unui Dumnezeu nebun!

Să mor io dacă nu e aşa. Băi, îţi dai seama? Să te regulezi după fişa postului? Şi nimeni să nu spună că eşti curvă!? Ăsta da, serviciu. Şi dacă tot te întinzi cu unu, cu altu', de ce nu ai face şi un plod, tot pe fişa postului?

A, pardon, ăsta nu e pe fişă? Ăsta e trecut la capitolul deraieri de la morala de securist? Bă, ce chestie!

E genială situaţia. Iar maică-ta, ce să zic, depăşea planul ca pe nimic. geni-ală! Acum îmi dau seama câţi taţi au lucrat ca să te scoată pe tine din hău, o mulţime…! Deh, naţii diferite, că nu se putea să fie la final doar vreun pârlit de românaş…!

Eu: Aiana, dar nu te gândeşti la sensibilitatea mea de prunc…?

Aiana (cu bărbia pe genunchi, ascunzându-şi trupul într-un maiou întins la maximum): Băi, ştii cum cred eu că a apărut lumea? Stăteau în cer specialiştii în toate cele câte există pe faţa universului, de la planete la muzica sferelor, şi umblau teleleu de la o galaxie la alta. Erau laolaltă dumnezeii creştinilor, dumnezeii musulmanilor, ai negrilor, ai verzilor, ai roşcaţilor, ai bărbaţilor, ai femeilor şi aşa mai departe. Şi au făcut un experiment aici, au încrucişat materia cu spiritul, să vadă ce iese. Se plictiseau şi au zis, hait, hai să facem ceva. Că dacă încrucişau materie cu materie, ieşea tot un rahat. Dacă încrucişau spirit cu spirit, nu ieşea decât un abur. Şi atunci au zis, hai să ne jucăm şi să facem lumea. Unul a modelat elefantul din lut şi i-a dat spirit, cât a putut şi el. Altul a modelat vrăbiuţa. Altul a modelat ciocârlia. Lucrau pe ateliere, la întrecere. Aşa le-a ieşit lumea.

ăla care şi-a imaginat omul, a dat lovitura. I-a ieşit capodopera:

premii, lauri, covorul roşu la Cannes, Premiul Nobel pentru invenţie.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 74 75 Şi apoi, pe ruşi i-au făcut specialiştii în ruşi.

Pe americani i-au făcut specialiştii în americani.

Pe francezi i-au făcut specialiştii în francezi.

Pe nemţi i-au făcut specialiştii în nemţi. Şi aşa mai departe.

Stăteau ăia, specialiştii, se uitau la spaţiul afectat, mai măsurau, se mai scărpinau în cap, după care luau deciziile, gata. Ăla care i-a făcut

pe români a luat o menţiune specială, pentru originalitate. A făcut risipă de imaginaţie. Că vorbeam cu profa mea de literatură din liceu – eram aşa mai relaxaţi, că era o tipă mişto, dar naţionalistă mamă, mamă –, şi ne dădeam cu părerea despre cât de mari suntem noi în Europa şi în lume, românu' are şapte vieţi…! Şi zicea asta că Eminescu era muuult mai mare decât Goethe, că Arghezi e muuult mai mare decât Baudelaire, că Ion Creangă e cu copilăria lu' copilu' universal, că altu' nu ar fi fost în stare de asta, iar că Cioran i-a învăţat limba franceză pe ta-na-na-naaa!, pe francezi! Nu mai zic de Brâncuşi care i-a învăţat pe francezi să facă mămăligă, încât au atârnat ăştia un ceaun aburind de Arcul de Triumf…! Haioşi rău, românii noştri.

Ea cu Cioran, cu Ionesco, cu alţii şi eu, ca să o calc un pic pe bătătură îi zic:

Doamna Mathilde Popescu, că aşa o chema şi ţinea tare mult să îi spunem şi Mathilde, dacă tatăl lu' Eminescu făcea oreion şi rămânea steril, cine îi mai tăia moţul lui Goethe? Că cică ăsta e efectul oreionului, rămâi steril. Dar dacă ăsta, Arghezi, se înnădea la mănăstire şi nu-l dădeau ăia afară pentru curvăsăreală, probabil, nu rămânea Baudelaire să vorbească singur? Pe Cioran să zicem că-l ţinea tat-su la oi, că era din Sibiu, de pe coasta Boacii?

Sau îl făcea cantor la biserica din sat…? Iar pe Brâncuşi nu-l mai făcea mă-sa pe motiv de venit tată beat criţă în seara cu pricina, nu-i aşa că rămânea Arcul de Triumf din Paris nedecorat?

Madam Mathilde Popescu se înroşi toată, dar nu voia să se recunoască învinsă:

— Ei, fetiţo, lucrurile nu stau chiar aşa, că aici mai intervine şi divinitatea, Dumnezeu, care face lucrurile după nişte reguli care scapă înţelegerii umane. Şi ceea ce face el nicio întâmplare nu mai poate desface. Dar ce crezi, tu te-ai născut întâmplător?

Nu, fetiţo şi tu te-ai născut cu un scop pe lumea asta şi dacă te vei strădui ai să-l descoperi.

— Şi dacă nu-l descopăr?

— N a-i niciun bai, îl descoperă altcineva în locul tău. Şi dacă îţi descoperă scopul, se substituie ţie, trăieşte în locul tău.

Iar tu trăieşti degeaba. Ai înţeles? Să nu zici că nu mi-a închis gura profa…!

*

Bem vodca cu suc de roşii. Cocktailul Dracula, spune Aiana.

Sucul de roşii i se scurge Aianei pe bărbie. Opresc firişorul cu limba.

— Băi, acuma îmi dau seama că eşti fiu de securist. Profitor al regimului. Cred că trebuie să pornim odată şi odată o revoluţie împotriva celor ca tine. Dar o revoluţia adevărată, nu aia de atunci. Mă şi mir că noi, fiii patriei profunde, parcă aşa zice unul care face spume la gură la televizor, nu v-am belit pe voi, profitangiii tuturor epocilor… Mila, bă, şi sentimentul de creştin! Asta a fost. Aţi profitat de slăbiciunile noastre, bă…!

Îmi toarnă suc de roşii în păr. Sucul de roşii mi se scurge pe gât.

— Domnu', vă curge sânge din căpăţână! V-a ajuns mânia poporului. Să povestiţi şi pe lumea cealaltă cum face dreptate poporul român…! Că ăsta nu doarme. La noi speranţa moare ultima. Dar până moare, se mai chinuie o vreme.

Priveam prin tavan.

Şi stingeam ţigările direct în cer.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 76 77 Aiana (tot atunci, dar parcă ieşind din poveste; cam cum fac psihologii care îţi spun povestea gărgăriţei ca tu să înţelegi, prin ricoşeu, că e vorba de al patrulea război mondial): …Că istoria fiecăruia e ca un puzzle, la care, în fiecare zi, mai adăugăm câte o piesă. Şi vorbim toată ziua, ca şi cum am completa acest puzzle.

Şi tot Aiana, mai apoi: Şi lucrurile în cap se aşază după nişte reguli care ne scapă, amintirile vin în minte aiurea. Când zici că eşti conectat la drama lumii, numai te trezeşti că în minte vine ţop!, ţop!, o imagine care dă peste cap toată maşinăria asta serioasă.

Băi, la revoluţie eu am participat activ, nu ca tine, mă şi mir că nu am primit şi eu certificat de luptător, de mort pentru cauze măreţe. A, nu am murit? Dar parcă atunci îţi mai dădeai seama?

Că unul la televizor spunea că, bă, atunci dacă trăgeai în mine

glonţul ricoşa, aşa eram de hotărât…! Stai să vezi cum a fost.

Eram în prima zi de vacanţă, o tanti mă invitase să petrec sărbătorile cu verişorii mei. Tanti Zenovia. Verişorii mei se numeau Milică, Milica şi Nadia. Eram în clasa a doua, aveam opt ani.

În prima fază am refuzat.

Nu, nu, nu.

Mama a început să plângă. M-a înduioşat.

Apoi a trecut la deşirarea argumentelor de nerefuzat.

Ăştia au multă mâncare, îmi spuse mama, te rog să nu te fandoseşti şi să mănânci, să nu mă faci de râs. Că la noi mâncarea e pe sponci…

Ce sunt sponcii? Pune mâna pe dicţionar… E ceva nasol, oricum.

Ăştia au frigidere pline, se descurcă altfel, au cunoştinţe, au relaţii.

Ăştia au zahăr pentru cinci ani, au o magazie plină cu ciocolată.

Au o boxă plină cu caşcaval.

Au un beci plin cu butoaie cu măsline.

Ăştia au făină, că dacă ar vântura-o ar acoperi oraşul ca şi cum ar fi venit prima zăpadă.

Au unt că ar putea să facă un patinoar, ca să se dea pe derdeluş tot oraşul.

Au portocale, că le rostogolesc prin casă şi prin curte, ca pe nişte bile, copiii lor se joacă cu ele, înainte de a le mânca.

Ăştia au carne, că ar putea să se îmbrace în carne, dacă ar vrea. Imaginea, recunosc, mă speria. Chiar, ce ar fi să îi văd pe verişorii mei înfăşuraţi în carne sângerândă? Brrr!

Au săpunuri fine, că spală pe jos cu săpun Rexona, pe care îl topesc în apă fierbinte. Au deodorante, atât de multe, că îşi parfumează şi aerul din veceu şi din curte.

Da, tanti asta este coafeză şi toată lumea are nevoie de serviciile ei şi toţi o servesc.

Şi soţul lui tanti asta, Vasilică, lucra la Sanepid. Dacă nu îl serveai, te trântea. Te amenda. Te aresta. Te încondeia. Te tortura.

De asta aveau ei de toate. Şi adunau. Şi mâncau. Şi povesteau că

au. Şi povesteau că mâncau.

Dar şi dădeau. Ăsta e adevărul. Nouă, de exemplu, ne-au dat de multe ori. De toate. Şi bomboane de pom ne-au dat. Şi globuri de pom. Mai ţii minte globul ăla roşu, mare, cu sclipici pe el? Ei, de la tanti Zenovia îl avem. Şi instalaţia de pom de Crăciun, cu patruzeci de becuri, chinezească…? Tot de la tanti Zenovia o avem.

Într-un an ne-au dat o ladă de portocale, s-a spetit mama cărând-o până acasă.

Toate astea mi le-a spus mama în trenul personal care ne ducea la Mizil, acolo unde locuia tanti Zenovia. De ce se numea trenul personal? Că doar nu era al mamei? Nu am aflat niciodată.

Oricum, mie îmi plăcea să merg cu trenul.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 78 79 Mama m-a dus acolo joi după-amiaza, ea a luat primul personal înapoi.

Vineri dimineaţa lucra.

Era casieră la Metrou.

Serviciu slab.

Nu îţi dădea nimeni nimic.

Te scuipau toţi.

Făceai bube de la banii pe care îi primeai pentru tichete.

Că lumea e murdară.

Şi banii sunt murdari.

Şi cu cât ai mai puţini, cu atât sunt şi mai murdari.

Milică avea nouă ani.

Milica avea opt ani.

Nadia avea şapte ani.

Da, spunea mama adesea, lor le arde să aibă mulţi copii, că au cu ce să îi ţină.

Tanti Zenovia i-a dat mamei o plasă cu de toate.

— Vezi că ai şi o bucată de carne, cotlet, să o pui bine la frigider, e congelată. Ţi-am pus şi bomboane pentru pom. Şi nişte ulei. Şi nişte drojdie. Şi nişte praf de copt. Şi o cutie cu cacao. E puţin întărită, că s-a umezit, că am ţinut-o pe balcon, dar e în termen.

— Mulţumesc, tanti Zenovia. Mulţumesc mult.

De ce îi spunea mama lui tanti Zenovia tanti? Că doar era cu un an, doi mai mare. Probabil pentru faptul că îi mai dădea câte ceva, era o formă de respect. Şi de umilinţă.

Tanti Zenovia avea un apartament mare, format din două apartamente lipite unul de altul. Nenea Vasilică făcuse uşi între ele, spărsese pereţii. Era ca un labirint, era grozav să te joci de-a v-aţi ascunselea. În curtea blocului tanti avea câteva cotețe cu iepuri.

Erau nişte iepuri graşi pe care un prietenar de-al lui nenea Vasilică venea din când în când şi îi tăia.

Creşteau alţii în loc.

Carnea de iepure era foarte bună. Aşa spunea tanti Zenovia.

Şi aşa susţineau şi Milică, Milica şi Nadia.

Era ca de pui.

Deşi mie nu îmi plăcea carnea de pui. De asta, când mama îmi dădea carne de pui îmi spunea că e carne de vită. Nu făceam diferenţa.

A doua zi a fost revoluţia.

Nu ştiam prea bine ce însemna, dar am văzut mutrele celor din jur. Erau foarte bucuroşi. Dar şi sufereau. Că nu ştiau prea bine ce se întâmplă.

Tanti Zenovia avea mult de lucru, lucra după listă, avea un caiet în care făcuse ordinea în care trecea să coafeze doamnele oraşului. Tanti Zenovia te servea la domiciliu. În felul ăsta făcea şi economie la curent la salonul ei de frizerie şi coafură. Toată lumea voia să fie coafată de ea, mai ales la sărbători. Nenea Vasilică avea şi el multă treabă, trebuia să facă multe controale, care se lăsau cu multe pachete pe care le căra acasă. Avea o maşină Dacia 1310, cu un portbagaj foarte mare.

Ca să nu avem surprize cu revoluţia asta, mai ales că lumea era agitată, tanti Zenovia ne-a închis în casă. Şi ne-a spus, fiindcă tot era revoluţie şi lumea aspira la libertate, că putem să mâncăm oricâte dulciuri vrem. Numai să fim cuminţi.

Milică a aflat de la nişte colegi de clasă, care i-au transmis prin geam, că dacă tot e revoluţie, vor veni teroriştii care vor împuşca tot ce vor prinde. Şi Mizilul era la o azvârlitură de băţ de Bucureşti, acolo

unde erau mormane de morţi. Aşa a aflat el.

Ne-am ascuns în şifonierul cu trei uşi din camera mare, acolo unde era organizat un fel de dresing.

Şi am luat cu noi provizii. Salamuri de Sibiu. Ciocolate, caşcaval, pâine. Şi pachete cu zahăr. Şi ulei. Şi măsline. Ca să rezistăm cât mai mult, în caz că revoluţia ajunge la noi.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 80 81 Aşa ne-a găsit tanti Zenovia când a venit frântă de oboseală.

Ne-a scos din adăpost, deşi noi ne simţeam bine acolo.

Nenea Vasilică nu venise, el rămăsese pe la primărie, se alesese în noile structuri.

Tanti Zenovia şi-a turnat un pahar de vin alb:

— Atâta merit şi eu, la cât am tras pentru revoluţia asta.

A deschis televizorul, era hărmălaie. L-a închis.

— Copii, la culcare. Mâine am de servit unsprezece cliente.

Şi aşa am picioarele umflate. Mi-ar trebui patru mâini, ca să fac faţă. Asta ar trebui să-mi aducă mie o revoluţie, patru mâini.

*

Eu: În 1989, când l-au împuşcat pe Ceauşescu, aveam aproape zece ani.

Ştiam atunci că Ceauşescu era un om rău, de asta l-au şi împuşcat. Era la fel de rău ca şeful de asociaţie de la blocul în care locuiam. Şefului de scară, nea Păduche, o poreclă care îi înlocuise cu succes numele, lumea îi spunea „Ceauşescu doi”.

Ca şi el, nea Păduche nu ne lăsa să jucăm fotbal în spatele blocului, ne ţistuia când treceam pe sub balconul lui şi ne ameninţa că va merge la şcoală ca să ne scadă nota la purtare fiindcă suntem „extra-or-di-nar de obraznici”! Am fi vrut să fim cuminţi, dar nu prea ştiam cum şi ce trebuie să facem. De asta ne aşteptam în orice moment să fim pedepsiţi.

Madam Păduche, nevasta lui, când treceau pe lângă noi – nu la plimbare, că ăştia nu îşi pierdeau vremea cu plimbarea, ei aveau treburi mult mai importante – îi spunea cu voce tare: Auzi, măi, Nicule, viermuşii ăştia trebuie stârpiţi de mici, că pe urmă cresc mari şi nu-şi

plătesc întreţinerea la bloc, se îmbată şi fac scandal pe scară, nu ies la curăţat zăpada de pe alei şi pe urmă mai fac şi câte o droaie de copii care o să ne spargă timpanele.

Taci, tu, îi răspundea nea Păduche, că avem nevoie de demografie, aşa a zis Tovarăşu'. Totuşi, cel mai bine ar fi dacă ar fi închişi în ţarcuri şi să li se dea drumul numai la sărbătorile naţionale. Atât. Şi după merite. Eu aşa le-aş face. Şi plozilor, şi maturilor. Dar dacă în jurul fiecărui bloc am face nişte garduri cu sârmă ghimpată? Am avea posibilitatea unui control muuult mai judicios, mai exact, i-am putea constrânge pe toţi să îşi plătească întreţinerea fără crâcnire, ieşirea la muncă la oră fixă, intrarea la oră fixă, somn regulamentar între ora şi ora…!

Nea Păduche nu avea, firește, copii.

Pe 22 decembrie 1989 la Bucureşti începuse revoluţia. La noi încă nu, lumea mai avea de terminat treburile din casă.

Noi, copiii, pătrunşi de eveniment, ne-am adunat în faţa blocului. Discutam. Cineva propune:

Băi, să facem şi noi o revoluţie. Una mică, dar vioaie!

Zis şi făcut.

Dar împotriva cui?

Împotriva lui nea Păduche, firește. Nu era el Ceauşescu doi?

De asta ne-am adunat vreo douăzeci, alţii mai mari, noi, cei mici mai în coadă şi pornim spre scarade, acolo unde locuia nea Păduche şi unde îşi avea şi biroul de şef de bloc. Presimţind parcă situaţia, nea Păduche ne-a ieşit în cale. Era vizibil afectat de situaţie. Care situaţie? Că zburase Ceauşescu, sau că noi începusem revoluţia în bloc? Posibil, amândouă.

Dragi copii, vă rog să mă iertaţi. De azi vă rog să nu îmi mai spuneţi „Ceauşescu doi", vă rog să îmi spuneţi pe numele meu real, Neculai Puşcă. Şi soţia mea nu mai e „cabinetuldoi", e doamna Elena Puşcă. Să ştiţi că noi vă iubim, dar nu ni s-a dat voie să o arătăm. Aşa am fost puşi să ne comportăm. De acum, că a fost revoluţie, puteţi să jucaţi fotbal în spatele blocului cât vreţi, dacă se dezumflă mingea cumva, să ştiţi că nea Puşcă v-o umflă la loc. Şi să ştiţi, dragi copii, că

domnu' Iliescu a fost Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 82 83 colegul meu de şcoală la Moscova, am absolvit amândoi „institutuldea pe".

Numai că eu am primit alte însărcinări, el a primit altele. Dar amândoi ne-am făcut treaba cu abnegaţie, societatea a mers bine datorită eforturilor noastre.

Şi atunci s-a desprins din grupul nostru Savel Păsălău, care împlinise paisprezece ani în septembrie, şi-a scos o ţigară din manşeta hainei, şi-a înfipt-o în colţul gurii, a aprins-o după ce a ţinut flacăra chibritului câteva clipe în palmă, ca şi cum ar fi bătut năprasnic vântul în afară, a tras primul fum, l-a scos jumătate pe nas şi jumătate pe gură, după care s-a adresat lui nea Păduche:

Bre nea Păduche, ştii ceva? Ia mai cară-te matale în pizda mă-tii! Şi nu ne mai umfla nouă mingea, umflă-i maţu' lu'

nevastă-ta. Şi dacă te mai prind că ne spionezi la uşă, să ştii că îţi bag un bocanc în meclă, să-ţi sune căpăţâna a gol…!

Nea Păduche a vrut să râdă, ca de o glumă bună, dar când a văzut mutrele noastre hotărâte şi-a luat geanta jerpelită şi a şters-o. L-am condus cu un cor de fluierături.

Revoluţia pentru noi triumfase.

Până seara i-am spart şi geamurile la apartament şi nu ne-a admonestat nimeni. Da, măcar pentru asta şi tot a meritat să o mierlească Ceauşescu.

În noaptea revoluţiei am stat la televizor, cu mama şi cu doamna Friţ şi am mâncat şorici. Primise doamna Friţ un pachet de la ţară. Mama a plâns. Era mai mult un plâns nervos. Doamna Friţ era foarte bucuroasă, nu ştia ce să mai aducă şi să ne ofere.

La un moment dat, a ieşit, şi s-a întors cu o ciocolată mare.

Mama nu a fost de acord să o mănânc pe toată, aşa că a rupt-o în patru şi mi-a dat numai un sfert. Restul l-a ascuns ea.

Ei, acum, la revoluţie, i-a spus madam Friţ, poţi să-i dai copilului o ciocolată întreagă. Mama a cedat rugăminţilor.

Mama nu îl iubea pe Ceauşescu. Dimpotrivă. O auzeam cum vorbea cu doamna Fritz, îl numea nebunul. Numai că mie îmi spunea uneori că Ceauşescu este tatăl meu. O vreme chiar am crezut acest

lucru şi mă uitam la televizor cu gura căscată. Mă uitam la el şi spuneam, când nu mă auzea nimeni: tată…!

Cuvântul suna aiurea, nu îl puteam asocia cu individul prezentat când alb-negru, când color, de pe ecranul televizorului. Dar făceam exerciţiul în orb, să văd cum sună.

Am adormit târziu. Zilele următoare am uitat de revoluţie, venea Crăciunul. Apoi am auzit că l-au împuşcat pe Ceauşescu.

De ce l-au împuşcat pe tata?, am întrebat-o pe mama.

Taci, mi-a zis ea. A fost un tată rău.

Partea a doua 87 1.

În anul 1998, fix pe 1 ianuarie, am descoperit ce voiam să ajung în viaţă: NIMI C.

La 19 ani este, de altfel, cea mai bună opţiune. O susţin şi acum.

Şobi a fost de acord cu mine, cu oarecare rezerve totuşi. Că dacă eşti nimic, lumea te tratează ca pe un nimic. Iar cu un nimic nimeni nu se încurcă.

Apoi, cu slabele sale cunoştinţe filosofice, consemnate şi regăsite în caietul de notiţe din ultimul an de liceu, el ştia că nimicul este un sistem cuantic lipsit de grade de libertate, adică lipsit de dimensiuni. Că dacă nu eşti ceva, nu poţi fi nici cineva.

Aşa că el, Şobi, ar vrea să fie, totuşi, cineva.

Da, poţi să fii un nimic, dar numai pe termen scurt.

Că pe termen lung îţi trebuie haine, casă, o gagică, mâncare, da, mâncare. Şi o maşină, şi o excursie, şi doi plozi…! El visează la toate astea, are şi nişte planuri cum să le realizeze, într-o zi o să îmi facă mărturisiri complete.

Puah! Ei, aici ne despărţeam noi, eu nu voiam niciuna din toate astea. Voiam pur şi simplu să fiu un nimic social, un gunoi care să cadă în supa troglodiţilor, să fiu păduchele de pe gulerul cămăşii unui politician care îşi mestecă discursul greţos în faţa unei mulţimi de prostănaci, care s-au născut din greşeală fiinţe umane. Puteau fi orice altceva. Nimicul e haosul şi lipsa de reguli. Aici eram eu acasă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 88 89 Citeam pe atunci Kafka şi visam dimineaţa în care să mă trezesc că apele nopţii m-au

transformat într-un imens gândac.

Eram un gândac răsturnat pe spate pe un disc care se roteşte la infinit, iar eu nu resimţeam decât golul fiinţei care nu trăia, ci se intersecta întâmplător cu viaţa. Ca o pedeapsă. I-am spus mamei, care era în trecere pe acasă, tocmai pleca cu un grup la Praga (era grăbită, venise doar după nişte schimburi şi ca să-mi lase nişte bani! dragă, ai mai crescut! cum se numeşte exact facultatea la care te-ai înscris? nu aveau şi turism? vezi că ai mâncare în frigider, dar am lăsat şi la doamna Friţ o mulţime de lucruri, să-ţi prepare!), ceva despre visul meu şi ea mi-a reproşat că nu îi apreciez eforturile pe care le face pentru mine şi numai pentru mine, că ea fuge prin lume numai pentru mine, că dacă adună ceva, adună numai pentru mine, că o să vină o vreme când am să pricep cât de mult mă iubeşte şi câte sacrificii a făcut şi face pentru mine. Apoi a plâns. Era un plâns din ăla prelung, fără obiect, un plâns de dragul plânsului. Cum urlă a pustiu un câine în vreo noapte de iarnă cu lună plină.

Eu (cu un aer cinic, de judecător care nu lasă niciun rest de speranţă victimei): Şi dacă tu, într-o dimineaţă, dragă mamă, ai să te trezeşti sub plapumă transformată într-un biet gândac? Şi asta exact într-o zi în care trebuie să pleci la Praga, să conduci un grup de imbecili care cred că devin deştepţi dacă văd locuri istorice şi „înţesate de cultură”? Şi care cred că nu trăiesc degeaba dacă află că au vizitat cafeneaua în care a băut cafea Kafka, apoi îşi fac kilometri de poze ca să îşi admire la nesfârşit, în intimitate, mutrele lor de maimuţe relaxate…?

Mama (înghiţind un hap, o pastilă pentru nervi probabil, privindu-mă cu groaza cu care ar fi descoperit că ea însăşi ar fi dat naştere unui gândac monstruos): Doamne, Dumnezeule, cu ce ţi-am greşit? Băiete, nu mi-aş fi închipuit vreodată că toate eforturile mele, toate chinurile mele de zi şi de noapte, ca să te cresc singură, să nu-ţi lipsească nimic, dar absolut nimic, vor fi răsplătite în aşa hal. Vai, dar ce egoist eşti! Un monstru de egoism! Exact ca tatăl tău! Şi aici îşi înghiţi lacrima din gât, gura i se strânse într-un rictus. Era vorba de ură. Pe cine ura, pe mine sau pe acel presupus tată? Din câte îmi

amintesc, a fost una dintre puţinele dăţi când am auzit din gura ei ceva despre tatăl meu. Că era egoist, atât. Să fi fost ceva rău?

Şobi, dimpotrivă, ura gândacii. Cineva, când era la grădiniţă, îi pusese un gândac de Colorado în supică şi el înghiţise oribilitatea.

Când i-am dat să citească Metamorfoza lui Kafka, mi-a adus-o înapoi şi mi-a întins-o cu toată sila:

— După ce am citit-o am dormit cu lumina aprinsă…! E naşpa! Naşpa rău! Aşa ceva citeşti numai dacă pierzi un pariu şi trebuie să execuţi o pedeapsă…!

În săptămânile următoare mi s-a conturat şi mai bine idealul de a fi un nimic. Un nimic care să enerveze pe toată lumea cu inutilitatea lui. Să fiu un caz care să ilustreze nimicul absolut.

Şi poate că la un moment dat aş fi abandonat şi această tendinţă, de a deveni un nimic, dacă nu ar fi existat o puternică opoziţie din partea lui Şobi. El tot nu voia să fie un nimic, indiferent ce argumente i-aş fi adus eu. Rezista cu stoicism, cu mult curaj atacurilor mele. Rezistenţa lui mă făcea ca de la zi la zi să îmi perfecţionez mijloacele de atac, de persuasiune. Şi să îi demonstrez cât de nimic ajunsesem, că poţi avea contra-idealuri şi să te simţi împlinit.

Beam orice şi mult.

Fumam orice şi mult.

Trăiam oricum şi intens.

Mi-am ras o sprânceană şi eram nimicul fără o sprânceană.

Mi-am ras căpăţâna şi eram nimicul fără pic de păr pe cap.

Mi-am tăiat blugii în genunchi şi în fund şi eram un nimic cu pantalonii hăcuiţi.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 90 91 Făceam declaraţii femeilor căzute prin boscheţi noaptea şi eram nimicul care regula cele mai oribile fiinţe care se târau pe sub stelele atât de îndepărtate şi atât de insensibile, încât făceau ca nimicul în care mă regăseam să fie şi mai adânc. (O precizare, totuşi: nu au fost aşa de multe femei, însă, în acel moment de impetuozitate, îmi venea să lucrez numai cu numere mari. Şi nici nu erau aşa de căzute, dar îmi plăcea să mă uit într-o ipotetică groapă a decăderii şi să zăresc ispititoarea limită de jos).

Şobi m-a urmat în aceste săptămâni ca un câine credincios, deşi rezista încă la ideea de a deveni un nimic. Nu şi-a ras sprânceana, în schimb şi-a lăsat un cioc în bărbie, paişpe fire de păr care îi dădeau un aer vesel. Asta îl ajuta să nu fie un nimic, ci era un cineva cu cioc ca de ţap imberb.

Părinţii lui Şobi munceau la negru în Italia. Aveau vize turistice, veneau la trei luni pentru reînnoire, plecau înapoi imediat, ca să nu îşi piardă joburile. Şi asta vreme de câţiva ani. De asta, când Şobi le-a spus că a terminat liceul şi că îşi continuă studiile la Universitatea Româno-Americană, secţia „ştiinţe sociale şi managementul afacerilor", împreună cu prietenul lui cel mai bun, adică eu, părinţii au spus: Bravo, băiete! îl şi vedeau manager, director, şef peste ceva. Care părinte nu are viziunea destinului extraordinar pentru pruncul său?

Dar nici Şobi, nici eu, deşi ne-am înscris, nu am dat pe la facultate. Dacă vrei să devii nimic, chiar că nu ai nevoie de studii înalte, ne spuneam noi.

Noroc, man!

Să bem pentru viitorul nostru întunecat!

Apoi l-au sunat părinţii, din Italia. Divorţaseră.

Apoi l-au sunat din nou, la câteva săptămâni. Fiecare luase viaţa de la capăt cu un alt partener.

Ai să mai creşti un pic şi ai să înţelegi, i-a spus tatăl.

Ai să mai creşti un pic şi ai să-mi dai dreptate, i-a spus mama.

Sunt aproape un orfan şi eu!, sughiţa Şobi.

Să bem pentru viitorul nostru fără speranţă!

Bani, oricum, îi trimiteau amândoi, ca să îşi continue studiile.

Şi dacă ai bani, de afecţiune faci tu rost singur. Geme lumea de afecţiune şi iubire neîmpărtăşite!

În aceste condiţii, da, a spus Şobi, sunt de acord că putem deveni fiecare acel nimic despre care tot vorbim. Dar nu în ţară, ci în străinătate. În străinătate, într-o ţară străină, poţi ajunge nimicul perfect. Nimicul absolut. Părinţii mei fuseseră totul pentru mine, acum sunt nimic. Nişte nimeni. Ca exemplu.

Şi unde am putea merge ca să ne atingem idealul?

Eu am spus Franţa, Şobi a spus Italia. Am tras la sorţi şi a ieşit Italia.

Am bătut palma.

2.

În Italia sau Franţa nu puteai să pleci, la acea vreme, fără viză. Viză turistică măcar. Ca să o obţii aveai nevoie de o invitaţie adresată de către cineva, să mergi cu o treabă. Sau să mergi într-o excursie organizată, dar tot cu viză. Şobi a venit cu soluţia: mergem în Iugoslavia, de acolo trecem uşor în Italia, pe la Trieste. Ca să treci graniţa, vorbesc în locul tău banii.

Ca să te descurci în Italia, la fel.

Ai bani, ai glas.

Dacă ai bani în buzunar, eşti deştept, eşti frumos şi cânţi şi bine.

Ah! şi să plecăm mai repede, că în ţara asta ne-am uniformizat, avem aceleaşi vise tembele toţi, de parcă ne-ar fi scos cineva dintr-un laborator de clone!

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 92 93 Eu am vândut tot ce putea să aibă valoare: laptopul, pe care mama mi l-a adus la ultima vizită acasă, o bijuterie japoneză, l-am dat doar cu trei sute de dolari. Am vândut bicicleta de curse, marca Pinarello, cu patru sute şi cincizeci de dolari. Am făcut licitaţie, a mers strună. Am vândut din casă cam tot ce era de vândut: o agendă electronică, o maşină de scris electrică, ghetele de schi, setul de undiţe, rachetele de tenis. Am spart puşculiţa casei. Am adunat patru mii şase sute de dolari. O avere. Şobi a dat lovitura vânzând motoreta lui taică-său plus un motor de barcă, nou-nouţ, ţinut în vaselină. A adunat aproape cinci mii de dolari. Cu banii ăştia puteam cumpăra jumătate de Intercontinental, că tot era scos la vânzare. Sau măcar un lift de la Intercontinental? Dar nouă nu ne păsa de nimic altceva decât de o plecare cât mai grabnică. Mucezisem destul în lumea noastră fără orizont.

În primul rând am cusut banii în căptuşeala gecilor, ne-am lăsat doar banii de drum, până în Italia.

Am luat trenul până la Timişoara.

De la Timişoara, chiar din faţa gării, am luat un autocar care

făcea curse ocazionale la Belgrad.

Pe 6 februarie, 1999, la orele paisprezece şi treizeci şi şapte de minute treceam graniţa. Şobi mi-a strâns mâna emoţionat.

I-am făcut semn cu ochiul.

3.

La Kikinda, prima oprire din Serbia, a mai urcat un tip.

Pălăriuţă, plete, ochi verzi spălăciţi, un individ agitat care deborda de energie.

— Salut, cetăţeni ai Europei! Hello, citizens of Europe! Ciao, cittadini d'Europa! Здравствуйте, граждане Европы! Bonjour, les citoyens de l'Europe! Hallo, Bürger Europas! Helló, Európa polgárainak! Zdravo, građani Europe!

Câţiva au aplaudat echilibristica verbală, brusc treziţi din somnolenţa drumului.

„Poliglotul" a făcut un gest cu mâna, ca şi cum aplauzele nu ar face parte din scenariul său.

— De unde veheniţi? Încotro mehergeţi?

Şi tot el răspunde: Unde să mehergem? Mehergem în lume, că lumea e mahare şi frumoasă!

Vorbea ca şi cum l-ar fi zgâlţâit ceva interior. Sau cum te-ar zgâlţâi trenul, la schimbarea macazurilor.

— M a numhesc Apostolis, iar prihetenii îmi spun Chappi…!

De la mâhâncarea aia pentru câhâini, da, chiar aşa, hodată ham pierdut hu-hun pariu şi a-ha trebuit să înghihit o porţie de caharne din haia tochată, un fel de jeleu de caharne…! Nu e rea, să ştiţi, că dahacă har fi rea niciun câhâine deştept nu ar mânca-hao. Faceţi o probă, drahagii mei şi daţi hu-hunui câhâine caharne stricahată…! N-o mănâncă, să-l tahai. Homul? Ca pohorcul, înghihite de toate.

Apoi, îndreptându-se ţintă spre noi, spre mine şi spre Şobi, care stăteam mai în spatele autobuzului: Bă-hăi, dar ce drahagi hâmi sâhânteţi! De unde veheniţi? Din Măhăgurele? Nu, nu ham fost ha-hacolo.

Ne-a cucerit.

Până la următoarea staţie îi ştiam toată viaţa. Era, de fapt, grec,

după cum ne-a spus el, la origine neam de vlahi. Ştiam noi cine sunt vlahii?

Nu, nu ştiam.

Ne-a spus povestea neamului său originar din Grecia. Destul de încurcată, de altfel, cu ramificaţii în Bulgaria, în Macedonia, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 94 95 în Albania, în Serbia, dar şi în România. Deşi cei mai mulţi din familia sa erau oameni putred de bogaţi în America.

— Eh, Amerihica, este patria tuturor oamenilor cuhurajoşi şi deştehepţi! De aia sâhânt acolo cei din neahamul meu! Ştiţi voi, măi copii, câte limbi străine cunoaşte Apostolis?

Da, ne făcuse deja proba performanţei la urcarea în autobuz.

— Ei, aia a fost vax. Apostolis, să ştiţi de la mine, vorbeşte treizeci şi una de limbi de circulaţie universală. Greacă, rusă, engleză, franceză, sârbă, croată, macedoneană, maghiară, albaneză, bulgară, cehă, italiană… O, primavera! O, primadona!, fredonă el, apoi portugheză, spaniolă, chineză, vietnameză, finlandeză, croată, malteză, daneză, albaneză, olandeză, luxemburgheză, islandeză, nepaleză şi… şi… română. Băieţi, româna o ştiu cel mai slab, aşa cum mă auziţi, celelalte le ştiu la perfecţie.

Şi ştiţi de unde ştie Apostolis toate limbile astea? Nu ştiţi. Ei, Apostolis a învăţat toate limbile astea de la femeile cu care s-a culcat. Da, da, da. Nu am abandonat o femeie până nu i-am învăţat limba. M-am culcat cu femei din treizeci şi una de ţări.

Ca să învăţ chineza a trebuit să caut vreo şase, şapte profesoare şi a trebuit să stau cu burta nu pe carte, ci pe profesoară săptămână după săptămână… Dar a meritat. He, he, he! Uneori, dragii mei, vorbesc toate limbile deodată, încât nici eu nu înţeleg ce spun. Ca să vedeţi cum e cu limbile, că nu-i simplu…!

Ştiţi care sunt pomii din grădina raiului, care se simt bine împreună? Nu, nu ştiam.

— M arul lui Adam şi părul lu’ madam…!

Necheza de râs. Râdeam şi noi. Râdeau şi ceilalţi din jur, care nu dormitau.

— Frumuseţea femeilor, da, frumuseţea…! (Apoi, privind în zare, pierdut, cu voce joasă): Cât de frumoasă eşti tu, draga mea, cât de frumoasă eşti! Ochi de porumbiţă ai, umbriţi de negrele-ţi sprâncene, părul tău turmă de capre pare, ce din munţi, din Galaad coboară… Măi băieţi, ştiţi voi cum e cu frumuseţea asta? Că e tare greu să te descurci în lume, dacă nu ştii, dacă judeci pe deasupra, superficial. V-o spune Apostolis, şi Apostolis ştie.

Unele femei sunt frumoase, într-o întreagă viaţă, da, să nu râdeţi, într-o întreagă viaţă, doar o zi, altele două zile, altele o săptămână.

Altele o lună, un an, doi cel mult. Frumoase o viaţă întreagă? Lucru rar. Rar de tot. Spre imposibil. Totul e să le vezi în perioada lor de iradiere a frumuseţii, ca să nu le uiţi niciodată.

Unele, cele mai multe, sunt frumoase doar o oră într-o viaţă, ca floarea de cactus din pustiu, care înfloreşte un ceas la o sută de ani. Atâta, atâtica: o oră. Dar, ascultaţi la mine, nu există femeie pe lumea asta care să nu aibă ora ei de frumuseţe, când îi rodeşte chipul, când îi rodeşte inima. Totul e să o vezi atunci, îţi rămâne ca un timbru pe inimă, pe suflet… Dinţii tăi par turma de oi tunse, ce ies din scăldătoare făcând două şiruri strânse şi neavând nicio ştirbitură. Cordeluţe purpurii sunt ale tale buze şi gura ta-i încântătoare. Două jumătăţi de rodii par obrajii tăi sub valul tău cel străveziu… Măi, băieţi, măi…! Grădina lumii e plină de femei care înfloresc. Pe rând înfloresc, totul e să staţi la pândă şi să aveţi ochi de văzut. E un spectacol nemaipomenit, nefericit bărbatul care nu vede asta. Apostolis, aşa cum îl vedeţi voi, toată viaţa nu a căutat decât ora, sau ziua, sau săptămâna de înflorire a unei femei! Da, dragii mei. Uită-te la femeia aceea bătrână, cotoroanţă, cu un neg în barbă din care îi atârnă dizgraţios trei fire de păr…! Şi aia a avut ora sau ziua sau săptămâna ei de înflorire. În ora aceea a fost zeiţă şi pe altarul din faţa ei au ars inimile bărbaţilor ca gămăliile de chibrit. Ca nimic, au ars.

Sărută-mă cu sărutările gurii tale, că sărutările tale sunt mai bune ca vinul. Miresmele tale sunt balsam mirositor, mir vărsat este numele tău. Ştiţi voi cine a spus lucrurile acestea? Nici nu aveţi cum să

ştiţi, deşi cu un pic de efort aţi putea să ştiţi. Da, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 96 97 Apostolis le-a spus. Şi ascultaţi pe Apostolis, că Apostolis nu vorbeşte de două ori. Mărul înfloreşte an de an, femeia o singură dată. Dar ce înflorire! Ce înflorire! Amin.

S-a făcut linişte, se auzea murmurul motorului. Pe unii îi adormise povestea lui Apostolis, pe alţii îi pusese pe gânduri.

Da, frumuseţea femeilor…!

— Băi, copii, ştiţi unde merge Apostolis acum?

Nu ştiam. La Belgrad?

— la Belgrad? Ciu-ciu! La Belgrad merg doar fraierii. Să muncească pentru sârbi! Bleah!

La italieni?

— la italieni merg numai disperaţii şi masochiştii. Nu-i cazul.

Văzând că nu ştim, se îndură să ne spună: Apostolis merge în Grecia. Şi ştiţi de ce merge Apostolis în Grecia? Pentru că Apostolis a primit moştenire o insulă în Marea Egee, de patruzeci de kilometri pătraţi…! Da, nu mă invidiaţi, nu mă admiraţi…! Moştenirile nu sunt întotdeauna de dorit, uneori sunt o povară. Ca pentru mine acum. Să vedeţi cum stă treaba…!

Fratele mamei mele, marele Yannis Vlachos, fost guvernator al Rodhosului între anii 1976 – 1991, a murit.

Câţiva dintre cei care ascultau au murmurat ceva a compasiune.

Aici Apostolis s-a ridicat marţial de pe scaun, a făcut o plecăciune, a dus mâna dreaptă la inimă şi a stors o lacrimă din ochiul stâng.

Am vrut să îl aplaudăm, numai că ne-a făcut semn că nu se cuvine. Chiar dacă interpretarea a fost una de efect, subiectul era, totuşi, trist.

— Buun. Cu banii câştigaţi în viaţa lui de guvernator, bani curaţi, bani murdari, naiba ştie, a cumpărat insula asta, de la cine credeţi? Vă puteţi imagina?

Nu, chiar nu ne putem imagina.

— Ei, a cumpărat-o de la…? De la…? De la Anthony Quinn, actorul, care o cumpărase cu banii câştigaţi pe urma rolului său din

filmul Zorba Grecul.

Aici l-am dezamăgit şi mai profund pe Apostolis, nu, nu văzusem filmul. Deşi ştiam oarecum cine era Anthony Quinn.

Un actor?

Apoi lucrurile s-au precipitat. Marele Yannis Vlachos moare.

Asta se întâmpla în noiembrie anul trecut, s-a anunţat la toate televiziunile din Europa, poate că şi din lume. El, Apostolis, a aflat de moartea lui Yannis de la buletinul de ştiri al televiziunii naţionale din Finlanda, acolo unde aprofunda lexicul finlandez.

Profesoara de finlandeză se numea Tiina.

Ah, Doamne, cum ne dai tu puterea să suportăm atât de uşor nenorocirile celorlalţi…! Îţi mulţumesc pentru asta, amin.

Toată familia a fost în stare de şoc până la Crăciun, când s-a adunat mare parte dintre membrii cei mai importanţi pentru a decide soarta averii lui Yannis şi mai ales a insulei. Un amănunt:

Yannis nu a avut copii, iar nevasta îi era de multă vreme repausată.

— Ei, aici intervine zeiţa Fortuna! Cine zice că asta nu există, e prost, să ştiţi de la mine. Buun.

Neamurile din America renunţă la avere! îşi iau avionul şi pleacă.

Neamurile din Australia renunţă la avere! îşi iau avionul lor şi pleacă.

Neamurile din Africa renunţă la avere! îşi iau avionul lor şi pleacă.

Mai rămân neamurile din Europa. Multe, multe. Şi cam nesătule. Încep discuţiile. Ba iau eu o bucată, ba iau eu cealaltă bucată, ba iau eu de aici până aici, circ în toată regula. Trece o săptămână, nu se ajunge la niciun rezultat.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 98 99 Bă, zice unul, io zic să tragem la sorţi. Că câr unul, că mâr altul, e singura soluţie ca insula să nu fie înstrăinată de familie, lucru care în Grecia este egal cu crima. Io şi cu un altul, un fel de văr din Albania facem biletele, vreo sută şi ceva, că atâţia eram la moştenire. Punem biletele într-un vas mare de sticlă,

le amestecăm ce le amestecăm şi apoi tragem la sorţi. Ei, ghiciţi cine a rămas moştenitor?

— Apostolis!, am răspuns noi, bucuroşi că ştiam răspunsul.

Pe alături încă vreo câţiva care ascultau mărturisirile voluntare ale lui Apostolis au suspinat şi ei acelaşi nume.

— Exact! De unde aţi ştiut? Aţi mers şi voi pe mâna destinului! Da, aşa a fost! Au contestat unii că eu am făcut biletele şi am însemnat pe cel câştigător, alţii l-au bănuit că a fost complice pe albanez, până la urmă poliţia – că poliţia a supravegheat totul! – i-a pus pe toţi ceilalţi pe fugă. Aşa că eu am rămas singurul moştenitor al insulei. Totuşi nu a fost aşa de simplu, pe cât s-ar părea, că o insulă nu e un costum, să-l îmbraci şi să pleci. Nu. O insulă, în Grecia, o poţi moşteni prin hotărâre de guvern, după ce solicitarea primeşte avizul parlamentului. Ei, ieri am fost anunţat că parlamentul a votat şi că guvernul a eliberat documentul.

I-am strâns mâna. I-au strâns mâna şi câţiva dintre ceilalţi pasageri ai autobuzului. Da, nu ai prea multe ocazii în viaţă să stai alături de un proprietar de insulă în Grecia sau de castel în Spania…!

Apostolis a scos o sticlă de tsipuro, o băutură tare, grecească şi ne-a întins-o. Ne-a avertizat, la fiecare tură trei înghiţituri, niciuna mai mult, niciuna mai puţin. Aşa e în Grecia, dar mai ales pe insula lui. Ne-am conformat.

Da, ne-a îndrăgit din prima.

Da, suntem ca şi copiii lui.

Da, ne va lua pe insula lui negreşit, unde vom face ce ne va pofti inima. Femei? Insula e plină de femei frumoase, aduse acolo de Anthony Quinn, împroprietărire cu case, cu vile şi care trăiesc într-o trândăvie continuă. Şi visează numai la bărbaţi tineri şi frumoşi. Ca noi.

Ne încălzise băutura. Dar şi povestea.

Da, ajungem la Belgrad, acolo îl aşteaptă o maşină care ne va duce imediat spre Grecia. Nu e departe, traversăm Macedonia şi gata, suntem în Grecia. Trecem de Thessaloniki, ajungem la Tsitsifies, e un mic port acolo unde ne aşteaptă o şalupă şi la miezul nopţii suntem acasă.

— Da, sună îmbietor, spun eu, dar noi vrem să mergem în Italia.

Șobi îmi dă un ghiont, semn că așa ceva nu se ratează, numai că gestul nu scapă privirii vigilente a lui Apostolis. Îmi face cu ochiul.

— Italia? Puah. Acolo nu aș merge nici dacă m-ar chema Papa de la Vatican, ca să mă facă episcop! Că eu sunt ortodox, de fapt, dar sunt un spirit ecumenic, femeile pe care le-am avut m-au învățat acest lucru. Ecumenismul, băieți, e viitorul religiei, asta să o știți de la Apostolis. Pe insula mea, de altfel, chiar dacă o să mă cert puțin cu ceilalți de pe-acolo, eu voi instaura ecumenismul.

Să se știe. Știți voi ce înseamnă ecumenism?

Nu știam, dar îi dădeam dreptate. Nu avea cum să nu fie ceva bun, dacă el ajunsese la concluzia asta.

Am mai tras câte trei înghițituri de tsipuro. Acum nu mai era așa de tare, ne obișnuiserăm gâtlejurile.

— Și voi, voi ce să căutați în Italia?

Ne era greu acum să îi detaliem povestea cu nimicul la care aspiram, așa că am mers și eu pe explicația lui Șobi care a spus că vrem să acumulăm o experiență de viață, că vrem să cunoaștem lumea, că părinții lui sunt în Italia și așa mai departe.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 100 101 S-a gândit un pic, părea încurcat. Își lovea maxilarele unul de altul, clănțănind din dinți, se concentra în căutarea unei soluții.

— Da, băhăieți, uitați cum fahacem. Mehergeți cu mine acum, în Grecia, ne duce mahașina mea care ne așteaptă la paharcarea hotelului Metropol din Belgrad, iau în posesie insula, punem pe cineva să administreze acolo și noi o pornim apoi în lume. Ah, ce mult îmi place că pot să inițiez doi tineri ca voi, care îmi sunteți așa de drahagi, în tahainele lumii…!

Apostolis ne-a pupat pe amândoi, zgomotos.

Ne-a trecut iar sticla, care era aproape goală acum.

La un moment dat și Apostolis se goli brusc de energie, se făcuse ca o cârpă mofluză. Stătea cu ochii în zare și doar un frison îi mișca pielea de pe frunte. Apoi se uită la noi, cu ochii abia mijiți, de parcă atunci ne-ar fi descoperit după un somn adânc și ne întrebă cu un glas

stins:

— O are aşa arată fericirea? Oare sunt eu un om fericit? Oare nu am cerut prea puţin lumii acesteia şi ea m-a pedepsit cu prea multul? Oare nu am cerut eu prea puţin vieţii şi ea m-a îndatorat pentru o întreagă veşnicie?

Nu ştiam să îi dăm un răspuns şi parcă ne simţeam vinovaţi pentru asta.

Parcă ne-a ghicit gândul, aşa că tot el ne ajută: Doamne, te rog să dai un răspuns preafericitului tău fiu nevrednic Apostolis, care se bucură de bunătatea ta nemărginită împărţind tot ce primeşte cu cei pe care îi iubeşte nespus, amin.

Apoi începu să cânte, cu o voce joasă, arsă parcă de un foc interior. Era mai mult un geamăt:

Cine are lacrimi în ochi şi luna cea mai plină o vede pătată, zadar, zadar, lună de porţelan, într-o zi ai să te spargi cine are lacrimi în glas şi despre fericire tot cu tristeţe vorbeşte, zadar, zadar, lună de porţelan într-o zi ai să te spargi…

ah, fericire, am dat de gustul tău pe limbă eşti dulce, pe cerul gurii amară, luna zadar a urcat pe cer dar noaptea întârzie să apară Aici plânse. Ne-am simţit şi noi ameninţaţi de tristeţea lui.

Cântecul siropos ne încleiase simţurile, gusturile. Ne-a mai îmbrăţişat o dată, ştergându-şi lacrimile care îi curgeau acum fără şir.

Ne-a dat ultimele înghiţituri din sticlă. Ultima picătură a sorbit-o el.

Apoi ne-a cerut să-l lăsăm să se odihnească puţin. Vom avea drum lung, Grecia e departe, trebuie să fie în formă. Şi noi ar trebui să ne odihnim, că nu ne va fi uşor. S-a întins pe două scaune, mai în faţă. A adormit rapid, îi auzeam sforăitul uşor.

Am adormit şi noi.

Ne-a trezit, la o vreme, şoferul autobuzului, ajunseserăm la Belgrad.

Banii noştri, ascunşi cu grijă în buzunarele cusute în căptuşeala gecilor dispăruseră. O lamă subţire secţionase stofa.

Şi Apostolis?

Apostolis? Şoferul nu ştia despre cine e vorba.

Tipul cu pălăriuţă, plete, ochi verzi spălăciţi…?

A, da, coborâse cu două staţii mai devreme, până acolo îşi plătise, de fapt, biletul.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 102 103 4.

Descoperisem, brusc, un lucru pe care alţii îl descoperă după o viaţă plină de experienţe: un om sărac este un om liber într-adevăr, dar care nu are ce face cu libertatea lui. Aş fi vrut să i-o spun şi lui Şobi, numai că mi-a ieşit pe gură altceva: Fi-ţi-ar insula a dracului…!

Şobi (mai calm decât mine, scobindu-se visător cu un deget în nas): Nimic ai vrut, nimic ai. Şi să fii un nimeni ai vrut…! De ce te plângi? Nu asta ai vrut să ajungi?

Era adevărat, numai că nimicul ăsta era mai mult decât îmi putusem imagina eu.

Ne aşezaserăm pe o bordură de beton, cu rucsacurile noastre în braţe. Se înnopta.

Ne-am numărat banii rămaşi: împreună mai aveam vreo sută şi şaptezeci de dolari. Însemnau nimic, cu adevărat, pentru situaţia noastră.

Şoferul autobuzului trebăluise ceva prin zona portbagajului, după care ne abordează:

— Băieţi, aici regulile sunt un pic mai dure decât de acolo de unde veniţi voi, dacă vă găseşte poliţia vă ridică imediat şi vă duce la un fel de arest-adăpost. Sunt condiţii de război, aveţi grijă! Droguri? Arme? Puşcărie pe viaţă.

Tot el ne-a scos din situaţie: ştia câteva locuri în care se aciuau cei fără adăpost, ca noi, în căutare de muncă în zonă. Rezidenţe pentru disperaţi. Costă câţiva dolari pe noapte, o nimica toată, era singura soluţie. Ne va duce la unul din aceste adăposturi, e în drumul lui. Nu ne putea lăsa acolo, nu ar fi putut închide ochii peste noapte din cauza conştiinţei. Că îi e milă de cei ca noi, de disperaţi, văzuse destule drame. Nu am vrea să ne întoarcem în ţară? Că mâine la amiază o ia înapoi…! Cât despre costul călătoriei, ne descurcăm noi…! Ne ajung banii rămaşi.

Am scuturat din cap şi eu şi Şobi. Rămânem.

Adăpostul era o hală lungă, în preajma gării şi avea un nume predestinat: Kuča snoviđenţa. Casa Viselor. Şoferul ne-a tradus din sârbeşte.

Cazarea pentru o noapte era cinci dolari, pe care i-am plătit unui paznic semiadormit, sau poate beat, care ne-a arătat cu mâna direcţia în care să mergem.

Am deschis o uşă, am deschis a doua uşă după ce am depăşit un culoar cu dulapuri plin cu unelte de grădinărit şi am intrat într-o cameră mare, o hală cu vreo patruzeci de paturi.

Deşi era o lumină chioară, am observat că aproape toate paturile erau ocupate, pe ici, colo, câte unul era gol.

Un miros de clor şi motorină acoperea toate celelalte mirosuri.

Pe paturi erau nişte saltele albastre cu dungi gri, fără niciun fel de aşternuturi.

Nimănui nu părea, însă, să îi pese de acest lucru.

Era cald, prea cald chiar.

Ne-am îndreptat spre primul pat liber şi ne-am aşezat amândoi, ca să ne obişnuim privirile cu lumina chioară.

Era o lume tăcută, câţiva indivizi vorbeau în şoaptă, în sârbeşte parcă, dar regula era să păstrezi liniştea. Altfel, te expulzau, probabil. De lângă patul nostru cineva îşi ridică un braţ ca să ne salute: Ei, frumoşilor, nu aţi plecat în Grecia, să vă luaţi insula în primire?

Era un tip mai în vârstă, cu o faţă scorojită de vărsat, care călătorise cu noi în autobuz şi ascultase povestea lui Apostolis.

L-am recunoscut.

Îi spunem cum am rămas fără bani, că povestea cu insula a fost o păcăleală zdravănă şi că am ajuns în imposibilitatea de a pleca mai departe, spre Italia.

El: Ei, dacă tot aţi pornit în lume ca să căpătaţi experienţă de viaţă, apoi deja aţi adunat ceva, ceva. Pentru început e bine, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 104 105 deşi preţul e prea mare. Şi un sfat, care e posibil să vină totuşi prea târziu: ţineţi-vă bine banii, aici toată lumea are mirosul foarte dezvoltat când e vorba de parale. Banii miros

într-un fel anume, a parfum şi a moarte.

— Şi a rahat, a completat o voce fără chip din spate.

Noul nostru prieten se numea Stepan şi venea din Reşiţa.

Mai muncise la sârbi, prin anii nouăzeci, îi mersese bine, acum intrase în nişte belele, venise să mai adune ceva. Oricum, nu se compară cu ce a fost, acum e război aici, el încearcă să vadă dacă se descurcă, dacă nu, va pleca unde va vedea cu ochii. În România nu se mai întoarce în veci şi pururi, are împrumuturi la unşpe bănci, banii i-a pierdut la nişte fonduri de întrajutorare, nişte escrocherii tolerate de stat…! auziserăm noi de Caritas? auziserăm, da. Ei, acolo pierduse banii de pe o casă şi de pe un hectar de pământ. Plus că familia îl izolase ca element incapabil de vreo responsabilitate. După ce că numai pentru ei a riscat! oftă.

O să ne ia cu el, mâine-dimineaţă, asta doar dacă suntem dispuşi să muncim.

Nu aveam încotro.

Cineva bate în caloriferul de fontă cu o cheie metalică, cere puţină atenţie.

Se numeşte Gozo şi este din Arad.

Se adresează românilor, că ei sunt cei mai mulţi în această cameră.

Sunt şi nou-veniţi?

Eu şi Șobi ne-am ridicat în picioare: Da, sunt.

Gozo e un fel de şef de cameră. Nu ştie nimeni cine l-a pus, dar probabil că în orice loc există o ierarhie pe care o stabileşte un cineva. Poate l-a pus administratorul? Posibil. Şi Gozo ăsta ţine să ne avertizeze asupra unui presupus regulament de ordine interioară. Mai târziu aveam să aflăm că nu-l numise nimeni şef, se oferise el să facă treaba asta, contra bunăvoinţei administratorului.

Pentru că eram nou-veniţi, Gozo se adresa tuturor, dar privindu-ne pe noi, ca şi cum pe noi ne-ar fi interesat, în primul rând, ce avea să ne comunice.

— Femeile locuiesc în aceeaşi clădire, numai că intrarea lor este separată. Orice tentativă de intrare în spaţiul femeilor se pedepseşte

cu excluderea din Casa Viselor pentru totdeauna.

— Au fost cazuri…?

— Au fost. O-ho!

— Ce înseamnă totdeauna?

— Adică până data viitoare, probabil. Nu ţine nimeni o situaţie scrisă. Lumina se stinge la ora 10. După ora 10 este interzis vorbitul, foiala prin Casă. Să fie clar.

— Nu, vorbitul prin somn nu se monitorizează. Am totuşi o rugăminte: sforăiţi mai puţin. Dormiţi pe o parte, de preferat pe dreapta, ca să nu sforăiţi. Nu face parte din regulament, e o rugăminte doar. Deşteptarea generală este la ora 6 dimineaţa.

Toată lumea participă la aerisirea camerei, la aranjarea lenjeriei de pat. Lenjeria de pat se schimbă de două ori pe săptămână, numai dacă domnul administrator consideră că trebuie.

Stepan (în barbă): Care lenjerie de pat? Că nu-i nicio batistă întinsă pe pat… Şi chiar pe vremuri, când era lenjerie, domnul administrator nu considera că trebuie schimbată decât o dată pe săptămână. Sau chiar mai rar.

Gozo, mai departe: Domnul administrator are puterea şi obligaţia să refuze cazarea indivizilor murdari, care put, nebuni, dezaxaţi, drogaţi, beţivani. Şi a celor care nu respectă regulamentul.

— A refuzat pe mulţi?

Da, din câte a văzut el, domnul administrator a refuzat chiar recent o liotă de ţigani care părea să care după ea groapa de gunoi a mahalalei…! A fost tămbălău mare.

Gozo: La intrare în Casa Viselor baia e obligatorie!

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 106 107 Stepan: Ciuciu! Nu contabilizează nimeni acest lucru!

Gozo: Trebuie să faci dovada că ai prosop şi săpun!

Stepan: Numai că nu te controlează nimeni!

Gozo: Nu o fi Casa Viselor Hotelul Marriott, dar toată lumea trebuie să ştie că aici a locuit doisprezece ani un actor bosniac, celebru, Adnan, care a şi murit în patul al doilea de la geam.

Fugea de singurătate. Administraţia a intenţionat să pună o

placă comemorativă pe unul dintre pereţi, numai că lucrul în sine a fost amânat pentru o ocazie potrivită. Plus că nimeni nu voia să stârnească vreo sensibilitate etnică. Vor fi vremuri şi pentru asta.

Şi ceva foarte important: să nu vă pună mama dracului să furaţi din acest loc, folosiţi-vă talentele în altă parte! Aţi înţeles?

Dihorul, şobolanul, jderul de piatră fură de la vecini, fură de aiurea, dar niciodată din propria vizuină, să ştiţi asta de la mine!!

Aţi înţeles?

Ceva întrebări?

— Du-te-n pizda mă-tii, băi, Gozo! Securistule! Că şi aici v-aţi infiltrat, secăturilor…!

Şi apoi în sârbeşte: Pička ti mati!

S-a făcut linişte. Gozo s-a oprit o clipă, după care s-a uitat exact în partea opusă celui care vorbise.

— Ceva întrebări?

Nicio întrebare. Câteva mormăituri doar.

Apoi s-a stins lumina, fără să apese cineva vreun comutator.

Înseamnă că se făcuse ora 10. Cineva, nevăzut, veghează. Poate e domnul administrator, poate e chiar Dumnezeu. În Casa Viselor e posibil să se confunde.

5.

Piaţa Truda era într-o margine a oraşului, ca să ajungem acolo trebuia să ne înghesuim în nişte tramvaie care scârţâiau din toate încheieturile. La schimbarea macazurilor păreau că se dezmembrează.

— Eşti slab, nu o să te ia nimeni, îmi prezise Stepan.

— L aşa, sunt buni şi slabii la ceva. Se strecoară pe sub streşini şi culeg ouăle de porumbel, râse un alt tip, Veliko, care fusese şi el în autobuzul cu care venisem de la Timişoara, şi ne recunoscuse.

Uite câţi porumbei sunt pe aici, ai din ce să trăieşti, la o adică.

— Ai auzit că nişte ţigani români au prins lebedele de pe un lac din Viena şi le-au mâncat…? Oricum, porumbelul e mai bun. Îl faci crocant, la tigaie.

— Mai degrabă ai cerşi, la podul de peste Sava, decât să munceşti aici. Ai ieşi mai bine. Îţi spun eu că e aşa, cunosc situaţia,

spuse Stepan.

Nu-mi convenea că mă luaseră la mijloc, că mă tachinau.

Mi-am bombat pieptul până aproape că îmi plesneau nasturii.

Dar nu am rezistat mult. Şobi observă şi îmi trase un pumn în spate. Am eliberat aerul şuierând din gât. Am râs cu toţii. Din staţie în staţie mai mulţi călători urcau decât coborau. Când am ajuns la capăt eram ca sardelele într-o conservă.

Piaţa Truda, acolo unde se negocia forţa de muncă, era un tăpşan pe malul unui râu prins între maluri de beton. Practic nu era o piaţă, ci un loc viran pe care o mulţime de oameni îşi negociau ziua de muncă. Câteva patrule de poliţie urmăreau cu atenţie mişcarea de du-te-vino, o înghesuială în care nu ştiai prea bine cine îşi oferă serviciile şi cine le cere. După ora 8 târgul se umpluse de lume. Poliţia a intervenit şi a degajat calea Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 108 109 de acces dintr-o parte în alta, trotuarul. Trudnicii, cum li se spunea muncitorilor cu ziua, au fost înghesuiţi unul în altul.

Nu trebuia să facă prea mare efort poliţiştii, uniforma lor impunea respect. Nimeni nu avea chef să intre la discuţie cu poliţia, dacă riscai erai urcat imediat în dubă. Rar apărea câte cineva care să aibă nevoie de muncitori cu ziua. Până la ora 7, ne-a pus în temă un tip, Vasko, cu care Stepan părea să se cunoască, probabil din alte vremuri, vin cei de la şantier şi preiau muncitorii pe care îi cunosc deja, îşi refac echipele în funcţie de treburile pe care le au. Tot atunci vin gospodinele şi îşi iau ajutoare femei pentru menaj. Pe unele le cunosc deja, pe altele le încearcă. După ora 8 piaţa trenează, vin cei care au nevoie de muncitori cu ziua, cu ora, în general munci grele sau nesuferite.

Vasko mai fusese aici, în mai multe reprize, ştia ce îl aşteaptă.

Ştiu eu că el, Vasko, care a fost şef de birou la Spaţiul locativ la Timişoara, a curăţat cu canciocul o groapă cu căcat? Trei tone de căcat erau acolo, la un azil la care nu ajungea maşina de aspirat dejecţiile, că era aşezat pe buza unei prăpăstii…?

Nu, nu ştiam.

— …Şi am spălat groapa de beton cu peria şi cu detergent, că aşa

a fost comanda. Nu aş fi acceptat, dar eram aici de o săptămână şi ajunsesem să mănânc din gunoaie. Asta era în ’91, primăvara, că dăduse şi mustul zăpezii în rahat şi căldura îl dezmorţise.

Cineva l-a ţistuit pe Vasko, tocmai apăruse un tip scund, burtos, cu bască, cu un ciuf de mustaţă sub nas, care căuta doi măcelari cu experienţă. A început o foială, se vorbea în româneşte, în sârbeşte, în polonă, în maghiară. Se auzeau şi cuvinte englezeşti, din când în când. Cei care ştiau sârbeşte traduceau celor care nu ştiau. Era o oarecare solidaritate în acea atmosferă crepusculară, să fii luat la muncă de cineva, de oricine, devenise un scop pentru fiecare. Un scop urmărit cu disperare. Acasă aproape fiecare dintre cei care eram acolo dispreţuiam munca de acest fel.

S-au ales din mulţime vreo cinci măcelari. Tipul cu bască a început un dialog cu toţi la început, apoi cu fiecare în parte. Pe unul l-a eliminat din start, nu ştia o boabă sârbeşte, era român.

Din Moldova, după accent. L-am auzit înjurând. Pe altul l-a eliminat după ce i-a văzut palmele. Avea nişte pete albe, un început de psoriazis. Pe ceilalţi trei i-a luat deoparte şi a început să vorbească cu ei, precipitat. Negocia. Din când în când arăta spre mulţimea adunată în Piaţa Truda, probabil le spunea că dacă nu acceptă preţul avansat de el, are de unde să aleagă alţii.

În final au ajuns la o concluzie şi au plecat toţi patru. Au urcat într-o maşină pătrăţoasă, o Lada cam veche care a scos un fum puturos. Poliţiştii l-au salutat respectuos pe burtos, îl cunoşteau.

Până la 10 au mai venit câţiva ofertanţi. Au mai fost ceva solicitări pentru grădinari cu experienţă, apoi trei persoane pentru curăţenie la o fermă de porci. A fost nevoie de doi tâmplari, dar nu s-a oferit nimeni. Stepan a avut noroc, a fost luat la un service auto, la degajat resturile de metal. Ne-a strâns mâinile şi noi i-am urat noroc. Fără el parcă ne simţeam mai stingheri în mulţime. După ora 10 lumea începu să se împrăştie. Erau puţine şanse să mai apară cineva să îţi ofere vreun serviciu.

Nici marţi nu am avut noroc. Stepan fusese reţinut la atelierul auto pentru toată săptămâna. Ne-a spus că a încercat fără succes să

găsească şi pentru noi ceva. Munca era grea, să nu regretăm şi să nu-l invidiem.

Nu, nu-l invidiam.

Nici miercuri, nici joi nu ne-a întrebat nimeni ce căutăm acolo. Deja eram obişnuiţi ai locului, ne salutam cu ceilalţi, la fel de nenorocoşi ca şi noi. Şi stând acolo înghesuiţi, supravegheaţi de poliţie, aproape că aşteptam ca pe o fatalitate ora 10, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 110 111 ca să ne retragem la Casa Viselor. Scoteam una câte una bancnotele din cusăturile hainei, deja eram pe drojdie.

Vineri a tras la marginea pieţei un microbuz din care a coborât un individ îmbrăcat cu o scurtă militară şi care avea pe cap o şapcă pe care era imprimat chipul lui Che Guevara. Avea nevoie de cinci persoane pentru a demonta o scenă, după un concert, probabil. A luat la rând, la întâmplare, cinci persoane.

Al cincilea era Şobi, al şaselea eram eu. Am trecut şi eu în partea celor aleşi, dar tipul m-a împins brutal înapoi. Şobi a încercat să îl convingă, vorbindu-i în engleză, că suntem împreună. Tipul l-a tras de mânecă pe Şobi, l-a împins înspre mine şi a ales pe altcineva, dintre cei care aşteptau. Nu avea chef de discuţii.

— L ua-l-ar dracu’ de sârbă lău, a rezolvat Şobi situaţia.

Sâmbătă am avut noroc: am fost luaţi, alături de alte patru persoane, să spargem un bloc de beton, de la o fostă centrală termică, în dezafectare. Lucram cu picamerul, cu dalta, cu ciocanul, cu şpitzul. Un puştan de vreo şaisprezece, şaptesprezece ani, cu un început de mustaţă şi plin de coşuri purulente, ne monitoriza, dacă te aşezai cumva, se uita la ceas şi nu te lăsa mai mult de un minut. Nouă ore am bătut în placa de beton şi nu am reuşit să spargem mai mult de un metru cub de resturi pe care le-am încărcat într-o basculantă.

— Venim şi luni?, a întrebat Zelicovici, un sârb din zona Caransebeşului.

— Nu, i-a răspuns puştanul. Sunteţi puturoşi. Ne costaţi mult, o să băgăm dinamită, e mai ieftin.

La sfârşit ne-a dat câte o mie de dinari fiecăruia.

— Vorbiserăm de două mii de dinari, am sărit noi. Şi ne-am

strâns amenințători în jurul puștanului.

— Două mii de dinari dacă spărgeaţi placa întreagă, dar aşa…? Nici atât nu meritaţi, sunteţi nişte puturoşi.

Zelicovici l-a luat de guler şi şi-a fixat privirea în ochii lui.

Puştanul nu s-a intimidat. Un echipaj al poliţiei a apărut imediat. Aştepta, probabil.

Am scrâşnit din dinţi.

— Probleme, ceva…?, a întrebat un poliţist pe puştan.

— Nu, nimic, a răspuns băiatul.

Am plecat în tăcere la tramvai. Eram albi din cap până în picioare de praf de ciment. Părul devenise sârmos.

Am cumpărat cu Şobi o sticlă cu vin acru şi doi cârnaţi picanţi. Am băut vinul şi apoi am plâns. Plânsul ne-a făcut bine.

A doua zi era duminică. Ne-am dus la biserica din apropiere.

Era plină de bătrâni şi de copii. Nu înţelegeam nimic din ce spunea preotul bătrân, cu o voce piţigăiată, uşor isterică, dar noi ne gândeam la ale noastre.

Mia de dinari era prea puţin faţă de cât cheltuisem până acum.

— Mai rămânem?, l-am întrebat pe Şobi.

— Nu avem încotro, începe de mâine o săptămână norocoasă, mi-a răspuns optimist.

6.

Luni a fost o zi norocoasă. Pentru Şobi. Se făcuse deja ora 9 şi nu mai apărea nimeni să ne ofere ceva de muncă. Eram vreo patruzeci, poate patruzeci şi cinci de persoane, adunate ca într-un ţarc imaginar. Fumam ţigară de la ţigară, ne spionam unii pe alţii, ne întrebam cât mai rezistă cei din jur. Că dacă ei cedau şi plecau, ne rămâneau nouă mai multe posibilităţi. Calcule stupide, evident. Cineva spuse că în Piaţa de Sud, în cartierul Tašmajdan, oferta de locuri de muncă e mai mare decât doritori.

Şi că ar fi bine să ne mutăm acolo. Câţiva cerură amănunte. De unde ştia? Dacă e aşa, de ce nu e şi el acolo? Nu cumva e o Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 112 113 intoxicare, ca să ne pună pe drumuri şi să eliberăm locul?

Oricum, nimeni nu se clinti. Poliţiştii se încinseseră la o discuţie aprinsă. Vorbesc despre fotbal, spuse cineva. Partizan Belgrad s-a calificat în nu ştiu ce finală, numai că e pe cale să se desfiinţeze clubul din motive de segregare etnică…! Şi că echipa va fi oprită de la competiţii europene, din aceleaşi motive.

A oprit o maşină şi din ea a coborât un bărbat trist. Toată adunarea aceea se însufleţi. Fiecare dintre noi se foi mişcându-se înspre margine, ca să dea ochii cu bărbatul care se apropia.

— A sta are figură de cioclu, spuse Şobi care aruncă ţigara strivind-o sub gheată.

Câţiva l-au ţistuit.

Bărbatul privi pe deasupra, neatent la gesturile cu care se ofereau primii care îi ieşiseră în cale, după care se fixă asupra lui Şobi.

— Eşti liber?, îl întrebă în sârbă. Văzând mutra nedumerită a lui Şobi, repetă întrebarea în engleză.

— Ce întrebare? Sigur că sunt liber, spuse Şobi.

— Vino!

Şobi se uită la mine, întrebător.

— Du-te, i-am spus. Nu are rost să pierdem ocazia.

Au urcat în maşină.

Eu am mai rămas până la ora 11. Degeaba. Până seara am umblat din hotel în hotel, întrebând dacă nu au nevoie de un muncitor cu ziua. Ştiam să fac orice, eram disponibil. Nu, nu aveau nevoie.

Şobi a ajuns la gazdă seara pe la ora 9. Era beat. Şi mai adusese şi o sticlă de rom cubanez neîncepută.

Scoase din buzunare câteva mii de dinari şi îi împrăştie pe jos. I-am adunat, bancnotă cu bancnotă şi i-am pus lui în buzunarul de la geacă.

— Sunt mulţi bani, i-am spus. Ai avut o zi norocoasă.

— Da, spuse Şobi şi rămase cu ochii ţintă pe perete.

— Ai păţit ceva?, îl întreb.

— Încă nu ştiu, îmi răspunse misterios Şobi.

Mă prinse de braţ şi mă privi drept în ochi:

— Ştii ce am făcut azi?

Nu, nu ştiam.

— Am spălat cadavre la morgă…! Şi am aranjat mutrele câtorva cadavre deranjate după un accident.

Romul cubanez, dulceag, se întoarse din stomac în gât. Era fierbinte.

Şobi a băut singur restul din sticla de rom. Şi a adormit greu.

A doua zi nici nu l-am mai trezit, să plecăm în Piaţa Truda. Am pornit singur.

La ora 8 a venit un microbuz şi a luat douăzeci de bărbaţi pentru degajat locul în care fusese un furnal la o centrală. Era mult moloz de manevrat, de încărcat cupele unui ifron. Bărbaţii care au selectat forţa de muncă m-au neglijat, deşi m-am oferit.

— Zi mersi că nu te-au luat, îmi spuse un individ din preajmă.

Îi ştiu pe ăştia, au o firmă de curăţat terenul, sparg betoane şi manevrează fierătănii. Îţi rupi oasele. Eu am servit o dată, mersi, nu mai servesc.

Dar decât să stai aici şi să te uiţi în soare? Acolo, de bine, de rău, încasezi ceva.

7.

Seara, în Casa Viselor.

Printre mormăituri, cu paharul de vin acru între palme, cu ţigara suptă până la filtru, toată lumea făcea bilanţul.

Eram singurul care în două săptămâni nu prinsese nimic, în afară de mia de dinari de la spartul plăcii de beton. Mia se făcuse praf.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 114 115 În Casa Viselor mai veniseră câţiva, plecaseră alţii. Între cei nou-veniţi era un tip din Ploieşti, Şue, care mă seconda mai tot timpul, numai că împărţeam amândoi ghinionul. Şi vorbeam despre muzică.

Lăsase în ţară un loc de muncă la un club al sindicatelor, unde avea şi o formaţie de muzică rock, era toboşar, venise la muncă la sârbi ca să adune bani să îşi cumpere nişte tobe profesioniste.

Că la sârbi sunt şi mai ieftine. După calculele lui în două săptămâni ar fi trebuit să îşi rezolve treaba şi să se întoarcă acasă cu tobele. Numai că în două săptămâni îşi terminase toate rezervele din

cusăturile hainei, nu îl întrebase nimeni nici cum îl cheamă. Era lefter. Ca şi mine.

Şobi: Azi am curăţat un gard viu, l-am tuns şi frezat. Când mă întorc acasă mă angajez la o frizerie, am prins şpilul. E şi rentabilă munca, să ştii.

Şobi prinsese gustul succesului în acele condiţii mizerabile, începuse să adune ceva bani. Deja se uita la mine cu milă. Şi la Şue. Era secretos, avea deja gândurile şi ţintele lui. Visa departe.

Eu: Băi, Şobi, ce facem, o luăm spre Italia? Nu crezi că prea am prins rădăcini în bălegarul de aici?

Şobi: Mai vedem, încă mai merg afacerile pe aici…!

Eu: Afaceri? Dacă te aude Ţiriac, îşi lasă băncile din ţară şi vine şi el la tuns ouăle aici, ca să prindă ceva cheag…!

Stepan (către Şobi): Băiete, vezi că pe aici mişună tipi care au nasurile adevărate detectoare de bani. Pune-i bine, în chiloţi.

Că banii oricum miros a trandafir şi a rahat…!

Veliko: Am spălat geamurile la un magazin, turiştii îmi făceau cu mâna, îmi făceau poze, ziceau că sunt Omul păianjen, după cum stăteam cocoţat. Acasă dacă mă urcam într-un cireş, ameţeam, că eu sufăr de vertij. Aici văd că m-am vindecat…! Şi dacă luam zece dinari poza, mă îmbogăţeam.

Vasko: Măi, băieţi, io cred că am omorât-o pe mama şi acum trag ponoasele. Că altfel nu se explică cum dracu' nimeresc numai unde te împuţi de rahat sau tragi de cadavre. Acum mutăm un cimitir din centru, îl ducem pe un deal…! Oare am mutră de criminal?

Râdem, observaţia amară a lui ne face bine.

— T u?, mă întreabă Stepan, care rămăsese la acel service auto.

Îi mergea bine, deşi arunca şi el nişte înjurături în barbă, ca să îi deruteze pe curioşi sau pe ghinionişti.

— Eu? Eu am tras mâţa de coadă.

— Şi nu te-a zgâriat?

8.

Şobi a cunoscut-o pe Albena în autobuz.

Au schimbat priviri.

Apoi s-au întâlnit la magazinul cu de toate, de peste drum de Casa Viselor.

Şobi s-a dus direct la ea şi i-a întins mâna. Ea a ezitat, dar i-a răspuns cu un zâmbet.

Da, locuieşte tot în Casa Viselor, intrarea cealaltă. Unde bărbaţii nu au voie să intre, dacă nu vor să fie daţi afară din stabiliment.

Ştie engleză, da, are un certificat Cambridge English, luat cu punctaj maxim.

E bulgăroaică, din Varna.

Cum a ajuns aici? E o poveste complicată. A fost sau mai este căsătorită. Nu ştie nici ea bine. L-a cunoscut pe Vasili, soţul ei, la unul din hotelurile din Varna, la Cherno More. El era Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 116 117 valutist. Adică făcea trafic de valută, schimba leva bulgărească în monedă europeană sau americană. Avea mulţi bani.

Ea era recepţioneră.

S-au căsătorit imediat. El se grăbea, voia să plece în Europa, voia să o ia şi pe ea, oficial.

La Belgrad a plasat-o, da, unei reţele de prostituţie. După care a dispărut.

A reuşit să fugă, din hotelul în care era ţinută captivă, cu ajutorul unui rus. A scos-o pe geam, îmbrăcată în haine bărbăteşti.

A locuit câteva zile cu el, într-un hotel. Nu avea acte, aşa că rusul, tot Vasili, a lăsat-o la Belgrad. Nici ea nu ar fi vrut să se întoarcă, de fapt, la Varna. Ştia de unde a plecat, voia ceva mai bun. Da, ar fi ieşit cu Şobi, în vreo seară, dar era periculos. Vasili ar putea oricând să se întoarcă, să o caute. Cei care plătiseră pentru ea nu se lăsau aşa de uşor păgubaşi. De asta Şobi mi-a cerut să merg şi eu cu ei.

Am început să ieşim în parcul din preajma Catedralei Sfântul Sava. Unde erau, tot timpul, mulţi copii. Şi multă lume care vorbea despre război. Dar şi multă poliţie care supraveghea zona.

Când vedea un poliţist, Albena amuţea şi începea să tremure.

Fără acte eşti vulnerabil.

Albena e o fată veselă.

A vrut să se facă actriţă, numai că regizorul cu care luaseră

legătura părinţii ei, să o pregătească pentru examen, i-a cerut să se culce cu el. Ca primă probă că e pregătită pentru viaţa de artistă.

A refuzat. El i-a băgat mâna în chiloţi. L-a muşcat de nas.

Asta a costat-o cariera în teatru.

Dar va ajunge în Italia şi acolo va da probe pentru un film.

Va fi un rol cu o bulgăroaică după care italienii îşi frâng gâtul.

Dar dacă şi acolo regizorul îi va cere să se culce cu el?

Acolo e altceva, miza e alta. Şi ea ştie că succesul are întotdeauna şi nişte costuri. Nu s-ar da în lături, la o adică, dacă ar şti pentru ce o face.

Dar dacă el, Şobi, s-ar face regizor…? Că uneori visează să se facă regizor, are idei, s-ar culca cu el pentru un rol?

Dacă rolul e unul principal, de ce nu…? Şi dacă bugetul filmului este unul impresionant, desigur. Marilyn Monroe s-a culcat şi cu fotograful, şi cu regizorul, şi cu scenaristul, până şi cu portarul de la studio, ca să ajungă vedetă de cinema. Probabil că bărbaţii mizează mult în promovarea unei femei pe potenţialul ei erotic.

Șobi: Alţii da, poate, noi nu.

Ea se îndoieşte, ştie multe despre bărbaţi. Toţi sunt la fel, la o adică. Nu îi interesează cu adevărat decât un singur lucru.

Femeile sunt ca nişte cetăţi asediate, când crezi că ai respins un atac, altcineva îşi reia asaltul. La recepţia hotelului unde lucrase simţea că mai toţi bărbaţii o dezbrăcau cu privirile. Ce e drept, la un moment dat te obişnuieşti cu asta, îţi place să fii curtată. Chiar îţi lipseşte dacă de la o vreme nu te mai bagă nimeni în seamă.

Albena visează să urce într-un tren şi să călătorească aşa până la capătul lumii, nimeni să nu o întrebe de acte, de bani. Mai visează să găsească în gară şi o valiză cu bani. De unde? Nu o interesează, banii sunt importanţi prin ceea ce faci cu ei. În rest nu au nicio valoare.

Șobi se oferă să îi care valiza cu bani.

Ea nu are încredere încă în el, dacă fuge cu banii…!?

Șobi protestează: el nu ar face aşa ceva. Mai ales dacă e vorba de ea, o să-l cunoască poate, o să se convingă de sentimentele lui, de caracterul lui.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 118 119 Mergem spre Casa Viselor. Traversăm un parc în care sunt mai multe statui de generali în poziţii marţiale, scurtăm drumul printr-un şantier, prin dreptul unui bloc în construcţie.

Eu: Toată viaţa e un şantier, iar noi suntem salahorii ei.

Albena nu înţelege cuvântul salahor, i-l explic. Mă încurc în amănunte.

Şi ceea ce era să se întâmple s-a întâmplat.

O maşină a oprit cu scrâşnet de frâne lângă noi. A sărit asfaltul, nu alta.

Da, Vasili era. Ne urmărise, probabil.

Albena a luat-o la fugă printre schele, îngrozită.

Şobi s-a aşezat în faţa lui Vasili. Sau s-a trezit în faţa lui Vasili, mai bine zis.

Vasili i-a făcut un semn hotărât, să se care. I-a spus-o şi pe bulgăreşte. L-a lovit în umăr pe Şobi cu pumnul. Şi atunci l-am văzut pe Şobi subţiraticul şi fricosul aruncându-se cu capul înainte în pieptul lui Vasili. Eu am pus piciorul în spatele lui Vasili, aşa cum făceam pe maidan, când ne luptam între noi. Vasili s-a împiedicat şi s-a rostogolit într-o groapă cu pastă de var, pe care nu o observasem. Începu să înoate în var, numai că fiecare mişcare îl afunda şi mai tare. Înjura. Cu cât înjura mai mult, cu atât pasta de var îi intra în gură. A strigat după ajutor. În bulgăreşte.

Şi în sârbeşte: Pička ti mati!

Din stradă am auzit sirena unei maşini de poliţie.

Am fugit şi noi.

Pe Albena nu am mai văzut-o. Nici atunci, nici a doua zi.

Niciodată. Poate a devenit actriţă şi am să o descopăr vreodată, cine ştie, în vreun film sau la decernarea Premiilor Oscar? Toţi disperaţii au o şansă pe lumea asta, m-am convins de acest lucru.

A doua zi am trecut prin dreptul blocului în construcţie. Un muncitor ne-a avertizat că nu avem voie în zonă, ne-a arătat indicatorul care interzicea accesul.

Îi facem semn că am înţeles.

Maşina lui Vasili nu mai era acolo, pe locul ei o macara ridica tâmplăria metalică la etajul doi.

Şobi (în şoaptă şi cu speranţa unui răspuns): Dacă maşina nu mai e aici, înseamnă că individul a ieşit, totuşi, la mal…?!

Aprob.

Varul părea neatins.

Eu: Da, nimic nu e mai tăcut şi mai misterios şi mai greu de descifrat pe lumea asta decât albul varului.

9.

Luni, 28 februarie, am ajuns cu Şue în Piaţa Truda. Erau foarte puţini doritori de muncă, dar la fel de puţini cei care mai angajau forţă de muncă. Ştiu data şi ziua pentru că făceam mici însemnări într-un carneţel în care ţineam socoteala banilor, ca să supravieţuim de la o zi la alta. Se vorbea de război, grupuri-grupuri de oameni discutau aprins. Nu înţelegeam mare lucru, niciodată nu fusesem preocupat de istoria imediată.

Îmi dădea frison patima cu care vorbeau.

— Cred că ar trebui să plecăm acasă, îi spun lui Şue.

— Nici mort. Adun bani până la urmă cât să ajung până în Italia. Vreau să mă fac gondolier în Veneţia. Sau merg în Austria?

Oricum, nu mă mai întorc la Ploieşti, simt că aici îmi creşte o personalitate nouă. Cred că o să mă atârn de un tren, de un marfar, care trece în Italia.

— Dar va fi război, îi spun.

— Nu va fi…!

În faţa noastră se oprise o femeie, care ne cântărea din priviri.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 120 121 Obraz alb, păr negru, ochi verzi. O tăietură a ochilor piezişă, o expresie mongoloidă. Un trup uşor rigid, glezne groase. O haină de fâş gri o acoperea.

Ne întrebă ceva în sârbeşte, i-am spus, în engleză, că nu înţelegem.

— Sunteţi liberi?, reveni ea în engleză.

— Foarte liberi, i-am răspuns eu.

— Urmaţi-mă.

— Şue: Putem să vă întrebăm pentru ce ne angajaţi?

— Pentru munci speciale, ne spuse.

Am ieşit din piaţă, am traversat strada şi am ajuns într-o parcare. Mi-a întins cheile unei maşini şi m-a întrebat dacă ştiu să conduc.

— Da, ştiu.

Era un Opel vechi, lat, care mă intimidă. Dar nu mai puteam da înapoi. Ea se aşeză în faţă, Şue se aruncă în spate.

Îmi făcu semn să pornesc, să merg tot înainte. Era pentru prima oară când conduceam altceva decât maşinile Dacia, pe care învăţasem şoferia.

Cred că transpirasem de emoţie şi ea mă întrebă dacă e în regulă.

— În regulă, i-am spus eu. Dar recunosc că nu am condus altceva decât Dacia.

— Dacia? Nu cunoştea.

— Maşină românească…!

— A, sunteţi români?

— Da, suntem români.

Nu mi-am dat seama dacă asta a contat pentru ea, dar am avansat în linişte. Am depăşit un cartier cu blocuri pătrăţoase, am trecut pe lângă un stadion, am traversat peste o pasarelă linia ferată. Mi-a făcut semn să încetinesc, apoi am tras în faţa unei porţi. Ajunseserăm. A deschis poarta, am parcat maşina în curte.

L-a luat pe Şue şi i-a explicat ce are de făcut: să cureţe un gard viu, să-l sape la rădăcină. A mai făcut aşa treabă?

Da, mai făcuse. Nicio problemă.

Nu am întrebat nimic de bani, găsi de cuviinţă Şue să-i spună.

Femeia îl privi şi scutură cu neplăcere din cap.

Era frumoasă.

Mie mi-a făcut semn să iau pachetele din portbagaj şi să le duc în casă. Ea descuie uşile una după alta. Am lăsat pachetele pe un hol, mi-a făcut semn să intru într-un living mare. Şi-a scos haina în care era realmente împachetată şi rămase într-un sarafan gri, care îi plesnea pe

şolduri.

Era şi mai frumoasă. Ochii verzi, oblici, parcă uşor inegali, aveau ceva de pisică agresivă.

— M a numesc Zoica, îmi spuse.

— Eu, Albert.

Îşi scoase o ţigară, mă invită şi pe mine să iau din pachet.

I-am luat bricheta din mână şi i-am aprins ţigara.

— Câţi ani ai?

— Douăzeci şi doi, spun eu, adăugându-mi ceva la vârstă.

— Şi de ce ai venit să te vinzi aici?

— Nu mă vând, îi spun, am fost forţat de împrejurări. Am plecat spre Italia, pe drum am fost jefuit şi am rămas pe loc.

Mi-a furat vreo şase mii de dolari. Acum muncesc, adun bani, să plec mai departe. Asta e.

— Da, şase mii e o sumă, confirmă şi ea.

Îmi spune să aduc dintr-o vitrină o sticlă de rom cubanez şi două pahare. Torn câte un deget. Ciocnim. Bem.

— Dintre români ştiu mai multe doar despre Brâncuşi. E un sculptor român, nu-i aşa?

— Ba da, confirm eu.

— Şi am o carte cu poezii semnate de un poet român, Nichita Stănescu. Ai auzit de el?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 122 123 Da, auzisem, era în manuale. Am învăţat la liceu, e un poet special.

— Da, este special. Însă special este şi traducătorul în sârbeşte al lui Stănescu, Adam Puslojić, care îi este prieten.

Avea cartea cu autograful traducătorului. Îmi arată. Pe copertă, poza lui Nichita Stănescu şi a traducătorului, împreună, undeva pe Podul Prieteniei de la Turnu Severin. Îşi ridicau braţul unul, altuia ca doi învingători în ring.

— Am, pe aici şi un portret pe care i l-am făcut lui Adam, îmi spune. Sunt pictoriţă, adaugă. Şi fac, mai ales, portrete. Adam e un bărbat bine.

Îmi face semn să pun iarăşi rom în pahare.

— Ai mai cunoscut pictori?

— Nu prea, îi spun.

— Te-am ales ca să îmi pozezi, din prima clipă am descoperit că ai un chip expresiv.

— Poate l-aţi văzut pe Şue, pe colegul meu, îi zic şi acum ne confundaţi.

— A, nu, exclus, îmi spune hotărât.

Râdem.

Bem din nou.

— Şi ce ar trebui să fac?

— S a stai într-o anumită poziţie, iar eu te desenez. Cam asta trebuie să faci. Totul e să stai nemişcat, să nu te fâţâi.

— Pare simplu. Şi cât va dura asta?

— Până terminăm portretul. O săptămână, două, o lună…

Niciodată nu ştiu.

Îmi face semn să mai beau, dacă poftesc, ea pleacă după materialele de desen. Se întoarce după vreo zece minute, îşi schimbase ţinuta, era într-un halat verde, de mătase, legat cu un cordon roşu. Sub braţ avea un bloc de desen şi o cutie cu creioane.

Trase un scaun şi mă îmbie să mă aşez mai în dreptul ferestrei.

Mi-a întors capul spre semiprofil, m-a împins să stau mai relaxat.

Mirosea a ceva greu de definit, poate era mosc?

I-am atins cu mâna şoldul, ca şi cum m-aş fi sprijinit ca să îmi caut poziţia pentru pozat. Îşi apropie sânii de obrazul meu.

Am introdus mâna sub halat, emana căldură. Era goală complet sub halat. S-a lăsat îmbrăţişată. Mi-a scos hainele una câte una, aproape rupându-mi nasturii.

Covorul persan pe care ne-am prăbuşit începu să plutească.

Şi ne duse până la marginea lumii.

Îşi trase apoi halatul pe ea, se strânse în braţele mele ca şi cum ar fi cuprins-o brusc frigul.

Sub duş a ţinut să îmi remodeleze ea trupul, aşa cum făcuse Brâncuşi cândva cu Pasărea Măiastră. Din trupul ei am modelat o

licornă care se lăsă văzută doar o clipă, după care în minte îmi rămase tropotul cărnii care se voia duh.

Apoi, în timp ce îşi fixa pagina de desen pe o copertă cartonată: Eşti un model destul de interesant!

*

Mie mi-a dat două mii de dinari. Lui Şue, o mie.

Din poartă, în timp ce ne conducea: Mâine, la fel, la ora 9.

Şue, pe drum: Pari căzut în cap, ce-i cu tine? Te-a prins flama? Ce i-ai făcut tipei? Sau ce ţi-a făcut…?

Eu: Nu cred că mai vin mâine, m-a pus să-i despăduchez câinele.

Şue: O mie de dinari în două ore şi jumătate? Am săpat câţiva metri de gard viu, am tuns câteva tufe. E mai mult decât promiţător.

Dacă mă pune să-i despăduchez o haită de câini, la banii ăştia o fac cu plăcere.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 124 125 *

A doua zi, la ora nouă, eram în piaţă. Grupuri-grupuri de sârbi discutau aprins despre ce se întâmpla în lumea lor. Americanii dădeau ultimatumuri peste ultimatumuri. Cui? Mie îmi era greu să înţeleg. Zoica a sosit pe la nouă şi un sfert. I-a făcut semn lui Şue că nu, astăzi nu are nicio treabă pentru el. M-a chemat pe mine şi a ales pe altcineva, un muntenegrean, cu care a vorbit câteva chestiuni tehnice. Apoi mi-a întins cheile maşinii, deja cunoşteam drumul. De asta, în maşină, Zoica nu mai era atentă la drum, vorbea cu muntenegreanul, mi-am dat seama că despre situaţia din ţară. Şi situaţia era explozivă.

Muncitorul muntenegrean a fost trimis să rezolve ceva la o conductă de apă. Ştia ce are de făcut, îi explicase din mers, în maşină.

Eu, la fel, ştiam ce am de făcut.

*

Zilele următoare, Zoica mă lua la aceeaşi oră, repetam parcă un ritual. Şi mereu lua un al doilea bărbat pentru muncă, niciodată acelaşi.

Îi spun: Nu are sens să mai vii tu în piaţă, mă prezint singur, ştiu drumul!

Zoica, hotărâtă: Să nu faci asta, să nu vii niciodată nechemat aici. E periculos.

Periculos?

Portretul avansa, trecuse de la faza de schiţe la cea de muncă pe şevalet.

La un moment dat am cerut să văd şi eu cum arăt în viziunea de artist a Zoicăi.

A refuzat să-mi arate: Încă nu ţi-am prins conturul, insistăm.

Apoi îmi cerea să mă dezbrac complet ca să pozez, ajuta imaginaţiei.

Ne stropeam cu rom şi ne redesenam contururile cu limba.

M-a lăsat, în sfârşit, să văd ce lucra.

Eram un fel de zeu indian, care plutea pe deasupra unei mulţimi nedefinite, lăsând să-i atârne o mulţime de mădulare.

Şi din mădulare curgeau un fel de confetti, vaporoase.

Zoica: Bat Signal îi spune acestui zeu la indieni.

Nu ştiam, dar nu m-am recunoscut în desen. Poate că uitasem cum arăt, de fapt? Poate că un nimeni care plecase în căutarea nimicului aşa arată.

În fiecare zi, după trei ore de muncă, îmi plasa bancnotele în palmă, le număra ca un negustor care făcuse un târg cinstit.

Şi ridicase potul la trei mii de dinari, chiar după prima zi.

*

La un moment dat Zoica nu a mai apărut în piaţă. O zi, două…!

Şue plecase deja fără să îmi spună nimic. Poate spre Italia?

Şobi se mutase din Belgrad, undeva în margine, găsise de lucru ceva bine plătit, la o fermă de nutrii. Era misterios la plecare, ca şi cum postul i-ar fi fost în pericol dacă ar fi dat amănunte.

Vasko îşi găsise ceva stabil, la o distilerie de rachiuri. Avea şi cazare acolo.

În Casa Viselor mai eram acum doar câţiva pensionari. Cred că eram cel mai vechi, mă saluta semiadormitul care îmi încasa chiria zilnică, care între timp se făcuse nouă dolari. Dacă nu mărea chiria, trebuia să închidă coşmelia, nu mai era rentabilă.

Aşa ne-a spus.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 126 127 Trecuseră deja trei

zile de când nu mai apăruse Zoica.

Era ora unsprezece, agitaţia străzii era mare. Iminenţa războiului scosese lumea pe stradă. Vociferări, mitinguri. Nu era lumea mea, oricum. Şi nici lupta mea, se înţelege.

Am pornit pe traseul pe care îl făcusem mai multe zile conducând acel Opel vechi, confortabil totuşi, spre casa Zoicăi.

Numai să dau un ochi.

Îmi lipsea.

I-aş fi dat toţi banii înapoi, îmi spuneam pe drum. Doar banii făceau ca distanţa dintre noi să se menţină. Poate că de asta merg acum, să o întâlnesc, să descos buzunarul secret din căptuşeala hainei şi să îi dau toţi banii înapoi:

Poftim, nu de bani am nevoie, ci de tine.

Oare cum ar reacţiona?

Am ajuns la poartă.

Gardul, impenetrabil. Profilul metalic era dublat de un plastic mat.

Am curajul nebunului – sau al îndrăgostitului? de ce nu? – şi sun. O singură dată.

Aud zgomote în curte.

Apoi nişte paşi grei.

Se deschide poarta.

Nu e Zoica, ci e un tip îmbrăcat în haine militare, gri-albastre, cu un braţ legat la gât, pe sub veston, în ghips probabil. De sub sprâncenele groase, doi ochi iscoditori, vii, aspri.

Mă întrebă în sârbă ce doresc.

Îi răspund în engleză: Caut de muncă. Nu are ceva de lucru pentru mine în curte? Nu cer mult ca preţ, ştiu să fac orice.

Îmi răspunde în engleză, o vorbea fluent. Îmi spune că nu, nu crede că e ceva de lucru pentru mine. O să întrebe, să aştept.

Paşii grei care pleacă.

Nu aştept.

Până seara am hălăduit pe străzi.

A doua zi m-am prezentat din nou în piaţă.

Şi a treia zi. Chiar am fost întrebat dacă nu vreau să manevrez medicamente pentru un depozit al unor farmacii. Am declinat oferta, eram deja angajat, aşteptam stăpânul.

Era 18 martie. În jur, agitaţie mare.

Întreb un şofer de taxi, nimeresc unul care ştia un pic de engleză. Da, delegaţiile britanicilor, americanilor şi albanezilor au semnat Acordul de la Rambouillet în timp ce delegaţiile sârbilor şi ruşilor au refuzat. Kosovo era ruptă din Iugoslavia şi câteva zeci de mii de militari ai NATO au intrat în zonă. Taximetristul plângea. Neputinţă? Furie? Frică?

10.

Mă întorc în piaţă. Era un loc cald, totuşi, doar aici mai speram încă să găsesc o soluţie. Poate să revină Zoica? Mă apucase şi pe mine panica. Eram prizonier într-o lume care nu era a mea. Să plec, dar încotro? Şi cum? În Italia nu aş fi avut cum să trec prea simplu, nu aveam acte. Ca român aveam nevoie de viză pe paşaport. Dacă aş fi fost cu Şobi, am fi găsit în doi o soluţie. Ai alt curaj când mai ai pe cineva alături. Nu-mi rămânea decât să mă întorc în ţară, acasă. Aveam bani de drum, dar şi înapoi mi-era frică să mă întorc. Trăiam o beţie a necunoscutului, un vertij al pericolului.

Mă simt fixat de cineva. Mă întorc. Un bătrânel cu un chip ridat, ochi obosiţi, gura întredeschisă.

— Băiete, vrei să munceşti?

Îi spun că nu ştiu sârbeşte. În engleză?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 128 129 Da, în engleză. Sau germană?

Ştiu germană, dar nu cine ştie ce. Puţin.

— Bine, în engleză. Eşti liber? Vrei să munceşti?

— Da, vreau să muncesc. Sunt liber. Sunt atât de liber că nu ştiu în ce parte ar trebui să fug. După cum arată vremurile, sunt liber să şi mor.

Zâmbeşte. Simt că i-am plăcut.

— Ţi-e frică?

— M i-e frică pentru că nu ştiu ce se întâmplă, de fapt. Nu ştiu

cine cu cine se luptă şi mai ales de ce.

— Dar nimeni nu ştie, îmi spune. Numai păpuşarii ştiu ce roluri vor da păpuşilor la spectacol. Cam aşa stă treaba. E şi inspiraţia de moment, e şi doza de cinism a păpuşarului. Plus interesele. Mai ales interesele.

— Ce se va întâmpla?, întreb.

— Ce să se întâmple? În primul rând, va veni primăvara…!

Restul? Mai vedem.

Îmi întinde mâna: mă numesc Tanko.

*

Descuie o poartă care avea trei broaşte mari. Le încuie la loc.

Intrăm pe un gang lung, uşi pe dreapta şi pe stânga prevăzute cu gratii. Parcă ar fi fost o puşcărie. Dar nu era, acolo erau arhivele abandonate ale unor firme falimentate după căderea comunismului. În capătul holului lung era o uşă la fel de bine asigurată, cu lacăte şi lanţuri. Tanko verifică lanţurile, verifică încuietorile, fără să le atingă. Vrea să se asigure că nu au fost atinse, că nu a umblat cineva la ele. Le descuie una câte una. Nu mă simt în ordine. Cred că am dat peste un nebun, dar zarurile fuseseră aruncate deja. Toate uşile din spate, pe care aş fi putut să fug, erau blocate. Intru într-o cameră mare care, firesc, era bine asigurată: gratii la ferestre, perdele groase, de protecţie.

Tanko verifică şi gratiile, nu descoperă nimic suspect.

Îmi face semn să mă aşez pe un scaun. Mă aşez.

— Câţi ani ai?

Îi spun.

— N a-i aşa că te miri de toate precauţiile mele?, mă întreabă.

Recunosc că da, că mă mir. Şi că sunt puţin înfricoşat.

Pare să nu ia în seamă ce îi spun.

— Bei o şliboviţă?

— Beau.

Scoate o sticlă lunguiaţă pe care scria „Mănăstirska”. E un lichid tulbure, verzui, în interior.

E şliboviţa de struguri, în care au fost macerate nişte buruieni.

E bună.

Beau, constat că e bună.

Bea şi el, cu sete.

— Eu nu prea beau, îmi spune, că nu îmi permite situaţia.

Nu întreb care situaţie.

— N a-i aşa că par nebun?

După câte văzusem în ultima vreme nu mă mai miră nimic, îi spun.

Râde.

Îşi mai toarnă un pahar, pe mine mă neglijează.

— N a-ţi mai pun, pentru că tu eşti deja la treabă. Eşti angajat.

Din momentul în care te-am ales din piaţă, eşti angajat şi plătit.

— Care e munca?, întreb.

— Nu trebuie să faci nimic, trebuie doar să supraveghezi locul, să mă păzeşti când mă odihnesc.

— Trebuie să fie ceva periculos la mijloc, îi spun.

— Ai ghicit, este ceva periculos la mijloc. Eşti deştept dacă ţi-ai dat seama.

A mai băut un pahar, două, trei. Mi-a mai turnat şi mie jumătate.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 130 131 – De unde eşti din România? Şi cum ai ajuns aici?

Îi povestesc.

— Ai făcut ceva purici pe aici?

— Nu prea, recunosc cu sinceritate. Apoi îmi pare rău că am fost sincer, trebuia să nu încerc să stârnesc compasiunea, deveneam vulnerabil.

Tanko nici nu e atent la ce îi spun.

— Cunosc mulţi români, am locuit o vreme în Voivodina.

Prima mea nevastă era româncă din Banatul Sârbesc. Am şi făcut afaceri cu mulţi români. Afaceri proaste evident, mi-au dat ţepe unul câte unul. Dar nici lor nu le-a fost uşor. Tanko se încruntă, îşi aruncă din faţa ochilor cu mâna nişte imagini, nişte amintiri.

Nu sunt prea plăcute. De ce veniţi voi, românii, să munciţi aici?

Eu nu am să înţeleg niciodată. Sârbul îi dispreţuieşte pe cei care

se oferă să îi fie sclavi.

— Am constatat că e aşa, recunosc eu.

— Şi eu am lucrat o vreme în Germania Federală, la fel eram privit, ca sclav. Şi dispreţuit. Numai că bogaţii sunt mai puţin dispreţuitori faţă de sărăntoci, aşa cum sunt sărăntocii între ei.

Sărăntocii se dispreţuiesc nu după nivelul lor de avere, ci după cum îşi imaginează ei că sunt, după iluziile din minţile lor.

Sărăntocii sunt nemiloşi cu sărăntocii. Ai auzit de Miodrag Bulatović?

— Nu, nu am auzit.

— A sta a scris o carte despre sârbii şi despre românii şi despre bulgarii din Germania. Dar şi despre albanezi şi greci… Că-s tot un drac. Oameni cu patru degete se cheamă cartea. Şi eu sunt acolo, în cartea asta, numai că am alt nume, că nu voiam să se ştie adevăratul meu nume, că mă dădeam de gol. El m-a tras de limbă, eu i-am povestit, că eram aşa, cum stăm acum, la o şliboviţă.

L-am şi ameninţat pe acest Bulatović, că dacă îmi dă numele real, îi smulg capul. A avut grijă. E o carte despre hoţii din Balcani care acţionează în Germania.

— Sunteţi hoţ?, îl întreb cu naivitate.

Râde în hohote ca de o glumă bună. Îi dau lacrimile.

— Hoţ? Dar cine nu e hoţ pe lumea asta? Nu devine hoţ numai cel care nu are ocazia. Ce, tu dacă mi-ai vedea portofelul atârnând din buzunar, doldora de bani, nu l-ai lua ca şi cum te-ar îmbia să îl apuci?

— Nu am avut ocazia, recunosc eu. Mi-e şi frică de autorităţi, de poliţie. Nu ştiu ce aş face, totuşi cred că l-aş atenţiona pe posesorul portofelului că tocmai îi cade din buzunar.

Tanko râde iarăşi cu poftă. Mai mult de mutra mea râde, cred.

Voiam să îi povestesc despre Apostolis, despre întâmplarea din autobuz, dar îmi dau seama că nu este atent la ce îi spun.

Şi poate că nu e bine să îi spui unui hoţ despre alt hoţ. Nu am habar care e regula. Dacă o fi existând vreuna…!

— Băiete, să citeşti cartea asta, e un manual pentru hoţi şi pentru fraieri ca tine.

Care e treaba mea, oare, acum? Mă va pune să fur? Nu am aptitudini, sunt molâu, sufăr de melancolie, nu ştiu să mint în faţa unui poliţist. Mint în general, dar nu pot minţi un poliţist.

Dacă m-a angajat pentru treaba asta, nu a făcut nicio afacere.

— Nu, băiete. Nici eu nu mai fur. Că îmi tremură mâinile, nu mă mai pot concentra. Că pe mine nu m-a interesat portofelul, m-a interesat banca cu totul. Acum trăiesc din dobânzi şi din amintiri. Alta e povestea.

Când avea vreo patruzeci şi ceva de ani făcuse o depresie severă. Fusese expulzat din Germania, din Austria. Avea interdicţie de peste tot, i se luaseră amprentele, portretul lui faţă-profil fusese împânzit oriunde era posibil să ajungă. Banii, mulţi, mulţi, îi fuseseră furaţi de nişte parteneri. Care nici ei nu o sfârşiseră prea bine, mai apoi. Nici la Belgrad nu îi era mai bine, era urmărit peste tot. La un moment dat fusese arestat. Apoi a fost bătut şi violat de nişte pederaşti în celulă. Mai mult, cică îl adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 132 133 violaseră şi vreo doi gardieni beţi, care l-au şi pus pe liber după aceea. Era cu nervii la pământ. Voia să moară. S-a dus pe malul fluviului, a vrut să se arunce. În ultimul moment cineva l-a tras îndărăt. Era mâna lui Dumnezeu, în preajma lui nu era nicio fiinţă pământeană. Şi-a făcut cruce cu limba, şi-a făcut crucea invers, ca să îl mânie pe Dumnezeu. Apoi a vrut să se spânzure, a găsit frânghia, s-a agăţat de o conductă pe un hol al căminului păduchios în care plătea o chirie imensă ca să se acineze, conducta a cedat, apa a inundat culoarul. S-a dus şi s-a aşezat pe linia ferată şi asta într-o zi în care, fără să o ştie, se declanşase o grevă a feroviarilor. Nu a mai apărut niciun tren. A răcit doar, stătuse prea mult cu spatele lipit de metalul rece al şinelor. A recurs apoi la ultimul gest disperat, pe care îl mai putea face. A căutat un asasin care să-i facă de petrecanie. S-a interesat în jur şi aşa a ajuns la fraţii Barici, Adolf şi Vissarionovici, albanezi.

Au negociat. Cât?

E treabă murdară, cinci sute de dolari.

Nu am decât două sute şaptezeci.

Mai caută.

Şi-a vândut paltonul cu douăzeci şi cinci, şi-a vândut şi ceasul cu cinci. A făcut trei sute. Şi-ar fi vândut şi sufletul, dar piaţa de suflete nu mergea.

S-a dus din nou la fraţii Barici. Au strâmbat din nas. Măcar cincizeci să mai pună.

Nu mai am. Hai, faceţi-vă treaba repede, luaţi banii, nu ştie nici pământul. Un glonte şi gata.

Îţi dăm ţie pistolul, fă-ţi treaba singur.

Pistol am şi eu, dar nu pot, îmi tremură mâna. V-aş putea executa pe voi fără nicio reţinere, dar e greu să îndrept pistolul spre mine însumi. Nu mi-e dat să îmi iau viaţa singur. Am mai încercat. Nu mă lasă Dumnezeu.

Până la urmă au acceptat, i-au luat banii, i-au numărat hârtie cu hârtie, monedă cu monedă. Banii se numără şi când îi găseşti pe jos, darmite atunci când îi câştigi cinstit…!?

Bun, când îşi fac treaba? Nu se poate chiar acum, pe loc?

A, nu. Tu mergi în lumea ta, nu te executăm ca şi cum ai fi condamnat de o instanţă. Noi te urmărim, te luăm prin surprindere, nu-ţi face griji, nimeni nu a scăpat de mâna noastră, atunci când ne-am propus să îi luăm gâtul. Moartea-surpriză, ai auzit de asta? Aşa cum violul nu mai e ce a fost, când lumea era proastă, azi e sex-surpriză. Ai auzit de asta?

S-au despărţit. A aşteptat o zi, două, trei. A ieşit pe stradă, a ieşit în lume, a umblat ziua, noaptea, a intrat în locuri obscure.

Nimic. I-a căutat pe fraţii Barici. Nu i-a găsit. A întrebat de ei.

Pentru ce îi caută?, l-au chestionat cei întrebaţi.

Am o afacere, i-am plătit deja.

Ei, nu-ţi face griji, sunt oameni de onoare, nu rămân niciodată datori.

A trecut o lună. A trecut un an. Îi aştepta. La început cu o oarecare nerăbdare. Apoi nerăbdarea s-a mai stins. Începuse să îi caute, să îi vadă peste tot, dar fără să îi întâlnească cu adevărat.

I-a zărit prin parcuri, i-a zărit prin gări. Într-o zi l-a văzut pe unul dintre ei într-un autobuz, a urcat şi el, să îl privească în ochi, dar

bărbatul, Adolf sau Vissarionovici, a dispărut brusc.

Apăreau când unul, când altul, când amândoi. Da, le simţea prezenţa. Sunt vreo douăzeci de ani de atunci. Nu-i mai aşteaptă, dimpotrivă, fuge de ei. Deja timpul i-a cicatrizat rănile de atunci, a şi uitat de ce a apelat la fraţii Barici. Le-a prins frica. Simte că îl urmăresc. A fugit din oraş în oraş, le simte respiraţia în ceafă.

Noaptea se baricadează în cameră, nu poate dormi fără să verifice uşile, geamurile. Caută camere cu gratii, îşi ţine cuţitul sub pernă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 134 135 Da, sunt oameni de onoare, dacă i-ai plătit pentru vreo treabă, ăştia nu rămân niciodată datori…! Ei, acum asta e, nu mai are chef să moară. Cu cât îmbătrâneşti, cu atât descoperi nişte voluptăţi ascunse ale vieţii. Şi devii şi mai laş, nu mai ai chef să mori.

Numai bătrânii au răbdare să moară încet, tinerii se grăbesc să moară.

S-ar duce la poliţie să spună că fraţii Barici vor să îl omoare.

Pentru ce?, l-ar întreba poliţiştii. Păi, i-am plătit acum douăzeci de ani pentru asta. L-ar lega imediat, ca nebun.

— Ai înţeles, acum, pentru ce te-am angajat?

Nu, nu înţelesesem.

— S a mă păzeşti, de asta te-am angajat.

Nu, nu cred că s-a orientat prea bine. Nu vede cum arăt?

Cum, eu să mă lupt cu fraţii Barici? Ce e drept, nici de ei nu auzisem, nu erau din lumea mea. Dar presupuneam că erau nişte brute musculoase. Nişte criminali sadici.

— Nu, nu trebuie să te lupţi cu ei, nici pe departe, numai că trebuie să mergi pe lângă mine, să supraveghezi zona. Dacă îi observi, mă avertizezi. Asta e treaba ta. Şi uneori, noaptea, trebuie să mă supraveghezi când dorm. Atunci când am eu semne că sunt în preajmă. Că de douăzeci şi cinci de ani ei sunt în preajma mea, pe urmele mele, numai că nu înţeleg de ce nu mă execută, de ce amână atât. Aş vrea să discut cu ei, să stric înţelegerea, numai că ei nu mai acceptă dialogul. Probabil că în mintea lor eu sunt deja executat, cum să mai vorbească

ei cu un mort? Şi poate că tu ai reuşi să vorbeşti cu ei, să le spui că gata, Tanko îi dezleagă de înţelegere, că banii n-au fost mulţi, le mai dă de zece ori pe atât, numai să se lase păgubaşi. Da, asta aştept de la tine, că ai mutră de om de treabă, stârneşti mila şi curiozitatea, să ştii. Şi poate că ei te acceptă la discuţie. Ce zici? Uite, aici sunt pozele lor, le am dezlipite de pe un stâlp, dintr-un lagăr de refugiaţi, din Germania, pozele sunt vechi, vechi. Erau căutaţi atunci pentru crime probabil sau pentru jafuri. Că ăştia nu s-au dat în lături de la nimic. Tu ai auzit de jaful de la vagonul de poştă din Austria, din 1995? Când au fost furaţi vreo douăzeci de saci cu lingouri şi cu bani gheaţă? Nu, nu aveai cum să auzi, că erai sugar pe atunci. Ei, fraţii Barici au fost. Eu am văzut imaginile din ziar şi i-am recunoscut imediat, chiar dacă aveau cagule şi haine antiglonţ. După statură, după semnele mele.

Puteam să mă duc la poliţie, să spun. Dar cum să o fac? Suntem, totuşi, legaţi de o înţelegere, nu-i aşa? Nu mi-aş fi iertat-o nici eu, dacă aş fi făcut-o.

11.

Tanko: Ai mai lucrat pe aici? De unde ai banii? Că nu pari a fi în foame!?

Îi povestesc despre Zoica. Că îi pozasem nud, că mă culcasem cu ea. Şi asta contra cost.

— Zoica? Pictoriţă? Nu e o femeie cu părul negru, cu un chip frumos, palid, cu ochii verzi?

Confirm.

— Cred că am văzut-o în cercul lui Miodrag Bulatović, ţi-am spus că l-am cunoscut, am petrecut cu el şi cu prietenii lui artişti câteva nopţi la Skadarlija. Era şi femeia asta acolo. Zoica, da.

I-am făcut ochi dulci, dar nu a mers. Că bărbatul ei, am fost avertizat, e în temutele comandouri Kobra, din subordinea lui Zelijko Raznatović, cunoscut sub numele de Arkan. Ai auzit de el?

Nu, nu auzisem.

— Amarnic tip. Ăştia din trupele lui bagă cuţitul şi în Dumnezeu. Americanii de la Beretele verzi şi de la Delta Force, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 136 137 la fel de neduşi la biserică, când aud de

Arkan şi de Kobra trec pe partea cealaltă. Mai degrabă îţi detonezi o bombă sub fund, tot mai ai o şansă să scapi, decât să dai nas în nas cu oamenii lui Arkan. Ăştia nu te omoară dintr-odată, ăştia îţi scot sufletul centimetru cu centimetru până îţi blestemi şi străbunicii şi bunicii şi tot neamul din care te tragi…!

Era un amestec de frică şi admiraţie, în ce spunea Tanko. La sârbi până şi defectele au ceva măreţ. I-am spus-o lui Tanko. A fost de acord.

— Zoica, da. Se regula bine?, mă mai întreba din când în când.

— Da, îi spuneam.

Deşi nu ştiu ce înseamnă bine, nu sunt expert în domeniu.

Pentru mine era bine oricum. Mă plătea şi asta era extrem de important.

— Dar dacă o femeie e mulţumită, dacă radiază după un contact, atunci bărbatul poate spune că se regulează bine. Asta e. Să o ţii minte de la mine.

— Am să o ţin.

— Şi apoi, când eşti cu o femeie faţă în faţă, indiferent cât este de frumoasă, de deşteaptă, de prefăcută, chiar dacă pare indiferentă la tot ce mişcă în jurul ei, să ştii că tu eşti bărbatul acela, pe care îl aşteaptă. Să nu eziţi.

— Am să ţin minte şi asta.

12.

Opreşte un taxi, urcăm.

Skadarlija, atât i-a spus Tanko şoferului.

Apoi a vorbit cu taximetristul în sârbeşte. Despre evenimente.

Taximetristul povestea ceva, o întâmplare probabil, legată de context. Ceva dramatic. Şi-a făcut şi cruce, la un moment dat.

Am ajuns. O stradă veche, un fel de Lipscani, în Bucureşti.

— Aici e celebra Skadarlija! Ai mai fost pe aici?

Nu, nu fusesem.

— Degeaba ajungi la Belgrad, dacă nu iei un prânz aici, îmi spune.

Arome care îţi aprind gâtlejul. Mâncăruri expuse în vitrine care

îţi aprind imaginaţia.

Intrăm într-o încăpere în care pe pereţi sunt o mulţime de fotografii din alt veac. Femei şi bărbaţi născuţi cândva pentru nemurire. Topiţi în sârbii dintotdeauna.

Ospătarul era un bărbat în vârstă, care semăna flagrant cu cei din poze.

Tanko observă mirarea mea şi îmi confirmă: e o afacere de familie, de două sute de ani acest restaurant nu a fost închis nici măcar o zi. Nici măcar în timpul bombardamentelor din cel de-al Doilea Război…! Treceau avioanele pe deasupra, lăsau câte o bombiţă pe ici, pe colo, în aceste localuri lumea mânca, ba chiar mai cânta şi câte un lăutar la câte o masă. Poţi să îţi imaginezi?

Da, pot să îmi imaginez. Înăuntru, în aceste localuri, eşti într-o lume greu de cucerit. Dacă nu o iubeşti imediat, te exclude din prima clipă. Aşa mi se pare, aşa simt.

Îi spun asta lui Tanko.

Acesta la rândul lui îi spune ospătarului în sârbeşte, ceea ce îmi spusese mie. Apoi îi traduce impresia mea. Omul îmi zâmbeşte ca o confirmare, duce mâna la inimă, semn că îmi mulţumeşte.

Apoi au schimbat impresii despre iminenţa războiului. Înţelegeam că e vorba de americani şi de ruşi. Nici unii, nici alţii nu păreau să fie în graţiile vorbitorilor.

Ospătarul ne pusese în faţă două păhăruţe cu rachiu.

De pere, îmi explică Tanko.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 138 139 E o situaţie specială, aşa că şi gazda îşi aduce un pahar mic, cât un degetar.

Tanko îmi cere să îl las să aleagă meniul. Era vorba de o celebritate sârbească, pijeskavica, o turtă de carne în sosuri speciale.

Şi vin alb, sec.

— E nemaipomenită, îmi susură Tanko. Să ştii că se face peste tot aşa ceva, la toate localurile cu specific şi în fiecare loc e nemaipomenită în felul ei.

Recunosc şi eu că e nemaipomenită.

Bem vin şi mă încălzesc brusc.

Şi pricep că sunt parte a lumii tuturor, că nu mai sunt doar un vieţuitor amărât într-o piele care mucezeşte deja.

Sunt un nimeni care are acel aici şi acum al tuturor oamenilor.

Aş vrea să îl pup pe Tanko, mi-e drag ca un tată.

El îmi vorbeşte, mestecând zgomotos, despre cât de falsă e povestea de aici, că sârbii şi bosniacii şi croaţii şi macedonenii şi albanezii nu au practic nimic de împărţit, că există un drăcuşor naţionalist care le flutură coada pe la nas şi un cor de tâmpiţi, ziarişti şi politicieni, care s-au pus în slujba americanilor şi a ruşilor, da, şi a ruşilor, care vând iluzii unor oameni derutaţi. Şi pentru ce?

Văd că aşteaptă un răspuns.

— Pentru ce? Eu nu ştiam pentru ce. Pentru bani?

— Nici măcar pentru bani, ci din prostie. Ţi-o spune Tanko:

din prostie.

În restaurant intră un tip negricios, mătăhălos, cu o pălărie cu boruri late. Pare ţigan.

Tanko se ridică de la masă ca pornit dintr-un arc.

Oare e vreunul din fraţii Barici?, tresar eu. Din fotografiile pe care le am nu pare să fie vreunul. Poate Vissarionovici? Dar tot Tanko îmi dă răspunsul:

— Zobar!

— T anko!

Cei doi se îmbrăţişează.

Vorbesc în sârbeşte, Tanko mă prezintă.

— El e Zobar, cea mai bună voce din Belgrad. Zobar ştie româneşte, e din Panciovo. Poţi să i te adresezi în româneşte.

Nu ştiu ce să îi spun. Că sunt încântat de cunoştinţă?

Zobar mă bate pe umăr, se îmbrăţişează încă odată cu Tanko, se aşază.

Tanko: În Belgrad, acum, sunt doi cântăreţi adevăraţi, Zobar şi Ceka, nevasta lui Arkan.

Zobar: Român? Am cântat acum jumătate de an la Timişoara, la o nuntă ţigănească. Tanko, Tanko, acolo să fi văzut cum zburau dolarii în aer, ca ţânţarii înaintea ploii. Şi acum vreun an am cântat la o altă

nuntă, de interlopi, la Palatul Parlamentului din Bucureşti. Tanko, ştii cum e palatul ăsta? E un fel de juma de Belgrad, numai că e închis şi e placat tot cu marmură şi aur.

Nebun Ceauşescul lor, dar a făcut ceva să încapă juma' de Bucureşti, să se adăpostească de ploaie.

Tanko, mie: Am fost şi la nunta lui Arkan, în '95. Şi ştii cine a cântat la nunta lui Arkan cu Ceka? Zobar. El a fost principalul, să ştii. Nunta s-a transmis în direct la televiziune.

Deşi mai auzisem de numele lui, nu mi-e clar cine e Arkan, dar aprob.

Între timp gazda aduce un păhăruţ lui Zobar şi lasă şi butelca cu rachiu. Şi o porţie de pijeskavica.

Uită de mine şi vorbesc amândoi în sârbeşte. Recunosc şi cuvinte ţigăneşti în conversaţie. Tanko ştie şi el ţigăneşte.

Veliko, gazda, aduce o chitară.

— E chitara lui Zobar, îmi spune Tanko. Nu o atinge nimeni.

Mai bea un rachiu, îşi închide ochii ca şi cum ar fi privit până departe.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 140 141 Cântă un cântec despre soarta sârbului, recunosc acest lucru după determinarea lui Tanko. O soartă grea, dar optimistă în final.

Veliko s-a aşezat şi el la masa de alături. Fredonează şi el.

Din bucătărie au mai venit să asculte o femeie şi un bărbat, bucătarii probabil. Şi tot din familie.

— Cântă-i ceva şi băiatului, îl îndeamnă Tanko pe Zobar.

Zobar mă priveşte de parcă atunci m-ar fi descoperit, se uită la mine, vede prin mine.

Zobar: Băiete, băiete, ce ţară e Rumânskaia voastră! Ce ţară!

Tanko, România are biserici cât n-are toată Europa bordeluri!

Iar nunta de la Timişoara, dragă Tanko, a fost mai ceva decât înmormântarea lui Tito!

Apoi începu să cânte pentru mine:

Cine are lacrimi în ochi şi luna cea mai plină o vede pătată, zadar, zadar, lună de porţelan, într-o zi ai să te spargi cine are lacrimi

în glas şi despre fericire tot cu tristeţe vorbeşte, zadar, zadar, lună de porţelan într-o zi ai să te spargi…

Ascult şi îmi dau lacrimile. Lacrimile mele par să îl facă fericit pe Tanko. Era o confirmare a marelui talent al lui Zobar.

Îi povestesc lui Tanko despre Apostolis şi faptul că ne-a lăsat lefteri. Şi că ne-a cântat acest cântec înainte de a ne lăsa lefteri.

— Apostolis? Nu există niciun Apostolis în branşă.

I-l descriu.

— A, ăsta-i celebrul hoţ de buzunare Chappi! E român de-al vostru. Doamne, pe mâna cui aţi încăput! Ăsta fură şi din buzunarul lui Iisus, din icoană. E în stare să îi fure lui Iisus şi coroana de spini, cu legiunea romană de faţă. Vine rar prin zonă, operează mai mult prin trenurile internaţionale, caută mize înalte. Nu ştiu cum v-a luat pe voi, nu se încurcă cu ţânci. Era în foame, probabil. Sau făcea exerciţii ca să îşi menţină mâna. Lasă, îl vom găsi. Negreşit. Nu se poate. Îi scot banii cu tot cu suflet. Nici nu merită altceva. Chappi! Dar lucrează curat, nu face rău. Nu are cuţit, nimic. E un artist, în felul lui. Se spune despre el că nu reţine nimic din ce fură, că împarte tot ce fură copiilor sărmani şi prostituatelor. Că mama lui a fost prostituată. Dar s-ar putea să fie doar poveşti… Să te lefterească Chappi!, da, tot e ceva. Ca şi cum pe un fotbalist de maidan l-ar dribla Maradona!

Îl face celebru, la o adică. Cam asta-i situaţia! Ultima dată când l-am văzut pe Chappi era cu vreo doi ani în urmă, eram în Croaţia, la Rovinj, la Villa Sveta Eufemija, cu afaceri. Cine se repede să mă îmbrăţişeze? Chappi! Am pus cuţitul pe masă şi i-am spus: nu mai aproape de doi metri de mine! Îmi zice:

Tanko, sunt bătrân, m-am lăsat de meserie, îmi tremură mâinile, îmi tremură inima. Sunt aici ca să mă însor cu sora Contelui Vladimir al Ucrainei, unicul moştenitor la tronul comun al ruşilor şi ucrainenilor. Va veni şi el la nuntă, am să ţi-l prezint, Tanko, iar când va fi ţar la Moscova, serviciile lui secrete îi vor captura pe fraţii Barici, cu siguranţă. Şi tu vei putea umbla liniştit prin lume. Tanko, Tanko, de ce te prigoneşti? Şi dă iarăşi să mă pupe. Ne, ne ne îi spun, rămâi la doi metri, cuţitul meu nu este sensibil la fantasmagoriile tale. Tanko,

Tanko, îmi zice, tu ştii la fel de bine ca şi mine că hoţul de hoţ se teme şi curva de curvă…! Chappi! Unuia a reuşit să-i fure proteza din gură, în timp ce vorbea, că avea nesăbuitul câţiva dinţi de aur şi nu şi-a dat seama prostul că îi umblă maxilarele teleleu până acasă!

Îţi dai seama?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 142 143 13.

Lucrurile evoluau prost. Războiul era peste tot, deşi nu îl vedeam.

Tanko mi-a cerut să renunţ de tot la Casa Viselor şi să locuiesc la el.

Era îngrijorat. Urmărea atent evoluţia evenimentelor.

În seara zilei de 24 martie, după ora 8, ascultam un post de radio care emitea în sârbeşte de la Paris. Toată lumea era îngrijorată, războiul bătea la uşa Europei, butoiul cu pulbere era în Iugoslavia, chibritul era în mâna americanilor. Aşa se spunea.

Am auzit câteva avioane trecând extrem de aproape de noi, au urmat exploziile, una după alta.

Am stins lumina şi ne-am aruncat pe podea.

Tanko se încăpăţâna să asculte la radio, să afle de acolo ce se întâmplă.

Însă postul de radio sârbesc din Paris începu să transmită muzică sârbească, ceva extrem de antrenant.

Exploziile se auzeau când aproape, când departe, ca şi cum una ar fi fost ecoul alteia. Şi parcă se întețeau în ritmul muzicii.

Tanko caută un post de radio central. Reuşeşte să prindă un comunicat din partea unui minister, al apărării?, că întreaga Serbie este bombardată. Populaţia să se adăpostească.

Sunt câteva mii de aparate de zbor care picură bombe, se spune. Tanko îmi traduce.

Se aşteaptă un comunicat din partea preşedintelui. Din moment în moment.

Ştire de ultim moment de la Baza Aeriană Batajnica: avioanele sârbeşti contraatacă.

Ştire de ultim moment: a fost bombardat un spital pentru copii

din…

A fost bombardat sediul Ministerului Apărării…

A fost bombardat spitalul…

Se aşteaptă un comunicat din partea…

De la Baza Aeriană Batajnica, de lângă Belgrad, se comunică:

avioanele sârbeşti, dirijate de maiorul Nebojsa Nikolić şi maiorul Predrag Milutinović au doborât un avion al forţelor atacatoare…

Caută alt post de radio. Se aud bubuituri, de undeva, o staţie rămăsese deschisă, poate că studioul fusese bombardat.

Alt post: muzică la pian. Chopin?

Alt post, unul românesc de astă dată: un medic îi avertiza pe ascultători asupra riscurilor răcelilor din sezonul de primăvară.

Tanko mă întreabă ce zice. Îi spun. Înjură. Jebote!

Apoi iarăşi postul sârbesc din Paris. Tot muzică.

Apoi un post de radio maghiar: muzică lentă, de pustă.

Comunicat de la Ministerul Sănătăţii…

Comunicat…

Cât a ţinut bombardamentul? O oră? Jumătate…?

Se făcu liniște. O liniște stranie. Curentul electric era întrerupt.

Tanko avea un aparat de radio portabil, scoase bateriile de la o lanternă şi îl puse în funcţiune. Comunicatele curgeau pe toate posturile de radio.

Au fost o mie, două mii, trei mii de avioane. Mai multe?

Da, mai multe.

Atacuri dinspre Mediterana, dinspre Germania, dinspre Anglia, Italia, Turcia, Ungaria… Din toate părţile.

Au fost rase în întregime de pe faţa pământului oraşele…

Jumătate din Belgrad este bombardată…

Sunt zeci de mii de morţi… Sute de mii!

Comunicat din partea Forţelor Aliate: au fost executate douăzeci şi cinci de mii de lovituri aeriene şi au fost neutralizate la sol o mie de obiective… Armata sârbă a contraatacat, dar…

Comunicat: Peste trei mii de rachete de croazieră au lovit ţinte

din…

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 144 145 Comunicat: Infanteria Forţelor Aliate a preluat… Puşcaşii marini au…

Am ieşit afară cu Tanko.

Se auzeau bubuituri încă, risipite în depărtare. Explodau acumulările de gaze, acolo unde reţeaua fusese distrusă.

Câini care lătrau speriaţi.

Miros de moarte.

Miros de praf.

Miros de sânge. Dar cum miroase sângele? Sângele nu miroase.

Numai miros de frică nu era.

Era înnorat. Sau era un nor de praf deasupra Belgradului. Se auzi o pasăre. Un ţipăt de cucuvea.

14.

Au urmat zile în care mirosul de moarte se accentua. Mirosea a moarte şi a gudroane arse. A plastic încins. De parcă din fundul pământului o gură puturoasă ar fi aruncat duhoare.

Pe 26 martie alte bombardamente.

Comunicat de la Baza Aeriană Batajnica: Maiorul Zoran Radoslavijević şi maiorul Slobodan Perić au decolat la alarmă cu aeronavele MIG-29. Zburau spre est când au fost încadraţi de aeronavele NATO din vest. Au angajat lupta de la mică distanţă, dar în final amândoi au fost doborâţi. Maiorul Slobodan Perić s-a catapultat supravieţuind. Maiorul Zoran Radoslavijević nu a supravieţuit, aeronava sa fiind lovită de mai multe rachete ale aeronavelor NATO. Maiorul Zoran Radoslavijević era cel mai tânăr pilot de MIG-29 din Aviaţia Sârbă. Maiorul Zoran Radoslavijević s-a născut pe 26 februarie 1965 în Priştina. A fost avansat postmortem la gradul de căpitan şi declarat erou al Serbiei.

Tanko mă ţinea la curent cu evenimentele. Cu lux de amănunte.

Îmi spunea: ţine minte numele astea, le vei găsi în cartea de istorie a Europei, alături de cel al lui Gavrilo Princip, studentul sârbo-bosniac care l-a ucis pe Franz Ferdinand pe 28 iunie 1914…! Copiii tăi vor învăţa la şcoală despre momentele astea.

Cine se atinge de sârbi, dă foc Europei. Dă foc lumii!

Numai în primele trei zile pierderile Iugoslaviei s-au ridicat la 200 de miliarde de dolari.

Tanko: Mamăăă, cât bănet. Păcat de el, eu l-aş fi folosit mai bine.

Venea sărbătoarea Paştelui. Pe 4 aprilie, de Florii, am ieşit cu Tanko la un marş pe centrul Belgradului. Avioanele NATO au venit pe deasupra, dar nu au bombardat.

— Ar fi timpul să plecăm, spuse Tanko.

— Unde?

— O riunde.

— Plecăm în Grecia, a spus a doua zi Tanko. Am luat bilete la tren pentru 12 aprilie. Pe 11 este Paştele, nu vor fi atât de câini să ne bombardeze în săptămâna asta.

Au bombardat. Dar numai ţinte militare: un spital de copii, o centrală electrică.

Cine a bombardat?

Norul de deasupra.

Se vorbea despre pace. Pacea cui?

Tanko strângea pumnul şi făcea semne spre cer.

Am mai trecut într-o zi pe la Skadarlija.

Zobar?

Nu, nu mai trecuse. Plecase în Italia.

Am mâncat din nou acea turtă de carne. Şi am băut rachiu de pere.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 146 147 *

În Vinerea Mare, Tanko a plecat singur în oraş.

L-am văzut plecând, uşor adus de spate, ca un om care poartă o povară dintr-o parte în alta şi nu ştie unde să o lase. De multă vreme nu mai ieşise neînsoţit. L-am strigat, dar nu m-a auzit.

Mi-am împachetat şi mi-am despachetat de mai multe ori lucrurile, puţine, pe care le aveam. Ca să îmi omor timpul.

Vorbeam cu lucrurile mele ca să nu mă apuce urâtul.

Am ieşit apoi în faţa porţii. Mulţi oameni treceau dintr-o parte în alta, fără treabă. Ieşiseră să tragă în piept aerul de sărbătoare.

E un aer special pentru creştini.

Ştiu asta de la madam Friţ, care ţine sărbătorile fără să fie prea credincioasă.

Aerul de sărbătoare e totul, spunea ea.

Aici, însă, mirosea şi a moarte. Numai că în Vinerea Mare moartea miroase frumos. De asta, pentru că mirosul de moarte e prezent peste tot, în Vinerea Mare creştinii vorbesc în şoaptă.

S-a făcut deja seară, amurgea.

Întunericul din casă începu să mă strângă, era ca un corset de ghips.

Dacă Tanko a dat nas în nas cu vreunul din fraţii Barici?

Cine ştie?

Nu mi-era neapărat frică, cât resimţeam abandonul. Ce ar trebui să fac de mâine, în cazul în care rămân al nimănui?

Pe la 10 seara a ajuns şi Tanko. Faţa iradia o fericire ascunsă, care nu putea fi strunită de inimă, de gânduri.

— Am fost şi am plâns la mormântul meu, spuse.

*

În noaptea de Înviere am fost cu Tanko la Catedrala Sfântul Sava, în construcţie încă.

Erau adunaţi o sută de mii de sârbi acolo. Poate două sute de mii? Dacă le vine ideea să bombardeze acum? Toţi aveam în cap şi în inimă spaima aceasta. Câteva avioane au trecut la înălţime, zgomotul motoarelor a trecut ca un curent fierbinte prin mulţime.

Dar dacă ar fi aruncat bombe atunci, acestea s-ar fi întors îndărăt în burta avioanelor, aşa de încordată era mulţimea.

Pe 12 aprilie, dimineaţa, am plecat.

Am închis toate uşile, geamurile.

Am încuiat porţile una câte una.

A plouat din senin, preţ de câteva minute, picuri reci. Deşi nu era niciun nor pe cer.

— S e pişă Dumnezeu în capul nostru, spuse Tanko. E de bine.

Un taxi ne-a dus la gară.

Mirosea a pământ răscolit în jur.

Am urcat în tren, după ce am fost controlaţi în amănunt.

Carnea ni se relaxa. Şi creierul.

Belgradul rămânea în urmă. Ca o rană.

Am aţipit?

*

Un avion a trecut razant pe deasupra trenului. Undeva, la câteva sute de metri, s-a auzit o explozie.

— N e bombardează!, a strigat cineva.

— Americanii!, a strigat altcineva.

Panica se exprima în mai multe limbi, în sârbă, în rusă, în greacă, în engleză. Dar şi în română. Era o frică globalizată.

Următorul avion a trecut în paralel cu trenul, ca şi cum aviatorul ar fi vrut să fie văzut, ca şi cum ar fi dat un ochi spre ţinta pe Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 148 149 care o va avea, mai apoi, în vedere. Tanko privea prin geam, avea o figură imperturbabilă. Cred că era singurul stăpân pe sine în această situaţie. Undeva, la câţiva kilometri, în marginea oraşului, s-a produs o explozie. S-au văzut limpede bucăţile de beton catapultate de suflu.

Tanko mă ia deoparte:

— E groasă, domnule. Nu ştiu ce va urma, de asta vreau să te pun şi pe tine la adăpost. Ia banii ăştia, că dacă se întâmplă ceva şi ne despărţim, să nu spui că Tanko aşa şi pe dincolo. Şi mi-a strecurat în palmă un sul cu bancnote. Nu mă înşelam, simţi banul din prima, e cald. Hârtia de la bancnote e caldă, indiferent unde o ţii. Probabil că ăsta e un secret al confecţionării hârtiei pentru bancnote. Sau creierul transmite căldură instantaneu spre degete? Posibil. Am vrut să refuz, i-am împins banii înapoi în palmă. Deja îşi strânsese degetele.

— Nu e nevoie. Merg cu tine oricum, nu am nevoie de bani.

Ţi-am mai spus-o. Preţul fugii mele este imaginea lumii. Că o imagine e totul, dar ce ispititoare!

— L aşa asta acum! Filosofie ieftină. Problema e să ne scăpăm pielea neflendurită.

E zgomot în jur, panică.

Tanko mă trage spre el, îmi caută urechea. Vrea să îmi mai

spună ceva, ceva important.

— Albert, fiule, ce crezi tu despre nebunia asta?

Care nebunie, am vrut să îl întreb, dar m-am abţinut. De fapt, ce nu era nebunie în jur?

— O să treacă, zic eu, ca să evit un răspuns. Orice trece.

— Cine crezi că bombardează trenul nostru?

Mă privea în ochi. Iscoditor. Ochii lui se fixaseră dureros în ochii mei, voia să-mi scoată răspunsul, cel nenumit, din fundul minţii. Spera ca eu să îmi dau seama, făcea un apel dureros la intuiţia mea, la inteligenţa mea.

Avea ochii galbeni, tiviţi cu o dungă maro, viţişoare de sânge luaseră captiv cristalinul. Ochiul stâng, acum observam, era mai mic decât cel drept.

Voiam să las ochii în jos şi nu reuşeam. În palmă mă frigeau bancnotele, legate strâns, sub formă de sul, cu un elastic.

— Americanii?

— Ei, americanii! Nu ţi-e clar? Măcar tu trebuia să îţi dai seama, că ăştia din tren nu au de unde să ştie. Adolf şi Vissarionovici! Ei sunt! Am ştiut în tot timpul din urmă că despre ei e vorba. Tot deranjul ăsta din Iugoslavia, de ani şi ani, ei l-au pus la cale. Fraţii Barici! Da, domnule, ei sunt! Mă caută.

Tu nu i-ai cunoscut până acum. Cu ei nu te joci, dacă ai făcut un târg cu ei, dacă şi-au băgat în cap ceva, apoi nu-i mai poţi întoarce, chiar de se sfârşeşte lumea. Ţi-am spus că sunt amarnici?

Dacă nu ne-am fi propus să plecăm acum de aici, spre Grecia, nu ar fi început asaltul ăsta. Dar simţeau că le scap. Că dacă ajungeam pe vreo insulă grecească, undeva, ne deghizam în pescari de scoici şi crabi, şi adio! De asta au pornit atacul.

Americanii sunt în serviciul lor. Da, domnule, ei sunt. Fraţii Barici.

Adolf şi Vissarionovici.

Apoi a venit al doilea rând de bombe. Trenul oprise. Păreau să ţintească nu neapărat trenul, cât linia ferată. Călătorii au început să coboare şi să fugă pe câmp. Tanko m-a împins şi pe mine, să cobor. În

acel moment un avion uşor, iute ca o rândunică, s-a apropiat de tren, s-a lăsat pe o parte, părea că aviatorul vrea să ne salute. Sau să transmită un mesaj? Am aruncat o privire. Înfricoşată? De ce, înfricoşată? Că nu de noi era vorba, ci de alţii. Era o lume pe care eu o priveam de departe, ca pe un ecran, la cinematograf. Ce să caut eu în lumea aceea? Nu îmi puteam imagina decât războaie de mucava pe care le vezi la cinematograf stând cu un picior pe scaunul din faţă, răscrăcărat, ronţăind floricele. Pentru o miime de secundă am văzut chipul Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 150 151 pilotului. Dar faţa lui era prinsă în chingile negre ale căştii. Putea fi unul din fraţii Barici? Adolf sau Vissarionovici? De ce nu?

Sau poate că nu am văzut nimic, mi-am imaginat doar. Ar fi trebuit să caut în buzunar fotografiile celor doi, să îmi dau seama pe care l-am văzut, sau pe care mi l-am imaginat. Am întors capul spre Tanko, pe care îl bănuiam în spatele meu, aveam nevoie de o confirmare, dar în spatele meu nu mai era nimic.

Un gol imens se căsca în spatele meu, apoi golul acela se întinse în faţa mea. Eu pluteam pe deasupra acelui gol. Am auzit şi o muzică? Probabil.

M-am întors şi m-am izbit de propriul trup.

15.

tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, tic – tac, big-bang…!

16.

Un foşnet. Un foşnet de mătase, ca şi cum cineva ar manevra o perdea. O apă susura undeva. O apă verde, verde. Nu o vedeam, dar ştiam că e verde. Apoi un sunet de flex care taie o bucată de metal. Numai că sunetul era foarte departe, auzeam doar un fel de ecou care se suprapunea peste susurul apei. Apoi foşnetul. Susurul. Foşnetul. Apoi verde. Apoi foşnet. Apoi verde.

Apoi susur. Apoi sunetul de flex, care se apropia. Verde. Foşnet.

Linişte.

Undeva, la capătul unui coridor lung, lung, se întretăiau două

voci. Sau trei? Vocile acestea îmi aminteau de ceva, de undeva, de cineva.

Apoi foşnetul.

Apoi susurul.

Apoi verde.

Verde.

Foşnet.

Susur.

Linişte.

Verde.

Susur.

Foşnet.

Verde.

Un cuvânt ţipat undeva, care se insinuă în creier: ruka.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 152 153 Foşnet.

Susur.

Ruka.

Verde.

Ruka.

Ce poţi face cu un cuvânt? Ruka. Poate că nu a fost un cuvânt, poate că a fost doar un zgomot. Ruka. Ruka. Ruka. Foşnet. Verde.

Susur. Linişte. Ruka. Ruka. Ruka.

Vocile de la capătul culoarului s-au apropiat parcă. Am mai prins un cuvânt: dolina. Dolina. Dolina. Ruka. Foşnet. Verde.

Susur. Verde. Dolina. Ruka. Dolina. Ruka. Dolina. Ruka. Dolina.

Ruka. Dolina. Ruka. Dolina. Ruka. Dolina. Ruka. Susur. Linişte.

Vocile erau mai aproape acum. Vocile foşneau. Vocile pompau aer în creierul meu. Vocile parcă sfâşiau perdeaua de mătase care foşnea mai înainte. Susurul apei era, însă, egal. Apoi am prins un alt cuvânt: grad. Dolina, ruka, grad. Dolina, ruka, grad.

Dolina, ruka, grad… Verde. Foşnet. Susur. Linişte.

Acum erau multe cuvinte în aerul pe care îl respiram, le simţeam foşnetul, le auzeam vibraţia, numai că se înghiţeau unul pe altul şi la creierul meu ajungeau tot ruka, dolina, grad. Ca şi cum cineva

ar comanda un marş cadenţat unui regiment în mişcare: ruka, dolina, grad, ruka, dolina, grad, ruka, dolina, grad, ruka, dolina, grad… stai! Şi regimentul se opri. Se opri şi vuietul marşului.

Susur, foşnet, linişte.

O vreme nu am mai auzit nimic. Nimic. Un an? Doi ani?

Apoi am auzit o clanţă, câţiva paşi uşori, un foşnet de mâini care se împreunează. Şi o respiraţie.

Apoi s-a mai deschis o uşă, alţi paşi.

Un bărbat: Vreun semn?

O femeie: Nimic semnificativ. Aparatele arată încă semne vitale.

Da, atunci am recunoscut-o pe Aiana. Pe care nu o văzusem vreodată, totuşi. Dar am recunoscut-o.

Am vrut să îi spun: A trecut atâta vreme…!

De când a trecut atâta vreme?

De când nu ne-am văzut.

Da, a trecut tot timpul de la începutul lumii.

E mult?

Destul de mult.

Nu o vedeam, dar îi simţeam vocea. M-am agăţat de vocea ei. Avea o răguşeală plăcută.

Fumătoare?

Da, fumătoare. Ocazional, totuşi.

Dolina, ruka, grad…! Verde. Foşnet. Susur.

Ce-i cu bolboroseala asta?

Bolboroseală? Tot universul se rezumă la asta, numai că voi nu aveţi timp să ascultaţi. Daţi-mi un cuvânt, şi vă răstorn eternitatea.

Hai, nu face pe deşteptul, că eşti pe moarte. Aparatele s-au blocat, cred, şi te ţin în viaţă din greşeală. Dacă scot un cablu din priză, te-ai curăţat.

Dolina, ruka, grad…!

Băi, tu eşti nebun. Tu ai pornit în marş forţat de pe lumea cealaltă spre lumea noastră. De asta îţi ţii cadenţa, hai, bate pasul, cu forţă! Şi cel mai lung drum începe cu primul pas! Hai, stângul, dolina, ruka, grad, stângul…!

Am deschis ochii. E noapte, mi-am spus.

Am întins o mână. Dar nu am atins nimic, în noaptea mea obiectele nu aveau materialitate.

Spatele mi-l simţeam prins în şuruburi pe ceva tare, un planşeu de beton, probabil.

Aiana (mai târziu, la trei sau patru zile): Băi, ai avut noroc cu carul. Ce car? Cu camionul. Cu marfarul…! Uite aici un Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 154 155 comunicat de presă: „În data de 12 aprilie, trenul internaţional 393 Belgrad-Salonic, în care se aflau 50 de călători, a fost atacat de un avion al NATO. Trenul se afla pe un pod, la 20 de kilometri de Leskovac. Aeronava a efectuat două raiduri trăgând câte o rachetă. 11 oameni au murit şi alţi 16 au fost grav răniţi.

Printre morţi se numără o fetiţă de 10 ani şi un băiat de 13 ani".

Ei, da, s-a revenit asupra comunicatului, în aceeaşi zi. Au fost numai zece morţi, cel de-al unsprezecelea, tu, ai luat viaţa de la capăt. Şi să vezi cum a fost. Când controlau ăştia cadavrele la morgă, ca să le identifice, după bombardamentul asupra trenului în care te aflai, au descoperit în pumnul tău un purcoi de bani. Bani mulţi! Dacă o luai spre lumea cealaltă, crezi că aveai nevoie de ei? Plăteai ceva vămi, șpăgi, ca să intri în Rai? Bă, dar ţineai de bani cu toată responsabilitatea. Tot încercând ăştia să îţi descleşteze mâna de pe bani, ai gemut. Ta-na-na-naaa! E viu!

Erai suspect cu atâţia bani în pumn, iniţial au zis că erai hoţ în trenul internaţional. Când au aflat, după acte, că erai şi român, părerea a fost gata, definitivă. Spuneau: Cine? A, hoţu' din tren!

Da, ăla nu mai are şanse, spuneau. I-au zguduit toate intestinele, creierul, e surd, e mut, e… kaput.

Te-au scos dintre cadavre, te-au dat la reciclat, au zis că ar mai putea scoate ceva din tine. De un rasol, măcar. Măcar câteva organe pentru transplant. Sau măcar ficatul pentru pisici. Nu, ficatul nu, că e îmbibat de alcool şi alte cele. Poate rinichii?

Te-au adus în salon. Salon? Altă viaţă. Aici eram eu. Angajată de probă, ca infirmieră, de trei zile. Cu tot cu cea din ziua bombardamentului, 12 aprilie. Nu aveam chef să rămân, sânge,

mizerie, gemete. Dar căutam o variantă de plecare spre Italia.

Ziua următoare eram decisă să o șterg, tren, mașină, autostop.

Un doctoraș voia să mă călărească din prima zi, i se pusese pata, că am buze ca peruzeaua și ochii ca cafeaua…! Exact așa. I-am spus că sunt virgină. Măcar un cunilingus, zice. I-am explicat că sunt bigotă și că trebuie să vorbesc mai întâi cu preotul meu.

Dacă preotul îmi dă voie, da, mă prezint cuminte la lins, la el.

Și unde e preotul ăsta al tău? În Munții Carpați, în România, să mai aibă un pic de răbdare, că anul viitor sigur mă duc până acolo, să cer o binecuvântare pentru treaba cu care mă ispitea dânsul. Mă înjură ăla, îl înjur și eu. Că știu înjurături în sârbește, cum nu știu să cer apă sau pâine…! Dar mă trimite asistentul care mă avea în echipă să ajut la trecerea ta de la morgă în salon.

Tocmai îți numărau banii din pumn: fișic de bancnote, mamă, mamă! În total vreo opt mii de dolari. Bănet, nu glumă. Cei care îți descoperiseră banii își dădeau coate, își făceau semne, unul chiar îmi zice de-a dreptul: uite, ai cinci sute, restul să îl împartă între ei. Refuz. Deși cu banii ăia aterizam direct în mijlocul Romei, Papa însuși mi-ar fi făcut spiciul de bun venit.

Deodată, mi se trezește spiritul civic și conștiința de român, așa că mă hotărăsc să reacționez: banii sunt ai băiatului! Furați, nefurați, sunt ai lui. Proces-verbal și gata. Sunt opt mii de dolari!

Clar. Câr, mâr, ăștia acceptă. Unul mă înjură în sârbește: Târfă!

Țigancă împuțită! Jebote! Nu mă las nici eu. Îi înjur ca la ușa cortului. S-au lăsat păgubași. Acum, cum să plec? Te luasem sub protecție. Zic, hai să-l aduc pe nesimțit la realitate, după care să o șterg în lumea mea. Și să nu mă las până sârbă lăii nu-ți returnează banii. Era o chestiune de onoare, acum. Și să nu zici că nu m-am gândit o clipă, sau două, că la sfârșit, când îți înmânează ăștia purcoiul de bani, nu o să-ți cer cât să am pentru drum, până în Italia…! Împrumut, firește. Deși, la o adică, o femeie are tot timpul ceva de schimb la ea, ca să facă rost de bani. Că așa i-a dat Dumnezeu…! Numai proastă să fii, să nu te descurci. Un bărbat? Puah. Nu vrea domnul…? Deoparte, poate vrea domnul…! Hai, serviți! Gustați! E proaspătă. Și e făcută numai și numai

pentru dumneavoastră. Sunteţi bărbatul fatal, total…! Domnu', te visez de când am făcut ochi, tremur Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 156 157 de când te-am văzut. Pulă ca a dumneavoastră nu mai există pe lumea asta, leşin după ea…! Vorbe, vorbe, vorbe…! Şi te descurci, faci rost de bani. Recunosc, nu a fost nevoie să apelez la asta până acum, dar să nu crezi că nu am avut în minte şi situaţia asta, de rezervă. A fost o paranteză, unde rămăsesem…? A, da. Bun, totuşi cum să te aduc pe tine la realitate când erai o legumă? Şi mi-am adus aminte de ceea ce îmi spunea o mătuşă, o ciudată, căreia îi căzuse bărbatul dintr-un cireş. L-au declarat mort doctorul şi felcerul din sat. Dar femeia nu vrea să creadă asta, îl duce pe bărbat acasă şi timp de trei zile, în loc să îi facă priveghiul, îi spune poveşti. Orice, îi vorbeşte despre lume, despre grădină, despre sat, despre ei doi. Continuu, trei zile.

După trei zile ăsta în loc să putrezească, ca omu' decedat, deschide ochii şi-i spune: Marie, tare mi-e foame! Dar pe unde ai fost, pe lumea cealaltă, nu ţi-au dat de mâncare?, îl întreabă femeia topită după trei zile de nesomn şi de vorbă neîntreruptă.

Marie, zice bărbatul – nu mai ştiu cum îl chema –, pe acolo nu se mănâncă aşa ca pe lumea asta, pe acolo oamenii se hrănesc numai cu cuvinte şi cu imagini. Dar carne, pâine, ioc. Şi a mâncat bărbatul carne şi pâine şi a mai trăit pe lumea asta o mulţime de ani.

Eu: E adevărat, cred. Şi eu am auzit, când eram pe lumea cealaltă, nişte cuvinte care mi s-au dat, care mi s-au întipărit în minte: dolina, ruka, grad. Nu ştiu ce înseamnă, dar m-am agăţat de ele.

Aiana: Deal, mână, oraş. Sau cine mai ştie? Cuvintele pot să semnifice şi altceva decât cred oamenii că semnifică ele la un moment dat. În altă lume e posibil să aibă altă semnificaţie.

Eu: Auzi, între morţi, nu e cumva şi cineva cu numele de Tanko?

Aiana: Tanko? Stai să văd în ziar, că e o listă. Da, e un Tanko Borillo, dar ăsta e un personaj deja. Era urmărit internaţional, căutat în câteva ţări, de Interpol chiar. Bandit de talie mare.

Spărgător de bănci, alea, alea…

Adevărul e că nu l-au identificat între morţi, câţiva erau bucăţi, bucăţi, numai că i-au găsit actele la locul faptei. L-ai cunoscut?

Eu: Era prietenul meu.

Aiana: Nici nu mă aşteptam la altceva, ca să îţi spun drept.

Aşa se explică şi banii. Tocmai dăduserăţi lovitura, nu-i aşa?

Eu (în şoaptă, după ce i-am făcut semn să vină cu urechea aproape): Tot războiul ăsta, din anii din urmă, a fost din cauza lui Tanko, să ştii. Hai să îţi spun cum a stat treaba, că e un pic mai complicat. Doi albanezi, fraţii Barici, Adolf şi Vissarionovici, au pornit tot războiul ăsta, numai ca să îl poată ucide pe Tanko, să ştii. Tanko şi fraţii Barici au avut o înţelegere cândva, în nişte momente când Tanko era deprimat şi i-a plătit pe cei doi să îl omoare ca să scape de chinuri. Iar americanii, ai să mă întrebi, ce caută ei în povestea asta? Sunt manevraţi de fraţii ăştia, de Adolf şi Vissarionovici…! Ăsta-i adevărul. Iar acest adevăr eu îl ştiu chiar de la Tanko. Eu însumi, din tren, am văzut avionul care ne-a bombardat şi l-am zărit pe aviator: era unul dintre ei, Adolf sau Vissarionovici. Nu mi-am dat seama în clipa aceea.

Am pozele lor în buzunar, că eu trebuia să îl apăr pe Tanko de ei, am fost angajat pentru asta…! Nu te mira, o să-ţi povestesc eu, pentru că Tanko i-a plătit pe ăştia doi ca să-l omoare, în 1979, a avut nişte zile negre, dar între timp s-a răzgândit…!

Numai că fraţii Barici nu au mai fost de găsit ca să îşi schimbe intenţiile. Ai înţeles acum? Mie mi-a spus toate astea Tanko înainte de bombardarea trenului, nu am apucat să mai cer amănunte.

Gâfâiam, făcusem prea mult efort.

Aiana m-a urmărit cu gura căscată, ochii i se măreau cu fiecare vorbă pe care i-o spuneam. Oare chiar înţelegea situaţia?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 158 159 Apoi m-a învelit şi mi-a spus că ar fi cazul să dorm. Traumele prin care am trecut eu lasă urme serioase, de cele mai multe ori de netratat.

17.

Aiana (pe când stăteam în balans între cele două lumi): Eu m-am născut într-o casă cu trei sute patruzeci şi şase de bunici.

Aveam câte o bunică pentru fiecare zi a anului, minus nouă zile din an când nu aveam nicio bunică.

Atunci, în acele zile, trebuia să îmi dau seama cât de greu e să nu

ai câte o bunică pentru fiecare zi, şi îi plângeam pe cei care nu aveau.

Tot atunci o întrebam pe maică-mea cum de e posibil ca să fie zile din an în care nu am bunică, dacă nu e vreo maşinaţiune a ei sau a sorţii şi cum de e posibil ca unii copii să nu aibă nicio bunică, aşa cum era Joe Limoncelo, o poreclă desigur a lui Tom Degetgros, asta tot poreclă, de fapt cei doi numindu-se Vali Bunăseara, un nume de care acum mă îndoiesc că era chiar cel adevărat.

Dar să zicem că era adevărat, nu mai pot să investighez situaţia, Joe e de multă vreme în America.

Şi nu a mai dat niciun semn de foarte mulţi ani, nu a mai venit niciodată acasă şi asta din pricina faptului că nu avea nicio bunică.

Că dacă nu ai nicio bunică, la ce să te mai întorci acasă din lume?

În zilele în care nu aveam nicio bunică trebuia să fiu tristă.

Mă sculam dimineaţa şi ştiam că trebuie să fiu tristă.

Mama era tristă şi ea.

Mergeam în vârful degetelor prin casă ca să nu tulbur tristeţea generală.

Că tristeţea trebuie trăită în linişte şi deplin, mai ceva decât bucuria.

Până seara trebuia să plâng în câteva reprize, că aşa se manifestă tristeţea între oameni, lucru pe care l-am deprins de atunci şi acum îl pun în practică. Buuun!

Aveam, deci, trei sute patruzeci şi şase de bunici.

În primul rând, copil fiind, trebuie să înveţi să reţii chipurile lor şi să le distingi între ele.

Nu a fost foarte greu, în general fiecare bunică se recomandă din prima clipă, de cum deschide gura.

Apoi trebuie să le înveţi pe de rost numele.

E o tragedie dacă uiţi numele uneia sau o numeşti pe una cu numele celeilalte.

Se supără, se retrage într-un colţ, duce un colţ al baticului la ochi, şi plânge.

Se uită în zare, şi plânge.

Se uită peste tine, prin perete, şi plânge.

Se uită într-o carte, şi plânge.

Recunosc că şi eu le-am mai încurcat uneori numele, nu de multe ori, dar suficient ca vreo câteva duzine dintre bunici să se gândească la soarta amară a bunicelor nerecunoscute de nepoţi.

E o dramă în familie acest lucru.

Îşi mărturisesc una alteia momentul, situaţia, conjunctura.

Imaginează-ţi trei sute patruzeci şi şase de bunici tânguindu-se despre soarta grea a bunicelor de pe lumea asta. Buuun!

Bunicile toate ţin minte că tu erai căcăţit tot la fund când erai mic şi toate trei sute patruzeci şi şase te ştergeau, încât poţi să îţi închipui că funduleţul tău era supus la mari cazne datorită preocupărilor lor escatologice. Parcă aşa se zice? Escatologic?

Ceva ce ţine de căcat, dar nu sunt sigură. Dar nu te întreb pe tine acum, întreb în general.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 160 161 Apoi fiecare bunică are o specializare numai a ei, se distinge de celelalte prin ceva care îi este definitiv propriu. Hai să le luăm pe rând…

Bunica Ana.

Da, bunica Ana face prăjituri cu nucă şi cu rahat, aluatul îl adună într-un fel de cocă pe care după ce o dă la cuptor o taie cu un cuţit lung şi mâncat de vreme, cu o lamă ca o secere, în felioare subţiri.

În fiecare felie descoperi, dacă vrei, continente, ţări, oraşe, chipuri de oameni, animale.

Odată am văzut într-o felie de prăjitură chipul lui Dumnezeu.

Sau al lui Iisus Hristos.

Nu mai ştiu exact, eu îi confund adesea.

Dar îmi amintesc că bunica Ana a luat felia şi a trecut cu ea pe la celelalte trei sute patruzeci şi cinci de bunici şi le-a arătat minunea, vreo două sute dintre ele şi-au făcut cruce, vreo sută zece au sărutat chipul misterios de pe felie, iar restul s-au uitat mai întrebătoare, mai neîncrezătoare, iar în final au acceptat şi ele că parcă seamănă.

Hai, nu-i aşa că nu mă crezi? Te simt, da, te simt că nu mă crezi, dar să ştii că e adevărat. Cândva o să îţi arăt şi eu, poate, continente în felia de pâine şi chipuri în coaja de cozonac.

Bunica Arsineta era șchioapă.

Și am fost convinsă toată viața că era șchioapă doar de dragul meu.

Că avea un mers săltat și comic care mă făcea să râd când mergea prin casă, abia așteptam să intre în raza mea vizuală ca să mă înveselesc.

Copiii strigau: Șchioapa! Șchioapa!

Și băteau în table în jurul ei, în urma ei.

Ea nu se supăra.

La un moment dat m-am alăturat corului, și strigam împreună cu ei: Șchioapa! Șchioapa!, iar lucrul ăsta îmi dădea o mare satisfacție, eram foarte bucuroasă că sunt singurul copil care are o bunică șchioapă.

Bunica Alba era canibală.

De unde știu?

De la ceilalți copii care știau ei, de la părinții lor, probabil, că bunica Alba mâncase o mulțime de copii.

Cică îi înfuleca din trei înghițituri, ca pe nimic.

Alegea copii nici prea mari, nici prea mici, nici prea frumoși, nici prea urâți, nici prea cuminți, nici prea agitați, nici prea proști, nici prea deștepți.

Eu mă uitam cu groază la mâinile ei, la gura ei, la pântecele ei.

Nu-mi plăcea să stau numai cu bunica Alba în cameră, căutam să mai fie cineva prin preajmă când o întâlneam.

Și cu cât eu mă ascundeam de ea, cu atât ea mă căuta mai tare, voia să mă mângâie pe creștet.

Când îmi punea mâna pe creștet, mă ardea.

Bunica Amedeea m-a învățat un cântecel tare vesel, pe care însă celelalte bunici nu prea îl agreau, considerând că nu era deloc educativ. (Bunica Antimia: „Auzi tu, ce îi bagă în cap…!

Unde o să ajungă fata asta cu asemenea exemple? Ptiu!”. Nu scuipa propriu-zis, era mai mult o chestie onomatopeică). Cântecul suna cam așa: „Afară-i vânt și e-nnorat/ Și-n sobă arde mama, /

De lustră tata-i spânzurat, / Iar eu mă tai cu lama…”

Nu ştiu de ce nu le plăcea lor, pe mine mă înveselea de nu mai puteam. Auzi, de lustră tata-i spânzurat…! Ha, ha, ha…!

Când eram singură, îl spuneam cu voce tare, aproape că îl urlam.

Eram fericită.

Bunica Amalia era atât de sfioasă, de timidă, că îi era frică să deschidă gura, orice cuvânt părea să o clatine ca şi cum aerul pe care îl elibera din gură ar fi avut o forţă greu de stăpânit de un Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 162 163 om, un fel de cuvinte cu reacţie, aşa cam cum au avioanele inventate de Henri Coandă.

Dacă spunea un bună ziua, şoptit, evident, făcea un pas îndărăt ca şi cum şi-ar fi căutat un echilibru, ochii i se măreau brusc, roşea până în vârful urechilor, căuta un punct de sprijin.

Bunica April o necăjea adesea pe bunica Amalia, sâcâind-o cu întrebările:

Tu, Amalio, tu, de unde ai bluza asta aşa de înflorată?

Tu, Amalio, tu, cum ai făcut tu copiii, pe gură?

Că nu te văd stând cum stau femeile cu un picior la răsărit şi cu altul la apus, ca să pătrundă lumina soarelui şi să lege rodul…!

Bunica Amalia ducea atunci mâna la piept, apăsa pe inimă, să nu se oprească.

Şi inima nu se oprea, dar nici nu se simţea în largul ei.

Bunica Aelia Laelia îmi spunea ghicitori. Venea la patul meu, dacă dormeam şi întreba: Ce e neagră şi fierbinte şi stă la doamne înainte?

Nu ştiu, spuneam eu.

Cafeauaaa!, spunea ea.

Ultima ghicitoare, pe care mi-a spus-o înainte de a dispărea de acasă, a fost următoarea: „Nu-i nici fată, nici băiat şi nici femeie bătrână; nu-i nici târfă, nici fecioară, ci toate la un loc.

Nu poate fi omorâtă nici de foame, nici de sabie şi nici de otravă, ci de toate la un loc. Nu se află nici în ceruri, nici în ape, nici pe pământ, ci oriunde. Ghici ce e?”

Nu am ştiut să răspund, lucru care a mâhnit-o peste măsură.

Adevărul e că nici ea nu ştia, probabil, răspunsul, aşa că a plecat

de acasă, luată parcă de un vânt rău, care a pedepsit-o pentru faptul că inventa ghicitori fără răspuns, şi dusă a fost.

E o pedeapsă normală, cred eu.

Eu: Da, ştiu eu răspunsul. E umbra…! Aşa cred. Nu-i aşa că e umbra?

Numai că din gură nu pleca niciun sunet. Sunetul rămânea în gură, ca o piatră greu de eliminat, greu de înghiţit.

O voce: Clipeşte. Uite, clipeşte. Înseamnă că impulsurile verbale îi ajung la creier. Pare să fie cât de cât conştient. Dacă nu are creierul inundat cu sânge, poate să scape.

Altă voce: Abia mâine îi pot face ăştia de aici un tomograf, nu au soluţia de contrast. Dacă rezistă până mâine…!

Eu: Şobi!? Băi, frăţioare, ce cauţi tu aici, în povestea asta cu bunici? Tu nu eşti la nutriile tale? Băi, să ştii că am dat de urma lui Chappi, a celui care ne-a golit de bani…! Am să îţi spun ce-i cu el, ştiu de la Tanko…!

Vorbeam cu gânduri, însă. Şi gândurile erau o baltă în capul meu. Clipoceau.

Aiana (continuând): Bunica Artemis era grasă. Foarte grasă.

Era aşa de grasă că dacă voiam să vorbesc cu ea, mai întâi o strigam, cât puteam eu de tare, ca să văd unde îi e capul, unde îi sunt urechile, ca să ştiu cum să mă poziţionez.

Odată m-a rugat să o ajut să treacă strada, ca să ajungă la bunica Allis, aşa că am rostogolit-o cale de vreo sută de metri.

M-au ajutat bunicile Amedeea şi Ariana.

Bunica Artemis mi-a mulţumit numai mie, totuşi, legănându-se puţin, cam cum fac matrioştile-mamă.

Eu: Bunica asta grasă îmi e cea mai simpatică. Mai spune-mi despre ea…!

O voce (Şobi?): Clipeşte, să ştii că îi ajunge la creier povestea.

E conştient. E o reacţie tipică. Slavă Domnului, îşi revine. Cred că ar trebui lăsat să se odihnească, nu mai trebuie provocat creierul cu cuvinte, da, iese din comă…!

Ba nu, ba nu, am strigat eu, vreau să ascult povestea mai

departe!, însă cuvintele s-au făcut cocoloaşe, sufocându-mă. Şi s-a făcut brusc întuneric în gură.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 164 165 *

Eu (la o vreme, cu aceleaşi cocoloaşe de cuvinte şi nume prin cap): Nu ştiu exact câte bunici erau în stolul acela pe care l-ai mânat pe deasupra mea, dar să ştii că pe vreo câteva am reuşit să le dobor cu puterea minţii.

Şobi: Am aflat din ziar, că eşti erou naţional în Serbia. Nu puteam să te las să te bucuri singur de aşa notorietate, am venit şi eu să mă înfrupt.

Aiana (mai târziu, evident): Da, băiatu', am văzut cum moartea s-a aplecat deasupra ta şi ţi-a susurat la urechiuşă, ca într-un cântec de leagăn: noapte bună, noapte bună, noapte bună, noapte bună, noapte bună…!

18.

Pe 21 aprilie am deschis ochii şi am văzut-o pe Aiana. Nu ştiam cine era, însă am recunoscut-o.

— M i-e foame, i-am spus.

Mi-au adus orez cu lapte.

— Mai vreau, mai vreau.

Înăuntrul meu era un gol imens, ca o memorie din care fusese extras totul. Dar care lăsa loc, astfel, unei memorii noi. Bâjbâiam.

— Şobi? Tu eşti?

El era.

— Şi Albena?

— Albena a ajuns la Hollywood. Cred că a găsit un regizor care să o facă vedetă.

— Şi nutriile?

— Sunt victime în războiul ăsta.

— Dar războiul nu e gata?

— N iciun război nu se termină vreodată, după ce curge prima picătură de sânge.

— Şi groapa cu var?

— Nimic mai tăcut ca o groapă cu var stins.

— A-ha!

Aiana: Cine sunt? Sunt îngerul tău păzitor. Îţi aminteşti când erai copil şi spuneai înger, îngeraşul meu? Să ştii că mie mi te adresai, am aici într-un carneţel situaţia exactă, de câte ori m-ai apelat. Asta te-a salvat.

A-ha!

A doua zi am fost vizitat de adjunctul consulului la misiunea noastră din Belgrad. Se numea Postolache.

Numele meu apăruse în documente, în ziare, eram una dintre victimele acestui război.

— Domnule Radiţki, suntem mândri de dumneavoastră, spuse Postolache ăsta.

— Dar de ce sunteţi aşa de mândri de mine?, am întrebat eu.

— Că aţi reuşit să supravieţuiţi acolo unde alţii nu au reuşit…

— Nu am niciun merit, au greşit ăia ţinta.

Şi l-am înjurat, mi-a spus Aiana mai apoi. După care am adormit la loc, profund.

Eu, după ce mi-am revenit: Trebuie să mergem la mormântul lui Tanko. Negreşit. Tanko a ascuns acolo întreaga sa avere. Şi-a îngropat acolo şi sufletul. Trebuie să mergem. De unde ştiu? E o intuiţie. Sau am visat? Sau mi-a spus? Nu, eu nu ştiu unde e mormântul, dar trebuie să dăm peste vreunul din fraţii Barici.

Şi e imposibil ca ăştia să nu ştie. Da, trebuie să îi căutăm. Pe Adolf sau pe Vissarionovici.

Adjunctul consulului voia să răspund unui chestionar, date personale, cum de eram chiar în acel tren, chiar în acel moment, ce doresc să fac mai departe. Se agita în jurul patului.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 166 167 Doctorul, un macedonean, Todorovski, i-a cerut să mă lase în pace. Nu sunt încă restabilit. Am depăşit o comoţie cerebrală.

Tinereţea a contat. Şi norocul.

Acel Postolache a revenit.

Nu m-ar fi deranjat, dacă nu i s-ar fi cerut să facă asta.

Cine i-a cerut?

Din ţară, de la Ministerul de Externe. Şefii lui. El e un funcţionar care îşi face datoria şi atât. Să înţeleg asta şi să îl scuz.

Îl uit.

Aud zgomote în cap şi am dureri de parcă port în interiorul ţestei un kilogram de cuie.

Pe 10 mai revine Postolache. Îmi spune că mama a avut un accident de autocar în Austria. Primise informaţia pe căi diplomatice, de la Poliţia din Măgurele.

— E grav?

— Destul de grav.

Pe 12 a revenit şi mi-a spus că îi pare rău, nimănui nu i-ar dori să fie în situaţia lui, să dea veşti aşa proaste.

L-am înjurat din nou. Îmi rămăsese în minte că asta trebuie să fac în momentul în care îi văd mutra.

Mi-a strâns mâna şi m-a rugat să îi accept condoleanţele.

Mi-am văzut mâna în mâinile lui, era albă, ca de mort. Eram viu, totuşi?

Pe 13 ne-a anunţat că avem la dispoziţie o maşină de la ambasadă, să plecăm spre ţară. El ne făcuse rost de maşină, să ţinem minte.

Era o Dacia 1310 break.

Am plecat pe 16 mai.

Aiana, Şobi şi eu. Şoferul era un ataşat economic care era lăsat la vatră.

Două zile cât a durat drumul până acasă nu am reuşit să aflăm cum îl cheamă.

Ofta şi înjura în barbă nişte şefi care îi făcuseră figura şi îl puseseră pe liber.

Pe el, care le înghiţise mizeriile, îi făcuse oameni pe mulţi, pe el, care fusese complice la matrapazlâcurile lor…!?

Şi acum, ce? Trimiseseră maşina asta în ţară, la casare, laolaltă cu el…! Că el a ajuns să care cadavre, după ce condusese misiunea economică atâţia ani…?

Că a fost un bou, bou cu B mare, fiindcă ăştia spărgeau

embargoul în comerţul cu petrol, impus Iugoslaviei şi el, el ce făcea? El le ascundea urmele, da, asta făcea.

Şi cretinul ăsta de Postolache, securist făcut la apelul bocancilor, analfabet şi lichea, a ajuns să îi dea lui dispoziţii…?!

Îi va da în gât pe toţi, da…!

Ar fi trebuit să dormim undeva, la Timişoara, numai că şoferul a decis să facem drum întins. El nu putea să închidă un ochi, atât era de jignit, de nervos.

Şi se grăbea să ajungă, să îi dea în gât pe cei care îl ejectaseră din sistem.

Nu va ierta pe nimeni.

Partea a treia 171 1.

Aiana a spus că nu merită.

Eu am spus că merită.

Ar putea fi un scop în viaţă, am spus.

Aiana: Un scop de căcat, asta e. Bă, ai o mutră, că îmi vine să te contrazic, indiferent ce ai zice. Că e lumină afară, de exemplu.

Eu ţi-aş răspunde: Lumină, pe dracu'! Numai orbii văd lumină acum…!

Cu cât mă gândeam mai tare la oraşul în care nefericitul Olaf îşi visează noapte de noapte odrasla, sunt vise impersonale, evident, cu atât oraşul se îndepărta. Se făcea ca un balon uriaş de săpun care se spărgea pe cerul nordului, eliberând lumea unei nopţi polare. Era o lume stranie, cu bărbaţi înalţi, inexpresivi, cu femei trupeşe care îşi etalau dinţii laţi. Probabil că văzusem undeva vreo poză cu nordici, sau vreun film, nu îmi dau seama de unde această viziune.

Aiana, după ce îşi pusese pe cap un batic rozaliu.

Urcată pe masa din bucătărie.

Tălpile goale.

Bretelele cămăşuţei îi cădeau de pe umeri, când de pe stângul, când de pe dreptul. Făcea eforturi vizibile să rămână îmbrăcată.

Mă uitam în sus şi îi vedeam pulpele subţiri, întâlnindu-se în petecul gri-roşcat al pubisului. Păşea ritmic, improvizând un dans. Părea preoteasa unui cult fără miză mistică. Părea chiar o Adrian A lui

Gheorghe Luna Zadar 172 173 păpuşă mânuită de un magician care îşi făcea treaba de la distanţă.

Sau un rapper care îşi spune rolul său cântat.

— A sta e scop în viaţă? Rahat. Dar omul, omul în general, ce scop are în viaţă? Omul e cea mai tâmpită fiinţă din toată universalaraia asta, pentru că el crede că viaţa are un scop… Bă, dacă universul nu are limite, cum poate viaţa să aibă scop? Spune şi tu, nu e o tâmpenie? Dacă universul ar avea limite, da, un scop ar fi fost să ajungi la capătul lui, să îi atingi o limită, dar aşa? Nu are nici pe naiba. Scopul unde să mai încapă atunci când te naşti, te zbaţi să trăieşti, apoi mori? Care e scopul viermelui de varză? Să devoreze varza în care trăieşte? Care e scopul vulpii? Să şterpelească o găină, poate găina de o tonă chiar, pe care să o devoreze cu tribul ei de vulpi? Dar atunci, care e scopul în viaţă al găinii…? Dar omul, cea mai inutilă creatură de pe lumea asta, decretează că el nu e aşa, o oarecare frunză în vânt, el este făcut cu un scop, pentru un scop…! Baaang! Să ce…? Să îmblânzească şerpii boa? Să facă menajerie din animalele libere care pot trăi fără scop? Bă, ascultă-mă pe mine, omul e făcut să contemple, nu să modifice ce a făcut Dumnezeu. Am citit asta în Osho sau pe undeva… Să presupunem că omul a fost făcut de Dumnezeu şi nu a fost paraşutat în grădina zoologică de pe pământ. Că io tot cred că asta a fost la început pământul, o grădină zoologică pusă la cale de fiinţe cu adevărat raţionale, de pe undeva din univers. Numai că a fost ca într-un acvariu în care scapi un peşte de pradă care îi sfârtecă pe toţi ceilalţi. Bă, ştii cum cred eu c-a fost? Pe planeta pe care a fost omul la început, ăsta a devenit fiară şi strica totul în jurul lui. Şi maimarii planetei au zis că, gata, cu ăsta nu mai e de glumit. Şi în loc să-l stârpească direct, că era totuşi creaţia lor, l-au luat şi l-au mătrăşit pe pământ. Şi aici omul ce să facă? Ce a văzut în lumea din care a venit. A făcut pe bossul, pe şeful, pe Dumnezeu cu fiinţele fără apărare din jur. Nu se zice într-o rugăciune, că precum în cer aşa şi pe pământ? De aici vine, aşa simt io…! Bă, numai cinci minute dacă ar avea animalele din lume arme de vânătoare pe mână, ar face prăpăd din omenire. Şi ar merita-o din plin, să le încarce fundurile cu gloanţe tuturor celor care ucid animăluţele

din menajeria pământească…!

Magicianul care o manevra de la distanţă se oprise, aşa că Aiana rămase încremenită într-o poziţie de yoga, când îţi controlezi respiraţia şi ritmul inimii. Nu ştiu cum se numeşte poziţia.

Vinişoarele de pe pulpele Aianei erau albastre, aşa cum sunt amprentele în marmura de Carrara, cum văzusem în atelierul unui sculptor de monumente funerare, în Serbia. Am urcat păşind cu buzele până la limita vizibilă a uneia dintre vinişoare, care se pierdea în zona pântecelui. Putea fi un scop, să ajung la capăt, să descopăr de unde izvorăşte acel firişor de sânge albastru?

Urc şi eu pe masă şi împreună îngânăm cântecul unui rapper, virusfatal, pe care îl auzisem în Vama Veche în vară.

Lipăim cu tălpile goale pe blatul de lemn plastifiat, vocile ne sunt ca două supape prin care un vas de expansiune îşi pierde presiunea. Sau ca două alarme de maşini care îşi îngână una alteia singurătatea, după ce au fost abandonate între blocurile unui cartier în demolare:

Sunt omul de nişă/ sunt cetăţeanul-câine/ toţi care mă întâlnesc/

lovesc în mine// Sunt omul cutie/ mă duc singur în spate, / cuşca mi-e oaza/ de libertate// Sunt omul de plastic/ n-am conştiinţă/ (deşi par fiinţă) / sunt un obiect/ de unică folosinţă// Sunt omul elastic/

sar ca o bilă, / de la milă la silă, / de la silă la milă…! // Sunt omul de nişă/ sunt cetăţeanul-câine/ toţi care mă întâlnesc/ lovesc în mine…!

Când am terminat cântecul chiar ne simţeam ca două maşini abandonate între blocurile dintr-un cartier sordid, cărora li s-au ars bateriile. Mai pâlpâiau, slab de tot, doar luminile de avarie.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 174 175 *

Aiana a spus că nu merită.

Eu am spus că merită.

Dimineaţa am lăsat-o dormind. Părea să nu aibă gură, o şuviţă de păr i-o acoperea. Am luat această imagine cu mine.

Ca să pleci la drum ai nevoie de nişte imagini, cu care să te recomanzi acolo unde ajungi.

Cu care să te întreţii pe drum.

Din care să te hrăneşti.

Citisem undeva că în nordul siberian, în Rusia sălbatică, când cineva pleca la drum, într-o călătorie mai lungă, ca să nu ia merinde, bagaje prea grele sau voluminoase, cu hrană, lua cu el una, două persoane la drum, pe care le sacrifica şi le înfuleca atunci când îl ajungea foamea. Ăştia ştiau de ce sunt luaţi în călătorie şi acceptau, pentru asta se născuseră. Ăsta le era scopul în viaţă? Aşa înţelegeau ei. Dar dacă individul luat pentru sacrificiu se revolta şi îl ucidea el pe cel în burta căruia trebuia să ajungă? De ce nu? Întotdeauna am fost de partea excepţiilor.

Probabil că lucrurile acestea se petreceau în alte veacuri, deşi tot ce e în gena omului poate reveni în realitate imediat, totul e să îi creezi condiţiile. Eu nu aveam nevoie de nimeni acum, decât de nişte imagini. Îmi erau de ajuns.

În autobuz trei fete gureşe, cu rucsacuri colorate, vorbeau despre şotia pe care o făcuseră celei de-a patra, care lipsea. Una dintre ele îi telefonase, îşi luase o voce gravă, de băiat, şi începuse să îi toarne nefericitei că e îndrăgostit lulea, că îi dă întâlnire, că alea, alea. Şi se prezintă la telefon: student la Universitatea româno-americană, maşină BMW, varianta sport, babaci cu vilă la Sinaia, plus o casă de vacanţă la Mangalia. Apropo, acum sunt plecaţi în Dubai. Aia, proastă, crede şi vine la întâlnire. Astea trei se ascund într-o gură de metrou şi… Nu am mai auzit finalul, dintr-o staţie, cred că Aviatorilor, au urcat vreo douăzeci de copii, cu două învăţătoare extrem de grijulii care îi tot numărau, să nu se fi pierdut vreunul la urcarea în autobuz. Cele trei fete s-au refugiat în partea din faţă, spre şofer, eu am rămas în fundul autobuzului. Le vedeam doar expresiile, râdeau schimonosit, ajunseseră cu povestirea la apogeu. Cred că nefericita lor colegă aflase de păcăleală, cele trei ieşiseră, în final, din gura de metrou şi îşi consumaseră surpriza. Oare cea de a patra se supărase pe ele? Posibil. Nu aveam cum să mai aflu, am ajuns deja la aeroport. Ele nu au

coborât, semn că făceau drumul invers, spre oraş. Am coborât, le-am uitat instantaneu.

Era posibil să nu găsesc bilet. Dar am găsit. Mă uit la ceasul de pe telefonul mobil. Era şapte şi unsprezece minute. Aiana doarme în continuare. Ea se trezeşte la nouă punct. Ca să se întoarcă pe partea cealaltă.

I-am lăsat un petec de hârtie pe oglinda de pe hol, cu un mesaj fără niciun sens. Că Aianei îi plăceau lucrurile şi expresiile lipsite de sens, care o făceau pe ea să găsească unul. Sau să inventeze unul. Sau să se rătăcească în căutarea unui sens. Acum i-am scris aşa: EU CU SUFLETUL MEU VORBESC O LIMBĂ PE CARE CEI DIN JUR NU O CUNOSC. IARTĂ – MI STÂNGĂCIA DE A TRĂI.

Nu am semnat. Acum îmi pare rău că am scris ce am scris.

E o prostie siropoasă, mi se face greaţă numai când mă gândesc.

M-aş întoarce numai pentru asta, să rup hârtia asta cu acest mesaj tâmpit. Ce a fost în capul meu, să mă plâng că nu mă înţelege lumea? Care lume? Lumea nici nu există, e o proiecţie a mea.

Îmi imaginez că se deschide fereastra, că se face o pală de vânt în cameră care ia hârtia de pe rama oglinzii şi o răsuceşte şi o împinge sub dulap. Să n-o citească nimeni, niciodată. Mi-e ruşine de cuvintele care vor să înlocuiască viaţa, care o stâlcesc încercând să o traducă. Mi-e ruşine, Aiana chiar că o să creadă că m-am tâmpit. Şi că de asta am şi plecat. Oare cum va interpreta?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 176 177 Aiana: Băiatu', o bolânzenie sublunară ţi-a afectat centrii şi paracentrii cerebelului, o melancolie câinească ţi s-a insinuat în sânge, e posibil să ai un sifilis în fază incipientă, trebe musai să consulţi pe doctorul Şovărel care ar putea să-ţi prescrie băi cu oţet şi împachetări cu fum de salvie…! Sau cu fum de bălegar.

Am scos din buzunar telefonul mobil, l-am cântărit în mână, apoi l-am strecurat într-o gură de canal. S-a auzit un plescăit, semn că era apă în canal. Nu voiam să car după mine nici măcar memoria telefonului. Oare nu ar fi trebuit să-i şterg memoria mai întâi, cu toate numerele, cu toate mesajele? Dacă îl vor găsi şi vor crede cine ştie ce?

Că a fost vreo crimă…? Nu-mi păsa, totuși.

În sala de așteptare, înainte de îmbarcare. Geamul murdar din față lăsa să se vadă siluetele unor avioane în care niște indivizi în haine portocalii înghesuiau bagaje. Multe bagaje. Am început să descarc din memorie imaginile pe care le luasem cu mine. Nu erau prea multe, dar oricum a trebuit să fac mai întâi o selecție.

Aiana, mai demult: Bă, când eram mică jucam un joc tâmpit.

Mă jucam cu cuvintele, pur și simplu. Când nu mai ai nimic la îndemână, nu e totul pierdut, mai ai cuvintele. Am verificat asta de un milion de ori în viața asta. Și am supraviețuit așa celor mai negre stări. Când eram mică, eram mai tot timpul singură în casă, lumea din jur mă izolase. De ce mă izolase? Mama mi-a zis că eram căpoasă și că săream să scot ochii cu unghiile oricărui copil. Eram fiară, nu alta. Dacă venea cineva în vizită, mama mă încuia în camera mea și ofta. Dacă mai venea cumva și cu vreun plod după el, musafirul era în mare pericol. Mama ofta iar și îmi încuia ușa, întorcând cheia de două ori. Într-un magazin, cică m-am rostogolit cu un băiețel pe trepte, cu o bucată din urechea lui în gură, după ce copilul îmi atinsese pușcociul pe care îl încercam. Că nu mă jucam cu păpuși, ci cu mașini, cu pistoale, cu blindate. Dar și mai târziu, tot singură eram, nimeni nu simțea nevoia să stea cu mine.

În jocul meu făceam tot felul de asocieri trăsnite, îmi făceam realitatea mea. Ziceam cam așa:

Geamul îmi dădu cu cotul.

Sau becul se gândi ce se gândi și apoi se aprinse.

Luna se scărpina de peretele casei.

Îți dai seama? Și acum, când merg cu tramvaiul, de exemplu și mă plictisesc, imediat încep jocul acela.

La stația următoare, îmi zic, un stol de licurici trece prin furcile caudine și se oprește pe pânza țesută din degete abandonate la colț de vitrină ratată.

Un bărbat se apleacă peste nuanța de doliu a unei artere pline de sens.

În cămările inimii două ventuze adună cartofi pentru drumul fără întoarcere.

*

În aeroport, în sala de aşteptare, încerc să îmi ţin mintea ocupată, după ce un gol imens mă absorbea din interior. Şi interiorul golit chiar şi de imagini trebuia umplut cu ceva. Cu multe cuvinte. Cu foarte multe cuvinte. Văd oamenii care aşteaptă, ca şi mine, avionul. Acelaşi sau altul. Par pungi de aer cald care se înalţă până la tavan, plutesc în derivă, se chinuie să se menţină în spaţiul sălii de aşteptare. Câte unul alunecă în afară, ceilalţi îl trag înăuntru cu mare efort. Eu nu particip la efortul lor.

Titi îmi spunea că stările astea sunt atacuri de panică şi sunt apanajul depresiilor. Le mai fac alcoolicii sau drogaţii. Încep să îmi spun povestea îngrozit o clipă că nu voi avea cuvinte aşa cum îmi pare că nu am aer îndeajuns:

A fost odată un om care bău apă dintr-un pahar şi când privi pe geam văzu un câine care tocmai lingea raza de soare care se Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 178 179 cuibărise într-o pieliţă de vişină. Era sâmbăta alternanţelor. Trenul aluneca pe o coajă de banană convins fiind că există un Dumnezeu al deraierilor care locuieşte pe o stradă fără nume, la o casă fără număr, acolo unde poştaşul nu ajunge niciodată pentru că pe el la jumătatea drumului îl apucă somnul. Paharul din care bău apă era trist şi de asta era destul de neatent la eternitatea pe care geamul pretindea că o surprinde cu un suspin. Dar suspinul…?! Suspinul era fotografia în sepia a unui înger care nu avea aripi, ci nişte flotoare care îl ţineau la suprafaţa rugăciunii, atunci când cineva îi adresa vreun psalm. Aici e obligatoriu de făcut o remarcă, pentru a nu crea confuzie între veşniciile care îşi dispută imperiul clipei.

Da, psalmii erau toţi, absolut toţi, laţuri din panoplia fără sfârşit a sinucigaşilor. Ei preamăreau, astfel, viaţa. Viaţa, ce cuvânt stupid, planetele care brăzdează creierul unei iguane nu au nicio consideraţie pentru acest mod de a te opri din mişcarea fără sfârşit a materiei. Poţi tu să crezi că un şezlong uitat pe o plajă pustie poate fi proba unei crime? Dar să mă întorc la câine… Deşi nu am vrut să îţi spun asta, el nu era nici ambasador al rasei, nici voiajor în interiorul unui sistem de

scripeţi cu care nişte doamne din high-life-ul heleşteielor traversate de sălcii îşi renegau turpitudinea.

Deschid ochii.

Lucrurile, lumea se repoziţionaseră după reguli prestabilite.

Mă simţeam mai bine.

Pasagerii pentru cursa de Stockholm să se prezinte la poarta trei!

2.

Trec o poartă.

Trec altă poartă.

Trec poarta cu numărul trei.

Peste tot sunt identificat, controlat, ştampilat. Mi se pun ştampile pe urechi, pe limbă, pe palme, pe gât, pe plămâni, pe genunchi. Mi se iau amprentele ochilor de pe toate lucrurile pe care le văd.

Mi se scot măştile, una câte una. Sunt multe. Văd cum cei care mă identifică le aşază pe spaţiul îngust dintre benzile transportoare, la vedere, ca să mă recunoască toată lumea.

Îmi pun centuri una după alta, îmi leg cu ele şi aripile.

Aiana (cândva): De ce ţi-e frică să mergi cu avionul? Sunt o mulţime de oameni, milioane, care merg zilnic cu avionul.

Da, dar niciunul dintre acei oameni nu au fost şi nu sunt eu.

Apoi urc deasupra lumii, am devenit şi eu un balon cu aer cald, numai că eu nu mă opresc la nivelul unui tavan, eu urc mult mai sus, nu mă mai pot controla. Vomit. Şi mă liniştesc de parcă aş fi plâns.

O femeie îmi ţine capul între palme. Are palmele reci.

Ba nu, are în palme două cuburi cu gheaţă.

E Titi? Nu, nu e Titi. E stewardesa care m-a întins pe cele trei locuri, două dintre ele fuseseră deja abandonate de cei care le ocupaseră cu speranţă la decolare. Femeia îmi masează pometii obrajilor.

Ajunge cu degetele în dreptul gurii mele.

Are unghiile movulii, uşor ascuţite.

Sânii se freacă unul de altul, se frământă, molatici, ca nisipul sub

unduirea valului.

Mâinile îi miros a cremă din miez de caisă. Miros amar.

O muşc de un deget. Ţipă scurt.

Un tip trece în fugă pe culoar. Îmi spune ceva. Nu înţeleg.

Vorbeşte cu hieroglife, acestea îi ies din gură şi se împrăştie pe jos. Vreau să îi atrag atenţia că nu e bine că hieroglifele se împrăştie pe jos, ar trebui să aibă un aspirator pentru hieroglife.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 180 181 Vomit din nou, de data asta am împrăştiat în spaţiul îngust dintre scaune numai suflet.

Apoi mă liniştesc.

Aiana: Linişteşte-te, trage aer în piept şi spune o poveste.

Băi, fă o poveste din toate gândurile care îţi vin în cap, din toate cuvintele, din toate imaginile, din toate înjurăturile, din toate obsesiile…! Bagă-i pe toţi în poveste, pe cei din jurul tău, văzuţi sau nu. Ştii ce făceam eu când eram mică? îi speriam pe toţi cu schema asta: Băi, dacă vrei, eu te termin, dacă te bag într-o poveste…! Te fac nimic, sau te fac mare. Cum vreau eu. Te fac personaj mizerabil, de nu o să te mai spele toată apa Dunării.

Copiii se temeau de mine, din cauza asta, îmi strigau pe urme:

Vrăjitoareo!

Cerul ca un fluviu. Îl tăiam, îl despicam, eram ca Iona în burta balenei. Intestinele balenei erau albe, umplute cu aer, se umflau şi se dezumflau ritmic. Erau şi o mulţime de îngeri care se apropiau de geam, apăsau cu picioruşele lor albe, făceau apoi volte, nu le auzeam râsul, dar îl presupuneam.

Dedesubt, un fluviu.

Dedesubt, munţii ca un fluviu.

Voiam să ţin minte drumul ăsta, ca să ştiu cum să mă întorc.

Numai că o mână mare ştergea peisajul aruncându-l în hău.

Mâna lui Dumnezeu?

Stewardesa care îmi dăduse imprudentă primul ajutor şi-a bandajat degetul şi acum mă priveşte de la distanţă. Poate că e îngrijorată, să nu îi fi dat turbare?

Nu sunt sigur că nu am. Poate că nu am, totuşi.

O fixez cu privirea şi mă pregătesc să îi spun povestea. Da, simt că am prins-o, că nu mai are nicio scăpare. Se zbate, încearcă să se retragă, nu mai are vreo şansă. E ca o muscă într-o plasă de păianjen.

Ah, îi înţep un sân! ţipă? Nu, se abţine.

Da, e puternică, merită să lupt.

Lasă ochii în jos, dar privirile mele îi caută privirile.

Privirile mele acţionează ca o pârghie care i se insinuează cu o parte între pleoape, forţează, vrea să îi deschidă ochii mari, mari. Faţa schimonosită de surpriză îi rămâne fixată în fasciculul care îmi ţâşneşte dintre pleoape.

Aiana (vrăjitoarea, altă dată; dar şi acum): Cu cât e mai incredibil, cu atât e mai sigur. Cu cât e mai ilogic, cu atât e mai devastator. Şi nu te lăsa, du-ţi delirul până la capăt! E foarte important! Să mergi până la capăt…!

Stewardesa şi-a pus degetul bandajat pe buze.

— Ascultă, îi zic. Povestea asta o spun numai pentru tine, poveştile mele nu se repetă niciodată. Deşi, la înălţimea asta oricine e deja în miezul poveştii.

Mă priveşte uşor surprinsă: De multă vreme nu mi-a mai spus cineva o poveste. Cine eşti, de fapt?

M-am născut pe malul drept al fluviului.

Unii m-au invidiat: ce fluviu frumos, soarele răsărea cu toate razele înfipte în spatele apei ca şi cum ar fi păşit apăsat spre un tărâm nou.

Pe celălalt mal, lumea cu tot ce are ea mai adânc poate şi străin;

doar peştii trec dintr-o parte în alta adulmecând ţărmurile;

pentru noi e greu de trecut, unii reuşesc într-o viaţă, alţii nu;

acolo, pe celălalt mal, e izvorul cu o mie de rădăcini, acolo, pe celălalt mal, fericirea te ucide dacă nu eşti atent, acolo, pe celălalt mal, infinitul capătă sens şi Dumnezeu e mai aproape de necredincioşii săi, hula se face rugăciune, lămpile strănută adevăruri la o simplă pâlpâire de flacără. Pe celălalt mal tristeţea e fecundă toamna, iubiţii se îmbrăţişează şi îşi jură că într-o viaţă vor găsi o cale să treacă dincolo, uite ce frumos este dacă trimiţi un suspin dincolo, el se opreşte pe mal

şi face o reverenţă, uşile acolo se deschid cu o simplă plescăire a limbii, copiii acolo au un viitor, bătrânii Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 182 183 au un trecut, foamea acolo e mai subtilă ca un comis-voiajor care îţi oferă săpunul care te face nevăzut. Acolo, dragostea mea, nu trebuie să ai nume, acolo, dragostea mea, iubirea e dincolo de cuvinte, acolo, dragostea mea, copiii noştri au ochii sfioşi şi deschid ferestre direct în inima văzduhului, acolo, dragostea mea, dacă vrei să mori, rămâi într-un fel anume vrăjit ca ochiul de apă de ploaie într-un peisaj.

Am ţipat ca să trec dincolo; am urlat în urechea prea strâmtă a nopţii;

am plătit minciuna cu monede care au cinstit crima;

am râs şi am anulat toate întâlnirile trecute;

am dansat ca să nu mor de durerea de a nu avea decât un viitor, şi acela grevat de datorii;

am jurat strâmb, ca să învăţ cuvintele ceva despre adevăratul chip al lumii; pe un deget am înfăşurat curcubeul – ar putea fi el puntea care se rupe când îngerul burticos îşi face plimbarea după rugăciune?

Am hulit, ca să-mi dovedesc neputinţa.

Am pierdut totul cu sentimentul că undeva, toate pierderile se adună în dreptul câştigului, iar Dumnezeu îşi face din pierderile noastre palatul de aer la care toţi avem o cheie…

Gata. Am trecut pe malul celălalt al fluviului.

Cuvintele au tăcut precum greierii, speriaţi de schelălăitul lunii prinse într-o plasă de pescar, care îşi cântă o iubire de care nu are nevoie.

Nu mai aprind ţigara, nu mai dau bătăile inimii mai tare, nu mai strănut ca să-mi dovedesc bărbăţia, mă sprijin de un zid care nu ascunde nimic; izvorul cu o mie de rădăcini a secătuit pământul, deja scoate lacrimi acum. Acolo în adânc bolboroseşte voluptuos suferinţa, o minciună e suma a o mie de adevăruri pe care le poţi înţelege; dar sigur le poţi ierta?

Doamne, îmi depun şi eu calitatea de martor aici pe malul fluviului, oasele mele sunt relicvariul care cheamă ploaia şi dau curaj celor care cred cu adevărat că frumuseţea e un altar lăsat de izbelişte.

Să mori e târziu, să uiţi e o impietate, să te împiedici ca şi cum, beat de fericire, te întorci de la împerecherea sufletelor, să pluteşti de dragul plutirii, să înveţi curcubeul să nu se lege de ţărm…

Noi care ne-am născut din inerţia unor trupuri în derivă cui îi vom spune mamă? Noi care vorbim despre bătrâneţe ca despre o religie cui îi vom spune tată? De acum ce o să se întâmple cu noi?

Aici, dragostea mea, nu trebuie să ai nume, aici, dragostea mea, iubirea e o spaimă de cuvinte, aici, dragostea mea, copiii noştri au ochii sfioşi şi deschid ferestre direct în inima văzduhului; aici, dragostea mea, dacă vrei să mori, rămâi într-un fel anume vrăjit, încât şi ochiul de apă de ploaie clipeşte avid după peisaj.

Heraclit susţinea cu toată convingerea că nu poţi să te scalzi de două ori în aceeaşi apă; ei, în aşteptarea ta eu am să demonstrez că pot…

Vei ţine cont de asta?

Se făcu linişte. Şi liniştea topi hubloul, care făcu să se unească marginile cerului într-un punct, într-un unic punct, ca un pumn care izbi în plin.

Doamne, urmează depresurizarea?

Dar, nu. Stewardesa a ţipat scurt şi a căzut peste căruţul care aduna paharele de plastic din care îşi băuseră apa, sau ceaiul, sau cafeaua pasagerii.

Cineva a strigat: Un medic!

Din spatele meu s-a ridicat şi a mers precipitat spre femeia căzută între scaune, pe culoar, un bărbat. S-a aplecat, i-a desfăcut cu brutalitate bluza, i-a ascultat inima cu urechea lipită de Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 184 185 pieptul ei. I-a deschis un fermoar de la sarafan, tot cu brutalitate, i-a palpat pântecele, pubisul. Femeia a gemut.

E însărcinată, a conchis.

Eu încep să vomit din nou. Nu mai am ce, dar insist. Doctorul de ocazie o părăseşte pe stewardesă şi vine spre mine. Se clatină.

Mă prinde de umăr, mă împinge cu spatele pe scaunul gol de alături, cu brutalitate, îşi apropie faţa de faţa mea. Oare a făcut vreo

legătură între starea femeii şi povestea pe care tocmai i-am spus-o?

Îl muşc de ureche.

Se smulge. Înjură. Are sânge pe gulerul cămăşii.

Eu am sânge cald în gură. E sângele meu? Vomit sânge.

Un pumn greu mă loveşte în burtă. Icnesc. Dar mă liniştesc.

E ca şi cum ceva s-ar fi spart în interior, o bubă plină de puroi.

*

Aiana (cu câteva zile în urmă): Băiete, eu te-am vizitat pe dinăuntru, să ştii. Am intrat în tine ca într-o băcănie.

Eşti plin de rafturi pe dinăuntru. Eşti plin de sertare.

Le-am deschis unul câte unul, înăuntrul lor numai căcaturi.

Ştii tu cum arată un om pe dinăuntru? Vrei să ştii cum arăţi tu pe dinăuntru?

Mirosul, în primul rând. Miroşi a câine ud. Şi asta nu-i chiar de rău. Sunt unii, alţii care miros chiar a rahat pe dinăuntru.

E un peisaj trist înăuntrul tău. Oamenii care trăiesc acolo sunt total nefericiţi şi asta pentru că nu ştiu cum ar arăta fericirea dacă ar exista. Dacă ar şti, ar fi fericiţi numai cu atât. Dar nu ştiu şi nici tu nu ştii să le spui.

Dar şi treaba asta, cu fericirea, e o cacealma, să ştii de la mine.

Fug omuleţii dinăuntrul tău şi unul se lasă dintr-odată jos şi strigă, gataaa, am găsit fericirea…!

Ceilalţi se opresc şi se uită cu ochii holbaţi, cu urechile pleoştite, numai că ăla le zice: Ţeapăăă!

Şi iar fuge. Şi iar strigă. Şi asta de dimineaţa până seara.

Uneori şi în somn…!

De asta eşti agitat tu, din cauza agitaţilor dinăuntrul tău.

Vomită-i.

3.

De la aeroport iau un autobuz spre oraş. E un autobuz supraetajat în care urcă vreo zece persoane care caută spaţiile cele mai libere. Nimeni nu pare să prefere compania celorlalţi.

În dreapta rămâne universitatea din Uppsala.

Şi peisaje aride, cu nişte arbuşti desfrunziţi.

Un abur alb-albastru vălureşte în zare.

Văd insulele în ceaţă, ca nişte carapace de broaşte ţestoase.

Se mişcă lent, spre niciunde.

Cu harta improvizată de către şoferul de autobuz în mână cobor.

Pun petecul de hârtie în palmă, ca şi cum aş fi sugerat o poziţionare în teren şi pornesc.

În stânga am un canal sau e apa unui fiord.

În dreapta e un parc, câţiva băieţandri îşi exersează rolele.

În dreapta, apoi, e o biserică rusească, în stânga e un pod pe care nişte asiatici îşi fac poze.

Un restaurant pe stânga, altul pe dreapta. Pustii.

O intersecţie, strada mare se bifurcă.

În stânga Drottninggatan, bulevardul comercial, aşa cum îmi scrisese şoferul. O iau la dreapta, urc pe un trotuar îngust.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 186 187 August Strindberg (mai târziu am citit asta, dar reconfirmă traseul): „Un colţ de stradă cu o bancă sub un copac. Se vede portalul lateral al unei bisericuţe gotice; un oficiu poştal şi o cafenea cu scaune afară. Oficiul poştal şi cafeneaua sunt închise.

Se aud tonurile de la un marş funebru apropiindu-se şi apoi îndepărtându-se.

Necunoscutul stă pe marginea trotuarului şi pare că se întreabă în ce direcţie s-o apuce. Bate ora dintr-un turn de biserică: mai întâi patru bătăi pentru sferturi, pe un ton mai înalt; apoi trei bătăi de ceas pe un ton mai jos".

Eu eram necunoscutul.

Kom Hotel. Parcă aş fi ajuns acasă. O nouă Casă a Viselor?

Un hol mare, încărcat de canapele, aparate de cafea, pereţii sunt tapetaţi cu imagini western. Adresa hotelului o luasem din aeroport, căutasem pe panourile publicitare posibilele locuri de cazare. Şi preţul a fost un argument.

La recepţie, o fată cu pistrui pe nas, cu părul roşu. Şi un băiat. Sunt iubiţi, probabil. El nu o scapă din ochi, îi urmăreşte gesturile cu un soi de amuzament. Ea surâde continuu.

Da, mai are camere. Câte zile?

Nu ştiu exact. Poate cinci, poate mai multe.

Marcăm cinci, dar ne anunţaţi din timp dacă mai rămâneţi, avem multe solicitări.

Aprob.

De unde am luat informaţii despre hotel? De pe internet?

De pe internet.

A-ha.

Fata bifează ceva, semn că întrebarea e dintr-un chestionar.

Engleza fetei este una de manual, aproximativă. Încerc cuvintele cele mai simple, mai directe.

Rumenien?, întreabă.

Rumenien, răspund.

Îmi explică că e primul rumenien pe care îl cazează. Ce e drept, e aici de două luni.

I-am răspuns că sunt fericit că sunt primul român din viaţa ei, dar o şi încurajez: e încă tânără.

Râde.

Masculul de lângă ea nu înţelege nimic, aşa că se uită întrebător spre ea. Îi explică. Nu este aşa de impresionat. Dimpotrivă, pare să o avertizeze de ceva, se uită când la mine, când în ochii ei. Nu pare convinsă de ceea ce îi spune masculul prevenitor.

O întreb cum o cheamă.

Anita, îmi răspunde. Îmi arată ecusonul pe care scrie numele ei. Îmi dă cardul de intrare, îmi explică apoi că e valabil şi pentru intrare în hotel, noaptea, dacă întârzii.

Masculul, pe care îl privesc mai atent, e un semialbinos, plin de coşuri. O întreabă pe fată ceva, ce mi-a spus suplimentar, probabil. Ea îi explică. El dă din cap. Eu îl privesc în faţă şi îi fac un semn discret cu ochiul. Întoarce brusc capul.

În cameră, la etajul trei, aceleaşi postere mari cu imagini western. Nu rămân. Cobor. Cei doi, de la recepţie, stau tâmplă lângă tâmplă şi urmăresc ceva pe iPhone-ul fetei, probabil un filmuleţ. Râd.

Îi întind fetei adresa lui Olaf. Nu, nu mai corespunde cu noua

organizare a oraşului, adresa e foarte veche, nu-i aşa?

Da, e destul de veche.

Verifică în calculator, pare să nu afle ceea ce căuta. Un moment!

Formează un număr de telefon. Sună. Vorbeşte ceva, vorbe guturale, care se rostogolesc precum bilele de biliard pe pluşul moale, din când în când se lovesc între ele sau se lovesc de mantinelă.

Da, a întrebat pe cineva care a fost poştaş în zonă. Acum e pastor la un cult adventist. O informaţie suplimentară: mă atenţionează că pe un perete există o listă cu telefoane şi adrese ale bisericilor, caselor de rugăciune, sinagogilor, moscheilor din oraş.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 188 189 Nu sunt interesat.

Da, strada există, e undeva aproape. Din Drottninggatan, undeva la mijloc, se face stânga. Acolo e un nod de străzi care inervează toată zona Gamla Stan, undeva aproape e strada Vasterlanggatan care e perfect paralelă cu strada căutată, cu Prästgatan.

Ies.

În urmă aud râsul celor doi, reluaseră vizionarea filmuleţului.

Cobor strada. La intersecţie o iau la dreapta. Pe stânga, un modul uriaş de metal, o roată cu multe adaosuri de piese care atârnau, suduri neglijente, o operă de artă. Nu-i găsesc sensul artistic. Magazine mici, goale. O cafenea care are în faţă silueta unei corăbii. Câteva grupuri de asiatici care fotografiază tot. Ca şi cum ar vrea să fure amprenta fiecărei clădiri, să înşface detaliile.

Apoi un grup de ruşi. Vorbesc tare, gesticulează, parcă vor să ia în posesie locul. Ruşii se simt oriunde în lume ca acasă. Şi la Belgrad se făceau imediat remarcaţi. În stânga, un indicator mare care arată direcţia spre muzeul Vasa. O corabie vikingă tronează pe steagul alb cu dungi albastre. În dreapta indicatorul îmi arată direcţia spre Palatul Drottningholm. Grupurile de asiatici par un fluviu care se rupe în două braţe, spre cele două puncte de atracţie.

Mă îndrept spre un poliţist care tocmai ieşise dintr-o bancă, se îndrepta spre maşina staţionată în spatele clădirii. Îl întreb dacă ştie unde este strada Prästgatan.

Nu ştie engleză decât puţin. Little. Îmi ia hârtia pe care fata de la

recepţie, Anita, îmi corectase adresa cu care venisem de acasă.

Nu, nu ştie unde e strada. Să aştept. Formează un număr de telefon. De la capătul celălalt cineva îi dă detalii. El aprobă, dând din cap. Închide telefonul. E puţin încurcat, nu ştie cum să mă facă să înţeleg. Scoate un pix şi începe să îmi deseneze pe acelaşi petec de hârtie.

Suntem aici, bun, merg înainte, îmi scrie cifra 600, înţeleg metri, apoi îmi arată braţul stâng, deci să o iau la stânga. Merg cam 300 de metri, bun, apoi îmi arată braţul drept, adică o iau la dreapta. E un gang, traduc eu semnul braţelor care se strâng îngustând un spaţiu amplu, apoi iarăşi braţul stâng, bun. Acolo e strada şi adresa pe care o caut.

Mulţumesc.

Îmi mulţumeşte şi el că l-am solicitat.

Italian?, mă întreabă la sfârşit.

Italian, îi răspund.

Surâde fericit că a ghicit. Surâd şi eu. O iau după desen. Nu mai sunt atent la stradă. Număr paşii. La 805 paşi găsesc intrarea la stânga. Noua stradă e în pantă şi duce la unul dintre canale.

Nu reuşesc să disting cum se numeşte canalul, e scris numai din consoane. Număr iar paşii, după 388 descopăr gangul. Nu mai număr paşii, trec printr-un gang parcă cioplit în piatră, zidurile sunt gri metalizat, din rocă dură. Doi bărbaţi ies dintr-o clădire, se ţin de mână. Îi ocolesc. Ies în strada care ar trebui să fie cea indicată de Anita. Nu găsesc niciun semn scris. Încerc să întreb o femeie dacă aceasta e strada Prästgatan, trece pe lângă mine ca şi cum nici nu ar observa că exist. Dacă nu exist?, de fapt. Dacă visez că sunt la Stockholm, când de fapt eu sunt cine ştie unde, la Bucureşti sau în altă parte. Sunt un om care visează că e fluture, sau sunt un fluture care visează că e om?

Mă privesc într-un geam. Am chip. Dar dacă visez că mă oglindesc într-un geam? Mă ajung din urmă cei doi bărbaţi care se ţin de mână. Îi evit. Unul dintre ei râde în hohote, parcă behăie. Îi povesteşte ceva celuilalt, iarăşi izbucneşte în râs. Celălalt tace, parcă ar fi supărat. Oare visez şi asta? Verific. Mă îndrept spre ei. Se opresc,

uşor curioşi, uşor panicaţi.

Nu, nu ştiu engleză. Little.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 190 191 Le întind hârtia cu adresa. Citesc ce îmi scrisese Anita, apoi caută şi ei pe ziduri un indicator al străzii.

Le spun că nu există, că şi eu am căutat.

Nu ţin cont de asta, încep să caute, cu o determinare greu de înţeles pentru un estic ca mine, numele străzii. Încă se ţin de mână. Au uitat motivul supărării anterioare, acum se concentrează pe descoperirea adresei. Parcă se bucură că au o cauză pentru care să se concentreze. Cel care behăia mai înainte lasă cu oarecare delicateţe mâna celuilalt, se scuză faţă de el şi faţă de mine şi intră într-o cafenea. Nici nu o observasem, intrarea era extrem de discretă. Mă uit la bărbatul care rămăsese în compania mea, avea părul blond, rar, câteva şuviţe violete se evidenţiau pe partea stângă a capului. Faţa îi era galbenă, ca o piele de pui de pe care ai scos penele şi eventual l-ai trecut prin foc, ca să îi îndepărtezi puful. Avea nişte pete conturate spre gât, ca un perete scorojit. De la coşuri, probabil. Vede că îl privesc şi face un gest din umăr, nu-i place să fie studiat. Celălalt iese după câteva zeci de secunde, da, aceasta era strada. Îi mulţumesc. Îmi întinde hârtia. Îi mulţumesc din nou. Îl ia din nou de mână pe mână pe bărbatul cu şuviţele violete. În clipa următoare începe din nou să râdă, acelaşi behăit, de parcă ar fi făcut o şotie bună.

Parcă aud şi râsul celuilalt, mai gros.

Dacă m-au păcălit, văzând că nu sunt din lumea lor? Mi se pare că am găsit prea uşor adresa. Sunt norocos? Da, dintotdeauna am fost norocos. Deci, exist. Dar dacă şi cei doi fac parte din visul meu? Dacă nici ei nu există? Deja nu mai erau în raza vederii mele, ieşiseră pe alt gang. Strada era perfect paralelă cu bulevardul mare, Drottninggatan. La capăt era tot un canal.

Auzeam mişcarea apei. Clădirile nu au numerele la vedere. E iarăşi o problemă, caut numărul 39. Acolo stătuse, cândva, Olaf.

O femeie iese dintr-o clădire, e mai în faţă, grăbesc pasul să o ajung, să o întreb. Grăbeşte şi ea pasul, e limpede că nu vrea să fie

abordată. Da, cred că visez că sunt undeva în lume, poate la Stockholm şi ca în coşmarurile obişnuite nu pot comunica cu nimeni. Oamenii nu au feţe, au doar siluete. Nu există o limbă de comunicare, oamenii trec unul prin altul ca şi cum ar fi siluete de fum. Mă întorc şi intru pe uşa pe unde intrase bărbatul care îmi confirmase că sunt pe strada căutată. Înăuntru, obscuritate. Era o cafenea, din câte mi-am dat seama, dar nu observasem dacă avea sau nu un nume explicit la intrare. La ieşire, da, mi-am dat seama că avea un nume, numai că era sub forma unui cub desenat pe zid. Cubul era imperfect, avea un colţ spart. Cafeneaua făcea parte, din câte mi-am dat seama, dintr-un lanţ de mici asemenea locaţii, cu un specific greu de dedus pentru un străin. Probabil că erau baruri pentru gay.

Înăuntru erau cinci, şase mese, negre, lustruite, pe care se aflau nişte lămpaşe vag luminate. O singură masă era ocupată, cred că erau doi bărbaţi care îşi vorbeau în şoaptă. O muzică de pian se prelingea pe pereţi. Era plăcut. Mirosea a cafea şi a ciocolată.

Am depistat barul şi m-am apropiat. Cred că aveam gesturi nesigure, avansam ca în necunoscut. Visam? Dacă m-aş împiedica de un scaun, de o masă, probabil că m-aş trezi şi aş auzi vocea Aianei…! Băăă!

Bărbatul de după bar se ridică din faţa laptopului, mă privi cu interes.

Nu, nu ştia engleză. Little.

Îi arăt hârtia cu adresa pe care o căutam. Probabil că şi bărbatul care mă ajutase mai înainte îi arătase petecul de hârtie, fiindcă se grăbi să confirme că aceasta e strada.

Bun, dar numărul? Şi am pus degetul pe numărul 39.

Numărul 39? Se scărpină în barbă. Luă un pix şi cu mâna stângă, sucită ciudat, îmi scrise numărul 10. Eram la numărul 10 acum. Fixă cu degetul în jos, ca să înţeleg. Înţelesesem. I-am mulţumit.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 192 193 Pe stradă era acum o oarecare animaţie, un grup de copii a trecut dintr-o parte în alta, gălăgioşi, dintr-un gang în altul.

Deci numărul 39 era pe partea cealaltă a străzii. Am început să

caut. Da, am descoperit numărul 15, apoi 23, apoi 33, care era pe un gang care se înfunda. Acum mi-am dat seama că strada era un mic labirint, mai erau numere de clădiri şi în rândul doi, sau chiar trei. După 33 am descoperit numărul 43. Ceva nu era în regulă. Şi chiar dacă visam, mă încăpăţânam să caut mai departe o adresă ipotetică la capătul cărei mă aştepta… Cine?

Tatăl meu? Tatăl meu adevărat sau tatăl meu din vis?

Aiana (oho, demult): Ăştia care visaţi cai verzi pe pereţi, ar trebui să… Dar cine e Aiana? Nu cumva şi ea face parte din visul meu? Dar eu cine sunt? Nu sunt şi eu vreo umbră din visul cuiva? Chiar, ce ar fi ca şi personajele din vis să viseze la rândul lor? Să viseze alte personaje şi acele personaje să viseze alte personaje, şi aşa mai departe până la un ipotetic capăt, care să fie o grădină edenică în care un individ doarme sub un portocal înflorit şi acolo, aţipind, visează. Ce visează? Că a pornit în lume, în visul lui vede oameni, care la rândul lor visează alţi oameni şi acei alţi oameni visează la rândul lor alţi oameni… Cine e cel care visează toate astea? Dumnezeu.

De la numărul 47, pe care tocmai l-am identificat, a ieşit un bărbat. Îşi târa un picior. Faţă ridată puternic, ochi tulburi, plete albe. O siluetă adolescentină, în schimb. Mă apropii să îl întreb, mă evită. Îi arăt petecul de hârtie cu adresa, îmi spune ceva gutural, îmi arată ceva la gât. Avea un pansament. O operaţie, probabil. Îl urmăresc cum se îndepărtează. Parcă trage după el o povară grea, grea.

Intru pe uşa de pe care ieşise bărbatul. Era un cabinet medical, după mirosul de medicamente, probabil şi dezinfectant. Mă întâmpină o femeie, la fel de ridată şi ea. Mă întreabă ceva. Nu, nu ştie engleză. Îi arăt hârtia. E amabilă, dar nu ştie ce vreau de fapt. Îi explic prin semne că e vorba de numărul unei clădiri. Îl scriu şi o întreb: aici este numărul 47? Confirmă. Unde este numărul 39? Înţelege. Mă conduce afară. La două clădiri mai în spate, în rândul doi, dar la etajul unu. Acum înţeleg. Numerele nu erau ale clădirilor, ci ale locaţiilor. De aici harababura asta pe stradă, pe care nu o înţelegeam. Mulţumesc.

Îmi mulţumeşte şi ea.

Nu înţeleg de ce.

Ajung la clădirea în care era numărul 39, adresa căutată.

Da, a fost mai uşor decât îmi închipuiam. În faţa clădirii descopăr că, de fapt, numerele erau scrise explicit la intrare, unde erau şi nişte interfoane mascate în perete.

A-ha!

Deci visul începe să se clarifice. Aştept să mă trezesc. Îmi fac curaj şi sun. O dată. De două ori. A treia oară, mai lung. Îmi răspunde o femeie, voce guturală, obosită. Nu ştiu ce spune, sunetul a fost ca o secvenţă de la un post de radio bruiat intens, cum era în perioada comunistă BBC-ul, de exemplu, pe care îl asculta madam Friţ. Sau tatăl lui Şobi, după cum îmi tot repeta acesta. Să mai insist? Sun din nou. Scurt, cu precauţie. Aceeaşi voce, acelaşi mesaj. Înţeleg, e o voce înregistrată pe un robot.

Nu-mi rămâne decât să aştept. Sau să revin mâine? E ora patru şi jumătate. Merg până la capătul străzii. Acolo e o gură de metrou. Cobor treptele, la pas, pe lângă banda rulantă. Pe pereţi desene mari, picturi ultramoderniste. Câteva persoane aşteptau un tren. Trenul. În staţie era improvizată şi o mică bibliotecă, cărţi şi reviste. Probabil că luai cartea, citeai în metrou, o lăsai pe un raft similar la staţia la care coborai. M-am convins mai apoi că aşa era. Am urcat, cu treptele rulante de astă dată. Am ajuns iarăşi la numărul 39. Am sunat. Aceeaşi voce, acelaşi mesaj.

Ce ar fi să sun la numărul de alături, la 41? E o nebunie, dar sun. Norocul trebuie forţat uneori. Surpriză: aceeaşi voce, acelaşi Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 194 195 mesaj. Insist şi la unul şi la altul dintre numere. Nu avansez niciun pas în demersul meu.

Mă întorc la hotel. Pe drum mi-am cumpărat de la un magazin popular o sticlă de vodcă din alge şi o casoletă cu salată de peşte cu ceapă. La recepţie era tot Anita, singură de data asta.

Se uita pe laptop, la un film. Mă întreabă dacă am găsit strada.

Da, o găsisem, numai că intrasem într-o fundătură. Îi explic că am sunat la numărul respectiv, că am sunat alături, că am primit acelaşi răspuns, urechea nu mă înşală. Anita şi-a consultat ceasul.

Da, peste jumătate de oră iese din tură, vine schimbul de seară,

poate să meargă până acolo.

— Nu e departe, se mai dezmorţeşte.

Îi sunt recunoscător. Dar ce caut de fapt?, mă întreabă.

— Îmi caut tatăl.

Nu se miră, probabil că indivizii din societatea lor nu sunt obişnuiţi să se mire, iau lucrurile aşa cum sunt.

— E tot rumenien?

— Nu e rumenien, e nordic, de fapt norvegian. Dar a locuit la Stockholm, o bună bucată de vreme.

— A-ha!

O întreb unde îi e prietenul, cel cu care viziona filme pe iPhone.

— A, Arthur? A plecat la serviciu, e poliţist.

— E gelos?, întreb eu.

Râde. Da, e foarte gelos. Şi e şi înarmat, pe deasupra. E un proverb nordic, care spune că nu e bine să dai o armă în mâna unui om înşelat de iubită.

— Dar încă nu s-a întâmplat nimic, nu l-ai înşelat încă.

Putem fi în siguranţă.

— Încă?, mă întreabă. Yet…?

— Încă, îi răspund. Yet…!

Râde cu toată gura.

Arthur va pleca peste o jumătate de an în Afghanistan, într-o misiune NATO.

Plusez: E mult jumătate de an, e foarte mult. S-ar putea să nu am atâta răbdare.

Râde din nou.

Las în cameră sticla de vodcă şi salata de peşte. Când cobor, Anita tocmai preda serviciul unui tip bărbos, masiv. Îi mai lipseau coarnele de viking.

— E Lars, colegul meu. El e un rumenien care îşi caută un tată.

Îşi caută un tată?, întreabă amuzat Lars. Eu nu sunt disponibil, cred că nici nu m-aş descurca cu un fiu ca el.

— Nu un tată, ci tatăl meu, traduc eu engleza Anitei.

Râdem toţi.

Îi explică lui Lars, în aceeaşi limbă guturală, consonantică, ce caut eu, îi spune povestea cu strada, cu mesajul misterios pe care nu l-am înţeles de la robotul de domiciliu.

Mă priveşte, dă din cap. Da, chestiunea e serioasă, pare să spună.

Sună telefonul Anitei. E Arthur. Anita îi povesteşte, probabil, ceva despre mine. Înţeleg cuvântul Afghanistan şi pricep că i-a descris inclusiv discuţia noastră cu aluzia mea la jumătatea de an până la plecarea lui în misiune. Ea râde, probabil că l-a înveselit şi pe Arthur.

— Arthur a fost, îmi spune.

— M i-am dat seama. I-ai povestit de faptul că ai putea să îl înşeli cu mine după plecarea lui în Afghanistan…?

— A, da. Ne spunem tot, tot. S-a amuzat foarte tare. Arthur are umor, să ştii. Românii au umor?

— Da, îi spun, românii s-au născut odată cu umorul.

Nu înţelege jocul meu de cuvinte. Revin. Da, românii au foarte mult umor. De dimineaţa până seara românii spun anecdote Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 196 197 vesele, viaţa lor e plină de umor. Asta fac toată ziua. A auzit de Ceauşescu?

— Da, vag.

— Ei, Ceauşescu, care a fost un dictator, a impus tuturor românilor să râdă toată ziua. Prin lege. De aia l-au şi împuşcat la un moment dat, că îi făcea pe români să râdă toată ziua şi nu mai apucau să muncească sau să trăiască pur şi simplu.

Îi traduce lui Lars, care se pare că înţelesese fără traducere.

Că şi el ştie little engleză. Lars ştie mai bine cine a fost Ceauşescu, de asta se înveseleşte şi mai tare.

Râdem toţi.

Îi strâng mâna lui Lars şi plecăm. Anita ştie drumul mai direct, ne strecurăm prin tot felul de ganguri, mici pieţe interioare, mici părculeţe de incintă.

Îmi povesteşte despre clădirile pe lângă care trecem. Toate reprezintă ceva, au ceva istoric. Nu sunt la curent cu istoria Suediei, ceea ce ştiu e doar o sumă de clişee. Pricep doar că acele construcţii pătrăţoase, din piatră cioplită, sunt vechi şi că în zona centrală din

Stockholm nu se mai construieşte nimic nou de câteva zeci de ani. Aprob şi mă mir, o mirare de circumstanţă.

Ajungem pe strada Prästgatan, chiar în faţa clădirii unde se afla numărul 39. Aici ne aştepta Arthur, echipat în poliţist, călare pe motocicletă.

Îmi strânge mâna, râde complice. Nu mai era persoana insignifiantă de la recepţie, de data asta uniforma impunea. Îi spune amuzat ceva Anitei. Ea mă priveşte şi râde în hohote. Râde şi el în hohote. Aş fi vrut să mă simt jignit, râdeau de mine probabil, dar inocenţa lor mă face şi pe mine să râd. În sfârşit Anita îmi explică: la adresa căutată de mine era un serviciu de Pompe funebre. La ambele numere. Ceea ce îmi transmisese robotul era un număr de telefon, care era valabil pe timpul nopţii, pentru solicitări de urgenţă. Şi un adaos, care era deviza obişnuită: firma oferea servicii ireproşabile, niciun client nu se întorsese de pe lumea cealaltă ca să depună vreo reclamaţie.

Am râs toţi trei sănătos.

Oricum, norocul meu de a găsi atât de repede adresa nu mai funcţiona.

Mâine firma se deschide la ora 9.

Îi strâng mâna lui Arthur, care îşi revine greu din veselia prilejuită de situaţie. Faţa îi surâde. Îmi urează, prin Anita, noroc pentru mâine.

Anita mă conduce la hotel. E deja noapte, se aud tot mai clar valurile mării care bat în fiorduri.

Îi spun că Arthur e foarte simpatic.

E de acord.

Dar, completez, tot aştept să plece în Afghanistan, ca să fie liberă.

O să i-o spună şi lui, se va amuza desigur.

Amuzamentul părea să fie o preocupare continuă a celor doi.

Poate şi a celorlalţi din jur. Căutau continuu să se amuze, căutau prilejuri ca să râdă. Ei, cei mai reci oameni în viziunea noastră, se încălzeau cu umor.

La despărţire, în faţa hotelului, i-am sărutat mâna Anitei. Şi-a retras-o amuzată.

— E un obicei la noi, de respect, îi spun. Şi declaraţie de iubire.

A râs din nou. Probabil că abia aştepta să îi spună şi asta lui Arthur, să se amuze şi el.

Noaptea, Aiana: Indivizii mediocri iubesc şi urăsc numai la grămadă. Să ştii că m-am uitat prin telescopul minţii mele şi am văzut totul, totul. Nu-mi pun mintea cu voi, că vă transform într-o poveste, de nu mai ieşiţi de acolo în vecii vecilor. Bă!

Mi-era dor de Aiana. Un dor ca o durere de măsele.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 198 199 4.

La ora nouă şi cinci sunam la Pompe funebre. De data asta mi-a răspuns o voce de femeie care a şi declanşat deschiderea electrică. Am urcat la primul nivel, erau mai multe uşi, semănau.

Ceea ce scria nu mă ajuta prea mult, nu înţelegeam limba cuneiformă a suedezilor, aşa cum îi spusesem Anitei aseară. Şi ea a râs, evident. Femeia care îmi răspunsese la interfon a ieşit să mă întâmpine, m-a poftit înăuntru.

Fustă neagră, taior gri petrol, pantofi albaştri. Picioarele musculoase se profilau pe fustă, gambele puţin cam groase.

Semăna puţin cu Titi, numai că era mai aspră la faţă parcă. Şi una şi alta se ocupau de lucruri moarte, nu-i aşa? Mă aşteptam să văd înăuntru sicrie, coroane de flori din plastic, să simt mirosul de formol. Nu, erau doar birouri. Un mobilier vechi, corpuri masive, cam nefuncţionale, încărcau la refuz camera. Calculatoarele distonau cu mobilierul.

Ce poftesc, m-a întrebat probabil.

Nu, nu ştia engleza decât little. Little de tot.

Încep să îi explic ce caut, vorbeam rar şi tare.

Pricepe ceva, ceva, nu sunt prea sigur ce.

Îi arăt adresa de pe bilet, cu completările făcute de Anita. Şi îi explic, cu pixul în mână, desenând, că în anul 1980 aici, la adresa asta, locuia Olaf Svensson. Mă ascultă, meditează puţin, după care îmi spune, în engleză şi în suedeză, că e imposibil.

Pentru că firma aceasta funcţionează cu acelaşi profil, în acelaşi sediu, de vreo sută de ani. E cea mai importantă firmă de profil din Stockholm. Că nu a avut nicio reclamaţie, niciun reproş în ultima jumătate de secol. Că cifra de afaceri… etc. Începuse să vorbească în clişee, interpreta un rol, ca un agent de vânzări. Nu o puteam urmări. La sfârşit m-a întrebat ceva. Nu am înţeles.

A repetat străduindu-se să folosească toată engleza pe care o ştia.

Pe cine caut, de fapt. Şi de când am adresa asta.

Îi explic: îmi caut tatăl. Nu e prea convinsă că a înţeles, totuşi ascultă mai departe. Iar adresa o am din anul 1980. Se luminează: în anul 1991 a fost o renumerotare a clădirilor şi a apartamentelor de pe strada Prästgatan. În anul 1981 adresa era alta, alta era clădirea care corespundea acelui număr. Înţeleg? Înţeleg.

Mă întorc la hotel. La recepţie nu era Anita, cum mă aşteptam, ci o altă fată, o blondă spălăcită, cu sprâncenele subţiri, subţiri, cu pleoapele vopsite în mov. Citea. Întreb de Anita. Ştie şi ea little engleză. De fapt ştie mai bine, dar nu are încredere în ea însăşi. Anita e la cursuri. Nu ştiu că e studentă?

Nu, nu ştiu.

Mă uit pe ecuson, o cheamă Uta. Anita vine după-amiază.

O întreb dacă are un prieten.

Anita sau ea?

Ea.

Da, are.

E poliţist?

Al Anitei, sau al ei?

Al ei.

Al ei este marinar.

Şi când pleacă în cursă, departe, departe…?

Nu pleacă în cursă departe, e marinar pe vasele mici de croazieră de pe fiorduri.

Păcat, îi spun.

Nu înţelege.

Voiam să te curtez, încerc să îi spun. Dar nu ştiu cum să traduc expresia asta, aşa că o înlocuiesc cu a iubi.

Nu pricepe, se uită mirată la mine. Renunţ să-i mai explic.

Îmi dau seama că am o durere de cap, care se accentuase după vizita de dimineaţă. De la vodca băută aseară? Băusem aproape jumătate de litru, era mult pentru un biet ficat.

Ies în stradă şi mă las în voia străzii.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 200 201 *

Când mă întorc, la ora două, Anita şi Uta erau împreună.

Uta îi povestise de ciudata convorbire cu mine. Sau despre convorbirea cu un ciudat? De asta Anita avea o mină veselă. Râsese mult de întâmplare, probabil. Era veselă şi Uta acum.

Anita mă întreabă: I-ai făcut declaraţii Utei?

— Nu au fost declaraţii propriu-zise, i-am spus doar că îmi pare rău că prietenul ei nu pleacă departe pe mare.

— Nu e prieten, e deja soţ. Sunt căsătoriţi.

— A-ha. Dar tot îmi pare rău, zic.

— Nu mai aştepţi să plece Arthur în Afghanistan?

— Ba da, dar până pleacă el, ce mă fac eu?

Anita râde în hohote. E un râs molipsitor.

Mă întreabă dacă am fost la Pompe funebre. Îi povestise Utei despre ciudatul rumenien care îşi caută tatăl şi care ajunsese cu investigaţiile la o firmă de Pompe funebre. Probabil că au râs mult pe subiect.

Îi spun despre stadiul la care ajunsesem cu investigaţiile. Îmi place termenul: investigaţii. Îl preluasem de la ea. Îi povestesc de renumerotarea clădirilor din anul 1991, de dificultatea de a mai descoperi adresa veche.

Devine gânditoare. Da, ar fi o soluţie. Să îl sune pe Arthur.

Formează numărul de telefon. Începe să îi povestească lui Arthur despre mine. Râde. Râde şi Arthur probabil. Eu sunt mica lor jucărie care îi înveseleşte, bufonul, arlechinul. Aud din nou cuvântul Afghanistan. Probabil că îi obsedează, aventura este una majoră pentru el, pentru ei. Şi fac şi umor din asta.

Mama lui Arthur a lucrat la primărie în acea perioadă, e posibil să ştie cum erau numerotate clădirile pe strada Prästgatan.

Să aştept, Arthur o va întreba. Nu aveam altceva mai bun de făcut decât să aştept. Oricum, era o speranţă. Singura, poate.

Anita ne invită la o porţie de pizza, la o mică pizzerie, alături.

Nu refuz. Oricum, trăiesc într-un vis. De fapt, de când am deschis ochii pe lumea asta visez. Călătoresc printr-un tunel prin miezul unui vis. În jur, inconsistenţa unor întruchipări care se modifică uluitor de repede.

Urmăresc chipurile celor două fete cu care mănânc pizza undeva la capătul lumii, fiinţe despre care acum două zile nu ştiam nimic, nici nu mi le puteam imagina. Ele vorbesc, râd, se uită la mine. Anita traduce din când în când ce spune Uta. Uta se scuză continuu că nu ştie decât little engleza. Ar fi vrut să ştie mai bine, să îmi pună întrebări.

Anita preia o întrebare, o traduce: Dacă e adevărat că în România sunt foarte mulţi ţigani. Se scuză pentru întrebare, dar văzuse un reportaj la televizor.

Îi spun că nu mă deranjează, le spun că statistic ţiganii reprezintă doar două, trei procente.

Se miră. Numai atât?

Numai atât. Restul e propagandă jurnalistică, interese politice.

Fetele sunt de acord că e aşa.

Da, le spun, eu am văzut un reportaj cu suedezi şi norvegieni care omoară foci, e un masacru anual undeva în mările nordului.

Aş putea să cred că toţi suedezii şi toţi norvegienii ucid foci?

Da, fetele sunt de acord cu mine. Ele detestă acest lucru, nu ar omorî nicio muscă.

Am primit şi ceva care semăna cu o prăjitură, semla se numea, un fel de pateu condimentat cu scorţişoară şi nucşoară, umplut cu cremă de migdale şi frişcă. O specialitate sută la sută suedeză.

Îmi place?

E delicioasă.

Fetele râd. Şi îmi urmăresc reacţiile.

Sună Arthur. I-a spus ceva Anitei, aceasta a început să râdă cu

poftă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 202 203 Da, mama lui ştia de această renumerotare, probabil că se amuzau din nou de asocierea cu firma de Pompe funebre. S-a amuzat şi mama lui, probabil. Dar s-a interesat la serviciul specializat din primărie, acolo au consultat hărţile vechi şi au ajuns la concluzia că numărul care ar corespunde adresei căutate ar fi 151. Anita ascultă, dă din cap, surâde, râde, devine serioasă, iar surâde, faţa îi joacă între grimase, ascultă povestea depistării numărului căutat. Notează pe o hârtie: 151.

*

Anita rămâne la hotel, Uta mai are un job la o firmă, se ocupă de o arhivă. Anita îmi sugerează să aştept până a doua zi, ar putea să mă însoţească. Eventual, ar putea merge şi Arthur mâine-dimineaţă, este liber de la serviciu. Îi mulţumesc, sunt de acord că ajutorul lor e nepreţuit, însă plec în recunoaştere. Mă încălzisem.

Parcă ajunsesem la capătul aventurii mele, respiram sacadat, îmi auzeam şuierul respiraţiei în urechi. Ce ar fi să sun la uşă, să apară un tip, să ne privim ochi în ochi, să mă recunoască…?

*

Ajung pe strada Prästgatan. Am dexteritate acum, să descopăr numerele pe ziduri. Sunt încastrate în piatră, sunt mai mult în relief. Şi apoi interfoanele au şi ele numerele apartamentelor, unele au şi numele locatarilor. Trec pe lângă barul în care intrasem în ajun. Dau din cap, ca şi cum aş saluta. Deşi nu e nimeni.

Dar am o stare de exuberanţă, poate e chiar fericire, naiba ştie.

133. Johansson 135. Vidar Lindberg 137. Carisson 139. Evans 145. (Niciun nume)

149. Sven Olofsson 151. Niciun nume. Să sun? Să aştept până mâine, să vin cu Anita? Dacă stric totul datorită nerăbdării mele? Sun. Îmi răspunde o voce de femeie, un fel de da, şi îmi deschide uşa. Urc la primul etaj. E aproape întuneric, uşi vopsite în gri. Descopăr numărul 151. E tot în relief. Caut soneria, când o descopăr, uşa se deschide. Femeia probabil că aştepta în dosul uşii, aştepta să vadă cine urcă. Sigur nu mă aştepta pe mine. Deşi nu părea foarte surprinsă la vederea

mea. Era o femeie înaltă, ciolănoasă, oasele umerilor largi, descărnate. Fusese frumoasă cândva, vechile urme i se vedeau pe fruntea largă şi în ochi. Un capot colorat mai mult atârna, decât o îmbrăca. O întreb dacă vorbeşte engleza.

Îmi răspunde în suedeză că nu. Little? Nu, niciun pic, îmi sugerează vehemenţa gesturilor şi vorbele guturale. Îi spun în engleză că sunt în căutarea tatălui meu, că am doar o adresă valabilă înainte de naşterea mea.

Nu înţelege nimic.

Îi arăt biletul cu numele Olaf Svensson. Priveşte, cântăreşte situaţia, apoi îmi spune un nume inteligibil: Henrik Ibsen.

Nu pricep.

Face gesturi nervoase, îmi explică faptul că în casa asta locuise Henrik Ibsen, când venise la Stockholm.

În anul 1869, îmi scrie pe biletul pe care era numele lui Olaf Svensson.

Da, numele lui Ibsen îmi suna cunoscut, însă nu ştiam de unde să îl iau.

Îi spun că sunt român, rumenien, rumînski. A, rumînski? Asta pare să înţeleagă. Ne privim ochi în ochi şi ne exprimăm neputinţa de a comunica, de a ne spune ceva inteligibil.

Mă pofteşte în micul apartament, îmi face semn să mă aşez pe un scaun.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 204 205 Îi arăt din nou numele lui Olaf Svensson.

Îi fac semn că a locuit aici, în acest apartament.

Nu pricepe.

Îmi spune să aştept, îmi arată ceasul, îmi decupează un sfert din cadran.

Să mai aştept un sfert de oră, adică. Consimt. Nu înţeleg de ce trebuie să mai rămân un sfert de ceas, dar vreau să mulţumesc sorţii că nu m-a dat pe scări în jos, că trebuie, în vreun fel, să descifrez meandrele acelei adrese la capătul căreia se află tatăl meu. Tatăl meu?

Aiana (cândva; dar de ce îmi vine în minte acum?): O mulţime de

lucruri pe care nu le-am trăit, mi le amintesc, pe altele le-am trăit, însă le-am uitat.

Bătrâna îmi arată un album cu poze de pisici. Înţeleg că au fost pisicile ei, pozele sunt din ani diferiţi, e limpede că e o istorie a vieţii ei scrisă cu aceste fiinţe răsfăţate. Îmi arată exemplarele de pisici una câte una, îmi spune numele lor, face gesturi care ar identifica fiecare pisică în parte. Mă amuz, pare o actriţă care se identifică cu rolurile de pisică. I-o spun, pare să înţeleagă ceva, nu îmi dau seama ce. Pune degetul pe o fotografie. Pisica se numea Berg şi era din rasa Abisiniană cred, semăna cu siluetele pictate în mausoleele din Egipt. Era un motan de talie medie, aspect regal, pas măsurat, care băgase spaima în toţi câinii din parc. Bătrâna e când pisoiul care se arunca în spinarea nefericitului căţelandru, când câinele care o zbughea cu tot cu belicosul Berg în spate. Mimica femeii e a unui beţiv care face o şotie după care îţi face semn aparte cu ochiul. Râd în hohote.

A doua pisică era un bobtail japonez, zveltă şi elegantă. Mama afecţiunii. Un amestec de gri şi maroniu păta albul de fond.

Bătrâna îmi spune prin gesturi că în Japonia – şi aici face paşi mici de gheişă care se fâţâie de colo, colo pe o muzică stridentă, care abundă nu te şi şi, această pisică este o adevărată preoteasă în temple, fiind considerată apărătoarea acestora. Cu lăbuţa lângă obraz pisica te cheamă la templu. În Japonia o asemenea pisică jucărie, care mişcă din lăbuţă, este apreciată şi considerată chiar talisman.

Aplaud.

Bătrâna e fericită că am înţeles.

O nebunie generală e lumea asta. Eu, la capătul lumii, în dialog cu o bătrână nebună care îmi povesteşte prin gesturi viaţa ei şi a pisicilor ei. Mă pipăi. Dacă e tot un vis? Nici nu ar putea fi altfel. Dar dacă eu sunt parte chiar în visul meu? Sau poate că sunt parte în visul bătrânei? Viaţa cui o trăiesc?

Nici nu am auzit când în cameră a intrat o fată. O şatenă cu părul cârlţos, încreţit, ochi verzi. E frumoasă. Mă ridic, încep să mă bâlbâi. Nu pare surprinsă că mă găseşte acolo. O întreabă pe bătrână ceva. Poate că cine sunt şi ce caut acolo. Dar nu, o ceartă pare-mi-se că mă

plictiseşte cu mania ei pentru pisici, cu povestea ei, cu rolurile jucate. Îmi dau seama după reacţia bătrânei, care se uită spre mine cu oarecare vinovăţie, vrea să strângă albumul. Ţin de album, îi spun fetei că îmi plac mult pisicile, că este impresionantă colecţia doamnei. Nu ştie engleză. Little?

Little. Da. Îmi repetă, până înţeleg, că ştie japoneză şi coreeană.

Şi vietnameză. Nu ne foloseşte la nimic.

Îi întind mâna: Albert.

Îmi întinde mâna: Jessika.

O încurajez pe bătrână să ne prezinte mai departe albumul cu pisici. E fericită. Fata nu este convinsă că vreau cu adevărat asta. Pun mâna la inimă, îi garantez. Îi spun că a nu lăsa un bătrân să vorbească e ca şi cum i-ai pune o pernă pe gură, să îl sufoci. Auzisem asta pe undeva. Jessika mă aprobă politicos, fără să priceapă ce am spus. Bătrâna dă pagina următoare şi ne prezintă pe Siegfried. E un motan din rasa Bengaleză. Ceva între leopard şi tigru. Ochi verzi. Şi Jessika are ochi verzi. Observă că Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 206 207 mă uit la ochii ei, clipeşte. Bătrâna îşi ridică braţele la nivelul pieptului, ca şi cum le-ar transforma în aripi. Lasă capul într-o parte, ca şi cum ar sta la pândă, apoi deapănă repede, repede din braţe, simulând zborul pieziş, iute, la ţintă. Sugerează că Siegfried era un vânător neîntrecut, că dădea iama în păsări. Porumbei sau alte păsări din parc. Înţeleg. Înţelege şi Jessika acelaşi lucru.

Râdem toţi trei. Apoi bătrâna mai completează că progenituri din rasa lui Siegfried au ajuns la Casa Regală.

Pentru asta ne-a arătat un Siegfrid mic, mic de tot, care pleacă, pâş, pâş şi ajunge… unde ajunge?… la un loc unde oamenii poartă coroană. Şi aici bătrâna se ridică, stă dreaptă, în dreapta ţine un sceptru, cu mâna stângă simulează rotundul coroanei princiare pe cap. Râdem iarăşi, în hohote de data asta.

O aplaudăm pe bătrână: joacă magistral. O întreb pe Jessika dacă bătrâna a fost actriţă la viaţa ei.

Nu înţelege.

Îi spun: Ofelia? Hamlet? Shakespeare?

Nu înţelege, îmi spune că pe bătrână o cheamă Sonja.

Bătrâna înţelege însă şi îmi spune că da. Dă din mână, că a jucat puţin teatru, e amatoare doar.

Îi traduce gesturile Jessikăi. Râdem în hohote.

Jessika îi spune Sonjei că e târziu, că ar trebui să se culce.

Sonja dă din cap, nu vrea să se culce, atmosfera îi place. O rog pe Sonja să ne mai prezinte o pisică. Jessika face semn că nu, că nu e bine să mă obosească, să mă plictisească. Îi spun că nu, nu e cazul, duc palma dreaptă la inimă, în semn că o rog. Că îmi face plăcere. Sonja îmi este recunoscătoare. Deschide iar albumul, trece de Walla, trece de Siegfried şi ajunge la o pisică gri-argintie, cu ochii ca miezul de dovleac. Knut. Knut e un motan din rasa Chartreux, aspru la chip, cu pernuţele labelor moi, cu capul mare împodobit cu puf ca un leu enervat. Bătrâna ia poziţia lui Knut din poză, trage un scaun aproape, îşi aşază un cot pe spătarul acestuia, face gestul că îşi duce coada stufoasă pe scaun. Apoi îşi lasă capul în piept, în poziţie de pândă. Knut e un vânător şmecher şi răbdător. Îşi adulmecă victima. Un şoarece vine, pe muchia dintre perete şi duşumea, până aproape de Knut, se strecoară cu precauţie. Motanul aşteaptă încremenit.

Mustăţile îi tremură, deşi aproape că nu mai respiră. Şoarecele se mişcă precum Jerry, din desenul animat. E vesel nevoie mare, deşi nu ştie ce îl aşteaptă. Felina e la pândă. Knut nu respiră.

Nici noi nu respirăm. Jerry se duce până în faţa unui ipotetic frigider. Sau a unui cub de brânză uitat pe colţul mesei. Întinde o lăbuţă. Îşi înfige dinţii în brânză. Knut îşi mişcă umerii, ca şi cum ar fremăta. Apoi se face arc şi zboară realmente prin cameră şi sare în spatele nefericitului Jerry. Vreau să aplaud, dar mă abţin. Că scena nu se terminase. Knut apasă cu labele sale moi spatele lui Jerry care nu se mai vede, doar coada i se zbate neputincioasă.

Knut se uită triumfător peste cameră. Îl vede cineva?

Da, îl vede Sonja. Şi noi, acum. Îl apucă de coadă pe Jerry, care continuă să se zbată şi iese cu el pe uşa care dă spre scări şi îl aruncă, cu un gest imperial: nu se încurcă el cu astfel de animăluţe ignobile. Nu le detestă, dar nici nu ar mânca aşa ceva. Se întoarce, se întinde la

picioarele Sonjei. Sonja e, de data asta, Jessika. Şi ca toate pisicile din lume, în momentul lor de tihnă şi mulţumire, Knut începe să toarcă, să scoată acel mormăit care emană linişte. Aplaudăm. Sonja este fericită de-a dreptul. Pisicile ei trăiau. Ea trăia. Jessika o conduce spre dormitorul ei.

Îmi spune god natt. Că aşa se spune în suedeză noapte bună.

Mă pune să repet. Repet: god natt.

— God natt!

E mulţumită, râde. Era noapte, se făcuse târziu. Aud zgomotele moi din dormitorul bătrânei. Mă uit la ceas: e deja ora zece.

Când revine Jessika, îi spun că ar trebui să plec. Nu înţelege.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 208 209 Scoate din taşca ei de umăr un laptop. I-l cer. În prima fază nu înţelege şi de aceea îmi zâmbeşte a neputinţă.

E conectat la internet?

E conectat.

Caut google translation.

A, da.

Îi scriu în româneşte că are o bunică minunată. Traduc în suedeză.

A, da. Dă din cap. Da, Sonja trăieşte în lumea ei, nu toată lumea o înţelege. Îmi scrie în suedeză, îmi traduce în engleză.

Îi spun să caute limba română.

Sunt român? Se miră. Eu m-aş fi aşteptat să se mire că mă găseşte în apartamentul bunicii ei, la o oră nepotrivită, spectator la o adevărată reprezentaţie cu pisici. Îi scriu acest lucru, i-l traduc. Nu se gândise să mă întrebe asta, recunoaşte. Îi place să ia lucrurile aşa cum sunt. Şi mai era un amănunt: sunt în Suedia nişte asociaţii civic-umanitare care îşi propun să-i ajute pe cei singuri, pe bătrâni, să îşi suporte condiţia. Credea că fac parte dintr-o asemenea asociaţie. Ar fi trebuit să se mire în momentul în care a văzut că sunt străin, totuşi. Îşi duce un deget sfredel la tâmplă, scormone acolo. Nu-şi dăduse seama. Râdem.

Apoi îi scriu că sunt acolo pentru că îmi caut tatăl.

Îmi caut tatăl? În apartamentul bunicii ei?

Da, în apartamentul bunicii ei.

Râde cu toată gura. I se pare o glumă nemaipomenită.

Râd şi eu. Îi spun că pe tatăl meu îl cheamă Olaf Svensson, că a locuit în acel apartament, îi arăt adresa la care îi scria mama mea prin anii ’80. Din geanta mea de umăr scot o scrisoare, i-o arăt, îi arăt adresa, îi arăt data scrisă de mama. O pipăie. Cade pe gânduri: adresa nu mai corespunde.

Da, e adevărat, a fost renumerotarea clădirilor şi a locuinţelor din anul 1991. Ea nu ştie, pe atunci nu era la Stockholm, e născută în Falkenberg, un mic orăşel din sud, tatăl ei era administratorul unui parc zoologic din zonă. Sonja e sora bunicii ei.

A venit la Stockholm de câţiva ani, a terminat o facultate de design urban, acum e parte într-un proiect de amenajare a unui parc pentru copiii cu dizabilităţi. Se nasc din ce în ce mai mulţi copii cu dizabilităţi. Efectul civilizaţiei. Consimt. Şi în România e la fel. Îi povestesc de Anita, de Uta, de Arthur. Îi spun că Arthur m-a ajutat să găsesc adresa, mama lui a lucrat la primărie.

A-ha.

Da, Sonja ar putea să ne ajute mâine, poate ştie ceva.

Deşi nu crede că pe atunci Sonja locuia în Stockholm, soţul ei lucra pe nişte platforme petroliere maritime, în Marea Nordului.

Probabil că şi Sonja locuise cu el în Norvegia. Dar nu ştie cu certitudine. Mă întreabă cum e România. Ea ştie prea puţine lucruri, nişte clişee. Îi spun că România e dincolo de clişee, ca orice ţară. Mă descopăr un bun ambasador al României. Dar îmi dau seama că şi eu o prezint tot în clişee. De asta îi vorbesc despre Aiana, despre Şobi, despre Titi. Îi povestesc despre cum am ajuns să descopăr în arhivele fostei Securităţi povestea de dragoste din care am apărut.

Ce e Securitatea?

Îi povestesc ceva despre ţara mea în care, la un moment dat, oamenii erau urmăriţi chiar şi în intimitate. Li se furau însuşirile.

Îi spun că scrisorile nu au ajuns niciodată la destinaţie, că le oprise Securitatea. Că tatăl meu nici nu ştie de existenţa mea.

Povestea o încălzeşte, îmi cere amănunte. I se pare kafkiană povestea. Îl citise pe Kafka, era autorul ei preferat. Da şi eu citisem câte ceva. Şi pentru mine era autorul preferat. Procesul?

Castelul? Da, Procesul, Castelul. Şi Metamorfoza? Da, şi Metamorfoza.

Dar îi place şi Chuck Palahniuk. Şi Pessoa.

Îmi povesteşte cum a ajuns să îl citească pe Kafka. Venise la Stockholm, era în prima lună, făcea naveta cu metroul de la Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 210 211 facultate la cămin. În staţia de metrou sunt mici biblioteci din care împrumuţi cărţi, le laşi pe rafturi asemănătoare în staţia în care cobori. Unii iau câte o carte, cei mai mulţi trec acum indiferenţi, preferă să comunice prin telefon, prin internet. Sau să asculte muzică. Dar atunci, prin 2000, era altfel, lumea citea mai mult. A luat din acea mini-bibliotecă din staţia de metrou, la întâmplare, o carte. Era Procesul lui Kafka. A început să citească şi a uitat să mai coboare, prinsă de lectură. A mers cu metroul de câteva ori de la un capăt la altul al oraşului, câteva ore, până când vagoanele acestuia au fost garate, era seară deja, pentru revizia zilnică. A fost cartea care a introdus-o în viaţă. A făcut-o să priceapă absurdul vieţii.

Am fost de acord.

Că viaţa e absurdă, în esenţa ei. Am consimţit. Că dacă îi recunoşti absurdul, ştii să te aperi mai apoi, ştii să o gestionezi, să o faci suportabilă. Asumarea absurdului e sarea şi piperul vieţii, la o adică. Dar mai ales al artei.

L-am citit pe Ibsen?, mă întreabă.

Nu, nu citisem nimic. Numele îmi sună, totuşi, cunoscut. Îl pomenise şi Sonja. Da, Sonja mi-l pomenise cu siguranţă. Îl caută pe internet, îmi arată o biografie a acestuia. Mi-o traduce în engleză, apoi în română. Şi câteva imagini. Sunt câteva imagini din Norvegia, cu casa acestuia, apoi o mulţime de imagini din Stockholm. Ibsen a locuit şi în acest apartament, îmi scrie pe laptop. Şi pune câteva semne ale exclamării. Eu adaug semnul întrebării. Da, exact, în acest apartament. În anul 1869, când a venit la Stockholm, a avut o reprezentaţie cu o piesă de a sa. A fost un triumf.

Da, apartamentul se regăseşte în multe ghiduri turistice, mai ales în cele din Norvegia. A fost şi o placă de marmură pe clădire, care amintea acest lucru, dar proprietarul imobilului o eliminase, din calculele lui acest amănunt îi strica afacerile. Păcat.

Păcat, consimt şi eu. Eu şi Ibsen. Ibsen şi eu. Ce potrivire de destin…! Scriu asta, traduc. Râdem.

Jessika îmi cere să-i mai spun câte ceva despre mama şi despre povestea de dragoste cu Olaf. I se pare genială. Scot scrisorile mamei. De fapt aici ar fi trebuit să ajungă scrisorile, la această adresă, îmi atrage atenţia Jessika. Eu devenisem, prin hazard, poştaşul. Ce romantic! Ce romantic! strigă Jessika. Şi aplaudă.

Mamă, scrisorile au ajuns la destinaţie, numai că tata iarăşi nu este acasă! Ce să fac mai departe?

Mama: Dragul meu Albert, dragul meu Albert…! De când aştept momentul ăsta…! Să nu-i spui nimic de accident, te rog, spune-i mai degrabă că mi-am refăcut viaţa, după ce l-am aşteptat preţ de trei vieţi. Spune-i că şi acum, în starea în care sunt, tot îl visez. Că tu asta faci acum, îmi trăieşti visul…!

Mamă, e absurd ce îmi spui… Olaf trebuie să ştie adevărul.

Pe voi v-a păcălit istoria, eu nu mai pot fi parte în minciuna voastră!

Scriu pe laptop fragmente din scrisori.

Jessika le citeşte cu voce tare: Dacă voi înnebuni, să ştii că am înnebunit din dragoste pentru tine. Stau în genunchi şi cerşesc un semn! De la tine sau de la Dumnezeu. Când iubeşti, e totuna. Nu am fost un om prea credincios, dar acum îl rog pe Dumnezeu să fie de partea noastră. A ta, Albertina.

Jessika e Albertina. Iar eu sunt Olaf. Mintea îmi deliurează. Eu eram tatăl meu, tocmai primisem scrisorile, una câte una, de la iubita mea din România. Eu eram Olaf! Da, eram Olaf! Şi suspinam! Tocmai aflasem că am un fiu! Că îl cheamă Albert! Ce nume frumos, Albert?

Jessika e de acord.

Îi transcriu altă scrisoare. O citeşte: Dragă Olaf, îţi mulţumesc că prin simpla ta prezenţă cândva în viaţa mea mi-ai dat sentimentul că

sunt în contact cu lumea întreagă. Tu ai fost întreaga Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 212 213 lume pentru mine. Dacă ai apărea acum în viaţa mea, din nou, m-aş speria. Cred că de fapt tu nici nu exişti, eu te-am inventat cândva, când aveam nevoie de o iluzie de sprijin. Îţi mulţumesc că m-ai ajutat să visez. Nu-ţi mai spun nimic despre Albert. Nimic nu vă leagă, de fapt. Nici măcar un gând, nici măcar un rând de scrisoare. Niciun cuvânt. Adio.

Ce romantic! Ce romantic! striga Jessika. Parcă sunt replici din filme vechi. Ea mai urmăreşte filme la o cinematecă, într-un club, poate o să mă ducă şi pe mine acolo.

Respiraţia ei era mai intensă, mirosea a vanilie. Folosea acelaşi parfum pe care îl folosea şi Titi. Dacă ţi se impregna în nări, apoi nu îl mai uitai multă vreme. Miros greu.

Stăteam întinşi pe burtă, pe covorul moale, cu laptopul în faţă şi ni-l treceam unul altuia.

Comunicam. Exultam. Trăiam. Urechea ei dreaptă era lângă obrazul meu, era subţire, aproape transparentă, vedeam prin transparenţa ei vinişoarele de pe gât.

Am sărutat-o pe ureche. Am sărutat-o pe gât. Părea că nici nu observă, continua să scrie ceva pe ecranul laptopului, numai că eu nu mai vedeam cuvintele, acestea deveniseră sfărâmicioase.

Sau erau pete în soare.

I-am scos hainele, i-am scos pielea, i-am scos sufletul.

*

Apoi, stând pe spate, cu privirile în tavan.

Pe mama ta o chema Albertina, nu-i aşa?

Consimt.

Ei, bine, tu eşti Olaf, iar eu sunt Albertina. Eşti de acord?

Am fost de acord.

Nu mai aveam nevoie de laptop, să ne înţelegem, simţeam la fel.

Exişti?, întreabă Jessika.

Eu: Nu, sunt doar în imaginaţia ta. Nu clipi, că mă ucizi.

Jessika: Dacă nu clipesc, îmi dau lacrimile.

Îngân cântecul lui Zobar. Mai mult i-l şoptesc:

Cine are lacrimi în ochi şi luna cea mai plină o vede pătată, zadar, zadar, lună de porţelan, într-o zi ai să te spargi cine are lacrimi în glas şi despre fericire tot cu tristeţe vorbeşte, zadar, zadar, lună de porţelan într-o zi ai să te spargi ah, fericire, am dat de gustul tău pe limbă eşti dulce, pe cerul gurii amară, luna zadar a urcat pe cer dar noaptea întârzie să apară…

Jessika plânge. A înţeles mesajul cântecului lui Zobar. A înţeles şi cuvintele.

Toate cântecele voastre sunt aşa triste?

Toate cântecele lumii sunt triste. Numai că tristeţea lor ne face bine.

E de acord.

*

Jessika a adormit cu capul pe pieptul meu.

Şi eu am visat-o toată noaptea pe Aiana.

Aiana era de fapt mama, care mă aştepta undeva. Acasă?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 214 215 Apoi m-am visat la Belgrad, aşteptam să ne bombardeze nişte avioane de hârtie care pluteau pe deasupra noastră, manevrate de nişte indivizi taciturni, mustăcioşi, încruntaţi, care erau îmbrăcaţi în armuri de fier, grele, aşa cum văzusem la Muzeul Ororilor. Cineva îmi cerea ca eu să dau ordinul de atac. Şi eu tot trăgeam de timp ca să amân cât mai mult momentul. Când Jessika s-a cuibărit sub braţul meu, am pierdut şirul visului.

M-am relaxat.

Ne trezeşte un miorlăit lung. E Sonja care intră în cameră.

Sunt gol sub cearşaf. Mă jenez, nu ştiu cum să ies din situaţie.

Jessika e goală şi ea. Nu-i pasă. Se ridică, aşa dezbrăcată şi o sărută pe Sonja. E frumoasă ca o zeiţă. Îmi amintesc ce ne spusese Apostolis, despre ora când înfloresc femeile. Jessika era o magnolie înflorită. De ce magnolie? Habar nu am, aşa mi-a venit.

Sonja trage cearşaful de pe mine, ca o pisică ghiduşă.

Sunt gol puşcă şi încerc să mă acopăr cu palmele. Nu reuşesc.

Jessika se amuză. Se amuză şi Sonja. Mă amuz şi eu.

Mâncăm împreună. Somon, bruschete cu roşii şi suc de

portocale.

Prefer altceva?

A, nu. E perfect. OK.

Sonja povesteşte ceva despre pisicile ei. Jessika se simte neputincioasă, nu îmi poate spune ce zice Sonja. Îi fac semn că înţeleg.

Chiar înţeleg?

Da, e previzibil. OK.

Jessika o întreabă pe Sonja despre Olaf. Da, locuise acolo un tip, înaintea ei, care trăise o vreme în America sau Canada. Putea fi Olaf. Era un bărbat frumos, uşor trecut, foarte galant. L-a văzut o singură dată, când a venit să îşi recupereze o geantă cu nişte lucruri personale. A privit-o nu ştiucum. Ca un profesionist.

Cât trăise Gunnar, ea nu era atentă la privirile celorlalţi bărbaţi, îi neglija. Ca Gunnar al ei nu exista niciunul pe pământ.

Ea locuieşte în acest apartament din 1988. Până atunci a locuit tot în acest imobil, la un apartament mai mare, la etajul trei. După ce i-a murit soţul, Gunnar, în 1987, nu mai avea nevoie de atâta spaţiu. A renunţat la apartamentul cu cinci camere, cu două balcoane, pentru acesta cu trei cămăruţe mici.

De atunci a rărit şi pisicile. În acest apartament a avut doar două pisici, pe Gon şi pe Gunnar. Pe care mi le prezentase cu o seară înainte, de altfel.

Comunicăm prin laptop, pe care ni-l trecem unul altuia.

Sonja nu înţelege cum putem comunica în acest fel. Jessika îi explică.

Da, ne-am putea interesa la proprietarul imobilului. Nu la el propriu-zis, ci la administrator. Există o fişă a fiecărui locatar.

Când poate fi găsit? Şi acum dacă vrem.

Apoi Sonja iese şi se întoarce peste zece minute. Da, a aflat de la administrator că, da, acolo locuise un Olaf Svensson, dar că plecase din 1984, probabil că în alt cartier. Sau în altă ţară?

Posibil.

Deja inima îmi transpirase. Apoi se răcise.

Sonja (prin Jessika, care îmi traduce pe laptop): Pentru că m-a

îndrăgit din prima clipă şi pentru că sunt om de încredere, Sonja vrea să îmi facă câteva mărturisiri pe care nu le-a spus nimănui până acum, sunt secretele ei cele mai ascunse. Doar Jessikăi îi spusese câte ceva… Omul şi pisica sunt singurele fiinţe care au câte şapte vieţi de trăit. Aflase acest lucru din nişte cărţi egiptene, care adunau concluziile a câtorva mii de ani de experienţe, ştiut fiind că egiptenii divinizau pisica. Numai că şi ea, Sonja, poate să aducă argumente suplimentare, din observaţii directe. Pe Maala, o pisică pe care a avut-o în copilărie, a regăsit-o, până la amănunt, într-o altă pisică pe care a găsit-o abandonată într-o Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 216 217 piaţă din Vaxholm, insula cea mai mare a arhipelagului Stockholm.

Când a dat cu ochii de ea, pisica şi-a abandonat culcuşul improvizat şi i-a sărit în braţe. Când ea, Sonja, i-a strigat numele, Maala, pisica a început să toarcă, gest de supremă prietenie şi linişte. De aceea, în albumul ei are două pisici cu numele Maala.

Am observat?

Am observat, dar abia acum îmi explic.

Sonja e fericită că am observat.

Apoi, după moartea lui Gunnar, soţul ei, unul dintre pisoi i-a primit numele. Ei, aici e aici, motanul Gunnar avea acelaşi comportament, până la identificare, cu al soţului ei. Şi ochii de un albastru închis erau ai soţului ei.

O mângâia pe braţ, seara, până adormea, aşa cum făcea şi Gunnar al ei.

Pot să înţeleg eu aceste lucruri?

Da, pot, i-am răspuns.

Şi am sărutat-o apăsat pe obrajii uscaţi. Pielea foşni ca hârtia unei bancnote.

*

Ajung la hotel la amiază. Anita era îngrijorată, ca şi Uta şi Arthur.

Fusesem răpit?

Nimerisem într-o gaură a timpului?

Fugisem?

Îi povestesc de Sonja, de Jessika, de pisicile Sonjei, de rezultatele

investigaţiilor mele.

Nu stăm prea rău, îmi spune.

Îl sună pe Arthur. Îi povesteşte de Sonja, de Jessika, de pisicile Sonjei. Arthur râde în hohote. Simt asta după reacţia Anitei.

Râde şi Anita în hohote. Râd şi eu.

La ora şase, diseară, avem comandament, îmi spune Anita.

Nu întreb nimic, preluaseră ei controlul asupra situaţiei, mie nu îmi mai rămânea decât să mă las pradă entuziasmului lor.

Aveau o cauză, o tratau cu toată seriozitatea. La capătul cauzei lor eram eu. Eram divertismentul lor.

Am dormit după-amiaza, am visat că treceam printr-o oglindă ca printr-o poartă, în partea cealaltă erau Aiana, şi Titi, şi Şobi, şi Tanko. Şi Apostolis era. Şi mama. Mamă, am strigat-o şi când s-a întors am văzut că era Jessika.

Am coborât la şase fără zece. În hol erau Uta, Anita, Arthur, Knut, un prieten al lui Arthur, Stepan, prietenul Utei, şi Jessika.

Jessika?

Mă căuta, a venit să îmi spună că Sonja a făcut o pasiune teribilă pentru mine. Dar şi ea, la fel. Mă deranjează că a venit?

Nicidecum. Încerc să le fac prezentările, dar se ştiau deja.

Comunicaseră.

Knut devine translator, a copilărit în Anglia, tatăl lui a fost medic la Londra.

Jessika le spusese până la amănunt ce aflase de la Sonja.

Ce e de făcut?

Uta: Nu e nimic de făcut, deocamdată. Mâine Arthur va face cercetările în teren. Îl va ajuta şi mama lui care se descurcă mai bine în sistemul administrativ. A lucrat la primărie, ce naiba…!

Suntem pe drumul cel bun.

Unde mergem acum?

Knut propune o destinaţie.

Arthur, alta.

Fetele votează.

Mie îmi este indiferent.

Mergem în centrul istoric Gamla Stan, lângă Palatul Regal.

Ştie Knut un club underground, unde avem indie rock şi muzică electronică deep.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 218 219 Ofertă de ofertă, shot-uri cu personalitate puternică: Drift, Downtown, Fireball, Hot Worm, nişte amestecuri pe bază de tequila, vodca, gin, whisky şi esenţe tari. Jessika bea vin îndoit cu suc de cireşe. Knut bea un shot Hot Worm din care se iţeşte un vierme de jeleu. Arthur încearcă un Kamikaze Cocktail, amestec pe care numai Aiana îl mai punea la cale. Vodcă, lichior de curaçao, vin roşu, piper negru, gheaţă măcinată.

Încerc şi eu unul. E blând, totuşi.

Îi spun: în Afghanistan o să i se pară uşoară viaţa după un asemenea cocktail.

Asta îl înveseleşte.

Knut ia o chitară de la băieţii care cântă indie rock şi face o demonstraţie.

Magnific, strigă fetele.

Alfred mă apucă pe după umeri ca şi cum ar vrea să mă rupă de această lume eterogenă şi plicticoasă. Cine e Alfred? A apărut între timp. La orice chef, în oricare parte a lumii apare câte unul dintre ăştia. E vegetarian. Şi e convins, măcar în această viaţă, că a nimerit într-o lume greşită. Ar vrea să o schimbe, dar nu ştie care i-ar veni mai bine. E beat. Toţi îl ignoră. Ei au nimerit într-o lume de care se bucură. Sunt român? Da, ştie unde e România, are un prieten care şi-a deschis un club la Budapesta…

Simte nevoia să îmi facă destăinuiri totale. Ceilalţi din jur sunt nişte porci, le-o spune în suedeză. Le-o spune în faţă. Îmi traduce şi mie.

Alfred: Fructul oprit, man? Când a muşcat din carne, atunci a pierdut raiul omul. Să ştii de la mine acest lucru, man. Fructul oprit e carnea, man. Când muşcă din carne, omul îl muşcă pe copilul său, man. Îl muşcă pe fratele său, man. Copilul îşi înfulecă mama, man. Cum e să îţi muşti mama de picior, man? Cum e să îl muşti pe tatăl tău de gonade, man? E dezgustător să vezi pe cineva înfulecând carne, man.

Cum e să îţi vezi tatăl făcut salam, man? Cum e să îţi vezi copiii făcuţi crenvurşti, man?

Stepan, prietenul Utei: Alfred, eşti beat ca un porc. Nu mă enerva că te arunc în apă. Eşti un porc mistreţ, man. Din jävla kuk!

E o înjurătură în suedeză. Nu o înţeleg, dar Alfred se supără şi se decide să plece.

Îi răspunde tot cu o înjurătură lui Stepan. Apoi, către mine:

Ai mare grijă cu prietenii, man. Dacă la un moment dat nu-i mai simţi, te simţi străin între ei, să ştii că ai greşit lumea, man.

Schimbă-ţi prietenii, man. Sau să schimbi lumea? De ce nu, man.

6.

Apoi Knut mă acaparează, neatent la discuţiile celorlalţi din care eu nu înţeleg nicio iotă. Deşi Anita mai face câte o traducere aproximativă a subiectului în discuţie.

Knut lucrează la un institut de analiză socială. Avem aşa ceva în România?

Probabil, dar eu nu ştiu. Trebuie să existe vreo formă, că societatea nu se dezvoltă de capul ei. Am un prieten, Şobi, care a absolvit o facultate de sociologie. Nu practică, face altceva, lucrează pe un vas de croazieră. Dacă sunt facultăţi de profil, probabil că există şi institute de cercetare în domeniu. Aşa cred.

Aşa e, există nişte stadii de previzionare socială, apoi o corelare cu statisticile. Da, el ştie multe despre asta, într-o zi va fi bucuros să mă iniţieze.

Sunt de acord, aş putea aplica chestiile astea în societatea românească, el ar putea să vină în România, să mă ia partener.

Şi pe prietenul meu, pe Şobi, am putea să îl luăm în echipă.

În România avem oraşe?

Avem. Sigur că avem.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 220 221 A-ha! Aici pot fi şi proiecte europene, sunt bani mulţi în asemenea proiecte cu impact social. În România se derulează proiecte cu bani europeni?

Din câte am auzit, cred că da. Nu m-a interesat în mod deosebit.

Dar cred că da. Am auzit ceva despre nişte fraude, însă nu am

dat importanţă cazurilor.

Da, ar putea fi stabilită chiar o relaţie inter-instituţională.

Chiar ar fi mai bine ca parteneriatul să fie între instituţii.

Sunt de acord, deşi eu nu-mi dau seama ce instituţie aş putea să reprezint. Oricum, de principiu sunt de acord.

Da, e drept, şi el lucrează doar de trei, patru zile aici, la institut, încă nu-şi cunoaşte bine atribuţiile, dar sunt mai multe paliere de activitate. Ştiu eu care sunt obsesiile lui? Că are nişte obsesii, nişte teme pe care vrea să le analizeze şi să le rezolve, practic, prin intermediul acestui institut.

Nu, nu am de unde să ştiu, dar ar fi interesant să aflu.

Da, îmi va spune. Avem partide în România?

Da, avem. Şi de dreapta şi de stânga. Sigur că avem…

Da, e mulţumit că avem. De aici poate porni o bază de discuţie.

Am auzit eu de inaptocraţie? E un termen apărut în Franţa, pus în circulaţie de un tip, Jean d'Ormesson. În România se discută despre asta?

Nu, nu am auzit şi nici nu cred că se discută despre asta.

Ei, inaptocraţia este un sistem de guvernământ în care cei mai incapabili de a guverna sunt aleşi de către cei mai incapabili de a produce; membrii acestor două categorii sunt recompensaţi cu bunuri şi servicii care au fost plătite prin sustragerea avuţiei şi muncii unui număr de producători aflat în scădere continuă…

Mi-e clar?

Da, zic, dar asta se întâmplă în România de mai multă vreme.

Cel puţin aşa aud eu tot timpul la televizor, că proştii conduc ţara. Să cred că şi lumea?

Da, prin teoria asta devine clar că proştii conduc lumea, dar întrebarea e, pe proşti cine îi conduce? Şi aici Knut mi-a pus un deget interogativ în piept.

Habar nu aveam. Dar ca supoziţie am vrut să-i spun că în spate, acolo, nevăzuţi, la comandă, e posibil să fie vreunul din fraţii Barici, Adolf sau Vissarionovici. De ce nu? Da, dar pentru asta ar fi trebuit să-i spun în detaliu povestea lui Tanko, să-i vorbesc despre Chappi, despre

bombardamentele din Iugoslavia, despre Aiana chiar, şi nu cred că ar fi avut el timp şi chef să mă asculte. De asta am rămas la primul răspuns: Habar nu am.

Ei, asta-i prima lui problemă de analiză, asta va căuta să afle:

cine sunt păpuşarii lumii noastre! Şi va afla, să fiu sigur. Cine îi manevrează pe proştii care ne conduc? Are un plan, va face o serie de interviuri cu oameni din politică. Le va demonstra astfel prostia şi va ridica brusc cortina…! În spatele lor vor rămâne la vedere, tot brusc, păpuşarii. M-am prins de planul lui?

Da, eram convins de reuşită.

Ceilalţi improvizau un joc cu degetele, pocnind în ritmul unui hit la modă. Păreau nişte copii la prima experienţă în libertate. Râdeau contagios.

A doua chestiune pe care el, Knut, vrea să o atace la institut, în proiectul său, e problema banilor. O întrebare: în România oamenii sunt ahtiaţi după bani, aşa cum e la ei? Că banul a devenit o religie în Suedia…

Aş fi vrut să-i răspund cu vorbele lui Tanko, de odinioară:

Cine nu-i interesat de bani pe lumea asta? Idioţii, poate. Dar nu a mai aşteptat răspunsul meu.

Da, tendinţa omului de a aduna bani ţine de frică, de insecuritatea personală şi provine din timpuri imemoriale. Frica asta e înscrisă în ADN-ul uman. Cu mii de ani în urmă omul aduna mâncare, multă mâncare, pentru vremea când nu va mai avea puterea să vâneze, de exemplu. E o chestiune atavică. Apoi mâncarea Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 222 223 şi celelalte bunuri s-au transformat în bani. Ei, el, Knut, vrea să demonstreze că există în creierul uman o celulă care e responsabilă cu acest fenomen. Detectând această celulă, izolând-o, omul îşi recapătă libertatea. Redevine fericit, aşa cum a fost la începutul lumii. A fost clar? Am înţeles cum devine situaţia?

Destul de clar. Numai că începusem să obosesc. Nu mai aveam puterea să îi urmăresc demonstraţiile de pe corpul social, cum numea el societatea.

Am putea face o aplicaţie de acest tip şi pe societatea

românească, pe individul din România. Sunt de acord?

Da, sunt de acord.

Ce monedă avem în România?

Leul, îi spun. Îi explic valoarea leului, la paritate cu dolarul şi cu euro.

Da, îmi zice, fiind bani fără valoare prea mare, nici sentimentul ăsta, de acaparare cu orice preţ, nu e prea dezvoltat. E sigur de asta, va dezvolta studiile lui şi în acest sens. Da, ce bine că a deschis cu mine discuţia, i-am dat informaţii extrem de preţioase! Îmi mulţumeşte.

Îi spun că nu are pentru ce.

Ştiu eu care e visul lui cel mai mare?

Nu, nu ştiu.

Ei, visul lui cel mai mare e să devină politician. Şi vrea să ajungă în Parlamentul European. Da, numai de acolo poate să îşi pună în practică ideile. Că are o mulţime. Poate o să-l cunosc cu adevărat în anii următori, o să văd câte idei are. Şi toate sunt a-pli-ca-bi-le!

Ceilalţi discută şi ei aprins.

Arthur s-a ridicat în picioare, ţine un pahar cu bere în mână şi spune ceva. Ceilalţi aplaudă. O întreb pe Anita despre ce e vorba. Knut a plecat la toaletă.

A, da. Scuze. Îmi traduce cuvânt cu cuvânt ce a spus Arthur:

— Ah! şi să plecăm mai repede, că în ţara asta ne-am uniformizat, avem aceleaşi vise tembele toţi, de parcă ne-ar fi scos cineva dintr-un laborator de clone!

Iar aplaudă toţi.

Knut se întoarce de la toaletă. Aplaudă şi el din mers. Ridică un deget, ca şi cum ar cere să se facă linişte. E deja în Parlamentul European. E la tribună. Mii de camere de luat vederi sunt îndreptate asupra lui. Îi sorb cuvintele. Şi el ştie asta:

— Propun să înceapă o revoluţie împotriva minciunii că majoritatea deţine monopolul adevărului. Dacă pui un vultur într-o colivie, el va muşca zăbrelele, indiferent dacă acestea sunt din fier sau din aur.

Ceilalţi aplaudă. Multe aplauze.

E un citat din Henrik Ibsen, mi se adresează mie. Ştiu eu cine e Henrik Ibsen?

Da, a locuit la Jessika în apartament.

Da, e o glumă bună, spune Knut.

7.

A doua zi.

Arthur: O veste bună, în Stockholm am depistat 117 cetăţeni care poartă numele de Olaf Svensson.

Uau, exclam eu, îi putem convoca pe toţi în Sala Primăriei.

Ceilalţi aplaudă.

Arthur: Vestea şi mai bună e că doar 36 au peste 60 de ani.

— Sunt fericit, spun eu. Pot să-i recunosc pe toţi de tată?

Nici nu ar fi mare lucru. Am mare disponibilitate la moşteniri.

Putem face o selecţie, îi alegem numai pe cei care au ce oferi.

Vreun bancher, ceva, între ei?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 224 225 Se tăvălesc de râs.

Anita: Nu te pripi, datoriile de fiu nu sunt uşoare, aşa că hai să mai facem o selecţie.

Arthur: Am mers mai departe, după o deducţie logică şi după datele pe care le are la dispoziţie Albert, tatăl lui ar avea, totuşi, cam şaptezeci de ani. Ei, în categoria asta avem doar patru persoane.

Mâine limpezim situaţia.

Knut: Un Olaf Svensson a fost înregistrat între victimele de pe Titanic, în 1912. Nu cred să fie cel despre care vorbim.

Râsete.

*

A doua zi comandamentul s-a întrunit la ora 19.

Arthur: Lucrurile nu sunt chiar aşa de uşoare, cum păreau.

Niciunul dintre cei patru Olaf Svensson nu pare să fie cel căutat.

Mama lui Arthur şi-a făcut din plin datoria, i-a căutat pe toţi, pe baza ecusonului său de fost funcţionar la primărie. Un Olaf Svensson a fost mecanic în port, n-a ieşit din ţară, nu a fost interesat de călătorii în Est. Acum îşi cultivă o grădină de flori şi zarzavat pe insula Beckholmen. Altul a fost gardian la închisoarea din insula Langholmen.

Nu auzisem de ea? Recent închisoarea a fost transformată în hostel, e bântuită oricum de stafii…!?

Acolo a fost ultima execuţie publică, în 1910, după care în Suedia a fost abolită pedeapsa cu moartea. Acest Olaf iese din calcul, e şi alcoolic. O fi fost România închisoare, dar a avut gardienii ei, nimic de import.

Al treilea este europarlamentar, a fost ceva profesor universitar la ştiinţe economice. Nu pare să aibă profilul potrivit de individ care să recunoască vreo aventură din tinereţe. Ar fi mortal pentru carieră.

Mă interesează, spun eu. Vreau numărul de telefon. Măcar să îl şantajez…!

Knut traduce. Râsete.

Mai e unul, internat într-o clinică de boli terminale, are demenţă senilă. E abandonat de familie. Pare să fie cel mai aproape de ce căutăm. Numai că în fişa lui personală scrie că a fost geograf, e posibil să fi ajuns şi în ţările estice?

Le explic ce făcuse Olaf în România. Lucrase în domeniul energiei nucleare. Putem vorbi despre geografia atomului?

Suntem la capătul unui drum înfundat.

*

Miercuri.

Arthur o sună pe Anita. Anita o sună pe Uta. Uta o sună pe Jessika.

Jessika a ascultat, a dat din cap, a exclamat, a dat iar din cap, a spus da, da, ne-a arătat semnul victoriei cu degetele de la mâna dreaptă, a spus iar da, da, da…! Yuuupiii…!

Apoi Jessika a început să ţopăie şi să o pupe pe Sonja, care tocmai ne povestea cum a trăit ea pe un gheţar, cu un eschimos, primul bărbat din viaţa ei. Eschimosul, care se numea Baldur, mirosea puternic a peşte, încât toată viaţa Sonja a asociat mirosul de peşte cu cel de bărbat.

Sonja nu înţelegea entuziasmul Jessikăi.

Da, mama lui Arthur îl descoperise pe Olaf. Da, chiar aşa.

Da, Olaf cel căutat. Olaf al nostru. Aşa spusese Uta.

Nefiind suedez, avea regim de cetăţean rezident şi nu se regăsea în documentele de bază de la primărie.

Da, l-a găsit în cartierul Rinkeby, la un centru de recuperare socială, aşa e termenul sub care e cunoscut aşezământul. E un fel de casă de retragere pentru persoanele singure sau abandonate.

Da, nu sună prea bine, dar asemenea locuri sunt preferate de mulţi bătrâni, unii cu situaţii de familie sau financiare deosebite, care au nevoie de socializare.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 226 227 Ea, Jessika, lucrase ca voluntar, două luni, la un asemenea centru, între bătrâni erau chiar şi foşti directori de bancă, profesori.

O cunoscuse aici pe o mătuşă a fondatorului trustului Nokia…! O tipă probabil foarte bogată, dar singură.

Da, el este. Olaf Svensson. Mama lui Arthur vorbise cu el.

Îi spusese că îl caută cineva din România, musai trebuie să se vadă.

Femeie?, atât întrebase el.

Nu, un bărbat.

Convenise că e bine să se întâlnească joi seara la barul Saigon, el alesese.

Probabil că îl frecventa.

8.

Am dureri mari de cap, mă prind cu mâinile de spătarul scaunului din faţa mea şi din zgâlţâiturile acestuia îmi dau seama că tremur. Îmi tremură mâinile. Mă uit la ele, sunt albe, albe, degetele lungi par nişte picioare de păianjen care se agaţă hidos de lemnul scorojit al spătarului scaunului. Sunt urâte mâinile mele, de asta le ascund în buzunare.

Poate că nu ar fi trebuit să vin aici, azi.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată aici.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată nicăieri.

Pentru că pe mine nu mă aşteaptă nimeni niciodată nicăieri.

Am buimăceala unui om mort care a dat nas în nas cu el însuşi pe lumea cealaltă.

Mă uit afară, un cer nespălat îşi împingea norii cenuşii spre nord.

*

Aproape nu ştiu când a venit. A intrat în bar. Lumină roşie, semiobscuritate. Muzică subţire, remixuri celebre. Doar două mese ocupate.

Un cuplu, îndrăgostiţi probabil, îşi priveau privirile.

În partea opusă, eu.

Nu a ezitat, s-a îndreptat spre mine. Ca şi cum m-ar fi recunoscut.

Privirile chelnerului l-au urmărit ca un fascicul de lumină pe o scenă.

Un bătrân uşor adus de spate, barba neîngrijită, smocuri de păr crescute până sub ochi, paşii uşor nesiguri, dar putea fi de vină şi lumina vagă, cu care ochii nu se obişnuiseră încă.

S-a aşezat pe scaun, s-a lăsat pe spate, şi-a întins un picior, dreptul, în faţă.

— Am întârziat?

M-am ridicat.

S-a ridicat şi el.

Să-i spun ceva memorabil, ceva care să electrizeze aerul? Ca într-un film de duzină? Da, ai întârziat vreo douăzeci şi şapte de ani. Dar nu.

— A, nu, nu… Nu aţi întârziat. Bună seara, domnule Olaf Svensson. Şi vă mulţumesc că aţi acceptat invitaţia mea.

Îmi întinde mâna.

I-o strâng ca şi cum m-aş fi agăţat de ea.

— Eşti din România?

Mă grăbesc să confirm.

— Am fost în România, da. Eu am fost în cincizeci de ţări, le-am numărat. Sunt cincizeci, pe muchie. Uneori mai confund câte una cu alta, dar România nu, nu pot să o confund. Acolo am stat mult, câţiva ani. În România am trăit. Cândva îmi spuneam, ce ar fi să mă stabilesc în România? Să trăiesc acolo, definitiv…? Să mă îngrop acolo…? Că era

o pâine de mâncat, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 228 229 eu lucram în domeniul centralelor nucleare şi România voia să se dezvolte în aşa ceva.

A venit chelnerul. Ce dorim?

Olaf mă întreabă din gesturi.

Îi cer lui să aleagă, mă pricep mai puţin. Şi precizez: e invitatul meu.

Nu comentează.

Alege ceva specific, gravlax, somon cu multe mirodenii, copt în foaie de staniol.

Eu?

La fel.

Şi vodcă?

Chelnerul aduce sticla şi două pahare. Îi fac semn să lase sticla pe masă. O împing spre Olaf. Nu o refuză, îşi toarnă.

9.

— T u ştii ce înseamnă o centrală atomo-electrică? Câteva mii de bombe de la Hiroşima puse la un loc, la treabă. De asta trebuia să lucrăm după reguli clare, mister Ceauşescu ştia asta.

Şi ne tolera orice. Uite cum se face energia atomică, dacă e să îţi explic. Şi se apucă să deseneze pe masă, cu degetul, lanţul fisiunii atomice. Ăsta e reactorul nuclear. Bine? Aici are loc fisiunea atomilor de uraniu, asta produce căldură, căldura încălzeşte apa, apa se face abur, aburul învârte paletele unor turbine…

E clar? Şi turbinele astea pun în mişcare un generator care produce energia electrică. Ai înţeles?

Înţelesesem. Părea simplu.

— Ei, pare simplu, dar nu e. Dacă un singur lucru e făcut aiurea, moartea e cât Muntele Fuji. Eşti român? Dom-le, ce chestie…!

Nu credeam că o să mai întâlnesc vreun român în viaţa asta.

România…! România, da. Da, România. Ţară super, România.

Mâinile îi tremurau. De emoţie? Nu, cred mai degrabă că îl încerca un Parkinson.

— M a numesc Olaf. Olaf Svensson. Tu?

— Eu? Albert. Albert Albert.

— Drăguţ.

— Mulţumesc. Şi mie îmi place.

E un bătrân deşirat, cu oase mari, mâinile îi sunt prea lungi, parcă nu ştie ce să facă cu ele. Le duce la spate, le împreunează în faţă, gesticulează. Cred că e alcoolic, îi alunecă ochii jur-împrejur, caută continuu o ieşire din situaţie. O ieşire cât mai profitabilă pentru el, evident. Ca mai toate persoanele laşe. De unde ştiu asta? De la Tanko, sârbul care mă învăţase cândva să citesc chipurile oamenilor.

Tanko: Bă, degeaba ştii carte, dacă nu ştii să citeşti pe feţele oamenilor. Hai să îţi spun. Faţă mică, ovală? Şmecher, hoţ, complexat. Dacă are degete scurte, e fire ascunsă, pariază pe mize mari, la cacealma. După care, dacă pierde, urlă că a fost înşelat. Apoi altul, cu faţă prelungă, ochi adormiţi, frunte îngustă?

Tipul de om care ucide fără să aibă mustrări de conştiinţă. De obicei ăştia au degete lungi, reci, umede. Când simţi mâna unuia dintre ăştia în palma ta, şterge-o rapid. Sau pocneşte-l, ca să-ţi ştie de frică. Să nu ţi-l faci prieten, că te înjunghie când ţi-e lumea mai dragă. Să-ţi mai spun? Ăia mari, graşi, lenţi? Laşitate scrie pe fruntea lor. Nu le spune tot ce ştii, că iute te vând ca să-şi scape pielea. Ăia masivi şi agitaţi? Pe ăia poţi să contezi, ăia au un spirit dominator, dar împart ceea ce domină cu cei din preajmă, ca să se simtă bine, ăştia se hrănesc cu aplauze. Pe ăia îi topeşti cu flacăra unei laude. Într-o zi am să-ţi povestesc mai pe îndelete, ce ştiu e din observaţie directă, nu din cărţi. Cărţile nu spun ceva, cărţile ascund ceva. Ţi-o spune Tanko asta şi dacă Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 230 231 Tanko nu ştia chestiile astea, era surcele de multă vreme. Şi despre femei am să îţi spun, cum să le deosebeşti. Că şi aici e o întreagă filosofie, nimic nu e ce pare a fi, la prima vedere. Albert, fiule, să mă tragi de mânecă într-o zi, să-ţi spun. Ai nevoie, că acum intri în jungla asta care e lumea.

Numai că nu am mai apucat să îl trag de mânecă, să îmi spună.

Olaf! Tatăl meu? În sfârşit…! Nu mă întreabă de ce îl caut.

Dar dacă m-ar întreba, ce i-aş spune? Pregătisem câteva răspunsuri posibile, nu ştiam care era cel mai potrivit. În fond, ce

voiam? Nu mai ştiam bine nici eu.

Dacă i-aş spune: Domnule, eşti tatăl meu. Uite aici proba, aceste scrisori. Şi să scot din buzunar scrisorile, să i le înşir în faţă. Să-i spun: în România, o femeie, Albertina, a tot aşteptat un răspuns de la tine, de la nişte scrisori care nu au plecat, de fapt, niciodată. Să-i povestesc despre ea, despre mine, despre Aiana, despre Şobi. Şi despre Titi să-i spun câte ceva. Ar fi cel mai bine, poate. Dar dacă reacţia lui ar fi tot una laşă, l-ar lua pe nu în braţe, nu aş mai scoate nimic de la el? Posibil. Trebuia să pregătesc terenul. Să aflu cât mai multe, ca să pot, mai apoi, să îl abordez direct. Deşi parcă nu mai aveam chef de nimic acum. Oboseala călătoriei fusese mai incitantă decât ţinta. Parcă acţionasem în transă şi acum mă trezisem, iar realitatea era departe de iluziile mele.

În faţa mea, un bătrân oarecare, cu care nu părea că am nimic în comun, care nu mă întreabă nimic, nici măcar de ce îl caut, o epavă eşuată într-un cămin de bătrâni, un azil în fapt. Şi care era încântat că avea o sticlă cu vodcă în faţă, răspuns al aspiraţiilor lui. Ce să-i cer? Ce să-i spun?

Aiana (cândva): Băi, când ai să-l întâlneşti pe taică-tu, numai tu cu el faţă în faţă, un bătrânel şi el acolo, ai să realizezi cât de vulgară e iubirea. Tu, fruct al iubirii? Vax. Fruct al plictisului, al convenienţelor, al greşelilor, al fricii, asta suntem. Iar urâţenia este culmea vulgarităţii, aşa să ştii. Numai că urâţenia bătrâneţii este şi mai vulgară. Oamenii bătrâni sunt vulgari prin modul în care se agaţă de viaţă, atârnă, se schimonosesc. Oamenii bătrâni simt nevoia să spună mereu ceva, ceva esenţial. Chiar dacă au fost nişte neica nimeni toată viaţa, tot au impresia că numărul anilor le dă dreptul să dea sfaturi. Puah. Din tineri proşti nu ai cum să scoţi bătrâni înţelepţi, asta-i regulă. Dacă stai cu un om bătrân de vorbă, din gura lui se scurge o baltă care te cuprinde până la glezne, până la brâu, la un moment dat te sufocă. Lumea noastră, planeta sunt în pericol acum să se scufunde în această baltă puturoasă a bătrâneţii, pentru că totul este foarte bătrân în lume. Omenirea e prea bătrână ca să mai fie înţeleaptă. E zaharisită.

Oamenii se nasc gata bătrâni, noi suntem nişte epave care

plutesc în derivă de la naştere. Numai simulăm tinereţea, în fapt ştim cu toţii că tinereţea e o cauză pierdută. Munţii sunt bătrâni.

Apele sunt bătrâne. Câmpiile sunt putrede pe dedesubt de bătrâneţe.

Băi, piramidele au cinci mii de ani, marele zid chinezesc are patru mii de ani, Iisus are două mii de ani, Dumnezeu are un milion de ani, vezi cât de bătrână e lumea asta? Cum să fim noi tineri într-o lume atât de bătrână? De asta, când ai să-l vezi pe taică-tu, să te uiţi la mutra lui ca într-o oglindă…! Sub pielea ta un bătrân plicticos tocmai îşi face tabietul, înainte de a-şi pune şoşonii ca să iasă în lume.

— De ce m-ai căutat? Eşti de la vreun ziar?

— Poftim?

— Eşti de la ziar?

— Nu, nu sunt de la un ziar, mă ocup mai mult de istorie.

Vreau nişte date despre o anume perioadă. În România facem acum o evaluare corectă a perioadei în care Ceauşescu s-a ocupat de promovarea energiei nucleare. Dumneavoastră aţi lucrat în domeniu.

— Ştii şi asta?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 232 233 – Da, ştiu şi asta. V-am găsit în documentele de la Măgurele.

— A, Măgurele…! Acolo, da, era firma noastră. Acolo şi locuiam. Măgurele? Da, da, da. Ce viaţă la Măgurele! Dacă aş decupa ceva din viaţa mea şi să pun într-o ramă, apoi anii din România, de la Măgurele, pe ăia i-aş decupa. Am stat în România vreo patru, cinci ani. Da, ştiu puţin româneşte. Nici nu se putea altfel. Am ajuns în România în anul 1977, când ţara voastră intenţiona să treacă la energia atomică. Domnule, cum te numeşti?

Albert? Da, nume frumos. Din România, da?

Da, l-am cunoscut şi pe mister Ceauşescu. Semăna cu Louis de Funès. Da’ semăna bine de tot. Actor ca şi ăla. Şi puţin cu Hitler semăna. Mic şi agitat. Numai mustaţa îi lipsea. Da, să ştii, nu era cum se spune acum, mare dictator…! Că nici nu avea cum să fie, că ţara asta a voastră nu are cum să aibă aşa ceva, mare dictator. Un mic dictator, da, se poate. Da’ nici el nu ar fi putut să fie dictator dacă nu i-ar fi înlesnit

calea unii, alţii.

Că acolo, la voi, lumea e mai specială, România nu e o ţară care să semene cu altele, are ceva al ei…! O spun eu care am văzut o sută de ţări, fără exagerare. Am fost şi în Bulgaria, am fost şi în Iugoslavia…! Da. Cum spuneai că te numeşti? A, Albert, da.

Măi, România e o ţară care nu seamănă cu alta. Eu am trăit în România vreo patru ani, dar ce ani…! O viaţă! De unde eşti din România? A, da. Eu am locuit, o vreme la Măgurele, ţi-am spus.

Acolo aveam casă, masă. Dar umblam peste tot. Că aveam treburi, prospectam, comparam, eram practic invitaţii lui mister Ceauşescu, protejaţii lui. Peste tot eram conduşi, ni se deschideau uşi, porţi, totul. De fapt eram controlaţi, însă asta e altă poveste…! Am mers şi cu girofar la înaintare, când aveam vreo grabă, când eram invitaţi undeva de mister Ceauşescu.

Mister Ceauşescu era indiscutabil urmaşul lui Dracula, nu ştiu dacă l-ai cunoscut personal.

A, da, nu aveai cum, erai copil atunci, iar la mister Ceauşescu nu se ajungea oricum.

Îmi amintesc, da, am fost şi la vânătoare cu mister Ceauşescu.

Băăă, ce momente! Eram într-un oraş de munte, aproape de Bucureşti. Braşov, parcă. Da. Împuşcă mister Ceauşescu un urs, ceva mare de tot, trofeu. Noi eram figuranţi, invitaţi, avea nevoie de noi, voia să fie putere nucleară, ne băga în seamă. Şi trimite mister Ceauşescu, după protocol, un pădurar, pe cineva, să îi verifice ursul, prada, să îi confirme că e mort. Merge ăsta, mister Ceauşescu îşi umfla pieptul, totul era calculat. Ajunge pădurarul, pune mâna pe urs, numai ce se ridică ăsta în două picioare, îl ia între labe pe nefericit şi îi smulge capul. Eram de faţă. Gata, spune mister Ceauşescu, vânătoarea s-a terminat. Ursul, se vede treaba, era obişnuit cu lumea, aşa că o făcuse doar pe mortul.

N-am văzut în viaţa mea ceva mai înfricoşător, decât o namilă de urs decapitând un om. Pe urmă am aflat că ursul se numea nu ştiu cum, că era un urs de la circ lăsat în libertate, la bătrâneţe şi că era hrănit de populaţia oraşului. Se îngrăşase, numai bun de făcut trofeu. Şi mister

Ceauşescu îl împuşcase până la urmă, că aşa îi băgaseră în meniu cei din preajmă. Ţin minte asta, aşa ceva nu se uită. Pe urmă aflu că mister Ceauşescu îl bătuse la trofee pe Tito, al Iugoslaviei, cu pielea şi capul nefericitului urs de circ…! Pe care până la urmă tot l-a împuşcat. Dar ce era acest urs? Nu era propriu-zis urs, era un fel de porc hrănit de populaţie cu de toate, se îngrăşase şi devenise un exponat demn de Cartea Recordurilor. Era gras de abia se putea mişca. Se lăsa jos la comandă, ca să se odihnească. Pe ăsta l-a împuşcat mister Ceauşescu.

Am mai fost la o vânătoare cu mister Ceauşescu, la mistreţi, nu mai ştiu cum se numea localitatea. Dar era un fel de pădure, în care erau crescuţi nişte porci mistreţi pentru vânat. Cred că am fost în 1979? Sau 1980? Nu mai ţin minte. Ştiu doar că mister Ceauşescu a împuşcat vreo cincizeci, şaizeci de porci, nişte animale derutate care se învârteau printr-un ţarc oarecare. Noi Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 234 235 ne uitam ca la circ…! zice mister Ceauşescu: Aţi văzut cum sărea pielea de porc? Cum se spune la pielea de porc în româneşte…?

A, da. Şorici? Piele de porc? Rând, parcă, în engleză? Da, bine.

Ei, dar ce om era mister Ceauşescu ăsta al vostru! Dracu' gol!

Ţepeş, nu alta. Da' geniu! Aşa ne lua, aşa ne sucea, că nu-i rezistai, ziceai ca el. El nu negocia, el cerşea. Acolo unde nu izbutea cu ordinele, că era obişnuit să fie ascultat, nu ştia să spună pardon sau scuze, el era micul buldozer, dărâma tot… Am cunoscut-o şi pe nevastă-sa, Elena. Îi stătea în spate, aveai senzaţia că îl hăţuia, că îl dirija ca la un teatru de păpuşi. El tot se întorcea spre ea şi îi spunea: Lasă, lasă. Sau: taci, taci. Cam aşa ceva. Erau nostimi amândoi. Lumea de pe la voi se zicea că îi iubea, însă eu nu prea cred, că altfel nu l-ar fi împuşcat.

Să vezi cum ne încerca, că avea clasă, dom'le. Să zicem că seara aveam întâlnire cu el, o operativă. A doua zi trebuia să luăm nişte decizii. Buuun. La masa de dimineaţă apărea un cineva care ne spunea că obiceiul pământului e ca dimineaţa bărbatul să tragă un gât de vodcă, că aceasta e proba bărbăţiei. Când ajungeam la el, la mister Ceauşescu, trebuia să fim amorţiţi, să avem curaj, să zicem da din capul

locului. Să vorbească vodca în locul nostru.

Da, mister Ceauşescu era nebun, era oricum, dar în preajma lui te apuca frica. Avea personalitate, pe ăia din jur îi domina cu autoritate.

Dar femeile, femeile sunt totul în România. România voastră fără femei, fără Munţii Carpaţi şi fără Deltă ar fi nimica. Da'

mai ales fără femei…! Ce femei sunt în România!

Să vezi, mi-au băgat în pat pe una din servicii. Femeie de nota zece, că nu băgau ăştia în structuri ciurucuri. Bă şi se ţinea asta de mine, că lugu-lugu, că iubire iubire, că nu mai poate fără mine…! Dar şi eu, iubire, mon amour, my darling, a meritat să las toată lumea să ajung în România, iar lugu-lugu, zodiile s-au întrecut pe ele ca să mă expulzeze din Europa în România, bă, îi băgam nişte texte că se pişa aia pe ea de plăcere…!

De unde ştiam că era băgată de servicii…? Am fost avertizat.

Că şi noi eram supravegheaţi, ne curtau toate serviciile, şi de la ruşi, şi de la nemţi, că erau toţi interesaţi de cum merg treburile cu cercetările în domeniul nuclear. Că dacă face ăsta bomba atomică? Că nu era puţin lucru, nebunul de Ceauşescu şi-o cam luase în cap prin Balcani, după acţiunile de la Praga, din 1968.

De asta, când ne băgau în pat câte o damă, noi ştiam care e treaba, dar nu puteam să refuzăm, că aveam şi noi nevoie de igienă, nu-i aşa? Un spermatozoid pe ţeavă, o baie cu clăbuci de ovule…! Asta era deviza noastră. Că în România nu erau bordeluri, trebuia să ne facem treaba la negru. Dar curve găseai, la preţ bun, sub preţul din Vest. Şi se dădea asta, Albertina, leşinată…!

Asta, Albertina, că aşa o chema, avea în supraveghere şi pe alt coleg de-al meu, pe Nils. Ăstuia îi puţea gura, de la o poştă, că avea o dantură falsă care îi clămpănea în gură, când vorbea, parcă era un pelican. Şi tipa trebuia să se culce şi cu el, ca să îl tragă de limbă, să îi urmărească traseul. Eu o simţeam când trecea pe la Nils, da' ce să faci? Bună, bună…! De unde ştiam că se culca şi cu Nils? Mirosea după aia ca măseaua stricată a lui Nils. Parcă mă culcam cu Nils, îi şi spuneam lui Nils, bă, ţi-am tras-o astă-noapte. Şi Nils necheza, că el nu ştia să râdă,

îşi descoperea dantura, cu dinţii din faţă laţi şi lungi, şi trăgea un nechezat.

Da' Nils ăsta are o poveste, că am fost coleg de şcoală cu el, la colegiu, la Oslo. Avea o bunga-bunga de negrotei, de pa zeci de centimetri, în şcoală, cre' că avea vreo şaişpe, şapteşpe ani, câteva profesoare şi-l disputau şi, ca să nu se certe, îl luau după grafic la domiciliu. Adică la mine vine luni, la tine, marţi, la doamna directoare, miercuri… sau cum s-or fi înţeles ele acolo.

El numai ieşea în faţa internatului, că stăteam la internatul Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 236 237 şcolii şi ele veneau să îl ia, noi ne beleam ochii în urma lor. Ni se făcea rău când ne gândeam că noi ne trăgeam de maţ degeaba, nimeni nu se uita la noi, pe când ăsta regula ditamai profesoarele.

El venea apoi, cu diferite daruri, că astea îl umpleau şi de bani şi de bijuterii şi Nils zicea, bă, meseria e brăţară de aur. Brăţară de aur? Tu-te-n cur de băftos. De asta, în România i-o trăgeam eu lu' Nils, că ăsta nu prea plăcea la romînce, cre' că de vină era dantura lui, că puţea, că nici nu era generos, că aşa îl învăţaseră alea, profesoarele, că pentru futut nu tre' să dai nimic, numa tre' să primeşti. Şi romîncele nu prea aveau ce să îi dea, că era vai de mama lor, le momeai cu un chiloţel, cu un parfumel, cu un săpun…

Da şi săpunul era valută, era greu pentru noi să pricepem acest lucru, noi veneam dintr-o lume în care săpunul era standard de civilizaţie. La români, standardul de civilizaţie era numărul de participări la şedinţele lor de partid, erau ciudaţi şi ne miram cu câtă răbdare suportau şedinţe de ore întregi în care băteau apa în piuă, despre ipotetice planuri pe care nu le luau în serios niciodată. Se adunau numa ca să stea adunaţi şi să puncteze că au participat la şedinţa de partid. Cre' că luau şi salariul după câte şedinţe de partid bifau…! Că bifare era totul.

Stai să îţi spun o fază. Asta, Albertina, avea un cur cam jos, era nostimă, parcă era o raţă care cădea pe spate la primul hop.

După curul ei umblau mulţi, că parcă le făcea semn bărbaţilor, să o urmeze. Era unul, Renatto, care se ţinea de ea, o iubea sincer, toată

ziua flori şi poezii, ea îi spunea, „Bă, Renatto, lasă-mi curul în pace, că nu-i de nasul tău…!”. Ăsta, Renatto, face o plângere la partidul lor, la Securitate, că Albertina umblă cu străini, că în loc să se combine cu români, ea îşi strică ovulul pe spermatozoidul străinului. Şedinţă de partid, se discută cazul.

Tovarăşă Albertina, este adevărat că ai refuzat să te combini cu tovarăşul Renatto în vederea creşterii natalităţii? Că în România era o nebunie cu creşterea natalităţii pe atunci. Este adevărat, tovarăşe, nu ştiu cum îi spuneau ei celui de la partid…! Dar eu nu îl iubesc pe tovarăşul Renatto, că o are mică, mică de tot. La care tovarăşul Renatto se ridică roşu ca un rac în picioare şi spune bâlbâindu-se: Tovarăşi, nu eu o am mică, ea are gura mare…! Râsete, aplauze. După scena asta tovarăşul Renatto şi-a cerut transferul şi dus a fost.

Da, Albertina…!

Albertina asta era dracu’ gol. Ştii cum se regula? Făceam cu ea trenuleţul. Ştii cum e ăla, trenuleţul…?

România, da. Îmi amintesc de o tavernă, la Bucureşti. La voi îi zice altfel. Han? Da, han. Hanul lui Manuc? Da, exact aşa.

Ce petreceri! Era un ţigan acolo, care cânta. Nelu, parcă îi zicea.

Cum mai cânta! Era un cântec, Zaraza! Zaraza, Zaraza, ce faci Zaraza… Sau cam aşa ceva. Am cântecul în cap, dar mi-e greu să îl reproduc.

Domnule, mi-ai amintit de România. Hai să te pup…! Şi de curvele din România mi-ai amintit. Mariana… Şi Albertina. Şi Veronica… Bă, Veronica era trăsnet. Numa pe la spate. Se dezbrăca, se întorcea cu curul la tine…! Hai! Bă, dar tu nu ai faţă?

Nu, că nu simt nimic prin faţă, că am o problemă cu punctul G, ăsta e la mine într-o poziţie mai specială. Şi dă-i pe la spate.

Îi şi ziceam, mă, numai broaştele ţestoase respiră prin fund…!

Ăi fi şi tu vreo broască ţestoasă, că aşa se lăţea, ca o broască ţestoasă.

Stai să-ţi mai spun ceva… Rămâne Veronica însărcinată. Belea mare! Că în România avortul era interzis. Ce e de făcut? Zic, Veronico, ne înfrăţim popoarele? Glumeam eu, dar nu aveam niciun chef să mă

ţin de scutece. Ea nu şi nu, că să mă descurc cu un avort. Că în România avortul era considerat crimă, nu aveai voie să faci avort decât în condiţii speciale. Zic: mă duc la mister Ceauşescu, să-l rog să ne dea o dispensă. Mă înscriu la Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 238 239 nebun, în audienţă. Aştept, treceau zilele, nebunul nu era prin Bucureşti, umbla prin ţară să vadă cum creşte grâul, că avea obiceiul ăsta, să se dea mare cunoscător în toate. Un schizofrenic, clar. Veronica se dădea de ceasul morţii, că nu vrea plodul, că ea are viitorul în faţă şi că monstrul ăla mic i-l face praf. Zic, Veronico, hai în maşină şi mergem să rezolvăm. Unde mergem?

Tocmai la Turnu Severin, acolo ne-a făcut lipeala un inginer român cu un doctor sârb care trecea graniţa şi făcea chiuretaje şi monta sterilete contra unor sume. Şi atunci o car pe Veronica până la graniţa cu sârbii… Buuun. Acum aşteaptă să vină doctorul, care nema. Că era urmărit şi ăsta, îi era frică. Ce e de făcut? Păi, să trecem graniţa la doctor, care ne-a transmis prin cineva că gata, ne face treaba, dar să trecem la el. Cum se numea oraşul? A, da, Kladovo. Dar cum să trecem graniţa, că eu puteam, dar Veronica nu, că paşaportul era o mare problemă pentru români. Găsesc totuşi soluţia, pun banul să vorbească. Găsim pe cineva care cunoştea pe altcineva, un ofiţer de la graniţă, plătim, ne lasă să trecem, la oră fixă, să ne întoarcem la oră fixă, că ne supraveghează el. Cât am dat? O mulţime de bani, dar asta era disperată.

Olai se încălzise povestind. E limpede că acum îi veneau amănuntele din străfundurile memoriei. Şi-a turnat încă un pahar de vodcă. A urmărit mărgelele.

— Nu bei?

— Nu beau.

— Bine, ajungem la doctor. Ne ia ăsta, ne face treaba. Într-un ceas era gata, Veronica era ca nouă, îi rămâne plodul acolo, într-un lighean. Ameţită, palidă, cadavru. Dar să vezi ce se întâmplă…!

Suntem în Iugoslavia, zice Veronica, eu nu mai vreau să mă întorc în România, că de când visez să ajung în Iugoslavia şi de aici să o iau spre Italia. Că ăsta era traseul românilor, care reuşeau să treacă în

vreun fel, o luau prin Trieste spre Italia.

Veronico, nu se poate, zic eu, avem necazuri dacă nu treci, află nebunul că fac trafic de persoane la graniţă, o încurcă şi ofiţerul care ne-a înlesnit trecerea, am necazuri şi eu. Ea, nu şi nu. Ce e de făcut? Doctorul sârb zice, doamnă nu se poate, vă duceţi înapoi, vă prinde cineva prin Iugoslavia, o încurc şi eu, că şi aşa sunt urmărit, serviciile ştiu ce fac, că le plătesc şi pe ele, ca să mă lase să fac treaba asta murdară… Dar Veronica, nu. O iau pe Veronica cu forţa, o urcăm în maşină, asta plângea în hohote. O băgăm în maşină printr-o parte, ea iese pe partea cealaltă. Parcă era nebună. Aduce doctorul nişte feşe, o legăm de mâini, de picioare, o urcăm în maşină, asta să ne muşte, se zbătea ca turbată. Reuşesc să o trec graniţa, ajung la ora fixată, dau restul de bani ofiţerului, treaba e bună. O dezleg pe Veronica, leşină asta, o ud cu apă, când se trezeşte începe: Nu se poate, am fost în Iugoslavia şi m-am întors…! Nu se poate, Olaf, tu eşti călăul meu! Ah, am fost în Iugoslavia şi nu am ajuns în Italia…! Şi tot aşa. Tot drumul până la Bucureşti numai aşa a ţinut-o, înnebunise Veronica. Nu mai ştiu ce a făcut mai departe, o mai vedeam aşa, din când în când, însă nu am mai pus-o să facă pe broasca ţestoasă, că mă speriase. Oare ce mai face Veronica asta acum? Oare mai trăieşte? O fi ajuns în Italia?

Bătrânul rămase pe gânduri, îşi trecu ultimele picături de vodcă din pahar printre dinţi, probabil că şi-o închipuia pe Veronica trecând prin faţa lui ca o broască ţestoasă, cu gesturi obosite, lente. Şi pe el se închipuia tânăr, probabil. Încălecând-o, călărind-o.

Îşi umple din nou paharul cu rachiu.

Cuvintele se adunaseră între noi. Grămezi de cuvinte. Cuvinte moi care se prelingeau şi se întăreau la contactul cu aerul, ne separa acea magmă de vorbe, nu ne aduna.

Cine e acest bătrân care vorbeşte dezlânat, un monolog fără cap şi fără coadă?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 240 241 Dacă i-aş spune acum: Tată!

Ar spune că sunt nebun, probabil.

Oare îi semăn în vreun fel? Nasul, da, nasurile noastre seamănă.

Al lui este ciupit de vânt şi vărsat probabil, dar e un nas ferm, ascuţit spre vârf. E plin de viţişoare roşii şi vineţii. Ochii?

Încerc să îi prind ochii, să le văd culoarea, numai că îmi scapă mereu. Probabil că au fost ochi albaştri cândva, acum sunt maronii, o culoare stinsă, de om bătrân. Pielea de pe obraz e de ceară parcă, galbenă, mătuită.

Se opreşte din monolog. Mă întreabă ceva? Ce? Aşteaptă un răspuns.

— Vă rog, nu am înţeles întrebarea.

Dacă în România acum e democraţie? Dacă românii pot să circule cum vor? Că eu nu semăn cu indivizii ăia speriaţi de pe vremuri, cenuşii. Că în România, pe vremea aceea până şi copacii primăvara, când înfloreau, erau cenuşii.

— Mulţumesc. A, da. În România acum e democraţie, fireşte.

Poţi pleca unde vezi cu ochii. Totul e să vezi ceva dincolo de orizontul personal şi să te ţină picioarele.

Nu, nu seamănă cu nordicii pe care i-am cunoscut în ultimele zile. Nu. Parcă seamănă puţin cu unul din fraţii Barici, aşa cum îl aveam în poza decupată din ziar de Vasko. Cu Adolf cred. Aş putea chiar să verific, dacă aş scoate portmoneul, acolo păstrez fotografiile celor doi fraţi. De ce nu le-am aruncat? Dar dacă în lumea asta voi ajunge, totuşi, să îi întâlnesc? E posibil, fraţii Barici sunt peste tot, aşa faimă aveau. Tanko tremură, poate, undeva de frica lor, că ăştia, dacă îşi pun în minte ceva, dacă îi plăteşti pentru ceva, nu se lasă, că sunt în felul lor de cuvânt.

Bietul Tanko!

Mă uit la bătrânul din faţa mea. E un om contaminat de toate păcatele lumii pe care a traversat-o. A luat ceva şi din peisajele lumii pe care a străbătut-o. A stat vreo patru ani în România?

Da, patru sau chiar mai mult.

Nu, patru. Exact patru. Da, a mai plecat, s-a întors. Că era specialist într-o echipă care se ocupa cu prospecţiunile geodezice pentru construcţia centralelor atomice. Firma era canadiană de fapt, dar opera mai mult în Europa.

Acum nu mai ştie aşa de bine româneşte, deşi a ştiut bine, bine. A făcut şi nişte cursuri, are o predispoziţie nativă pentru limbile străine. Da. Româna e mai grea decât altele, că are o gramatică întortocheată, totuşi s-a descurcat. În Europa vor rămâne, într-un final, numai limbile suple, onomatopeice. Râde.

Dinţii sunt tociţi în faţă, înnegriţi de tutun. Deşi acum nu mai fumează. Nici suedeza nu o să reziste. Nici norvegiana. Apoi popoarele deştepte, că există aşa ceva, îşi vor pierde primele identitatea şi limba, fiindcă ele se vor adapta condiţiilor sociale şi economice globalizante, pe când popoarele mai primitive vor rezista, le vor rezista şi limba, şi cultura. Cum de e aşa? Sunt mai neatente la mersul istoriei, ele sunt mai atente la destinul lor, prostia e mai conservatoare. Înţeleg eu acest lucru? Înţeleg, îi spun, deşi nu îi urmăresc consideraţiile pseudofilozofice.

Ei, toate astea le-a citit zilele astea într-un ziar de-al lor s-a şi certat cu un coleg de la centrul social pe tema asta. Ăla susţinea că limba suedeză nu are cum să dispară, că o cunosc până şi focile şi morsele. Că dacă le strigi în suedeză, ele te înţeleg.

— Hai să-ţi mai spun una, ca să ştii…! În Canada, la Toronto, acolo, când m-am dus, ştii pe cine aveam asistentă, consilieră, secretară?

— Nu, nu ştiu.

— Ei, tot o romîncă. Ca să vezi. Rodica o chema. Tipă de nota zece. Trei metri de picioare. Sânii? Bombe atomice. Stângul, Hiroşima, dreptul, Nagasaki. La mijloc, explozie. Asta avea la bază vreo paişpe limbi şi eu îi ziceam, Rodica, dacă îţi dau şi eu o limbă, o să ai la bază cinşpe. Râdea, că avea umor. Dar nu se putea atinge nimeni de ea, că era cumpărată de directorul general, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 242 243 un american cam trăsnit, de la o prezentare de modă, de undeva de prin Europa. De la Milano, parcă. O cumpărase cum se cumpără fotbalişti, banii jos pentru firma de modă, banii jos pentru impresar, banii jos pentru Rodica. Şi Rodica îi era recunoscătoare şefului… A, da, Benjamin îl chema şi zicea ea că nu l-ar fi înşelat cu niciun preţ. O lăsa să lucreze la firma lui, deşi avea bani cât Bill Gates,

ca să nu se simtă un parazit, că fata era muncitoare de acasă, povestea adesea de familia ei din Transilvania, de undeva foarte aproape de locul în care trăise Vlad Ţepeş, familie săracă, vai de mama lor. Şi îi pusese ăsta, Benjamin, directorul, pază, ca să fie sigur că Rodica nu-l trage pe sfoară.

Numai că, Benjamin se încurcase cu un tip, că era gay pesemne, iar de Rodica avea nevoie doar de paravan, ca să iasă la întâlniri, protocoale, femeie frumoasă, să ia ochii proştilor.

La vreo jumătate de an după ce plecasem eu de acolo, cu treburi, în Norvegia, aflu că Rodica o ştersese cu ăla care o păzea, un fost luptător de K-1. Şi nu a plecat cu mâna goală, i-a luat pămpălăului de Benjamin jumătate de avere, că aşa era în contractul lor, ăla nu verificase până la ultima literă, şi ea profitase.

Şi bine i-a făcut fătălăului ăluia de Benjamin, că avea o mutră de poponar în călduri, dacă i-o puneam şi eu Rodicăi, m-aş fi simţit în regulă. Dar nu a fost să fie.

Oftează. Tace. Îşi priveşte mâinile, care nu îi mai tremurau.

În schimb, îmi tremurau mie mâinile.

— Ei, dar în Canada am şi un copil. O fiică. O cheamă Anaïs.

Pe Anaïs nu am văzut-o decât de două ori în viaţă. În două fotografii, de fapt. În realitate, niciodată. Ultima dată acum vreo cincisprezece, douăzeci de ani. Ce să fac? Deriva continentelor.

Cam aşa e viaţa. Mama ei e o daneză, Miriam, cu care m-am combinat într-o zi când era o grevă în Montréal şi nu a mai plecat avionul spre Europa vreo trei zile. Ne oferă cei de la aeroport masă şi casă la un hotel, ne ţinem de urât unul altuia.

Trei zile de futut, mamă, mamă. Ajungem la Paris, ne despărţim.

Eu o iau spre Bulgaria, că aveam şi acolo un contract, ea pleacă spre Copenhaga. Mă sună peste câteva luni, mă găseşte. Olaf, vom avea un copil. Eu îi zic: Mămicule, civilizat este să mergi frumuşel la cabinetul unui ginecolog şi rezolvi problema. Că noi nu ne oprim acum din carieră ca să alăptăm, să lugu-lugu bebeluşi care ţi se urcă apoi în cap, în cârcă, te leagă de glie, şcoală, casă. Miriam, nimic, că e târziu deja, că m-a tot căutat, că nu m-a găsit, nu putea decide singură ce să

facă, plus că îi era şi frică.

Face copilul. Mă găseşte peste vreun an, îmi trimite o poză cu fetiţa. Mămicule, îi zic, să fiţi sănătoase, dar Olaf are treabă.

Să vă trimită bani? Miriam zice: Niet bani, noi vrem afecţiune, iubire de tată.

Le zic: Dacă vă trimit bani, găsiţi voi şi afecţiune. Şi le trimit nişte bani.

Peste încă vreo doi ani mă trezesc cu Miriam, nu ştiu cum mă găseşte, eram aici, în Stockholm, în drum spre Polonia, unde aveam un contract scurt. Îmi arată o poză. Uite fetiţa, îţi seamănă leit. Mămicule, mai rezistaţi voi câţiva ani, vă caut eu când vreau să mă aşez la o adresă, până atunci trăiţi-vă viaţa. Apoi am ajuns eu la Montréal, m-a împins curiozitatea să le dau un semn.

Sun la uşă, iese un negru. Vreau să vorbesc cu Miriam, zic. Ăsta:

În ce chestiune? Sunt vărul ei din Norvegia, Olaf mă numesc.

Ăsta: Sunt Michael, sunt soţul lui Miriam. Bravo, zic eu. Miriam nu e acasă, e plecată la Copenhaga, cu Anaïs. Trebuie să preia o moştenire. Ce să le spun? Nimic, mai trec eu. Nu le-am mai căutat, le-am pierdut urma. Poate în vreo zi or să apară, deşi nu ştiu ce ne-am mai putea spune.

Îşi toarnă din sticlă ultimele picături. Aş fi vrut şi eu acum să beau ceva tare, să înghit o bucată de şmirghel care să îmi trezească simţurile amorţite.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 244 245 Mă uit după chelner, care stă cu ochii pe tabletă, urmăreşte ceva, un film probabil.

Observ barul. Se numeşte Saigon, de la recuzita care are tot felul de trimiteri la lumea asiatică. Nişte caschete metalice, dintr-un război vietnamezo-american, de prin anii şaizeci, sunt expuse pe pereţi. Şi imagini cu insule paradiziace; cu femei, cu coşuri de fructe exotice fixate pe cap, şerpuind pe cărări de munte.

Vine chelnerul. Vreau să beau o tequila. Nu înţelege. Olaf intervine. Vrea şi el. Plătesc eu, îi spun. Nu protestează.

— Dublă, completez eu.

— la fel, spune Olaf.

— Şi dacă Veronica aia ţi-ar fi făcut un copil, îi zic, ce ai fi făcut? îl abandonai? îl tutuiesc deja. Nu protestează, nici nu observă.

— Nu ştiu ce aş fi făcut. Dar nu eram copt pentru o relaţie pe termen lung. Cât aveam? Vreo patruşcinci, cred. Dar nu-i simţeam. Eu le avertizam pe femei, nu vreau sarcină, nu vreau copii, sunt monstruoşi.

Vine chelnerul, ne aduce paharele de tequila şi un mic vas cu sare galbenă, adjuvantul băuturii. Ne punem pe deget, aşa cum ne-am pune un drog, o aspirăm, apoi bem paharele până la fund.

— Dar Albertina? Femeia băgată de Securitate în pat…?

— Nu mai ştiu nimic despre ea, a rămas cu Nils acolo, că ăsta era la sectorul producţie, a mai stat vreo câţiva ani în România.

Dar nici cu Nils nu m-am mai văzut, dacă-l mai ţine scula, cred că vrăjeşte şi acum femeile. Poate că Albertina aia s-a măritat cu Nils? De unde să ştiu? Da, România, ţară cu munţi şi cu femei.

Simt că nu mai am ce scoate de la Olaf, că nu mai are ce spune. Sunt la capătul călătoriei?

Îi spun: Eu sunt născut în Măgurele, în România, locuiesc acolo. Cred că o ştiu pe Albertina, că acolo e puţină lume, ne ştim unii pe alţii. Mama mea, care este profesoară de engleză, este prietenă cu una Albertina, care pare să fie cea din povestea lui. Nu-i aşa că lucra în turism? Albertina Radiţki.

— Da, posibil, parcă lucra în turism, dar era mai mult translator şi însoţitor de străini la centrală. Că nu stătea acolo zi-lumină, mai pleca, mai venea. După cum avea misiunea. Radiţki? Da, parcă aşa îi spunea.

Am mai cerut două tequila duble, deja chelnerul ni le-a adus.

Mă simt mai bine.

— Cum mai arată Albertina asta?, mă întreabă. Tot frumoasă? Sunt mulţi ani de atunci. Vreo treizeci? Mai puţini? Da, mai puţini. Dar e mult, o viaţă.

— Da, e frumoasă, e foarte frumoasă.

— Uite, acum îmi aduc aminte, că am fost cu Albertina la Sinaia, la nişte sărbători. La Crăciun, dacă nu mă înşel.

Era nimfomană rău, dacă n-o satisfăceai te mușca tot, îți scotea ochii. Eu atunci, sărbătoare, relaxare, beau ceva mai mult, mă moleșesc. Albertina că vrea, eu, nimic. Scot bunga-bunga, mă rog de ea să se întărească. Asta, limba pantofului. Mă masează Albertina, nimic.

Începe să țipe, să chirăie. Se isterizase, era și beată. Zice: Eu ies și mă agăț de primul bărbat…! O calmez. Plânge. Eram urmăriți de servicii, nu voiam să dau prilej de scandal internațional.

Ne întoarcem de la Sinaia separat, Albertina a luat trenul a doua zi.

O vreme nu ne-am vorbit. Apoi mă caută, să o iert, că mă iubește, că a fost o stare de moment. Știam că serviciile au prelucrat-o, ce faci fetițo, dai misiunea pe o isterie de moment?

Treci la treabă. Mie îmi convenea, măcar știam că e ea cea cu misiune și gata. Că oricum ar fi trebuit să o înlocuiască cu altcineva.

Plus că era femeie valabilă din toate punctele de vedere, te stimula la pat. Era și curățică.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 246 247 Am mai cerut câte un rând de tequila.

Olaf începuse să delireze.

I se făcuse un dor nebun de Albertina. Sau de Veronica? Sau de Rodica? îi era totuna.

— Ce chestie, să întâlnesc un român! Cum te cheamă? Hai să te pup!

Mă pupă. Duhnește a usturoi. E mirosul ficatului atacat de alcool, de ciroză.

— Băi, România e cea mai okey țară. Îți spun eu.

Îl aprob.

— Dacă o văd pe Albertina, ce să îi spun?

— Ce să îi spui? Ce să îi spui? îi spui că…! Ce să îi spui?

Sughițe.

— Da, să îi spui că vin într-o zi să mai facem trenulețul. Ce e trenulețul? Uite așa! Ea în patru labe și eu pe la spate: buf-buf, buf-buf! Ca locomotiva cu aburi!

Deși stă pe scaun, imită cam cum ar face trenulețul ei acum.

Sau cum făcea atunci?

Râde. Are dinţii tociţi, gura îi e o ruină.

Ochii spălăciţi sclipesc la amintirea trenuleţului.

— Să-ţi mai spun de Ceauşescu… Ieri m-am certat cu un prost, cu Larsen, care zice că Ceauşescu era o canalie. Ce canalie? Eu am fost la vânătoare cu mister Ceauşescu, l-am cunoscut.

Să îţi spun cum am fost la vânătoarea de urşi… Că Larsen ăsta a fost vânător de foci, o persoană absolut detestabilă… un gunoi… un castor băşinos. L-am luat de guler şi i-am strigat:

Afară! A venit asistentul Becker şi ăsta zice… Ce zice?

Nu mai aflu ce zice asistentul Becker. Chelnerul mă ajută să ajung cu Olaf în stradă. Afară e o lumină roşietică, care vine de la Polul Nord, iar deasupra luna plină ca un talger de aur.

Trec strada, dau peste un parc mic.

Îl aşez pe o bancă.

— Cum te numeşti?, mă întreabă.

— Albert, îi spun.

— A-ha.

— Hai să te pup… Semeni cu cineva…! Cu cine semeni?

Mă feresc de sărutul lui îmbăloşat. Îi curge o zeamă din nas, i-o şterg cu poala cămăşii sale.

— Unde suntem?

— În România, îi spun.

— R amânia…! Ţară de putane.

— O laf, îi spun, dar România e o ţară frumoasă. Tu te simţi bine în România. Chiar tu ai spus-o. Eşti tânăr, în putere şi eşti în România…! Nu simţi? Olaf, aici e România ta, ţara cu femei frumoase, cu Munţii Carpaţi. Uite, dacă aude Albertina că tu spui aşa despre România se supără pe tine. România e locul unde ai vânat urşi…!

— Şi unde mergem?

— S pre casă. La Măgurele. Te aşteaptă Albertina. A pregătit supa cu tăiţei de casă. Şi a pregătit la cuptor un pui cu mujdei.

Şi o prăjitură cu morcov şi vanilie. Aşa cum îţi place ţie. Albertina ne aşteaptă, e aşa de nerăbdătoare…!

— Şi tu cine eşti?

— Sunt fiul tău. Albert. Cum de nu mă recunoşti?

Râde. Sughiţe. Râde.

Se uită la lună, îşi întoarce capul cu neplăcere.

— Putana de lună!, zice.

Îi duc braţul stâng peste gâtul meu, înaintăm cu paşi nesiguri.

Îi ating coastele, geme. A avut o fractură, acum îmi dau seama.

Îl întreb în română: Te dor coastele? Ai avut o fractură?

Îmi răspunde în norvegiană. Mormăie ceva. Nu înţeleg.

O maşină a poliţiei opreşte lângă noi. O fi Arthur? Nu e. Le fac semn celor doi că e în regulă, că mă descurc.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 248 249 Picioarele i se înmoaie, şchioapătă. Adoarme în mers.

— O laf, îi zic, hai, ce naiba, ţine-te, mai avem puţin până acasă. Uite, trecem de clădirea poştei, traversăm, pe stânga e căminul facultăţii de fizică, pe dreapta e magazinul cu piese auto, apoi e barul vechi, apoi consignaţia… Ţi-o mai aminteşti? Pe aici mergeam eu la şcoală, ştii doar… În stânga e Aleea îndrăgostiţilor, nu ştiu de ce se numeşte aşa, dar sunt nişte bănci pe care se mai… unul cu altul, ştii tu… nu-i frumos să-i spui propriului tată ce-şi fac ăia, nu-i aşa? Că poate că şi tu cu Albertina…? Poţi să recunoşti.

Mormăie.

— …Şi apoi e blocul în care stăm noi, casa noastră. Albertina e îngrijorată că am întârziat, ştii că ea ţine foarte mult să fim punctuali. Mai ales când ne aşteaptă la masă. Şi azi nu am luat flori, o să oprim la florăria de la colţul blocului şi luăm un buchet mare de flori. Ce flori îi plac Albertinei, mai ştii? Trandafiri?

Da, trandafiri. Bravo, Olaf. Albertina m-a trimis pe mine să cumpăr vinul, am luat câteva sticle cu vin de Bohotin, care îi plăcea şi lui mister Ceauşescu, ai băut şi tu cu el, când mergeaţi la vânătoare. De unde ştiu? Au scris unii în ziare. Şi Albertinei îi place vinul ăsta, în varianta demisec, aţi băut voi la revelionul de la Sinaia, atunci când a fost şi scena aceea penibilă… Îţi aminteşti? Atunci când Albertina a făcut scena de isterie, da…!

Pentru mine am luat vin alb, de Jidvei, sec. Nici mie, nici Aianei nu ne place vinul dulce. Ce zici, să o invităm şi pe Aiana la masă? E o nebună tare simpatică, o să-ţi placă. O ţăcănită!

Olaf mormăi ceva, făcu un efort să se ţină pe picioare.

— Bine, dacă zici tu, nu o invităm. Sau ai zis că da? O să o sun, să vedem dacă este liberă. Da, Olaf, mâine oricum am să ţi-o prezint pe Aiana, eu zic că e sora mea geamănă, ea mă loveşte când aude că zic aşa ceva, dar este altceva, este îngerul meu păzitor, atunci când am fost în Iugoslavia, îţi aminteşti, nu-i aşa?, ţi-am povestit ceva, ceva, ea m-a scos dintre morţi şi m-a readus între vii. Atunci a fost şi povestea cu Albertina…! Nu are sens să mai detaliez acum.

Am să îţi povestesc într-o zi despre Tanko… Să nu-mi spui că l-ai cunoscut?! Da, că ăsta era o figură balcanică, îl ştia toată lumea, el este personaj şi într-o carte a unui scriitor sârb, Miodrag Bulatović, numai că e sub alt nume. Ştii ce a păţit Tanko? Nu, nu ai de unde să ştii, că asta numai mie mi-a spus-o. E o poveste numai bună de făcut un film. Că aici intervin fraţii Barici, Adolf şi Vissarionovici, nişte figuri sinistre, care au speriat Balcanii şi Vestul…! Pe ăştia i-a plătit Tanko ca să-l asasineze, că el nu era în stare să se sinucidă, la un moment dat când avea probleme.

Numai că ăştia s-au substituit sorţii şi au zis da, te ucidem numai atunci când considerăm noi, nu atunci când vrei tu. Exact ca soarta care ştie ea cum e cu termenele prestabilite. Şi săracul Tanko a aşteptat ani mulţi să apară cei doi fraţi, sau măcar unul dintre ei şi să îşi încheie conturile, să îşi onoreze contractul semnat prin strângere de mână. Aştepta cu frica în suflet. Ar fi vrut să denunţe contractul, totul, dar odată născut, ceasul sorţii bate, bate, nu dă înapoi. Ştii că mai înainte, când mă uitam la tine, am avut impresia că semeni puţin cu Adolf? Cu Adolf Barici, desigur. Totuşi, nu, ai alt profil.

Olaf, eşti greu, hai, ajută-te şi tu puţin, eu nu am forţă, sunt destul de becisnic, nu prea am făcut sport, nu am avut ambiţii din astea. Nici nu prea am avut pentru cine să fac efort, să fie cineva care să zică, hai, bă, pune-ţi muşchii la treabă, bravo, ce braţ de oţel ai…! Pe mine nu m-a încurajat nimeni să fac asta. Nu zic acum, ai avut şi tu

treabă, ai avut şi tu principii, ai vrut să trăieşti şi tu într-un anume fel, dacă mă gândesc bine, nu am niciun motiv să te urăsc, că tu nici nu ai ştiut de existenţa mea. În fundul Balcanilor un spermatozoid nordic a explodat şi a dat naştere…!

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 250 251 Gata, Olaf, tată, mă doare gâtul, chiar nu pot să te mai duc, te las un pic jos, aici, pe petecul ăsta de iarbă. Să îmi trag sufletul.

Ştii, după ce am scăpat din accidentul din Iugoslavia, când a fost bombardat trenul în care eram eu şi Tanko, în drum spre Grecia, am pierdut ceva din forţa mea obişnuită, îmi pierd suflul mai uşor, am şi o oarecare încetineală a gândurilor. Rămân aşa cu ochii pironiţi în zare, ca şi cum m-aş muta din realitate într-o altă dimensiune. Şi îmi pasă mai puţin de viaţă, de moarte de atunci. Şi apoi, viaţa, moartea sunt cam acelaşi lucru, le despart nişte graniţe atât de subţiri, că le trecem de multe ori într-o zi dintr-o parte în alta şi nu ne dăm seama. Totul e ca din moarte să te întorci mereu în viaţă, să nu întârzii prea mult dincolo.

Orice secundă în plus este decisivă.

Ai să zici că fac filosofie ieftină, dar, Olaf, Albertina, că, na, trebuie să ţi-o spun şi pe asta, aici a greşit, a trecut dincolo, în moarte, a ezitat o clipă mai mult, a întârziat şi nu s-a mai întors.

Că dacă ar şti Albertina, chiar acum, de acolo de unde este, că noi doi stăm aşa, unul lângă altul, că ne conversăm, cred că ar rupe toate barierele şi ar veni şi ea pentru o clipă. Şi clipa asta ar fi pentru ea o veşnicie.

O să-ţi citesc scrisorile ei şi ai să vezi, că e aşa. Te-a iubit Albertina, degeaba spui tu că avea o misiune, nu era numai asta… Te-a iubit aşa cum iubeşte o femeie un bărbat, de când e lumea asta lume. Cu tot cu trenuleţul vostru…! Chiar mi-e simpatică povestea cu trenuleţul…! auzi, buf-buf, buf-buf…!

Uite, mi-a venit o idee acum… Să caut în dosare la Securitate, să văd ce scria Albertina despre tine. Cum te descria, cum erai tu, ce ziceai, ce făceai. Că avea misiune, nu? Dar dacă nu ar fi avut, cum v-aţi fi cunoscut voi? Aşa a fost să fie, ca să apar eu…

Ţine de destin, recunoaşte.

Mă auzi, Olaf? Hai, ridică-te, ajută-te şi tu puţin, pune braţul stâng acum pe după gâtul meu, hai să mai facem câţiva paşi, e rece pământul ca un mort, nu e bine să stai prea mult, te răceşti şi tu.

În fond, nu ai fost un tată rău, nu m-ai urecheat niciodată, nu mi-ai interzis nimic, nu am de ce să îţi port pică. Că nu ai fost alături de mine, de noi? Că dacă ai fi fost, ce ai fi schimbat?

Hai, te rog să te ţii pe picioare, eşti greu, nu te mai pot duce, mi-a amorţit gâtul…!

Uite, ca să te încurajez am să îţi cânt ceva, poate că ajunge cântecul la creierul tău şi îţi stârneşte vreun ecou. Cântecul îl ştiu de la un tip care îşi spunea Apostolis, care avea o poreclă nostimă, Chappi, dar care m-a lăsat fără niciun ban în mijlocul Belgradului.

Da, Olaf, chiar aşa a făcut. Ne-a golit de bani, fără nicio milă, pe mine şi pe Şobi. O să îţi povestesc vreodată despre Şobi, acum e în mijlocul unui ocean, care o fi ăla, spală closetele pe un vas de croazieră. E un nefericit fericit acest Şobi, e un pierde-vară care nu suferă niciodată pentru ceea ce a pierdut. Ca tine, nu-i aşa? Şi ca mine, în definitiv. Nici eu nu sufăr prea tare când pierd, da.

Iar acest Chappi, de care ţi-am zis, este cel mai mare hoţ de buzunare din Europa, Tanko mi-a spus. Şi dacă nu ştie Tanko, atunci chiar că nu mai ştie nimeni…! Olaf, iartă-mă, nu ştiu de ce, dar în mintea mea tot timpul te-am asemănat cu Tanko, am crezut mereu că ai putea fi o variantă a lui…! Eu, de fapt, pe Tanko parcă îmi imaginam că îl caut venind încoace. O prostie, desigur. Nu te superi pentru asta, nu?

Şi apoi, cântecul ăsta l-am auzit cântat chiar de Zobar, celebrul cântăreţ sârb care a cântat la nunta lui Arkan cu Ceka. O să mă întrebi, poate, cine sunt ăştia? Nu ştiu prea bine nici eu, dar dacă Tanko a zis că sunt cineva, apoi să ştii că Tanko avea dreptate în tot ce zicea. Ascultă, Olaf, dacă îţi vine, poţi să îngâni şi tu:

Cine are lacrimi în ochi şi luna cea mai plină o vede pătată, zadar, zadar, lună de porţelan, într-o zi ai să te spargi Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 252 253 Cine are lacrimi în glas şi despre

fericire tot cu tristeţe vorbeşte, zadar, zadar, lună de porţelan într-o zi ai să te spargi Ah, fericire, am dat de gustul tău pe limbă eşti dulce, pe cerul gurii amară, luna zadar a urcat pe cer dar noaptea întârzie să apară…

Ai auzit cântecul, Olaf? Ai înţeles ceva? Nu-i aşa că tristeţea lui îţi face bine? Hai, te rog, ridică puţin picioarele, unul câte unul, ca să ajungem undeva. Unde? Îmi pare rău că te-ai îmbătat, sunt şi eu un pic vinovat, recunosc, voiam să te fac să vorbeşti, de fapt voiam să vorbească tot ce se află în străfundurile tale, să vorbească gura fără tine, să vorbească amintirile tale, să vorbească acel Olaf care acum douăzeci şi şapte, douăzeci şi opt de ani făcea trenuleţul cu Albertina…! Oare, după un asemenea trenuleţ m-aţi conceput pe mine? Buf-buf, buf-buf, buf-buf…! Nostimă treabă. Buf-buf, buf-buf…! Şi ea stătea lăţită, în patru labe şi tu buf-buf, buf-buf…! Şi hopa, eu!

Eraţi şi voi tineri, voiaţi şi voi un strop de fericire, vă păcăleaţi unul pe altul, fiecare se păcălea pe sine că aceea era fericirea.

Dar fericirea ce este? Eu, unul, dragă tată, nu am descoperit.

Poate că e doar o reacţie chimică în creier. Că unul câştigă un milion de dolari la loterie şi e fericit, altul trage pe nară două grame de iarbă şi e tot fericit. Două grame de iarbă, o jumătate de vodcă sau un milion de dolari dau aceeaşi fericire în creier.

Atunci ce e fericirea, dacă nu o convenţie la care aderăm doar ca să ne amăgim că viaţa are un sens înalt, că nu o trăim degeaba… Puah! Olaf, tu ai fost fericit în viaţa asta? Tu ai simţit vreodată că ai trăit cu vreun rost? Olaf, uită-te în ochii mei:

da, viaţa ne-o trage pe la spate, buf-buf, buf-buf…!

Ştii de ce vorbesc aşa de mult şi aşa de dezlânat şi aşa de patetic, dragă Olaf? De frică. Da, noaptea asta se termină, peste o oră, peste cinci, nu ştiu exact, după care eu trebuie să fac ceva, ce?, să mă întorc undeva, unde?, să alerg şi să nu ştiu de ce. Că aş putea să te las pe o bancă şi să plec. Aşa cum ai făcut tu, cu o mie de ani în urmă, când ai plecat din România şi nu ai mai dat niciun semn unei femei căreia i-a explodat spermatozoidul tău în pântece. Pe când voi făceaţi trenuleţul: buf-buf…! Dar nu, eu amân ora aceea, eu îţi simt căldura de tată

ţinându-te aşa lipit de mine, purtându-te dintr-un loc în altul, ca să nu simţi că pământul e mort sub noi. Şi nici nu ştim dacă pământul ăsta va mai învia vreodată…!?

Dacă m-ar vedea Aiana acum?

Aiana (probabil): Băi, chiar că a meritat să iei lumea în piept ca să-ţi găseşti babacul. Să-ţi trăiască, măcar ai…

Strindberg: Vreau să întorc totul cu susul în jos ca să văd ce e dedesubt. Totul trebuie pus pe foc, sfâşiat în bucăţi, ca să putem începe iar de la zero.

Eu (către Şobi, probabil): Milionul de dolari moştenire s-a făcut mărunţiş…

Ibsen: Nimic nu e pe gratis în lumea asta.

Aş fi vrut să îmi amintesc o banalitate spusă de mama, cândva, dar nu-mi vine nimic în minte. Chiar nimic.

Îl aşez pe o bancă în staţia de autobuz. Mă uit la ceas, e ora trei şi patruzeci şi şase de minute. Autobuzele încă nu circulă.

Scot scrisorile Albertinei, cele treizeci şi opt, legate cu un elastic şi i le îndes lui Olaf în buzunarul din interior, de la piept.

Îl caut în celelalte buzunare. Nu are acte la el. Într-un buzunar are o cartelă de metrou nepersonalizată. În alt buzunar are o bancnotă de douăzeci de coroane, mototolită. Îmi scot portmoneul, îmi număr banii. Îi pun în buzunar încă şaizeci şi cinci de coroane din banii mei. E un tată amărât, ce naiba. Cu şaizeci Adrian A lui Gheorghe 254 şi cinci de coroane îşi poate cumpăra o sticlă de rachiu de alge, atât dădusem eu în prima zi la Stockholm, la un magazin popular.

Într-un buzunar de la parpalac are o pipetă sigilată cu un lichid pentru astmatici. Scrie în englezeşte pe etichetă. Nu părea să fie astmatic, dar cine ştie.

Scot biletul de la Arthur, pe care scrie: Olaf Svennson, Căminul pentru persoane cu probleme speciale, Rinkeby, strada Olof Palme, nr. 11.

Caut un taxi. După câteva încercări, opreşte unul.

Taximetristul nu prea ştie limba engleză. Little.

Întreb cât costă o cursă până în Rinkeby. How much?

Îmi scrie pe un petec de hârtie, pe care îl smulge de pe bord.

Îi plătesc taximetristului. Mai pun douăzeci de coroane, bacşiş, pentru servicii speciale.

Îl urc pe Olaf în taxi.

Olaf deschide ochii, mormăie ceva. Apoi lasă capul în piept, aţipeşte brusc.

Îi dau taximetristului biletul cu adresa. Citeşte, formează un număr pe un telefon de pe bord, cere o informaţie. O voce piţigăiată de femeie, strânsă parcă puţin de nas, îi răspunde.

Discută ceva, cere nişte lămuriri. Dă din cap, aprobă.

Da, da, da.

Da.

Închide telefonul. Închide portiera, o asigură, să nu se deschidă singură, în mers.

E în regulă?

Da, e în regulă, spune taximetristul.

Piatra Neamţ, noiembrie 2015 – mai 2016 Au apărut:

Adrian A lui Gheorghe, Luna Zadar Ciprian Măceşaru, Trecutul e întotdeauna cu un pas înaintea ta Cătălin Pavel, Trecerea Constantin Iftime, Copiii sălbatici Cătălin Mihuleac, Ultima ţigară a lui Fondane Bogdan Teodorescu, Libertate Bogdan Costin, Sfârşitul a fost aproape Gabriel Pătraşcu, Vacanţe filocalice Simona Antonescu, Darul lui Serafim Matei Vişniec, Iubirile de tip pantof. Iubirile de tipumbrelă Marian Ilea, Herina Radu Niciporuc, Pascal desenează corăbii Vasile Igna, Ora închiderii Traian Dobrinescu, Nu te opri, nu te întoarce Daniel Vighi, Trilogia Corso Dan Stanca, Ghetsimani ’51 Radu Aldulescu, Istoria Regelui Gogoşar Cătălin Pavel, Nicio clipă Portasar Octavian Soviany, Moartea lui Siegfried Radu Ţuculescu, Mierla neagră Simona Antonescu, Fotograful Curţii Regale Cristian Teodorescu, Şoseaua Virtuţii. Cartea Câinelui Viorica Răduţă, Vremea moroiului Petre Barbu, Marea petrecere Constantin Arcu, Măştile exilului Cătălin Mihuleac, America de peste pogrom Adrian A lui Gheorghe, Laika Eugen Uricaru, Beniamin Bogdan Coşa, Poker. Black Glass Matei Vişniec, Negustorul de începuturi de roman www.polirom.ro Lector:

Mădălina Ghiu Coperta: Radu Răileanu Tehnoredactor: Irina Lăcătuşu Bun de tipar: iulie 2016. Apărut: 2016 Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 P.O. BOX 266 700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;

(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: officepolirom.ro Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, al. B_3A, sc. 1, el. 1, sector 4, 040031, O.P. 53 Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office. bucureştipolirom.ro Iaşi, Şoseaua Ştefan cel Mare şi Sfânt 67 – 69, 700498 Telefon: 0232 276221, Fax: 0232 232588 www.imprimeriiledavid.ro Contravaloarea timbrului literar se depune în contul Uniunii Scriitorilor din România Nr. R044RNCB5101000001710001 BCR UNIREA Bogdan Costin, Cum să faci primul milion Adrian A lui Gheorghe, Urma Liliana Corobea, Kinderland Doru Pop, O telenovelă socialistă Nicolae Stan, Ceaţă pe Tamisa Florina Ilis, Vieţile paralele Dan Stanca, Craii şi morţii Radu Aldulescu, Cronicile genocidului Ciprian Măceşaru, Superhero Claudiu M. Florian, Vârstele jocului. Strada Cetăţii Radu Ţuculescu, Femeile insomniacului Eugen Uricaru, Plan de rezervă Radu Aldulescu, îngerul încălecat